

ATHENS voice

ΩΡΑΙΑ ΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗ

QUIZ ΠΟΣΟ ΞΕΡΕΙΣ
ΤΟ ΚΟΛΩΝΑΚΙ;

Της Έλενας Ντάκουλα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ
ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ
ΡΑΝΤΕΒΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

ΟΥΚΡΑΝΙΑ 2 ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

Οι ζωές των Ουκρανών στο Κίεβο και την Αθήνα

Του Λουκά Βελιδάκη

Μιλούν

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΖΗ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ-ΚΡΙΣ ΑΓΚΑΡΑΪ

#xarisesena

Κατώτατος
μισθός
καταστημάτων
1.050€

Αυξήσεις και επιπρόσθετες παροχές 7 εκατομμυρίων ευρώ.

**Γιατί μαζί με τους ανθρώπους μας καταφέραμε
πολλά και μόνο μαζί τους μπορούμε περισσότερα.**

Στη Lidl Ελλάς ξέρουμε τι σημαίνει μαζί. Και ξέρουμε και πόσο πολύτιμοι είναι για εμάς οι άνθρωποί μας. Γι' αυτό, τους το αναγνωρίζουμε στην πράξη με αυξήσεις και επιπρόσθετες παροχές. Γι' αυτό καθιερώσαμε κατώτατο μισθό πλήρους απασχόλησης καταστημάτων στα 1.050€ μικτά. Γιατί η στήριξη των ανθρώπων μας είναι προτεραιότητά μας.
Αυτό μας κάνει Top Employer για 8η συνεχόμενη χρονιά.

**Όλα όσα είμαστε, χάρη σε σένα.
team.lidl.gr**

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργαλός

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλή

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία

Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide)

Editorial Manager Ηλένα Κρητικού

Βοηθός αρχισυντάκτη Τόνια Ζαραβέλα

Τεχνικός διευθυντής Βάσιος Συντσίρμας

Social Media Manager Τάσος Ανέστης

SEO Leadership Γεράσιμος Τζαμαρέλος

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Δήμητρα Γκρους
Διόρθωση κειμένων Φανή Κουλούντζου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Ανδριωτάκη, Ε. Βαρδάκη, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργαλός, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δήμος, Θ. Ευθυμίου, Γ. Ζερβογιάννη, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καλαμαντή, Μ. Καλογιάννης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κασαμπαλή, Γ. Κοροβέσης, Σπ. Λαμπρόπουλος, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Γ. Μπελεσιώτης, Α. Μπρουντζάκη, Γ. Νένης, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφυλλίου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Σ. Χαλδαίου, Ε. Χελιώτη, Κ. Χριστοφόρου, Γ. Ψύχας, Ε. Ψυχούλη

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos

LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Creative Manager Θάνος Ψυλλίδης
Creative Marketing Manager Λαμπρινή Τρούγκου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Directors

Γιώτα Αθανασοπούλου, Κωνσταντίνα Ευθυμίου, Βόνη Ζαφειροπούλου

Direct Market Advertising Director

Άννα Αντωνίου

Direct Market Advertising Managers

Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης, Ελεωνόρα Τζεφρόνη

Advertising & Marketing Director VOICE 102.5

Κική Μαλέρδου

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη

marketing@athensvoice.gr

Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη

Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη

Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη,

Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση

«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.

Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα

Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369, fax: 210 3632.317

Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310

VOICE 102.5: 210 3648.213

Αγγελίες: 210 3617.369

Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρισκείτε την Α.Υ. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369

Κωδικός εντύπου: 7021

ISSN 1790-6164

ATHENS

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ΣΕ ΒΛΕΠΩ!

Της ΛΕΝΑΣ ΔΙΒΑΝΗ

Σε βλέπω στο μετρό αλλά δεν με βλέπεις εσύ!

Προ μνός αυτό μου έλεγε μια φίλη από τη Λαμία που κατέβηκε στην Αθήνα για μια συνέντευξη. Ντύθηκα, μου λέει, στολιστικά, σεναριστικά και μπήκα στο μετρό έτοιμη να αποκρούσω τα βλέμματα των επιβατών. Δεν το λέω επειδή είμαι εγώ αλλά ήμουν να με πιεις στο ποτήρι - ήθελα να με προσλάβουν για ρεσεψιόν, καταλαβαίνεις...

Και τι έγινε; Απέκρουσες αποτελεσματικά; ρώτησα εγώ.

Τι ν' αποκρούσω, αγάπη μου; Είτε μπήκα εγώ είτε μπήκε ο μπαμπάς μου, ένα και το αυτό. Αδιαφορία πλήρης! Αφού μου ρίξαν τόσο το ηθικό που τα σκάτωσα κάπως στη συνέντευξη.

Σήμερα, που λέτε, παιδιά μου αγαπημένοι, μπήκα κι εγώ στο τρένο να πάω Καλλιθέα. Και τότε είδα αυτό και θυμήθηκα τη φιλενάδα την ντυμένη, στολισμένη, σεναρισμένη και περιφρονημένη. Την πήρα τηλέφωνο αμέσως σκασμένη στα γέλια. Πού να σε δουν, ρε κοπελιά, της είπα. Είσαι οθόνη; Δεν είσαι. Άρα έχασες από τα αποδυτήρια!

Το καλό το παλικάρι ξέρει κι άλλο μονοπάτι, μου πέταξε πονηρά αυτή. Θα ντυθώ, θα στολιστώ, θα φωτογραφηθώ και θα ποσταριστώ στα σόσιαλ! Θα με δούνε και θα πουν κι ένα τραγούδι!

ΤΟ ΕΞΟΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο Δημήτρης-Κρις Αγκαράι. Είναι σχεδιαστής κόμικς, γραφίστας και εικονογράφος, γεννημένος το 1994 στα Τίρανα της Αλβανίας και μεγαλωμένος στην Αθήνα. Σπούδασε γραφιστική και ολοκλήρωσε το τμήμα κόμικς στη Σχολή Βακαλό με δάσκαλο τον Νίκο Κούτση. Το 2023 κυκλοφόρησε το graphic novel «Σύμβουλος ερωτικών υποθέσεων» από τις εκδόσεις Jemma Press και το 2024 το graphic novel «Μιχαήλ Μιχαήλ του Μιχαήλ - Ο Έλληνας Σαρλώ», εκδόσεις ΜΙΚΡΟΣ ΗΡΩΣ, βασισμένο στο θεατρικό έργο των Δημήτρη Πιατά και Σάκη Σερέφα «Οι κωμικοί». Το έργο του εξοφύλλου απεικονίζει τη γωνία Χαριλάου Τρικούπη και Πανεπιστημίου.

Info-DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΜΟΔΑ

Τα τρακτερωτά.

ΤΑ ΤΡΑΚΤΕΡ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Συνδικαλιστικός πολιτισμός. Ήρθαν ήσυχα και συντεταγμένα, δεν παρακώλυσαν καμία κίνηση σε κανέναν δρόμο, είπαν τα αιτήματά τους, κοιμήθηκαν το βράδυ και το πρωί αποχώρησαν. Πήραν με το μέρος τους όλο τον κόσμο.

EMMA STONE

Και κάπως έτσι, η Μέπela του Λάνθιμου γίνεται ο ρόλος της ζωής της.

ΣΑΚΗΣ ΑΡΝΑΟΥΤΟΓΛΟΥ

Όταν λέει τον καιρό της Αθήνας, τα λέει γρήγορα και βιαστικά. Όταν λέει τον καιρό της Θεσσαλονίκης το πάει αργά και με λεπτομέρεια, βάζει καλογογικά στοιχεία, το πιάνει ανά ώρα και γενικά το απολαμβάνει. Θεός. (ο cult μετεωρολόγος της ET3)

ΑΤΑΚΑ MASTERCHEF

Ήπιαν τα νουντλς, σεφ Ιωαννίδη. Δεν έπρεπε να βγει μαζί τους. (Σεφ Ιωαννίδης, MasterChef 2024)

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Είδατε κανέναν να τα συζητάει; Όλοι μας κάνουμε σαν να μην υπάρχουν.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΚΗ ΨΗΦΟΣ

Πολύ καλή ιδέα. Άντε τώρα να βρεις ΕΛΤΑ στη γειτονιά σου για να τη στείλεις.

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΚΟΥΖΙΝΑ

Δεν θέλω να ξαναφάω καμία σφουριδα που μοιάζει με φάβα.

ΤΑ FUN CLUB

Οι φαν. Κακό πράγμα οι φαν.

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Να ζεις σε λαγούμι εσύ και όλη σου η οικογένεια και να δουλεύεις με τηλεργασία σαν δημοτικός υπάλληλος στον δήμο Ερέτριας. Πόσα G πιάνει στο λαγούμι;

ΠΡΟΛΑΒΑΙΝΕΤΕ;

Ποια η διαφορά να ερωτευτείς στα 20 και να ερωτευτείς στα 70; Απάντηση: Τα 70 είναι ένας σταθμός απότομης πτώσης της φυσικής δύναμης.

ATHENS VOICES

ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

«Είσαι πληγή! Η ενδέκατη πληγή του Φαράω είσαι, μωρό μου!»

της το λέει, της δίνει ένα πεταχτό φιλή στο στόμα και κατεβαίνει στη στάση Σύνταγμα.

(Ζευγάρι κουλτούρο-χιπηδών θόαρδων στην κόκκινη γραμμή του μετρό, Δευτέρα πρωί)

«Άσε, μου ήρθες η ΔΕΗ. Δεν του το έχω πει ακόμα. Από Δευτέρα και βλέπουμε».

(Κοπέλες συζητούν. Μετρό Ευαγγελισμός, Σάββατο πρωί)

Ταρίφας μιλάει στο κινητό του: «Βγάξει, λέει, ο Χρυσοχοΐδης άλλους εκατό για μπλόκα. Θα γράφουνε, λέει, και για κινητό και για τσιγάρο και για ζώνη. ΚΑΙ για τον οδηγό ΚΑΙ για τους πίσω. Γ@μσέ τα».

(Διαδρομή Σύνταγμα - Αρμενιάκποι, Πέμπτη απόγευμα)

Κύριος που περιμένει έξω από τις τουαλέτες του Μεγάρου Μουσικής, χτυπάει το κινητό του, απαντάει και λέει:

«Δεν μπορώ να σου μιλήσω τώρα. Είμαι στην ουρά προς ουρείν».

(Πέμπτη βράδυ)

«Προχώρα λίγο και θα με δεις. Ένα πλάσμα με μαύρα είμαι».

(Κοπέλα στο κινητό της ηγαίνοντας προς το ραντεβού της. Πεζοδρόμος Ερμού, Κυριακή μεσημέρι)

ζοάρης μιλάει στο κινητό του με απόγνωση:

«Ρε Δέσποινα, μέχρι τις 2μισι θα ψωνίζουμε; Έλεος! Έντεκα είναι η ώρα».

(Σόλωνας και Ιπποκράτους, Σάββατο πρωί)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

panikoval500@gmail.com

ΠΕΡΙ ΡΩΣΙΑΣ

Με αφορμή το βιβλίο του Rodric Braithwaite

«Μια σύντομη ιστορία της Ρωσίας» ή Russia: Myths and Realities

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Ο Βρετανός διπλωμάτης Rodric Braithwaite έχει γίνει μάρτυρας ενός αιώνα ρωσικής ζωής και διεθνών σχέσεων: στη διάρκεια της μακράς ακαδημαϊκής του ζωής κατέγραψε τις πολεμικές επιχειρήσεις των Σοβιετικών στο Αφγανιστάν και τις ποικίλες πτυχές του πυρηνικού ανταγωνισμού στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Στο πιο πρόσφατο και ίσως τελευταίο του βιβλίο «Μια σύντομη ιστορία της Ρωσίας» (αγγλικός τίτλος, *Russia: Myths and Realities*) που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογίος σε μετάφραση Δημήτρη Δουλιγιέρη, δεν αφηγείται μόνο τα γεγονότα, αλλά ανατέμνει τη «ρωσική ψυχή» το πώς διαμορφώθηκε η ρωσικότητα μέσα από αλληλέλληλους μύθους.

Ο Braithwaite διατρέχει όσα συνέβησαν στον 20ό αιώνα —τη μπολσεβίκικη επανάσταση, τον σταλινισμό, την περσεστρόικα, το καθεστώς του Πούτιν— για να καταλήξει στο γιατί και στο πώς οι Ρώσοι δεν ενδιαφέρονται καθόλου για την πραγματικότητα: το τι είναι αληθινό και τι είναι ψεύτικο καθορίζεται από το θεϊκό στοιχείο ή από τη μυθολογική πρόσληψη του κόσμου. Η χριστιανική Ορθοδοξία, ο εθνικισμός, το σύμπλεγμα κατωτερότητας έναντι της Δύσης είναι το τρίπτυχο που διαμορφώνει την πολιτική στάση των Ρώσων: τις επιθυμίες τους για τη χώρα τους και τις ηγεσίες της, την οπτική τους για τους «άλλους» και, προπάντων, τον τρόπο αποτίμησης του παρελθόντος τους. Όπως σημειώνει ο Rodric Braithwaite, το παρελθόν για τους Ρώσους έχει μεγαλύτερη βαρύτητα από το παρόν κι από το μέλλον. Οι λεγόμενες «ρωσικές αξίες» έχουν επιζήσει, μαζί με τη «ρωσική ψυχή», μέσα από ανατροπές, διαψεύσεις και τραγωδίες: οι διαδοχικές ηγεσίες, από τους Ορθόδοξους χριστιανούς τσάρους του Μεσαίωνα μέχρι τους κομισαρίους-ολιγάρχες της μετακομμουνιστικής εποχής, εκμεταλλεύονται τον πατριωτισμό, το συλλογικό πνεύμα και την υποταγή των Ρώσων στο κράτος.

Η ιστορία της Ρωσίας δεν έχει ακολουθήσει την εξέλιξη της Δύσης — την ανάπτυξη της civil society, του κράτους δικαίου, τον διαχωρισμό εκκλησίας-κράτους. Εξάλλου, στη Ρωσία είναι ακόμα διάχυτη η ανελέητη περιφρόνηση για την ανθρώπινη ζωή η οποία καταλήγει ξανά και ξανά σε τεράστιες «θυσίες» —όπως η απώλεια 12 εκατομμυρίων στρατιωτών στον Β΄ ΠΠ, τριπλάσια από τις απώλειες της Γερμανίας— για τις οποίες οι Ρώσοι καυχώνται: στο όνομα της μεγάλης ρωσικής πατρίδας, της *отечество*, όλα επιτρέπονται κι ο θάνατος καθαγιαίνεται. Ο Πούτιν αποτελεί τη συνέχεια αυτής της παράδοσης: οραματίζεται τη Ρωσία ως έναν υπερεθνικό πολιτισμό, που ορίζεται από τις πνευματικές του αξίες και αντιστέκεται στις κοσμικές και φιλελεύθερες επιρροές: το αυταρχικό καθεστώς εντάσσεται σε μια ιστορική αφήγηση που αναθεωρείται και επαναδιατυπώνεται αδιάκοπα.

Για να καταλάβουμε τι συμβαίνει σήμερα, είναι ανάγκη να δούμε τη Ρωσία πέρα από τη ομίχλη των μύθων τους οποίους έχουν δημιουργήσει οι ίδιοι οι Ρώσοι μαζί με ρωσόφιλους αντιδυτικούς Ορθόδοξους και αντιδυτικούς κομμουνιστές. Ο Braithwaite επιχειρεί να διαλύσει αυτή την ομίχλη ερμηνεύοντας τα πρόσφατα γεγονότα —λόγου χάρη την εισβολή στην Ουκρανία— ως μέρος μιας ιστορικής συνέχειας και μιας πολιτιστικής ζωής στην οποία ανήκουν *de facto* η Λευκορωσία και η Ουκρανία. Αλλά αν, όπως ισχυρίζεται η ρωσική ηγεσία, οι Ουκρανοί αποτελούν υποσύνολο της ρωσικής ταυτότητας, η εισβολή στην Ουκρανία ήταν πράξη εμφυλίου πολέμου — πράγμα που προσδίδει στη σύγκρουση ακόμα μεγαλύτερο συναισθηματικό βάρος. Αναμφισβήτητα, οι δυτικοί γείτονες της Ρωσίας έχουν παρόμοια κουλτούρα και προέλευση: πλην όμως η Λευκορωσία αναγνωρίζει την ταύτιση με τους Ρώσους· η Ουκρανία δεν την αναγνωρίζει — και οι αιτίες αυτής της στάσης χρονολογούνται από τα βάθη των αιώνων.

Τις σοβιετικές σοσιαλιστικές δημοκρατίες της Λευκορωσίας και της Ουκρανίας δημιουργήσαν το 1922 οι μπολσεβίκοι: τον Οκτώβριο του 1917 είχαν ανατρέψει τη βραχυβία κοινοβουλευτική κυβέρνηση του Κερένσκι η οποία μόλις είχε διαδεχθεί την τσαρική εξουσία. Ένα χρόνο αργότερα, η Σοβιετική Ρωσία υπέγραψε με τη Γερμανία τη Συνθήκη του Μπρεστ-Λιτόφσκ, με την οποία παραιτούνταν από τα εδάφη της στην Πολωνία, στη Φινλανδία, στην Εσθονία και στη Λιθουανία, για να αποφύγει την εμπλοκή στον Α΄ ΠΠ: είχε σοβαρότερες δουλειές· τον δικό της εμφύλιο. Ένα μήνα νωρίτερα, οι Ουκρανοί εθνικιστές είχαν υπογράψει ξεχωριστή συμφωνία με τους Γερμανούς. Στη συνέχεια, τα γερμανικά στρατεύματα κατέλαβαν την Ουκρανία, με αποτέλεσμα η Σοβιετική Δημοκρατία του Λένιν

να χάσει το ένα τρίτο του πληθυσμού της (55 εκατομμύρια), το ένα τρίτο της γεωργικής γης, πάνω από το ήμισυ της βιομηχανικής της ικανότητας και το 90% των ανθρακωρυχείων της. Οι μπολσεβίκοι μετέφεραν την πρωτεύουσα από την Αγία Πετρούπολη στη Μόσχα, ενώ ο Τρότσκι σκάρωσε τον Κόκκινο Στρατό: το 1921 η δύναμή του έφτανε τα 5 εκατομμύρια. Έτσι, οι Κόκκινοι κέρδισαν τον εμφύλιο εναντίον των Λευκών· χρησιμοποίησαν τεχνικές οικειές στη ρωσική ιστορία: τρομοκρατία και συγκεντρωτικό έλεγχο σε κάθε πτυχή της οικονομίας και της κοινωνικής ζωής.

Η Ρωσία πασχίζει να αλλάξει το ίδιο της το παρελθόν: από την ίδρυση της χαλαρής δυναστικής ομοσπονδίας των πριγκιπάτων που εξαπλώθηκε από τη Βαλτική στη Μαύρη Θάλασσα, μέχρι σήμερα, όλα —σχεδόν όλα— τα γεγονότα μοιάζουν αβέβαια· αμφισβητήσιμα. Οι Ρώσοι δεν έχουν αποφασίσει ακόμα ποιος υπήρξε ο ρόλος του συνδυασμού Βίκινγκς και Σλάβων, ποια ήταν η συμβολή των Μογγόλων στη ρωσική ιστορία, και κατά πόσον η Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 επηρέασε την πορεία της Ρωσίας. Κι όμως, αντικειμενική πραγματικότητα υπάρχει: το 1547, ο πρώτος τσάρος, ο Ιβάν, επανεφύρε τις βυζαντινές παραδόσεις και ταυτοχρόνως εδραίωσε τη δύναμή του χρησιμοποιώντας τη μογγολική αυταρχική κυριαρχία. Κατά τον 17ο αιώνα, ο Ιβάν και οι διάδοχοί του, συμπεριλαμβανομένου του Ιβάν Δ΄ (του Τρομερού), διπλασίασαν το μέγεθος της Ρωσίας στην Ασία. Το μέγεθος μετράει πολύ για τους Ρώσους: αλλά, αν και ο Μέγας Πέτρος και η Μεγάλη Αικατερίνη θεωρούνται μεγάλες μορφές στην παράδοσή τους, δεν είναι σίγουρο ότι τις δοξάζουν για τον επαναπροσανατολισμό της Ρωσίας προς τη Δύση: η συνειδητοποίηση της ασιατικής καθυστέρησης τους εκνευρίζει.

Προπάντων, οι Ρώσοι δεν ξέρουν να χάνουν με αξιοπρέπεια: αυτό το χαρακτηριστικό τους καθιστά πολύ επικίνδυνους στη σημερινή σύγκρουση στην Ουκρανία και στην αντιπαράθεσή τους με τη Δύση, καθώς και σε ό,τι αφορά την εσωτερική τους κατάσταση: είναι επικίνδυνοι για τον ίδιο τους τον εαυτό. Αν και, λόγου χάρη, η εξαφάνιση του Αλεξέι Ναβάλι δεν εκπλήσσει κανέναν, αναπόφευκτα εγείρει το ερώτημα μέχρι πού θα φτάσει η αυθαιρεσία του καθεστώτος και ποιο θα είναι το σημείο θραύσης μετά από το οποίο οι Ρώσοι θα ξεσηκωθούν.

Η ήττα της Ρωσίας στον πόλεμο της Κριμαίας το 1854 μάς δίνει αρκετές πληροφορίες για το πώς αντιδρούσαν τότε και τώρα. Τότε —Οκτώβριος 1853 - Φεβρουάριος 1856— η Ρωσική Αυτοκρατορία συγκρούστηκε με τις συμμαχικές δυνάμεις της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, της Γαλλικής Αυτοκρατορίας, της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του Βασιλείου της Σαρδηνίας: η σύρραξη ήταν αποτέλεσμα μακρόχρονου ανταγωνισμού συμφερόντων ανάμεσα στις ευρωπαϊκές δυνάμεις, με σκοπό την επιρροή και την εκμετάλλευση των ανατολικών εδαφών της παρακμάζουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Οι περισσότερες μάχες έλαβαν χώρα στη χερσόνησο της Κριμαίας, αλλά μικρότερης έντασης εκστρατείες έγιναν στη δυτική Ανατολία, στον Καύκασο, στη Βαλτική Θάλασσα, στη Λευκή Θάλασσα και στον Ειρηνικό Ωκεανό: στη ρωσική ιστοριογραφία καταγράφηκαν ως Ανατολικός Πόλεμος (*Восточная война*), ενώ στη Βρετανία ο αναφέρονταν ως Ρωσικός Πόλεμος. Γύρω στο 1850, παρατηρητές της διεθνούς κατάστασης όπως ο Μαρξ και ο Ένγκελς, τον είχαν προβλέψει αυτόν τον ρωσοτουρκικό πόλεμο: η Ρωσία, ως μέλος της Ιερής Συμμαχίας, έπαιξε ρόλο χωροφύλακα της Ευρώπης καταπνίγοντας τα επαναστατικά κινήματα στον ευρωπαϊκό χώρο· από την άλλη πλευρά, η Οθωμανική Αυτοκρατορία θεωρούνταν τότε ο Μεγάλος Ασθενής.

Εκείνη την εποχή της αιμοτοχυσίας, οι Ρώσοι πίστευαν ότι είχαν τους Ευρωπαίους με το μέρος τους, αν μη τι άλλο λόγω της κοινής θρησκείας. Άλλωστε, ο τσάρος Νικόλαος πίστευε ότι οι Αυστριακοί θα του συμπαροστέκονταν, ή ότι τουλάχιστον θα έμναν ουδέτεροι. Παρ'όλ' αυτά, η Αυστρία, που ένωθε απειλή από τα ρωσικά στρατεύματα, στήριξε τη Βρετανία και τη Γαλλία όταν απαίτησαν την απόσυρση των ρωσικών στρατευμάτων από τις παραδουνάβιες ηγεμονίες. Και παρότι η Ρωσία αναγκάστηκε να τα αποσύρει από

τις ηγεμονίες του Δούναβη, συνέχισαν τις εκθροπραξίες, με σκοπό να επιλύσουν μια και καλή το Ανατολικό Ζήτημα. Τελικά, η ειρήνη επιτεύχθηκε μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Παρισίων (30 Μαρτίου 1856): οι Ρώσοι υποχρεώθηκαν να παραδώσουν στον σουλτάνο το Καρς (BA Τουρκία) και όλα τα εδάφη της Ανατολίας που είχαν καταλάβει, ενώ οι σύμμαχοι να παραδώσουν στους Ρώσους τις πόλεις Σεβαστούπολη, Μπαλακλάβα, Κάμεις, Ευπατορία, Χερσώνα, Γενίκαλε και όλες τις περιοχές που είχαν καταλάβει. Η Μολδαβία και η Βλαχία επέστρεψαν στον σουλτάνο· ο τσάρος και ο σουλτάνος δεσμεύονταν ότι δεν θα δημιουργήσουν καινούργιες ναυτικές βάσεις στη Μαύρη Θάλασσα. Όλα τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονταν για τη διατήρηση της εδαφικής ακεραιότητας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η ρωσική πλευρά, η πτημένη του πολέμου, αν και δεν κατάφερε να βρει διέξοδο προς τα Στενά του Βοσπόρου, είχε ελάχιστες απώλειες σε σύγκριση με τις γενικές απώλειες: στον Κριμαϊκό πόλεμο σκοτώθηκαν 240.000 άνθρωποι.

Η ήττα αποκάλυψε με βανάουσο τρόπο τις αδυναμίες της Ρωσίας —τη διαφθορά και την ανικανότητα της διοίκησης, την τεχνολογική υστέρηση του στρατού και του ναυτικού· την έλλειψη οδοποιίας και σιδηροδρόμων— και η ταπεινώση άφησε ένα βαθύ ίχνος δυσαρέσκειας: όλα τα λογύδρια του Πούτιν για δυτικά «διπλά μέτρα και σταθμά», για «υποκρισία» και «ασέβεια» προς τη Ρωσία, αναφέρονται στην ιστορία του πολέμου της Κριμαίας κατά τον οποίο η Δύση στήριξε, ως μη όφειλε, τους Τούρκους. Δεν ήταν ούτε η πρώτη, ούτε η τελευταία φορά. Ο Πούτιν εκφράζει σήμερα το «κοινό αίσθημα» το οποίο καλλιεργείται από τα παιδικά χρόνια, από τα σχολικά εγχειρίδια της ιστορίας.

Σ' αυτό το αίσθημα προστίθεται η πεισματική αποποίηση λαθών και ευθυνών. Οι Ρώσοι έχουν την τάση να δικαιολογούν τα εγκλήματα της ιστορίας τους: όσοι από αυτούς διατηρούν κάποια ιδέα του παρελθόντος δικαιολογούν τον Στάλιν: π.χ. για να κάνει εκκαθαρίσεις σίγουρα κάποιος λόγος υπήρχε· το σύμφωνο μη επίθεσης του 1939 είχε σκοπό την προετοιμασία για τον πόλεμο κτλ. Παράλληλα, ότι έχει πάει στραβά στη Ρωσία αποδίδεται σε ξένο δάκτυλο, σε φθόνο, σε δολιοφθορά.

Στο «Ρωσία: Μύθοι και πραγματικότητες» ο Rodric Braithwaite αφηγείται συνοπτικά την ιστορία αυτής της αυτοκρατορίας που σήμερα εμπλέκεται σε μια ευρωπαϊκή σύγκρουση και απειλεί με πολιτικό αυταρχισμό ολόκληρο τον κόσμο. Στο εσωτερικό της αναβιώνουν ερωτήματα και πικρίες: μήπως ο Μέγας Πέτρος έβαλε τη Ρωσία σε στραβό μονοπάτι; Και πώς συνέβη το ότι στην εκστρατεία του κατά της Σουηδίας, οι Ουκρανοί εθνικιστές πολέμησαν με τη σουηδική πλευρά; Και πώς τολμούν σήμερα το NATO και η ΕΕ να μην αναγνωρίζουν τη ζώνη επιρροής της Ρωσίας; Οι επεκτάσεις και οι συρρικνώσεις της Ρωσίας υπό τα τσαρικά και κομμουνιστικά καθεστώτα είναι κεντρικό ζήτημα στην αφήγηση του Braithwaite. Στο βιβλίο του παρακολουθεί τους κύκλους της μεταρρύθμισης και της καταστολής καθώς και το οικονομικό ιστορικό της Ρωσίας και τα πολιτιστικά της επιτεύγματα, το γεγονός ότι υπήρξε για λίγο καιρό «πολιτιστική υπερδύναμη».

Όπως σημειώνει ο Braithwaite, στη λογοτεχνία, στη μουσική και στην τέχνη, η αγροτική παράδοση προσέδωσε στον ρωσικό πολιτισμό «μοναδική οξυύτητα, διαφορετική από εκείνη της ευρωπαϊκής υψηλής κουλτούρας». Συγγραφείς όπως ο Πούσκιν, ο Τσέχοφ, ο Ντοστογιέφσκι, ο Τολστόι, ο Γκόγκολ ή ο Τουργκένιεφ κατέπληξαν τη Δύση στις αρχές του 20ού αιώνα, όταν τα έργα τους μεταφράστηκαν για πρώτη φορά. Ομοίως, οι όπερες του Glinka, του Borodin, του Mussorgsky και του Rimsky-Korsakov ή τα μπαλέτα του Stravinsky· η δυτική τέχνη οφείλει πολλά στη ρωσική πρωτοπορία του τέλους του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού.

Αλλά, όπως προσθέτει ο Braithwaite, η ρωσική κουλτούρα ήταν απόρροια ευρωπαϊκής διάδρασης. Όταν, επί σοβιετικής εποχής, η διάδραση εξασθένησε, η κουλτούρα ξέπεσε κι όσοι δημιουργοί ξεχώριζαν πλήρως ακριβό τίμημα. Τώρα ο Πούτιν ξαναγράφει την ιστορία όπως ακριβώς τη θέλει ο λαός. Και τα ερωτήματα παραμένουν πειστικά και αναπάντητα: Μπορεί η Ρωσία να απελευθερωθεί από τις αυταρχικές και αυτοκρατορικές παραδόσεις της; Θα προσαρμοστεί στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο του 21ου αιώνα; Θα αναζητήσει ειρηνικό τρόπο να σχετίζεται με τους πλησιέστερους γείτονές της; Ο Πούτιν έχει επιβαρύνει τη Ρωσία με τρομερό οικονομικό και ηθικό κόστος, την έχει καταδικάσει σε παρατεταμένο οστρακισμό και έχει καταστρέψει μεγάλο μέρος της Ουκρανίας, ωθώντας τη παράλληλα στο NATO. Αν κρίνουμε από την ιστορία, η διεθνής ταπεινώση προκαλεί αντανάκλαστικά εκδίκησης και οδηγεί σε επιθετικά συμπλεγματικά συμπεριφορά. **Α**

ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΧΥΤΗ Η ΑΝΕΛΗΤΗ ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ Η ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΑΛΗΓΕΙ ΞΑΝΑ ΚΑΙ ΞΑΝΑ ΣΕ ΤΕΡΑΣΤΙΕΣ «ΘΥΣΙΕΣ»

Δολοφονία Ναβάλνι Έρχονται οι Ρώσοι;

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

Ενώ εμείς είμαστε απασχολημένοι με την κάθοδο των αγροτών στην Αθήνα, στη Ρωσία δολοφονείται ο Αλεξέι Ναβάλνι, σηματοδοτώντας μια ακόμη κίνηση του Πούτιν στην ευρωπαϊκή γεωπολιτική σκακιέρα. Μια κίνηση που διαδέχεται την ανοικτή απειλή του επερχόμενου Ν. Τραμπ προς την Ευρώπη. Αν στην εξίσωση βάλουμε και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η μαρτυρική Ουκρανία στον άδικο πόλεμο με τη Ρωσία έχουμε ένα ολοκληρωμένο σύστημα που υπογράφει το διαμορφούμενο κενό ασφαλείας της Ευρώπης. Τα σύννεφα ενός νέου ευρωπαϊκού πολέμου μαζεύονται και πάλι, 80 χρόνια μετά τον 2ο μεγάλο πόλεμο.

Τίποτα δεν είναι τυχαίο στο κόσμο που ζούμε. Σε μια εποχή που η επιθετικότητα της Ρωσίας έχει περάσει από τα λόγια στις πράξεις (βλέπε Ουκρανία), ο πιθανότατα νέος πρόεδρος των ΗΠΑ απειλεί να αφήσει ακάλυπτες τις ευρωπαϊκές χώρες που δεν πληρώνουν όσα εκείνος νομίζει για τη συμμετοχή τους στο ΝΑΤΟ. Και αυτό δεν είναι καινούργιο, ισχυρές πολιτικές και οικονομικές δυνάμεις των ΗΠΑ επιθυμούν την απεμπλοκή τους από την Ευρώπη και το έχουν δηλώσει επανειλημμένα. Εδώ έχουμε μια ασίστ του Ντόναλντ Τραμπ προς τον Βλαντιμίρ. Πάρε, βάλε.

Οι ημέρες που ζούμε θυμίζουν τις τάσεις απομονωτισμού των ΗΠΑ παραμονές του 2ου μεγάλου πολέμου, οι οποίες, ευτυχώς για τον ελεύθερο κόσμο, δεν ολοκληρώθηκαν λόγω του δόγματος Ρούσβελτ. Ο μεγάλος φόβος των ευρωπαϊκών δημοκρατιών μετά τον πόλεμο για μια επίθεση της Σοβιετικής Ένωσης δεν έγινε πραγματικότητα λόγω της ισχυρής παρουσίας των Αμερικανών στη Δ. Ευρώπη. Και γι' αυτό όλα τα χρόνια του ψυχρού πολέμου οι φιλοσοβιετικές πολιτικές δυνάμεις της Ευρώπης ζητούσαν διάλυση του ΝΑΤΟ και αφοπλισμό της Δύσης ομνύοντας δήθεν στην ειρήνη. Τα φιλειρηνικά κινήματα εκείνης της εποχής δούλευαν προφανώς για τον Ρώσο, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Οι ηγέτες του Συμφώνου της Βαρσοβίας δεν αισθάνθηκαν ποτέ τόσο ισχυροί ώστε να κάνουν την κίνηση. Θα επαναληφθεί η ιστορία και, αν ναι, ως φάρσα ή ως τραγωδία;

Η δολοφονία του Ναβάλνι αυτή τη στιγμή έχει τη δική της πολιτική αξία και σκοπιμότητα. Ο Πούτιν νικά στο μέτωπο της Ουκρανίας και θέλει να αποδείξει ότι είναι πανίσχυρος και στο εσωτερικό. Ο Ναβάλνι ήταν πάντοτε μια απειλή διότι γύρω από τον ηρωισμό του αρθρώνονταν όλη η αντιποιντική αντιπολίτευση. Το καθεστώς τον μετέφερε σε μια απομακρυσμένη φυλακή της Αρκτικής για να τον απομονώσει από τους οπαδούς και φίλους του, αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό. Η δολοφονία του σταμάτησε την παραγωγή ειδήσεων γύρω από το όνομά του και εξαλείφει την άμεση απειλή για το καθεστώς. Η μνήμη του θα χαθεί σχετικά εύκολα σε μια αχανή χώρα της οποίας οι πολίτες έχουν αποδείξει ότι μπορούν να ξεχνούν εύκολα. Ειδικά μέσα σε ένα κλίμα ολοκληρωτικής τρομοκρατίας.

Η δυτική Ευρώπη δείχνει να ξηπνά από το λήθαργο και αυτό φαίνεται από τις δηλώσεις κά-

ποιων ηγετών της. Ο Μακρόν δηλώνει ευθαρσώς ότι «ο θάνατος του Ναβάλνι δείχνει την αυταρέσκια του Κρεμλίνου και τον φόβο του για όλους τους αντιπάλους». Ο Τζο Μπάιντεν κατηγορήσε άμεσα τον Πούτιν και η Βρετανία κάλεσε Ρώσους διπλωμάτες για να τους δηλώσει ανοικτά ότι θεωρεί τις ρωσικές αρχές υπεύθυνες για τον θάνατό του. Όλα αυτά θα μπορούσαν να είναι τυπικές διαμαρτυρίες, αν δεν υπήρχε ο πόλεμος στην Ουκρανία. Και αν μια ενδεχόμενη αλλαγή στην προεδρία των ΗΠΑ δεν έβαζε την Ευρώπη σε κίνδυνο. Δυστυχώς τα πράγματα είναι μάλλον διαφορετικά.

Όποιοι νόμιζαν ότι η ιστορία έχει τελειώσει, ας αναθεωρήσουν τις απόψεις τους. Η γεωγραφία της Κ. Ευρώπης με τις εκτεταμένες πεδιάδες ευνοεί τον πόλεμο και γι' αυτό φιλοξένησαν δύο από τους φονικότερους πολέμους της παγκόσμιας ιστορίας. Οι απειλές της Ρωσίας στην Πολωνία και τις χώρες της Βαλτικής δεν είναι τυχαίες. Είναι πολιτικές επιλογές που ζεσταίνουν αργά αλλά σταθερά το πολεμικό κλίμα μέχρι το σημείο της μη επιστροφής. Αν μάλιστα αποσυρθεί το ΝΑΤΟ από την Ευρώπη το σημείο αυτό πλησιάζει επικίνδυνα. Ο ιμπεριαλισμός δεν είναι μια επιδημία του παρελθόντος που νικήθηκε από τα «αντιβιοτικά» της σύγχρονης γεωπολιτικής. Αν αναλογιστούμε ποιες χώρες είναι πίσω από την επίθεση της Χαμάς στο Ισραήλ έχουμε μια πλήρη εικόνα για τον πόλεμο ενάντια στη Δύση.

Η δυτική δημοκρατική κοινωνία των ανοικτών θεσμών αποτελεί τον μεγάλο φάρο της ελευθερίας σε ολόκληρη την οικουμένη και αυτό είναι ένα πολύ κακό παράδειγμα για όλες τις κοινωνίες που στενάζουν κάτω από την μπότα στυγνών δικτατόρων. Η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική έκρηξη των αρχών του αιώνα μπορεί να επέφερε σημαντικές αλλαγές στον παγκόσμιο παραγωγικό και οικονομικό χάρτη αλλά δεν άλλαξε τα στυγνά καθεστώτα της Ανατολής, ούτε ανέκοψε την εγκληματική τους δράση. Πίσω από την πτώση του σοβιετικού τείχους στην

Ευρώπη ορθώθηκε πολύ γρήγορα αυτό της Ρωσίας του Πούτιν. Πίσω από την οικονομική ανάπτυξη της Κίνας, το ανελέητο καθεστώς συνεχίζει τη δράση του με τον τρόπο της μαοϊκής «λαϊκής δημοκρατίας». Και εξαπλώνεται σε ολόκληρη την Ασία, στην Αφρική αλλά και στα λιμάνια της Μεσογείου. Που άφρονες πολιτικοί παραχώρησαν με χαρακτηριστική ευκολία και ελαφρά τη καρδία.

Η μόνη απάντηση της ΕΕ απέναντι στα τύμπανα του πολέμου που ήδη ηχούν είναι η πολιτική και στρατιωτική της ενοποίηση. Το σημερινό μοντέλο είναι αφερέγγυο και μακάριο μπροστά στις απειλές. Τα χαλαρά σύνορα, οι εσωτερικές κόντρες, το Brexit, η woke κουλτούρα που αναδύθηκε πρόσφατα, προετοιμάζουν το έδαφος για πραγματικά δύσκολες μέρες. Εκείνοι που νόμιζαν ότι ο πόλεμος τελείωσε και όλα είναι μόνο μπιζνες και τεχνολογία χρειάζεται να αναθεωρήσουν. Μετά την αποχώρηση του Μακρόν και με δεδομένες τις αναιμικές πολιτικές ηγεσίες στη Μ. Βρετανία, τη Γερμανία και την ΕΕ, όπως καταλαβαίνετε, τα επόμενα χρόνια είναι πολύ πονηρά. Είναι πιθανό να πολεμήσουμε και πάλι για την ελευθερία μας. **A**

**Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ
ΝΑΒΑΝΛΙ ΑΥΤΗ ΤΗ
ΣΤΙΓΜΗ ΕΧΕΙ ΤΗ ΔΙΚΗ
ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΞΙΑ
ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ**

ONASSIS STEGI

ODD

onassis
dance
days

MOS

ΙΩΑΝΝΑ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

23.02-03.03.24

All of
my love

Σώμα / Επιστολή / Χρόνος /
Soundtrack / Βίωμα /
Κινηματογράφος

Μετά τη διεθνή περιοδεία της στις
σκηνές της Ευρώπης η διακεκριμένη
χορογράφος επιστρέφει στη Στέγη,
με δύο έργα.

ΧΟΡΟΣ
ΣΤΗ ΜΙΚΡΗ ΣΚΗΝΗ
ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

onassis.org

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

4 χρόνια ζούσαν σε λαγούμια και καλύβες στην Κορινθία μια οικογένεια που αυτοπροσδιορίστηκε ως Παλαιохριστιανοί. Οι συνθήκες διαβίωσης κρίθηκε ότι δεν ήταν ασφαλείς για να μεγαλώνουν παιδιά, ενώ, επιπρόσθετα, τα παιδιά δεν πήγαιναν σχολείο καθώς οι γονείς «διαφωνούν με την ελληνική εκπαίδευση».

4 ακόμη παρόμοιες κοινότητες υπάρχουν σε όλη την Ελλάδα σύμφωνα πάντα με τις δηλώσεις του πατέρα-παλαιохριστιανού. «Αρνούμαστε την τεχνολογική πρόοδο και ζούμε παραδοσιακά, όπως οι πρώτοι χριστιανοί» δήλωσε ο πατέρας. Όπλα όμως είχαν, παρά το γεγονός ότι η εφεύρεσή τους είναι αποτέλεσμα της τεχνολογικής προόδου.

1.018,65 ευρώ ήταν ο μισθός του 45χρονου παλαιохριστιανού, ο οποίος έμενε μεν σε λαγούμι στην Κορινθία αλλά ήταν υπάλληλος του Δήμου Ερέτριας. Σύμφωνα με όσα έγιναν μέχρι στιγμής γνωστά, μια καλύβα δίπλα απ' το λαγούμι είχε ρεύμα και ίντερνετ, απ' όπου ο παλαιохριστιανός εργαζόταν με τηλεργασία. Μόνη «τρέπα» στην ιστορία είναι η ασήμαντη λεπτομέρεια ότι ήταν υπάλληλος του τομέα Καθαριότητας.

23,6 εκατ. ευρώ έχουν καταβληθεί σε πλημμοροπαθείς επιχειρήσεις και αγρότες της Θεσσαλίας, ως κρατική αρωγή για τις καταστροφές από τις πλημμύρες του φθινοπώρου.

1.836 επιχειρήσεις και αγρότες έχουν λάβει ως προκαταβολή το 50% της επιχορήγησης.

42.500 ευρώ κατ' ανώτατο είναι το ποσό της επιδότησης που δίδεται σε νέους αγρότες (έως 41 ετών, δηλαδή ημιπαισιρικάδες) σύμφωνα με το ισχύον πρόγραμμα «Εγκατάσταση Γεωργών Νεαρής Ηλικίας».

150 τρακτέρ «διαδίδωσαν» το απόγευμα της Τρίτης στο κέντρο της Αθήνας και μάλιστα

47 ετών ήταν ο Αλεξέι Ναβάλνι, ο ρωσικής και ουκρανικής καταγωγής ηγέτης της αντιπολίτευσης στη Ρωσία, ο οποίος δολοφονήθηκε σύμφωνα με τη διεθνή αποδεκτή εκτίμηση. Σύμφωνα με τη ρωσική πολιτική ηγεσία ο Ναβάλνι «πέθανε από φυσικά αίτια».

110 άνθρωποι σε 13 πόλεις είχαν τεθεί υπό κράτηση καθώς συμμετείχαν σε αυθόρμητες συγκεντρώσεις, μέχρι τις 09.36 το πρωί του Σαββάτου.

4 χρόνια πριν, ο Ναβάλνι είχε υποστεί δηλητηρίαση. Από «φυσικά αίτια» υποθέτουμε και πάλι.

19 έτη κάθειρξη σε «σωφρονιστική αποικία» (δηλαδή γκούλαγκ) 100 χλμ. ανατολικά της Μόσχας, ήταν η τελευταία ποινή που του επεβλήθη, πέρυσι το καλοκαίρι.

με τη «συνεργασία» της Αστυνομίας. Για τους δύο σμοιρους Αθηναίους, ήταν ακόμη ένα απόγευμα-κατάληψη στους δρόμους.

300 έως 2.000 ευρώ θα είναι το κόστος για τους πολίτες που θα επιλέγουν απογευματινά χειρουργεία. Το ποσό θα μοιράζεται ως αμοιβή στο προσωπικό που διενεργεί το χειρουργείο. Το μόνο που δυσκολεύεται να αντιληφθώ είναι το γιατί οι ασθενείς δεν θα υποχρεούνται και να δίνουν φακελάκι και να πληρώνουν για το χειρουργείο.

4 μήνες θα είναι εφεξής ο ανώτατος χρόνος αναμονής στην «πρωινή λίστα». Μετά, οι ασθενείς θα μπαίνουν αυτόματα στην «απογευματινή λίστα». Αν υπάρχει, υποθέτω.

102.634 ασθενείς περιμένουν πε-

3,5 μέτρα ήταν η απόσταση που μπορούσε να περπατά στο κελί του ο πολιτικός κρατούμενος Ναβάλνι. Η φυλακή ήταν φτιαγμένη έτσι ώστε να κάνει τους έγκλειστους «να αισθάνονται απελπισμένοι και να χάνουν κάθε ελπίδα, αλλά και να συντρέχουν την οποιαδήποτε επαναστατική διάθεση».

-45 βαθμοί Κελσίου ήταν πολλές φορές η θερμοκρασία έξω από τη φυλακή. Οι βασανιστές ζητούσαν από τους κρατούμενους να μένουν ακίνητοι και, αν ένας κουνιόταν, τους κατάβρεχαν όλους με νερό. Αυτές τις πρακτικές επικροτούν όσοι θαυμάζουν και υμνούν τον Πούτιν.

2 εβδομάδες θα κρατήσουν λέει οι αρχές τη σωρό του Ναβάλνι. Πρόκειται για δολοφονία μακράς ωρίμανσης...

ρισσότερο από 12 μήνες χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί το χειρουργείο τους. Οι πιο δημοφιλείς χειρουργικές πράξεις σε αναμονή αφορούν σε καταρράκτη, αρθροπλαστική γονάτου, αρθροπλαστική ισχίου και αμυγδαλεκτομή.

2040 είναι η χρονιά που θα έρθει το «τέλος του κόσμου». Δεν το λέει κάποιο «ισχυρό μέντιουμ», ούτε η «κυρά μας η μαμή» που είναι μετρ στον καφέ. Στο πόρισμα κατέληξε μια ομάδα επιστημόνων του MIT μελετώντας τη δυναμική του πληθυσμού, την καταστροφή φυσικών πόρων και τα πρότυπα χρήσης ενέργειας.

17 μέλη της πολιτικής γραμματείας του ΣΥΡΙΖΑ έστειλαν επιστολή την Κυριακή ζητώντας σύγκληση του Οργάνου πριν από το προγραμματισμένο συνέδριο (ξεκινά την

Πέμπτη). Αντιδρούν στην κίνηση Κασσελάκη να ρωτήσει τα μέλη (αντί για τους πάνσοφους εναπομείναντες ιδιοκτήτες του κόμματος) για δομικές αποφάσεις που αφορούν το κόμμα.

34,3% είναι η εκτίμηση της Opinon Poll για το ποσοστό που θα λάβει η Νέα Δημοκρατία στις προσεχείς ευρωεκλογές.

14,6% η αντίστοιχη εκτίμηση για το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ και 12,5% για το ποσοστό του ΣΥΡΙΖΑ.

9% εκτιμάται ότι θα λάβει η Ελληνική Λύση και 9,4% το ΚΚΕ.

3,8% εκτιμάται ότι θα είναι το ποσοστό της Νίκης, 3,8% για την Πλεύση Ελευθερίας, 3,3% για τη Νέα Αριστερά, 2,7% για τους Σπαρτιάτες και 2,4% για το Μέγα 25.

36,9% των ερωτηθέντων θεωρεί τον Κυριάκο Μητσοτάκη καταλληλότερο για πρωθυπουργό.

29,4% λαμβάνει ο (πάγια ισχυρός) Κανένας και βρίσκεται στη δεύτερη θέση.

7,2% για τον Στέφανο Κασσελάκη.

6,4% για τον Νίκο Ανδρουλάκη (λιγότερο από το μισό ποσοστό σε σχέση με αυτούς που ψηφίζουν ΠΑΣΟΚ).

5,8% για τον Κυριάκο Βελόπουλο, ο οποίος βρίσκεται μια ανάσα από τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ.

6.500 φορτηγά τα οποία κινούνται καθημερινά στον Κηφισό αναμένεται να απομακρυνθούν μετά την ολοκλήρωση του έργου Παράκαμψης Αττικής. Πρόκειται για έναν νέο αυτοκινητόδρομο που θα ξεκινά από την Ελευσίνα και θα καταλήγει στα Οινόφυτα. Μια λύση που μοιάζει πιο αποτελεσματική από τους δύο (2) γεραμούς που θα έβαζε στον Κηφισό ο πρώην υπουργός ΠροΠο, Πάννης Οικονόμου.

VERBA VOLANT

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΤΕΝΑ

«Ένα ζευγάρι γυναικών που δουλεύουν σε κοτοπουλάδικα η μία και ντλίβερι η άλλη, ποια δικαιώματα τους εξασφαλίζει ο γάμος;». Η βουλευτρια του ΚΚΕ δεν μπήκε καν στον κόπο να βρει πιο πρωτότυπη δικαιολογία για να καταψηφίσει. Χρησιμοποίησε το all time classic επιχείρημα, σύμφωνα με το οποίο φταίει ο καπιταλισμός ακόμη και για το γεγονός ότι το κόμμα (ένα είν') δεν ψήφισε υπέρ των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ+ στο γάμο.

ΚΩΣΤΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

«Θέλω να είμαι ερωτευμένος με τον Ιησού Χριστό» δήλωσε ο ηθοποιός. Η στήλη συνιστά προσοχή στον συμπαθή ηθοποιό. Ήδη από το 2015 η 38χρονη Jessica Hayes από την Ιντιάνα δήλωσε αιώνια παρθένα, φόρεσε νυφικό και παντρεύτηκε τον Ιησού Χριστό στον καθεδρικό ναό Fort Wayne-South Bend. Συνεννοηθείτε για να μην υπάρξει μαλλιοτράβηγμα.

NINA ΚΑΣΙΜΑΤΗ

«Καθύβριζε τον ΣΥΡΙΖΑ για να κάθεται σε υπουργική καρέκλα δίπλα στους Βοριδιπδες». Ποιος; Μα φυσικά ο ανέκαθεν σύντροφος Πάννης Ραγκούσης. Μαζί ξεκίνησαν από το ΠΑΣΟΚ, μεταπήδησαν αμφότεροι στον ΣΥΡΙΖΑ αλλά ο αειθαλής Παριανός επιχείρησε να μπει στα χωράφια της. Ήτοι έθεσε υποψηφιότητα στη Β' Πειραιά. Η δυναμική Νίνα έδειξε τα νύχια της και κάρφωσε τον «στρατηγό» του προηγούμενου κόμματός της, σχολιάζοντας καυστικά «αν εκλεγεί ποτέ βουλευτής, θα τον ειδοποιήσουμε». Σαπό.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ

«Η επιταγή αυτή μορφοποίησε το βωύν αίτημα ενός χώρου περήφανου που πάντοτε επωμίστηκε τη σωτηρία του λαού και της πατρίδας». Η Dora Tzakris-Louboutin de Giannitsa ομιλεί τα κυριλάτα με σιελ. Η στήλη, προκειμένου να μάθει από την ίδια αν το «βωύν αίτημα» σχετίζεται με τα βοοειδή, την καλοπιάνει αφιερώνοντάς της ένα ποίημα του Μποστ: «Στο ρολόι ήμουν μία παρά τέταρτο, ντυμένος πολύ σπορ. Επήρα και ολίγους σπορ, πτύωντας φλουδ, και χαζεύω τα βαπόρ».

Το έγκλημα στον και η συστημική

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Τα social media στην Ουκρανία απέχουν χαρακτηριστικά από σχόλια, ανακοινώσεις, προσωπικές δηλώσεις για τον θάνατο του Αλεξέι Ναβάλνι. Περίεργο. Δύο χρόνια από την έναρξη της σφαγής στη καρδιά της Κεντρικής Ευρώπης και ο θάνατος του Νο1 εχθρού του Βλαδίμηρου Πούτιν περνά σχετικά απαρατήρητος στη χώρα που τον πολεμά και έχει θυσιάσει τον ανθό του πληθυσμιακού της κορμού σε αυτήν την αχρηίαστη ανθρωποθυσία, όπως σημειώνει η Anna Colin Lebedev, πολιτικός επιστήμονας στο άρθρο της: «Οι Ουκρανοί έχουν πολλά για να κατηγορήσουν τον Ναβάλνι» που φιλοξενεί η «Le Monde» της 20ής Φεβρουαρίου.

Ο Αλεξέι Ναβάλνι ούτε υπήρξε στο παρελθόν ούτε και εξελίχθηκε μετά το 2014 και την προσάρτηση της Κριμαίας σε «περιστέρα» σε αντιδιαστολή με την κυρίαρχη πολιτική των «ιερράκων» του Κρεμλίνου. Η πολιτική του πορεία αρχίζει μέσα από το πληθωρικό θερμοκήπιο του ρωσικού εθνικισμού ο οποίος κατάφερε να επαναφομοιώνει σε κάθε βήμα της ρωσικής ιστορίας πολιτικά κινήματα και ιδεολογικά ρεύματα. Πρόκειται για τη θερμοκοιτίδα η οποία τροφοδοτεί από την περίοδο των Ρωσ και του πρώτου βασιλείου του Κιέβου τις ηγετικές ελίτ. Κομμουνιστικές ή όχι, δεν έχει καμία σημασία. Ο ρωσικός εθνικισμός αποτελεί την κινητήρια δύναμη η οποία επέτρεψε στις εκάστοτε ελίτ να κυριαρχήσουν στην ατέλειωτη αυτή γη από το δάσος του Σμολένσκ στα δυτικά μέχρι τα παγωμένα νερά του Ειρηνικού στα ανατολικά και την κόκκινη γραμμή της γης των Μογγόλων στα νότια.

Στο όνομα αυτού του εθνικισμού συνθήματα και ιδέες, θρησκείες και κινήματα προστέθηκαν στο χωνευτήρι. Το αποτέλεσμα είναι γνωστό. Αυτή η λατρεία της Μπτέρας Ρωσίας απέτρεψε αυτήν την ιδιότυπη κοινωνία των Σλάβων του Βορρά να υιοθετήσει εναλλακτικές στο ένα και μοναδικό μοντέλο εξουσίας, με ορισμένες κατά καιρούς συλλογικές δομές στήριξης των πανίσχυρων ηγετών. Οι ελίτ στην υπηρεσία των εκάστοτε Τσαρών.

Ο Αλεξέι Ναβάλνι ξεκίνησε από αυτό το εθνικιστικό θερμοκήπιο και μάλιστα με ultra εθνικιστικές θέσεις στην αρχή. Σε δημόσιες δηλώσεις του χαρακτήριζε τους Τσετσένους αυτονομιστές «κατσαρίδες». Με τον καιρό λειάνθηκαν οι γωνίες και στρογγύλεψαν οι αιχμηρές πλευρές του πληθωρικού εθνικιστικού λόγου. Παρόλα αυτά μετά την προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία το 2014 οι Ουκρανοί δεν του συγχώρησαν ποτέ τη διαφορετική στάση που κράτησε η ο-

ΑΡΚΤΙΚΟ ΚΥΚΛΟ ΒΑΝΑΥΣΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΡΕΜΛΙΝΟΥ

ποία, κάποιες στιγμές, θα μπορούσε και να ερμηνευτεί ως υποστηρικτική στους χειρισμούς του Βλαδίσμιρ Πούτιν.

Όσο αφορά τις πολιτικό-οικονομικές του τοποθετήσεις, ο Αλεξέι Ναβάλνι στις αρχές της πολιτικής του σταδιοδρομίας δεν έκρυβε τη συμπάθειά του σε αυτόν τον ιδιότυπο ρωσικό νεοφιλελευθερισμό ο οποίος τελικά κατέληξε στη συγκρότηση της ασύδοτης οικονομίας των ολιγάρχων. «Επιβιώνει ο ισχυρότερος. Οι αδύναμοι εξαφανίζονται» συνήθιζε να λέει κατά την περίοδο Γέλτσιν και επαναλάμβανε στη συνέχεια ο Ναβάλνι σχετικά με το μοντέλο της ρωσικής οικονομίας.

Βήμα-βήμα τα πράγματα βέβαια βελτιώθηκαν. Δεν θα μπορούσε ποτέ ο Αλεξέι Ναβάλνι να εξελιχθεί σε σοβαρό αντίπαλο του Πούτιν χωρίς να διαφοροποιείται σε βασικά ζητήματα διαχείρισης του μετα-σοβιετικού κράτους. Προσωποποίησε λοιπόν την αντίθεσή του. Επέλεξε να πολεμήσει τον αντίπαλό του στον τομέα της διαφθοράς. Χρήσιμη συνταγή αλλά με σαφή όρια ως προς την τελική κατάληξη. Ο Βλαδίσμιρ Πούτιν έκτισε με κόπο αλλά και ζήλο ένα σύστημα εξουσίας όπου οι «χρήσιμοι» ανέλαβαν επί ονόματι του τη διαχείριση τομέων εξουσίας αλλά και τον έλεγχο οικονομικών δραστηριοτήτων. Όσοι αυτονομήθηκαν, κατανομήθηκαν επιτόπου. Όσοι υπάκουσαν παρέμειναν στις θέσεις τους. Όσοι παράκουσαν εκτελέστηκαν.

Η ρωσική ιστορία αποτελείται από μία αλληλουχία επεισοδίων αυταρχικής εξουσίας. Αυτή η αιωνόβια παράδοση αυταρχικών ηγεσιών γαλούχησε ένα συλλογικό DNA ανοχής του αυταρχισμού ως φυσιολογικής λειτουργίας της κρατικής οντότητας. Αν ο Τσάρος ηγεμόνευε με την «Οχράνα», τη μυστική του υπηρεσία, ο Στάλιν κυριαρχούσε με την NKVD και στη μετασταλινική σοβιετική πραγματικότητα τον ρόλο του κλειδοκράτορα της κρατικής ηγεμονίας τον κρατούσε η KGB με την GPU του Κόκκινου Στρατού. Η meta-soviet Ρωσία υιοθέτησε την FSB. Στην πραγματικότητα ο τρόπος λειτουργίας και δικτύωσης είναι ο ίδιος. Πρόκειται για τη διασφάλιση της κρατικής οντότητας της Αγίας Ρωσίας. Ανεξάρτητα του μηχανισμού της ελίτ που κυβερνά.

Με αυτήν τη μηχανή επιχειρήσε να αναμετρηθεί ο Αλεξέι Ναβάλνι. Δεν υπήρχε ούτε μία πιθανότητα στο εκατομμύριο να

διασφαλίσει έστω την επιβίωσή του. Οι αλλαγές στο κράτος της Ρωσίας, δηλαδή αλλαγές στο «Βαθύ Κράτος», συνέβησαν μόνον πραξικοπηματικά από την εποχή του Ιβάν του Τρομερού. Ακόμη και η Οκτωβριανή Επανάσταση ζυμώθηκε και έλαβε διάσταση κινηματική μέσα στο οργύματα του Δυτικού Μετώπου κατά τη σφαγή του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Το στρατεύμα επέτρεψε την ανατροπή. Η ανατροπή του σταλινικού κατεστημένου συνέβη με συνοπτικές πραξικοπηματικές διαδικασίες εν κρυπτώ. Η ανατροπή του Γκορμπατσώφ συνέβη με την παρέμβαση του στρατού.

Αυτός ήταν και ο λόγος που η ανταρσία της «ομάδας Βάγκνερ» του ολιγάρχη Γεβγένι Πριγκόζιν έλαβε τέτοια διάσταση. Τόση που κάποιοι τόλμησαν να μιλούν ακόμη και για ανατροπή στο Κρεμλίνο. Επειδή ακριβώς η υπόθεση είχε να κάνει με στρατιωτικούς μηχανισμούς και πραξικοπηματικές διαδικασίες. Απλά κάποιοι θα μάθουμε κάποτε ποιοι ήταν που υποτίμησαν την αποτελεσματικότητα της γραφειοκρατίας του Υπουργείου Άμυνας και του Γενικού Επιτελείου.

ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΟΥΤΙΝ ΕΚΑΝΕ Ο,ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΠΕΜΨΕΙ ΣΕ Ο,ΤΙ ΤΡΟΜΑΚΤΙΚΟΤΕΡΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Το φρικτό τέλος του Αλεξέι Ναβάλνι παραπέμπει σε σκηνές ωμής βίας και απόλυτου τρόμου όπως «Το τραίνο της μεγάλης φυγής» του Αντρέι Κοντσαλόφσκι. Ενσωματώνει όλον τον τρόπο που προκαλεί ο Αρκτικός Κύκλος. Σύμβολα της αγριότητας του πολιτικού τοπίου, όπως ο λύκος, αποτελούν μέρος της αφήγησης. Η εικόνα ενός ισχυρού από τις κακουχίες ανθρώπου να χαμογελά ακνά μιλώντας με τον δικαστή - δυνάστη του ανακαλεί στη μνήμη μας σκηνές από το «Γκουλάγκ», αλλά και στο λιγότερο γνωστό αφήγημα του Τσέχωφ «Νήσος Σαχαλίνη» στον παγωμένο τόπο της απόλυτης εξορίας.

Το καθεστώς Πούτιν επιστράτευσε όλα τα μέσα που είχε στη διάθεσή του για να παραπέμπει σε ό,τι τρομακτικότερο μπορεί να χαρακτηρίζει τη ρωσική ιστορία. Δύο χρόνια από την έναρξη του αδελφοκτόνου πολέμου στην Ουκρανία και η Μόσχα υπενθυμίζει στους υπηκόους της τι μπορεί να συμβεί όταν αμφισβητηθεί, έστω και κατ' ελάχιστον, ο «Παπούλης Πασών των Ρωσίων». Έλαχε στον Αντρέι Ναβάλνι να σηματοδοτήσει αυτή τη θλιβερή επέτειο συμβολίζοντας και την έσοχτη προειδοποίηση σε όλους όσους σκεφθούν να αμφισβητήσουν τον τρόπο διαχείρισης της εξουσίας στο Κρεμλίνο. **A**

Ένας ευτυχισμένος άνθρωπος

Όταν η Εντίτ γίνεται Εντί. Ένας ύμνος στην ανεκτικότητα και στη συμπερίληψη, ένας ύμνος στον έρωτα και στην ειλικρινή αγάπη.

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σε μια ειδυλλιακή πόλστο διαμέρισμα-Παντε Καλέ του γαλλικού βορρά, ο δήμαρχος παντρεύει ένα ετερόφυλο ζευγάρι. Η Σαμπρινά και ο Κεβίνγνωρίστηκαν, στη μεγαλύτερη προξενήτρα της περιοχής, το καρναβάλι της Δουνκέρκης. Ο δήμαρχος πανηγυρίζει για την επιτυχία της διοργάνωσης που έχει φέρει κοντά τόσοους ανθρώπους, οδηγώντας ενίοτε στην «πιο ευτυχισμένη στιγμή στη ζωή ενός άνδρα και μιας γυναίκας», τον γάμο.

Aυτό υπερασπίζεται με θέρμη ο τοπικός άρχοντας, έτοιμος να διεκδικήσει τρίτη θητεία, ως ανεξάρτητος αυτή τη φορά, στις δημοτικές εκλογές. Η σύζυγός του δεν επιθυμεί τη νέα του κάθοδο, της είχε υποσχεθεί τον γύρο της Γαλλίας, κι εκείνος αποφασίζει να ανοίξει τα χαρτιά του στη διάρκεια ενός γεύματος. Ο δήμαρχος είναι συντηρητικός, οικογενειακός, ταγμένος κατά του διαζυγίου, ομοφοβικός, με μια εκλογική βάση που έχει αρχίσει να φυλλοροεί λόγω ηλικίας. Αλλά δεν παύει να είναι πολιτικός, σε κάποια θέματα υπάρχει ευελιξία. Ο σύμβουλος του αναζητά τρόπους διεύρυνσης και μια πιο φρέσκια καμπάνια κάνοντας άνοιγμα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Άλλωστε, ο αντίπαλος είναι ένας μιλνιολ υποψήφιος, έτοιμος να γεμίσει την πόλη με ηλεκτρικά πατίνια. Τι φρίκη!

Το γεύμα παίρνει μια απροσδόκητη τροπή. Η επί 40 χρόνια σύζυγός του ανοίγει την καρδιά της και του αποκαλύπτει ότι στη ζωή της υπάρχει ένας άνδρας. «Θέλω κάτι να σου πω, Ζαν. Όταν γνωριστήκαμε ήμουν μικρή. Αποκτήσαμε τη Μαρί, τον Πιέρ, τον Λουκ. Ήμουν πολύ ερωτευμένη μαζί σου, αλλά για να είμαι ειλικρινής δεν ήξερα καλά ποια ήμουν. Και υποδύθηκα τη μητέρα και τη σύζυγο όσο καλύτερα γινόταν. Απλώς έχασα τον εαυτό μου μέσα σε όλα αυτά. Ακόμα χειρότερα, ακύρωσα τον εαυτό μου. Έχω κι εγώ τις δικές μου επιθυμίες. Είμαι άνδρας και πάντα ήμουν άνδρας, το λέω πολύ σοβαρά. Σε αγαπώ ακόμα, δεν αλλάζουν τα συναισθήματά μου. Από παιδί υποκρινόμουν, καταπιέζα την πραγματική μου φύση. Αλλά αυτό έβραζε μέσα μου, ήταν μέσα στη σάρκα μου. Είμαι άνδρας».

Την Εντίτ, τη σύζυγο, υποδύεται η ηθοποιός ΚατρίνΦρο. Και τον δήμαρχο ο Φαμπρίς-Λουκινί. Η σκηνοθεσία είναι του Τριστάν-Σεγκελά και τη ταινία «Un Homme Heureux»

(2023) προβάλλεται από την Cosmote. Η Εντίτ φοράει ψεύτικο μουστάκι, ζητά από την οικιακή βοηθό να μην την αποκαλεί μαντάμ, παίρνει τεστοστερόνη και έχει ξεκινήσει τη διαδικασία φυλομετάβασης. Ξαναβαφτίζεται Εντί, συμμετέχει σε ομάδα υποστήριξης τρανς ανθρώπων, κόβει τα μαλλιά της, ξυρίζεται, μαθαίνει το ανδρικό... πτύειν και απελευθερώνεται. Όπως έγραψε ο ιστορικός Κρίστοφερ Λας το 1977: «η ψυχική υγεία και η προσωπική απελευθέρωση είναι συνώνυμες με την απουσία εσωτερικών περιορισμών, αναστολών και "κολλήματος».

Ο Λουκινί, ως δήμαρχος και ως σύζυγος, δεν είναι καθόλου χαρούμενος από αυτή την εξέλιξη, καθώς θεωρεί παράλογα τα όσα κάνει η Εντίτ και «τρελαίνεται» με τα «κατώματά της», τα οποία, αλίμονο, δεν αποδίδονται στην εμμηνόπαυση.

-Γνώρισε άλλον; Εντίτ, όταν μια γυναίκα μιλάει για τις επιθυμίες της συνήθως εμπλέκεται άλλος άνδρας. Ποιος είναι;

-Τον βλέπεις μπροστά σου!

Ο Εντί στέκεται μπροστά στον Ζαν με το μουστάκι, το κοστούμι, τη δέστρα στήθους. Σαν τον ροφό που ξεκινάει αρσενικός και καταλήγει θηλυκός. Σαν τα σαλιγκάρια.

Η προσέγγιση του θέματος γίνεται με τόση φινέτσα και απολαυστικό χιούμορ, χωρίς καμιά χυδαία υποσημείωση. Οι χαρακτήρες δεν είναι βολικές καρικατούρες, είναι άνθρωποι που αλλάζουν σε έναν κόσμο που αλλάζει κι αυτός.

Ο γάμος μεταξύ δύο ετεροφυλόφιλων δεν μεταβάλλεται στην ουσία του παρά τη φυλομετάβαση του Εντί. Εξακολουθεί να αγαπάει τον άνδρα της βρίσκοντας τη δική της ταυτότητα. Είναι η Εντίτ, που γίνεται Έντι αλλά εξακολουθεί να θέλει τον άνδρα της/του.

«Είσαι ένας γκέι άνδρας», της λένε στην ομάδα υποστήριξης. Η προσέγγιση της έμφυλης ταυτότητας και του σεξουαλικού προσανατολισμού γίνεται τόσο καλαίσθητα όσο μοιάζει με κομψοτέχνημα η μικρή, γαλλική πόλη στην οποία εκτυλίσσεται η ιστορία. Γίνεται με καλοσύνη.

Ο «Ευτυχισμένος άνθρωπος» είναι ένας ύμνος στην ανεκτικότητα και στη συμπερίληψη, είναι ένας ύμνος στον έρωτα και στην ειλικρινή αγάπη. Μια αγάπη που τα πάντα νικά με ένα τρυφερό φίλο του δημάρχου Λουκινί στο μουστάκι του Εντί. **A**

Η ΕΝΤΙΤ ΦΟΡΑΕΙ ΨΕΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ, ΖΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΙΑΚΗ ΒΟΗΘΟ ΝΑ ΜΗΝ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΕΙ ΜΑΝΤΑΜ ΚΑΙ ΕΧΕΙ ΞΕΚΙΝΗΣΕΙ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΦΥΛΟΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Στο μυαλό του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΥΡΑΝΑΚΗ

Ο υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης μιλάει στην Athens Voice για την ολοκλήρωση του Κτηματολογίου και την τάξη που μπαίνει στο χάος της αγοράς ακινήτων, για την ψηφιοποίηση στον χώρο της Ναυτιλίας, για την Τεχνητή Νομοσύνη, για αθηναϊκούς δρόμους, για τις προκλήσεις και τις ανησυχίες του.

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΝΔΟΛΟΥ
Φωτό: ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

Π

πρώτη φορά ακούσαμε το όνομά του δέκα χρόνια πριν, στις Ευρωεκλογές του 2014. Ένας νεαρός (μόνο είκοσι έξι ετών), με παπούτσια all star, ανήσυχο βλέμμα και όνειρα για το μέλλον, εμφανίστηκε στο πλάι του τότε Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά ως ο νεότερος υποψήφιος του ευρωψηφοδελτίου. Σε έπειθε από κείνες κιόλας

τις μέρες πως ήταν ένας άνθρωπος με ισχυρή θέληση και με μια σπάνια έφεση στο να εστιάζει στην ουσία και όχι σε αόριστες θεωρητικές γενικότητες. Κάτι μέσα του τον ωθούσε από τότε στη μάχη με τα κακώς κείμενα της καθημερινότητας. Να εντοπίζει το πρόβλημα. Να παλεύει με το πρόβλημα. Να αφοσιώνεται στην επίλυσή του. Ήταν η εποχή των μεγάλων εθνικών αγκαθιών, η Ελλάδα είχε κουραστεί από το παρωχημένο μοντέλο της πολιτικής των προηγούμενων δεκαετιών, όπου το μεγαλύτερο μέρος της αναλωνόταν σε παχιά λόγια, και ο Κωνσταντίνος Κυρανάκης ξεπρόβαλλε σε κείνο το μεταίχμιο των καιρών για να αναδείξει σταδιακά το ακριβώς αντίθετο, ότι η πολιτική είναι ένας πόλεμος στο πλευρό του πολίτη ενάντια σε κακοφορμισμένες πληγές, η τέχνη του εφικτού. Πολλοί είδαν στο πρόσωπό του την απάντηση της νεότερης γενιάς στην ανάληψη Ελλάδα του χθες, και ακόμα περισσότεροι τον εμπιστεύτηκαν στην πάροδο των ετών ως γνήσιο εκφραστή αυτής της απάντησης. Πάντως ο χρόνος τον αποζημίωσε για τις αρετές του. Αναπληρωτής Εκπρόσωπος Τύπου της Νέας Δημοκρατίας στα 28. Βουλευτής στη μεγαλύτερη περιφέρεια της χώρας στα 32. Και πλέον Υφυπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης στα 36, στην κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Από κοντά, μοιάζει πάντα ήρεμος, η φωνή του χαμηλότονη, εκπέμπει αυτοπεποίθηση και σιγουριά. Παρ' όλα αυτά, διαισθάνεσαι το καύσιμο που κυλάει μέσα του. Νιώθει ότι είναι η πρώτη φορά που έχει την ευκαιρία στην πολιτική να κάνει πραγματικό έργο. Εργασιομανής, πεισματάρης, παθιασμένος, αλλά πλέον πιο ώριμος. Αναγνωρίζει λάθη και αδυναμίες, πατάει καλύτερα στα πόδια του. Πατέρας μιας κόρης δεκαοκτώ μηνών, σε έναν ρόλο που τον μαθαίνει από την αρχή.

Πόσο έχει αλλάξει ο Κωνσταντίνος Κυρανάκης τα τελευταία δέκα χρόνια; Τι είναι αυτό που κυριαρχεί στο μυαλό του για το χθες, το σήμερα και το αύριο;

— **Ιούνιος 2023, χτυπάει το τηλέφωνο την επομένη των εκλογών και σου ανακοινώνει ο πρωθυπουργός την ανάληψη της θέσης σου στην κυβέρνηση. Πρώτη σκέψη;**

Όταν χτυπάει το τηλέφωνο εκείνη τη μέρα, ξέρεις ότι είναι για καλό. Μιλήσαμε ελάχιστα, σχεδόν κοφτά. Μου είπε: «Πας υπφυπουργός στο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ένα υπουργείο με ψηλά τον πήχη, θα έχεις την ευκαιρία να κάνεις πολλά εκεί». Τον ευχαρίστησα και του υποσχέθηκα ότι θα δώσω τον καλύτερό μου εαυτό για να δικαιώσω την επιλογή του. Κλείσαμε, η γυναίκα μου που ήταν δίπλα με αγκάλιασε, και ένιωσα ξαφνικά, παρά την τεράστια κούραση των εκλογών, ότι τα «ρεζερβουάρ» γέμισαν ξανά και οι μηχανές μπορούσαν να δουλέψουν στο φουλ. Αδρεναλίνη και ατελείωτες σκέψεις για όσα έπρεπε να κάνω τις πρώτες μέρες, για όσα ήθελα να πετύχουμε στους πρώτους μήνες.

— **Τι είναι το πιο σημαντικό στο ξεκίνημα ενός πολιτικού που αναλαμβάνει υπουργική θέση για πρώτη φορά;**

Οι άνθρωποι που σχηματίζουν την ομάδα. Έχω επιλέξει να επενδύσω πολύ σε νέους, νεότερους από μένα. Όπως ήθελα να επενδύσουν και σε μένα όταν ήμουν 20άρης. Φυσικά στην ομάδα υπάρχουν και άνθρωποι της γενιάς μου, αλλά και μεγαλύτεροι, όπως ο κ. Μαίρη που είναι άνω των 70 και αποτελεί την «beta tester» μας για κάθε νέα εφαρμογή του gov.gr που απευθύνεται σε ανθρώπους μεγαλύτερων ηλικιών. Το πιο σημαντικό για να φτάσουμε μακριά είναι να υπάρχει εμπιστοσύνη και εργατικότητα στην ομάδα. Να βλέπει ο ένας τον άλλον, να δίνει το κάτι παραπάνω. Να μπορούμε να μιλάμε ανοιχτά και να ξέρουμε ότι δεν υπάρχουν παρεξηγήσεις. Οποιος αναλαμβάνει κάτι να το εκτελεί ώστε να μπορούν να βασιστούν οι υπόλοιποι. Και να βάζουμε πλάτη στον διπλανό μας, όταν κάτι του συμβεί. Αυτές είναι οι βασικές αρχές που προσπαθώ να περάσω.

— **Τι θέλει να πετύχει αυτή η ομάδα για να «φτάσει μακριά»; Και τι θα θεωρούσες επιτυχία όταν φύγεις;**

Ο βασικός μας στόχος είναι πολύ συγκεκριμένος και λέγεται ολοκλήρωση του Κτηματολογίου σε πλήρως ψηφιακή μορφή. Να μπει επιτέλους τάξη στο χάος της αγοράς ακινήτων της χώρας. Είναι ένας πολύ δύσκολος τομέας, νομικά και τεχνικά σύνθετος, με κομμάτια που είναι σήμερα αποτυπωμένα αποκλειστικά σε χαρτί. Πολύ χαρτί. Μιλάμε για πάνω από 1 δισ. σελίδες σε όλα τα υποθηκοφυλακεία της χώρας. Τα ανέκδοτα στην Ελλάδα σε σχέση με υποσχέσεις πολιτικών είναι δύο. Το μετρό Θεσσαλονίκης και το Κτηματολόγιο. Και τα δυο έχουμε στόχο να ολοκληρωθούν με κυβέρνηση Κυριάκου Μητσοτάκη.

— **Στους 7 μήνες που βρίσκεσαι στο υπουργείο, τι θεωρείς πιο επάξιο επίτευγμα;**

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που παραλάβαμε είναι οι πολύμηνες καθυστερήσεις στις μεταγραφές ακινήτων. Πρακτικά μιλώντας, άνθρωποι που πληρώνουν πολλά χρήματα για να αγοράσουν ένα σπίτι δεν αποκτούν την κυριότητά του, αν δεν «μεταγραφεί» το συμβολαίο τους από τις δημόσιες αρχές. Αυτή η διαδικασία σε έγχαρτη μορφή είχε φτάσει σε σημείο να καθυστερεί από 6 μήνες έως και 2 χρόνια. Ακραίο και επικίνδυνο για την οικονομία της χώρας και την ιδιοκτησία του καθενός. Με σκληρή δουλειά, με κατάργηση 4 γραφειοκρατικών βημάτων, αλλά και με ψηφιακές λύσεις καταφέραμε να μειώσουμε μια διαδικασία μηνών σε λεπτά. Δεκατέσσερα για την ακρίβεια. Η πρώτη μεταγραφή από τον ψηφιακό φάκελο μεταβίβασης έγινε στη Θεσσαλονίκη μέσα σε 14 λεπτά και ο αγοραστής δεν πίστευε στα μάτια του. Η αντιπολίτευση μάλιστα έλεγε στη Βουλή πριν λίγους μήνες ότι «κάτι τέτοιο είναι απολύτως ανέφικτο». Στόχος μας τώρα είναι να διευρύνουμε τις ψηφιακές μεταβιβάσεις, να ψηφιοποιήσουμε όλο το αρχείο των υποθηκοφυλακείων, να εντάξουμε τα ακίνητα στο gov.gr wallet αλλά και να βγάλουμε «στον αέρα» τον ψηφιακό χάρτη κτηματογράφησης. Μέχρι τέλος του 2024 όλες οι διαδικασίες του Κτηματολογίου θα είναι ψηφιακές.

— **Φαντάζομαι όμως ότι δεν θα ήταν εύκολο να επιτευχθεί, υπό την έννοια ότι, δυστυχώς, το πρόβλημα για χρόνια στην Ελλάδα ήταν οι αραχνιασμένες νοοτροπίες που συντηρούσαν στάσιμες καταστάσεις. Υπάρχει, εκτός από τη «χαρτούρα», και ένα είδος παλαιοιλικής αντίληψης στους μηχανισμούς των δημοσιούπαλληλικών νοοτροπιών;**

Όταν πας να αλλάξεις μια παθογένεια, σίγουρα ενοχλείς αυτούς που ευνοούνται από αυτήν. Δεν θέλω να πω πολλά, αλλά είναι σαφές ότι οι καθυστερήσεις στις μεταγραφές δημιουργούν παράθυρο για διαφθορά. Θυμάμαι σε μια από τις συναντήσεις που είχα με τους προγραμματιστές της διεύθυνσης Πληροφορικής του Κτηματολογίου που είπα ότι η δική τους προσπάθεια είναι που θα βάλει τέλος σε αυτές τις νοσηρές καταστάσεις. Κάθε ψηφιακή εφαρμογή που δουλεύει σωστά είναι πλήγμα στο ρουσφέτι, χτύπημα στη διαφθορά.

— **Ισχύουν όσα λένε για τους δημόσιους υπαλλήλους;**

Να ξέρεις ότι κόντρα στον κανόνα που επικρατεί στο Δημόσιο, έχω βρει και ανθρώπους που δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό για την εξυπηρέτηση του πολίτη. Γι' αυτό και στο νομοσχέδιο του Δεκεμβρίου επέμεινα πάρα πολύ για το bonus παραγωγικότητας. Πατί ένας δημόσιος υπάλληλος που είναι συνεπής και εργατικός δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ακριβώς το ίδιο με κάποιον που είναι «φράντασμα» και βρίσκει μονίμως δικαιολογίες για να μην κάνει τίποτα. Ο συνεπής, ο εργατικός, πρέπει να επιβραβεύεται. Οικονομικά, όχι απλά με όμορφα λόγια στις κοπές πρωτοχρονιάτικης πίτας.

— **Πόσο σημαντική είναι για σένα η ρήξη με πληγές που κακοφορμίζουν εδώ και δεκαετίες;**

Η ρήξη και η σύγκρουση δεν με φόβιζαν ποτέ. Το κόστος της αδράνειας, το να μην κάνεις τίποτα για να μην ενοχλήσεις κανέναν είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό της ρήξης. Καμία μεγάλη αλλαγή δεν έγινε χωρίς κάποιον να ξεβουλευτούν και να χάσουν προνόμια. Είμαι αποφασισμένος να κάνω πράγματα στο Υπουργείο, δεν θα κάτσω με σταυρωμένα τα χέρια κάθε φορά που υπάρχουν αντιδράσεις.

— **Πέραν του Κτηματολογίου, ανακοινώσατε ψηφιοποίηση και στο χώρο της Ναυτιλίας. Τι θα δούμε εκεί;**

Θα δούμε άμεσα ψηφιακή νηολόγηση πλοίου στην Ελληνική Σημαία. Ένας τομέας που η Ελλάδα πρωτοπορεί παγκοσμίως δεν επιτρέπεται το 2024 να μη λειτουργεί ψηφιακά και ένας από τους λόγους που βλέπουμε πολλούς Έλληνες πλοιοκτύτες να μην έχουν τα πλοία τους στην Ελληνική Σημαία είναι η γραφειοκρατία. Έχουμε ξεκινήσει δουλειά με τον υπουργό Ναυτιλίας και τους συνεργάτες του ώστε φέτος να τραβήξουμε μια γραμμή και να κάνουμε τη Σημαία μας και τις διαδικασίες που τη συνοδεύουν πλήρως ψηφιακές. Η ποντοπόρος Ναυτιλία λειτουργεί ως πρόσβειρα της Ελλάδας, ως πρόσωπο μιας μικρής χώρας που κυριαρχεί σε όλες τις θάλασσες του πλανήτη. Αισθάνομαι καθήκον να βάλουμε κι εμείς το δικό μας λιθαράκι ώστε αυτός ο τομέας να δυναμώσει ακόμη περισσότερο.

— **Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση για την ψηφιοποίηση της χώρας τα επόμενα χρόνια;**

Η σωστή αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης στο Κράτος. Ήδη μαζί με τον Δημήτρη Παπαστεργίου ανακοινώσαμε την εξυπηρέτηση πολιτών μέσω AI στο gov.gr, και μετράμε μέχρι σήμερα πάνω από 400.000 διαλόγους. Αυτά είναι επισκέψεις σε δημόσιους φορείς και τηλέφωνα σε δημόσιες υπηρεσίες που δεν έγιναν. Είμαστε η πρώτη χώρα στην ΕΕ που υιοθετεί Generative AI για την εξυπηρέτηση πολιτών διαβάζοντας νόμους, υπουργικές αποφάσεις, διαδικασίες δημοσίων υπηρεσιών και εγκυκλίους. Στόχος μας να διευρύνουμε τη χρήση του και σε ενέργειες που θα κάνει το AI για λογαριασμό του πολίτη απέναντι στο κράτος. Να δημιουργήσει μόνο του μια αίτηση, να ολοκληρώσει μια διαδικασία εφόσον το εξουσιοδοτήσουμε. Ένας πραγματικός βοηθός για τον πολίτη που εξασφαλίζει καλύτερη εξυπηρέτηση όλες τις ώρες της ημέρας, και απελευθερώνει ανθρώπινους πόρους του Κράτους για πολύ πιο ουσιαστικές και δημιουργικές εργασίες. Είναι ένα πολύ τολμηρό βήμα διότι η εξυπηρέτηση μέσω τεχνητής νοημοσύνης δημιουργεί έννομες συνέπειες στη σχέση κράτους - πολίτη και άρα δεν υπάρχει περιθώριο για πειραματισμούς.

— **Παρ' όλα αυτά το ερώτημα γύρω από την Τεχνητή Νοημοσύνη παραμένει: Είναι τελικά «Ευλογία» ή «κατάρα»;**

— **Πώς βλέπεις να εξελίσσεται τα επόμενα χρόνια αυτή η τεχνολογία και πώς θα επηρεάσει τις ζωές μας.**

Είναι μια πραγματική επανάσταση, όπως ήταν ο ηλεκτρισμός ή τα πρώτα χρόνια του internet. Για να έχουμε όλοι μια απάντηση σε αυτό το ερώτημα πρέπει να κατανοήσουμε τι είναι το AI και

σε ποια σημεία της καθημερινότητάς μας το χρησιμοποιούμε χωρίς να το καταλαβαίνουμε. Από την επιλογή των ταινιών στο Netflix και τα φίλτρα στα κοινωνικά δίκτυα μέχρι τη δημιουργία ολόκληρων εκδόσεων όπως η Athens Voice με χρήση AI, υπάρχουν αναρίθμητα παραδείγματα που οφείλουμε να κατανοήσουμε αν θέλουμε να έχουμε τεκμηριωμένη άποψη. Και σίγουρα υπάρχουν δύο πολύ συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν και να μάθουν περισσότερα για το AI. Πρώτον, τα μέλη της Βουλής και της κυβέρνησης, οι άνθρωποι που καλούμαστε να νομοθετήσουμε για κάτι τόσο σύνθετο. Να βάλουμε κανόνες που θα έχουν νόημα. Δεύτερον, οι μαθητές στα σχολεία. Να μάθουν οι επόμενες γενιές πώς να χρησιμοποιούν αυτήν την επαναστατική τεχνολογία προς όφελός τους, αλλάζοντας ίσως και το μοντέλο εκπαίδευσης. Να φύγουμε από την αποστήθιση που προσφέρει τίποτα νοητικά, και να πάμε στην κριτική σκέψη. Σε 5 χρόνια από σήμερα όποιος νέος εργαζόμενος δεν έχει εντάξει εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης στο βιογραφικό του, θα αντιμετωπίζεται σαν να μη γνωρίζει word και excel. Οφείλουμε να δώσουμε σήμερα στη νέα γενιά αυτό που θα χρειάζεται αύριο για να φτάσει ψηλά.

— **Σε ακούω να μιλάς συχνά για τους νέους. Έχει να κάνει με το ότι ξεκίνησες κι εσύ πολύ νέος την πολιτική;**

Έχει να κάνει με τις ευκαιρίες που θέλω να έχουν οι νέοι και δεν είχε η δική μου γενιά. Όταν εμείς τελειώσαμε το Πανεπιστήμιο ξεκίνησε η βαθιά κρίση στην Ελλάδα. Και όλα τα όνειρα πήγαν στον κουβά. Η κρίση μάς έκανε πιο ανθεκτικούς, πιο σκληρογυγνημένους ίσως, και αυτό είναι καλό. Αλλά οι νοοτροπίες που μας οδήγησαν στην κρίση δεν έχουν τελειώσει οριστικά. Και εμένα με ενδιαφέρει κάθε φορά που βλέπω ένα νέο παιδί που θέλει να κάνει κάτι σημαντικό στη ζωή του, να έχει την ευκαιρία να αποδείξει ότι μπορεί. Μιλάω λοιπόν γι' αυτούς γιατί θυμάμαι από πού ξεκίνησα. Και για να βρεις τον δρόμο σου στη ζωή, αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάς ποτέ.

— **Ποιος είναι ο αγαπημένος δρόμος σου στην Αθήνα;**

Η Λεωφόρος Ποσειδώνος, το βράδυ χωρίς κίνηση και με δυνατή μουσική στο αυτοκίνητο. Το βράδυ συνεχίζω και οδηγώ μόνος μου χωρίς παρουσία αστυνομικού, είναι η στιγμή της ημέρας που οι σκέψεις μου μιλούν πιο δυνατά.

— **Αυτή είναι η στιγμή που σε αποφορτίζει περισσότερο;**

Αυτή ναι, εκτός αν προλάβω την κόρη μου πριν κοιμηθεί. Αν είμαι τυχερός με βλέπει, φωνάζει μπαμπά, την παίρνω αγκαλιά και με κάνει να τα ξεχνάω όλα. Ειδικά αν είναι η σειρά μου να την κοιμίσω. Όταν ακουμπάει το κεφάλι στον ώμο μου από την κούραση, νιώθω ότι δεν υπάρχει τίποτα άλλο. Μπλοκάρουν όλα, ευθύνες, υποχρεώσεις, αρνητικότητα, φιλοδοξίες, ειδοποιήσεις στο κινητό, όλα. Υπάρχει μόνο η ανάσα της και τα δάχτυλα της που σφίγγουν το δικό μου.

— **Ξέρω ότι είσαι τρυφερός πατέρας, και απολύτως παρών, όσο μπορείς. Σε άλλαξε η γέννησή της; Και επιπλέον, σε άλλαξε και στο κομμάτι της πολιτικής; Εγώ, για παράδειγμα, όταν γεννήθηκε ο γιος μου, ένιωσα να αλλάζω και ως συγγραφέας, θέλησα τα βιβλία μου να γίνουν ένα καθρέφτισμα της ελληνικής ιστορίας για την επόμενη γενιά, τη δική του. Βίωσες κι εσύ κάτι αντίστοιχα αναπάντεχο;**

Θα σου έλεγα ότι με αλλάζει, όσο περνάει ο καιρός και τη βλέπω να μεγαλώνει. Το επίκεντρο είναι πλέον εκείνη, και όλη μου η σκέψη και οι προτεραιότητες κινούνται γύρω από το παιδί μου. Όσο περνούν οι μήνες και βγαίνουν οι πρώτες λέξεις συνειδητοποιώ περισσότερο τι σημαίνει να είσαι γονιός. Και σίγουρα έχει αλλάξει τη σχέση μου με την Ελένη, τη γυναίκα μου, η οποία είναι μια υπέροχη μητέρα. Όταν είμαστε τρεις μας τα πράγματα είναι, δεν ξέρω πώς να σου το πω ακριβώς, ολοκληρωμένα, πλήρη. Τώρα σε ό,τι αφορά την πολιτική, πάντα είχα και έχω στο μυαλό μου τις επόμενες γενιές, οπότε δεν νιώθω ότι έχει αλλάξει κάτι. Αυτό που σκέφτομαι είναι όταν θα πάει σχολείο. Οτι θα πρέπει να ζυγίζω δυο και τρεις φορές αυτά που λέω δημοσίως για να μη βιώνει τοξικές καταστάσεις όπως τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς μου κάθε φορά που ξεσπά μια δημόσια σύγκρουση. Έχουμε δρόμο μέχρι τότε όμως...

— **Τι σε τρομάζει περισσότερο ως γονιό;**

Να χτυπήσει το τηλέφωνο και να έχει συμβεί κάτι στο παιδί μου. Δεν θα πω ψέματα, με τρομοκρατεί αυτή η σκέψη και είναι η πρώτη φορά που αντιλαμβάνομαι απόλυτα την υπερπροστατευτικότητα των δικών μας γονιών που πάντα μας εκνευρίζει.

— **Αναρωτιέμαι, στο τέλος της μέρας είναι ζωογόνα η αίσθηση ότι κάνεις τη ζωή του πολίτη λίγο πιο εύκολη; Γεμίζει την ψυχή; Εξαλείφει την κούραση και τις δυσκολίες; Γίνεται μηχανισμός και κίνητρο για ακόμα περισσότερη δράση το επόμενο πρωινό; Ή δεν λειτουργεί έτσι;**

Ναι, είναι. Αυτό το συναίσθημα είναι το μοναδικό καύσιμο που χρειάζεσαι για να συνεχίσεις. **A**

Η ΡΗΞΗ ΚΑΙ Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΔΕΝ ΜΕ ΦΟΒΙΖΑΝ ΠΟΤΕ. ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ, ΤΟ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΙΣ ΤΙΠΟΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΕΝΟΧΛΗΣΕΙΣ ΚΑΝΕΝΑΝ, ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΑΠΟ ΑΥΤΟ ΤΗΣ ΡΗΞΗΣ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Πρέπει να αφήσει
και η δική μου γενιά
κάτι καλό στους επόμενους»

Επισκεφθήκαμε τον νέο πρόεδρο των Γενικών Αρχείων του Κράτους
στο γραφείο του και μιλήσαμε για την προσωπική του διαδρομή

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Ο

νέος πρόεδρος της Εφορείας των Γενικών Αρχείων του Κράτους είναι καθηγητής Σύγχρονης Πολιτικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και Αντιπρόεδρος του Παρατηρητηρίου για τη Διδασκαλία της Ιστορίας στο Συμβούλιο της

Ευρώπης (ΟΗΤΕ). Ιστορικός που με το ένα πόδι πατάει στην Πολιτική, ένας διανοούμενος με δημόσια παρουσία. Πώς διαμορφώθηκε η διανοητική του διαδρομή; Κράτησα στο συρτάρι όσα είπαμε για τη σημασία της θεσμικής μνήμης των Αρχείων του Κράτους και το σημαντικό έργο της υπηρεσίας της οποίας προεδρεύει – θέση την οποία διαχρονικά έχουν αναλάβει σημαντικές προσωπικότητες –, δίνοντας προτεραιότητα στο πιο προσωπικό κομμάτι της συζήτησής μας.

«Προσπαθώ πάντα να συνδέσω τη μικροϊστορία με τη μεγάλη Ιστορία, γιατί έτσι μόνο αποκτούν ενδιαφέρον και οι προσωπικές μας αφηγήσεις» λέει ο Δημήτρης Σωτηρόπουλος και μέσα από τη ζωή του ξετυλίγεται η ιστορία μας των τελευταίων 30 χρόνων, καταλήγοντας στα χρόνια της χρεοκοπίας που μας στέρησαν ευκαιρίες να χτίσουμε ατομικά και συλλογικά. Δεν είναι απαισιόδοξο το συμπέρασμα. Ανήκουμε στην ίδια γενιά. Η ίδια εκείνη περίοδος για πολλούς, όπως για τον ίδιο, ήταν καθοριστική ως προς την πολιτική μας αυτοσυνείδηση. Ίσως έτσι προχωράνε οι κοινωνίες, μέσα από την ψυχική και διανοητική ωρίμανση του καθένα από εμάς, καταλήγουμε – και εκεί είναι που μπορούμε να συναντηθούμε, να κοιτάξουμε το μέλλον.

Από τη Φιλολογία στην Ιστορία

— Από το παράθυρο του νέου σου γραφείου έχεις θέα όλη την πόλη. Είσαι γέννημα-θρέμμα της Αθήνας και γνωρίζω ότι την αγαπάς πολύ. Γεννήθηκα το 1972 στο ιστορικό κέντρο της, σε μια γειτονιά που σήμερα αδυνατώ να αναγνωρίσω από τα μπαρ και τον πολύ διαφορετικό κόσμο που κατοικεί πλέον εκεί. Σκέφτομαι την Αθήνα κάπως σαν μάνα μου: φροντιστική αλλά και εκνευριστική μαζί, όπως όλες οι μανάδες. «Συνελήφθην» πάντως μέσα στη δικτατορία, όπως λέω χαριτολογώντας, οπότε είμαι γέννημα θρέμμα και της μεταπολίτευσης. Στη μεγάλη δημοκρατική ευρυχωρία της είναι που οφείλω το ποιος είμαι. Έχω κι εγώ τις αντιφάσεις μου, βέβαια, όπως και εκείνη. Μεγάλωσα πάντως σε ένα σπίτι που υπήρχαν πολλά βιβλία. Η πολιτική από την πλευρά της μητέρας μου και η ιστορία από την πλευρά του πατέρα μου (αν και έχει σπουδάσει οικονομικά) ήταν διαρκώς παρούσες.

— Παρότι ιστορικός διαβάξεις πολλή λογοτεχνία και ποίηση, ενώ έχεις περάσει από Φιλολογία, σωστά;

Άρχισα να διαβάζω από τα 14 μου λογοτεχνία και κόμικς, μαζί με διάφορες γενικές Ιστορίες που έβρισκα στη βιβλιοθήκη του πατέρα μου. Η δική μου συνάντηση με την ιστοριογραφία έγινε μέσα από τη φιλολογία και τα ελληνικά γράμματα, την ποίηση και τη λογοτεχνία. Από έφηβος είχα πολύ μεγάλη αγάπη στον Εμπειρικό και τους πρώτους υπερρεαλιστές, καθώς και σε όλες τις διανοητικές διεργασίες του μεσοπολέμου, που με οδήγησαν στην πολιτισμική ιστορία, ελληνική και γαλλική.

Προς το τέλος των σπουδών μου, οι διανοητικές μου αναζητήσεις μετατοπίστηκαν προς την πολιτική ιστορία και την πολιτική θεωρία. Μιλάμε ωστόσο για μετατόπιση αντικειμένων και όχι ευαισθησιών. Είναι πάντα μια εσωτερική ανάγκη που σε οδηγεί να επιλέξεις θέματα και αντικείμενα που με κάποιον τρόπο σε συγκινούν βαθιά.

— Η αλλαγή πορείας στις σπουδές ήταν στα μέσα του '90, τι συμβαίνει τότε στην Ελλάδα;

Κάπου εκεί ολοκληρώνεται μια πρώτη φάση της μεταπολίτευσης η οποία έχει φτιαχτεί με τα υλικά της λεγόμενης γενιάς του Πολυτεχνείου. Ξεκινάει μια τάση να απαλλαγούμε από την επήρεια του άκρατου λαϊκισμού που έχει διαποτίσει το πολιτικό σύστημα. Στην ίδια λογική, υπάρχει και ένα αίτημα εκσυγχρονισμού στα χρόνια του Σημίτη. Η δεκαετία του '90 είναι μια φάση σχετικής ωρίμανσης μετά το ξεκλείωμα της προηγούμενης δεκαετίας. Θυμάμαι ότι τότε διαπνέομαι από έναν πατριωτισμό στο πλαίσιο του οποίου θέλω να με βλέπουν ισότιμα με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους, και θυμώνω όταν δεν συμβαίνει. Είμαι πολύ παθιασμένος με τον νεοελληνικό πολιτισμό, αλλά όχι με εθνικιστικούς όρους.

Το θέμα της διδακτορικής μου διατριβής είχε να κάνει με το ελληνικό πολιτικό σύστημα της πρώτης μεταπολεμικής περιόδου, υπό το πρίσμα ότι πολλά από τα πράγματα της πολιτικής και πολιτισμικής μας ζωής διαμορφώθηκαν τη δεκαετία του '60. Αυτά τα δύο είναι αδιαχώριστα, ότι παράγει η κουλτούρα αντανάκλαται και στο πολιτικό φαινόμενο. Βλέπουμε σήμερα πώς οι πολιτισμικές διαιρέσεις συγκροτούν πολιτικές ταυτότητες, όπως τι πιστεύουμε για ζητήματα όπως ο γάμος των ομοφύλων ή, στα τέλη του '90, η διαμάχη για τις Ταυτότητες.

Οι Έλληνες ιστορικοί και η Αριστερά

Παρότι η πολιτική τον ενδιαφέρει δεν εντάσσεται σε κόμματα και νεολαίες, διατηρώντας μία στάση μοναχικού λύκου. Διαβάζει ατελείωτες ώρες ξενυκτώντας και παρακολουθεί ανελλιπώς την πολιτική επικαιρότητα, σαν να χρησιμοποιεί τη συγχρονία για να καταλάβει το παρελθόν και το αντίστροφο. Η υποτροφία από το ΙΚΥ του επιτρέπει να είναι απόλυτα αφιερωμένος, το ένα ζήτημα τον πηγαίνει στο άλλο, όπως και στη ζωή, ανοίγονται καινούργια πεδία. «Ακόμη έτσι λειτουργώ», σημειώνει, «δεν μου αρέσουν τα στεγανά και η τρομερή εξειδίκευση. Η γνώση για μένα είναι αέναη χαρά και παιχνίδι».

— Ποια είναι τα διαβάσματα που σε καθόρισαν; Και ποιοι οι «δάσκαλοι»;

Πέρα από τις ξένες σχολές σκέψης, τη γαλλική ιστοριογραφία, την ιταλική μικροϊστορία και τον αγγλικό εμπειρισμό που τα γνωρίζω από το πέρασμά μου από αυτές τις χώρες, οι πιο πολύτιμοι οδηγοί είναι οι παλιότεροι Έλληνες ιστορικοί, που συγκρότησαν τη σύγχρονη ελληνική ιστοριογραφική παράδοση. Πριν από αυτούς, ήταν κυρίως μέσω της φιλολογίας που μπορούσες να προσεγγίσεις το παρελθόν.

Όταν μελετάω την ελληνική ιστορία οι πόρτες είναι ορθόνοικτες χάρη στον Σβορώνο, τον Κ.Θ. Δημαρά, τον Φίλιππο Ηλιού, τον Βασίλη Παναγιωτόπουλο και τον Σπύρο Ασδρακά, αλλά και λίγο πιο μετά, τον Π. Κονδύλη. Μεσολαβεί μια επόμενη γενιά μαθητών τους, και δικών μας δασκάλων, και ακολουθεί η δική μου γενιά ιστορικών. Υπάρχει πλέον σημαντική ιστοριογραφική παράδοση στη χώρα. Ομολογώ όμως ότι μου αρέσει πάντα και η έκκεντρη σκέψη, όπως π.χ. του Κωστή Παπαγιώργη τον οποίο διαβάζω με manía παρότι διαφανών έντονα με την ιστορική του κρίση. Είναι αυτόνομο ότι δεν αγαπάμε μόνο εκείνους με τους οποίους συμφωνούμε. Η μελέτη του παρελθόντος πάντως δεν ήταν αυτοσκοπός, με ενδιαφέρει σαν εργαλείο κατανόησης του παρόντος. Γι' αυτό και εκείνο που περισσότερο με ελκύει είναι η σύγχρονη ιστορία.

— Η δεκαετία του '90 περνάει με συστηματική μελέτη. Τι θυμάσαι από εκείνα τα χρόνια;

Είμαι νυχτόβιος, ταξιδεύω συνέχεια, αλπεύω πολύ, βλέπω ατέλειωτο σινεμά, παραμένω αρκετά εσωστρεφής και προτιμώ να συνδέομαι με τους ανθρώπους κυρίως μέσω των διανοητικών μου ενδιαφερόντων. Είναι χρόνια προσωπικής προετοιμασίας, χωρίς να το πολυκαταλαβαίνω. Συλλέγω εμπειρίες δίχως να ξέρω τι θα τις κάνω. Είναι επίσης η περίοδος της μεγαλύτερης ελευθερίας που έχω βιώσει ποτέ στη ζωή μου, και δεν νομίζω ότι μπορεί να επαναληφθεί. Σήμερα μόνο μπορώ να συνειδητοποιήσω την απίστευτη ζωτική δύναμη που κρύβει η περίοδος από τα 20 ως τα 30 μας χρόνια. Και το λέω και στους φοιτητές μου, να μην τα ξεδεύουν άσκοπα.

— Αρκετοί νέοι διανοούμενοι τότε στρέφονται στην Αριστερά. Γιατί όχι κι εσύ;

Όσα έχουν προηγηθεί, μου έχουν επιτρέψει να είμαι κάποια πράγματα και να μην είμαι κάποια άλλα. Δεν αισθάνομαι δηλαδή υποχρεωμένος να ακολουθήσω τους δρόμους που ακολουθήσαν οι νεαρότεροι της πρώτης

φάσης της γενιάς της Μεταπολίτευσης, όπου λίγο πολύ όλα τα ενδιαφέροντα πράγματα περνούσαν μέσα από τον μαρξισμό. Ο «πολιτισμός» της Αριστεράς συγκροτούνταν όντως από έναν πολύ μεγάλο πλούτο ενδιαφερόντων και ευαισθησιών, και η παρακαταθήκη αυτή ήταν πολύ σημαντική και για μένα. Είχε όμως τις στρεβλώσεις της, αντιλαμβανόμενοι τα όρια μιας σκέψης περιορισμένης γύρω από θέματα που τροφοδοτούνται από την ιδεολογία. Έχουν άλλωστε όλα απομυθοποιηθεί μετά την πτώση των κομμουνιστικών καθεστώτων, και η κριτική προκύπτει αναπόδραστα.

Ενστικτωδώς, παρότι δεν προέρχομαι από «δεξιά» οικογένεια –το αντίθετο–, είχα κατακτήσει τη διανοητική ελευθερία να μην αισθάνομαι ότι πρέπει σώνει και καλά να σκεφτώ σύμφωνα με την οικογενειακή παράδοση, και αυτό το οφείλω εν μέρει και στους γονείς μου. Στον πυρήνα τους, ωστόσο, οι ιδεολογικές προτιμήσεις είναι ψυχικές κλίσεις. Κι εγώ από τη φύση μου δεν μπορώ να δεσμευομαι από μεγάλες ιδεολογίες. Ασφικτιώ. Είμαι πιο εκλεκτικιστής και προτιμώ να φτιάχνω από δικές μου επινοήσεις το παζλ του εαυτού μου.

Προσομοίωση ιστορικής κρίσης σε πραγματικό χρόνο

Όταν μπαίνουμε στη δεκαετία του 2000 έχει τελειώσει τη διατριβή και τη στρατιωτική του θητεία, και κάνει ότι οι νεαροί διδάκτορες, βρίσκει θέσεις συμβασιούχου διδάσκοντος σε ΑΕΙ της περιφέρειας κυρίως. Έτσι έρχεται σε επαφή με την ελληνική επαρχία την οποία αγνούσε σε μεγάλο βαθμό – ένα ακόμη βιωματικό μάθημα που τον βγάζει, όπως λέει, από τις όποιες «σιγουριές» του.

— Πώς εκλάμβανες τα χρόνια της αμεριμνησίας και αργότερα τη χρεοκοπία; Ήταν αντικείμενο της μελέτης σου.

Αντιλήφθηκα αρκετά νωρίς ότι η Ελλάδα είχε μπει σε μία φάση μεγάλης ελαφρότητας, και ότι το πρόβλημα δεν ήταν μόνο οικονομικής φύσης. Έτσι όταν ξέσπασε η κρίση του 2010, ήμουν πεπεισμένος ότι η λύση δεν είναι να συντηρήσεις την προηγούμενη κατάσταση, με τα φαρμαμένα υλικά της μεταπολίτευσης στις χειρότερες εκδοχές της. Όπως και ότι δεν μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα εθελουφλώντας, όπως πρότεινε σχεδόν στο σύνολό του το πολιτικό σύστημα, κοροϊδεύοντας τον εαυτό του, την κοινωνία και τους ξένους. Η «αντιστασιακή Ελλάδα» είναι διαχρονικά ο ορισμός του αντι-εκσυγχρονισμού.

Ξεκίνησε μία νέα φάση διανοητικών αναζητήσεων, καθώς ως ιστορικός ζούσα σε πραγματικό χρόνο τι σημαίνει χρεοκοπία: όσα μελετούσα για προηγούμενες δεκαετίες τα έβλεπα να συμβαίνουν! Πέραν του πόσο οδυνηρό είναι όλο αυτό, ήταν ταυτόχρονα ένα μοναδικό παρατηρητήριο για να καταλάβω τη σύγχρονη Ελλάδα, όλα απλωμένα μπροστά στα μάτια μου: η πολιτική κρίση, η κρίση κουλτούρας, αλλά και το πώς τοποθετούνταν ο καθένας, οι φίλοι μας, οι συγγενείς μας, οι γνωστοί μας, άνθρωποι με τους οποίους μέχρι τότε μπορεί να αισθανόμασταν πολύ κοντά. Διότι οι κρίσεις αναδεικνύουν τους χαρακτήρες μας και ότι οι κουβαλάμε απελευθερώνεται – όλα μπαίνουν στο τραπέζι και όλα κρίνονται σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο.

Το ANTIΣΥΡΙΖΑ μέτωπο και μια νέα πολιτική ταυτότητα

Την εποχή της κρίσης αρθρογραφεί τακτικά, αισθανόμενος την υποχρέωση να τοποθετηθεί ως κάποιος που διαθέτει εργαλεία γνώσης και οφείλει να τα μοιράζεται. Είναι αυτό που λέμε, τι κάνουν οι διανοούμενοι. «Το βασικό χαρακτηριστικό των διανοουμένων πρέπει να είναι η παρηψία, αν και οφείλουν να μετρούν δέκα φορές τα λόγια τους πριν μιλήσουν». Λέει ότι του ήταν πολύ σαφές με ποιον να ταχθεί πολιτικά και είναι μια πολύ δημιουργική περίοδος που τροφοδοτεί την επιστημονική του δουλειά και τα βιβλία που δουλεύει. «Όλα νομίζω θα τα έγραφα και θα τα σκεφτόμουν αλλιώς, αν δεν υπήρχε η κρίση».

— Γεννιέται τότε κι ένας καινούργιος χώρος στα social media, όπου μεταφέρεται η δημόσια αντιπαράθεση.

Φυσικά, έχουμε τις νέες κοινωνικές αντιπαλοότητες και συμμαχίες για το «μνημόνιο-αντιμνημόνιο», το δημοψήφισμα, τη διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Μέσα εκεί είναι που συγκροτείται και αυτό που ονομάζουμε ANTI-ΣΥΡΙΖΑ μέτωπο. Το οποίο θεωρώ ότι είναι ένα πρόπλασμα για να φτιαχτεί σταδιακά κάτι σημαντικότερο το οποίο είναι ακόμα σε εξέλιξη, αυτό που ονομάζεται φιλελεύθερο πο-

λιτικό κέντρο, που για μένα είναι ο χώρος που αυτοτοποθετούμαι πλέον πολύ συνειδητά. Πάντως, το ANTI-ΣΥΡΙΖΑ μέτωπο υπήρξε μια ετερόκλητη συμμαχία, που περιελάμβανε και στοιχεία μη φιλελεύθερα και νεοσυντηρητικά.

Νομίζω, πριν από το 2010, ήμασταν αρκετοί που μας ήταν δύσκολο να ενταχθούμε ολόψυχα σε κάποιο πολιτικό κόμμα. Πολλοί θα λέγαμε ότι ακολουθούσαμε μία κεντροαριστερή τροχιά αλλά σήμερα αυτές οι κατηγοριοποιήσεις είναι πολύ αδύναμες. Πάντως ο κόσμος αυτός εντάσσεται αυθορμήτως σήμερα στην κεντρικά πτέρυγα της ΝΔ υπό τον Κυριάκο Μητσοτάκη, ο οποίος το εκφράζει αρκετά αυθεντικά σε προσωπικό επίπεδο, παρότι αρχηγός ενός κόμματος με περισσότερες τάσεις τις οποίες συχνά κλείεται να εξισορροπήσει. Από τους νεότερους, ξεχωρίζω τον Κυριάκο Πιερρακάκη που αποτελεί ένα φωτεινό δημιουργήμα των πολιτικών και πολιτισμικών υλικών της μεταπολίτευσης, και της μεσαίας τάξης της Αθήνας, και αισθάνομαι ότι με εκφράζει πολύ αντιπροσωπευτικά. Είναι ένα μοναδικό κράμα πολιτικού και διανοουμένου που χρησιμοποιεί επίσης τη γνώση της ιστορίας για να σχεδιάσει καλύτερα το μέλλον.

— Ίσως ήταν η παρακαταθήκη εκείνης της περιόδου για πολλούς της γενιάς μας, και όχι μόνο, οι νέες πολιτικές ταυτότητες.

Ήταν η ιστορική συγκυρία που μας υποχρέωσε να αποκτήσουμε μία πολύ πιο συνεκτική πολιτική αυτοσυνειδηση που δεν έχει την έννοια της κομματικής ταυτότητας, ούτε βέβαια την έννοια προηγούμενων δεκαετιών που αυτή η ταυτότητα καθόριζε τους ανθρώπους με καθολικό τρόπο. Δεν μου αρέσει η έννοια της υπερπολιτικοποίησης, πρέπει να αφήνουμε πάρα πολλά πράγματα εκτός πολιτικής αν θέλουμε να αποφύγουμε τους κινδύνους ενός νέου ολοκληρωτισμού. Να μην ταυτίζουμε απόλυτα τους ανθρώπους με τις απόψεις τους. Αυτή ήταν η παγίδα στην οποία πέσαμε τα χρόνια της κρίσης διότι επικράτησε η έννοια του «εχθρού» και όχι του αντιπάλου, μια τεράστια στρέβλωση που μας έκανε κακό ως κοινωνία.

Το αίτημα της χειραφέτησης

Για κάθε γενιά υπάρχει ένα γεγονός που την διαμορφώνει, στις προηγούμενες ήταν ο Εμφύλιος, μετά το Πολυτεχνείο. «Τη δική μου γενιά τη διαμόρφωσε η ιστορική περίοδος της κρίσης, και πιστεύω ότι πάντοτε σε αυτήν θα επανέρχομαι γιατί ήταν καθοριστική. Με υποχρέωσε να διαβάζω με πολιτικούς όρους την ιστορία και με ιστορικούς την πολιτική». Επανερχεται στο ότι οι άνθρωποι πρέπει να προχωράνε, οι κοινωνίες να συναντώνται και να βρίσκουν τρόπους να συζητάνε ψύχραιμα. «Ακόμα και στον εμφύλιο, μία περίοδο επώδυνη όσο καμία, η ελληνική κοινωνία ξεπέρασε τον διχασμό της πολύ πιο γρήγορα από ό,τι το πολιτικό σύστημα, γιατί οι κοινωνίες, ιδίως της μικροϊδιοκτησίας, διαθέτουν μία επιβιωτική σοφία μερικές φορές. Επιλέγουν τι πρέπει να ξεχάσουν για να προχωρήσουν στο μέλλον. Υπήρχε μία δύναμη υπέρβασης κυρίως από την επόμενη γενιά».

— Κάπως έτσι φτάσαμε στη Μεταπολίτευση, που γιορτάζουμε φέτος τα 50 χρόνια.

Οι νέοι που εξεγέρθηκαν στο Πολυτεχνείο δεν ζητούσαν μόνο δημοκρατία, αλλά και χειραφέτηση, ήθελαν να ερωτευτούν, να πετύχουν στη ζωή τους, να απελευθερωθούν από τους γονείς τους και τις καταπιεστικές οικογένειες. Αυτό το αίτημα υπάρχει πριν από τη δικτατορία, η διάθεση να ανοίξουν δρόμους προσωπικούς. Αν ακούσεις την αφήγηση του Σαββόπουλου λέει, εγώ πήρα από τη Θεσσαλονίκη ένα φορτηγό τότε (όπως λέγεται ο πρώτος δίσκος του) για να έρθω στην Αθήνα, γιατί ήθελα να φύγω από το σπίτι μου και να ζήσω χωρίς περιορισμούς, όπως πολλοί άλλοι νέοι. Και ακόμα περισσότερο τα κορίτσια, που ήταν πολύ πιο καταπιεσμένα και έπρεπε να ξεπεράσουν το ταμπό των προγαμιαίων σχέσεων. Αυτό το κύμα κοινωνικής απελευθέρωσης έρχεται να σταματήσει η δικτατορία, με αυτούς έχει βασικά πρόβλημα, όχι μόνο με τους κομμουνιστές. Θα εκδοθεί σύντομα ένα σχετικό βιβλίο μου και τα έχω νωπά στο μυαλό μου όλα αυτά.

Έτσι λοιπόν τα κατάφερε τότε η ελληνική κοινωνία για να μπορέσει να χτίσει όλα αυτά που βρήκαμε εμείς. Παρομοίως κι εμείς πρέπει να ξεπερνάμε αυτά που μας πονάνε, τα προσωπικά και συλλογικά μας τραύματα, και να προχωράμε. Έχει κλείσει και σε προσωπικό επίπεδο ένας μεγάλος κύκλος 30 χρόνων, άλλαξε εντελώς η ζωή μου, και πρέπει όσα κάνω από εδώ και πέρα να έχουν αντίστοιχη αξία με τα προηγούμενα. Άλλωστε, πρέπει να αφήσουμε κι εμείς κάτι καλό στους επόμενους. **A**

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ. ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ. ΦΑΡΟΣ.

Η μητρόπολη ως κορυφαίο επίτευγμα του ανθρώπινου πολιτισμού. Οι προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της ψηφιοποίησης. Η υφή του κωροχρόνου.

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Σε μια εποχή που οι μεγάλες πόλεις αντιμετωπίζουν μεγάλες προκλήσεις – τον υπερτουρισμό, τη στεγαστική κρίση και τα Airbnb, τον «εξευγενισμό» (*gentrification*), την εξαϋλωση του παρελθόντος τους, την κλιματική κρίση – είναι χρήσιμο να δούμε λίγο την περίπτωση της Νέας Υόρκης. Είναι στη φύση της πόλης να σου επιτρέπει να υπάρξεις, να αναπτυχθείς, να ψάξεις και να ανακαλύψεις το διαφορετικό, το καλύτερο, το αλόκοτο, το ανώτερο, το ξένο· και, μέσα σε αυτά, πτυχές του εαυτού σου που δεν ήξερες καν ότι υπάρχουν. Αυτήν την ενέργεια πρέπει να την βρεις

εσύ· το πώς θα βιώσεις την πόλη εξαρτάται από το τι θα δώσεις εσύ σε αυτήν. Οι περισσότερες πόλεις λειτουργούν σαν καμβάδες πάνω στους οποίους θα γράψεις τη δική σου ιστορία. Υπάρχει όμως μια πόλη που λειτουργεί υπό άλλους όρους. Η Νέα Υόρκη ασκεί μία αυθύπαρκτη ισχύ, γράφει εκείνη την ιστορία της πάνω σου. Δεν της ασκείς εσύ επιρροή, αυτή ασκεί σε εσένα. Δεν χρειάζεται να κάνεις κάτι για να την νιώσεις, φτάνει απλώς να βρεθείς και να λειτουργήσεις μέσα της. Η πόλη αυτή έχει ανεξάρτητη βούληση, υπόσταση.

Τι είναι όμως αυτό που καθιστά τη Νέα Υόρκη μοναδική περίπτωση; Ασφαλώς σε ένα πρώτο επίπεδο υπάρχει ένα επικίνδυν διαστάσεων αστικό τοπίο: οι μεγάλες λεωφόροι και οι ουρανοξύστες που δημιουργούν αστικά φαράγγια· το *Empire State Building* και το *Chrysler* στο Midtown· η έδρα του ΟΗΕ και το μεγάλο αστικό πείραμα του *Stuyvesant Town* στα ανατολικά· το *One World Trade Center*, η *Wall Street* και τα αστραφτερά κτίρια του *Financial District* στο νότιο άκρο· το απέραντο *Central Park* στα βόρεια, και το μακρόστενο, υπερυψωμένο πάρκο στις παλιές

γραμμές του μετρό, το *High Line*, στα δυτικά· τα σπουδαία μουσεία – το *MoMa*, το *Metropolitan*, το *Guggenheim* και το *Whitney*· οι βιβλιοθήκες και τα παλαιοβιβλιοπωλεία· οι άπειρες πλατείες στις γειτονιές· τα μιούζικαλ και οι θεατρικές παραστάσεις στο *Broadway* και εκτός. Όλα αυτά δημιουργούν έναν εντυπωσιακό καμβά, ένα μοναδικό αρχιτεκτονικό πλαίσιο του οποίου η κλίμακα και η τρισδιάστατη ορθογώνια γεωμετρία καθορίζουν την κίνησή σου και διευρύνουν τους ορίζοντές σου. Η Νέα Υόρκη μας προσκαλεί να κοιτάξουμε ψηλά.

●

Η ιστορία αυτής της πόλης μοιάζει με ένα τεραστίων διαστάσεων πείραμα χημείας που ανά τα χρόνια εκλύει σπίθες, φλόγες, χρωματιστά νέφη και απίστευτη ενέργεια που φωτίζει τον υπόλοιπο πλανήτη

●

Πέντε βιβλία για τη Νέα Υόρκη

Sarah Schulman (2012), «*The Gentrification of the Mind: Witness to a Lost Imagination*», University of California Press
Olivia Laing (2016), «*The Lonely City: Adventures in the Art of Being Alone*», Picador
Jesse Rifkin (2023), «*This Must Be the Place: Music, Community and Vanished Spaces in New York City*», Hanover Square Press
Bill Hayes (2017), «*Insomniac City*», Bloomsbury
Jane Jacobs (1961), «*The Death and Life of Great American Cities*», Random House

Μία μίνι σειρά

Mike Nichols / Tony Kushner, «*Angels in America*» (2004), HBO

Μία ταινία

Lin-Manuel Miranda / Jonathan Larson (2021), «*Tick, Tick... Boom!*»

Ίσως όλα αυτά να ακούγονται πολύ ρομαντικά, πολύ «αστραφτερά». Κάθε άλλο, όμως. Η ζωή στη Νέα Υόρκη ήταν πάντα και παραμένει εξαιρετικά, ασύλληπτα σκληρή. Όχι με αφηρημένο τρόπο, αλλά με υλικό, σωματικό, στην καθημερινότητα. Η ιστορία της πόλης είναι μια ιστορία αέναης βιοπάλης των ανθρώπων της: μιας πεισματικής, σχεδόν ακατανόητης ανάγκης να επιβιώσουν και να τα καταφέρουν εκεί.

Είναι η ιστορία όλων αυτών των προσφύγων και μεταναστών – και από την Ελλάδα – που διέλυσαν το σώμα τους πλένοντας πιάτα και τρίβοντας πατώματα για να τα βγάλουν πέρα. Είναι η ιστορία των εκκεντρικών καλλιτεχνών του Greenwich Village που έζησαν μέσα στη φτώχεια για να υπηρέτησουν την τέχνη τους, όπως ο Basquiat και η Debbie Harry, ή αυτών, όπως η φωτογράφος Vivian Maier και ο τραγουδιστής Klaus Nomi, που μεταβόλισαν την απόλυτη αστική μοναξιά σε τέχνη. Είναι η ιστορία του Stonewall Inn και της γκέι κοινότητας που στις αρχές της δεκαετίας του 1980 άρχισε να προσβάλλεται από έναν ιδιόστιγμα από την κυβέρνηση και τα ΜΜΕ, εξορίστηκε στους περιθωριακούς χώρους του αστικού τοπίου – στις αποβάθρες και τις γέφυρες – και μετά αποδεκατίστηκε. Είναι η ιστορία των ανθρώπων που όταν πέθαιναν έναν μαρτυρικό θάνατο εντελώς μόνοι τους, ο ιδιοκτήτης του διαμερίσματος πετούσε όλα τους τα υπάρχοντα στην άκρη του πεζοδρομίου για να μπει ο επόμενος.

Οι πιο αγαπημένες μου στιγμές και οι γωνιές στη Νέα Υόρκη, αυτές που διαμορφώνουν τη σωματική και φαντασική σχέση σου με μια πόλη, απου σε κάνουν να νιώθεις την υφή του χωροχρόνου, δεν είναι σε λαμπερούς ουρανοξύστες ή στα ακριβά φαγάδικα, που άλλωστε θα μπορούσαν να βρίσκονται οπουδήποτε στον κόσμο, αλλά οι στιγμές και οι γωνιές που έρχεσαι σε επαφή με αυτή την ιστορία ανθρώπινης βιοπάλης, επιβίωσης και αστικής συνύπαρξης.

Το πιο συγκινητικό μουσείο της Νέας Υόρκης δεν είναι κάποιο φοβερό μοντερνιστικό κτίριο, αλλά το Tenement Museum στην παλιά εβραϊκή συνοικία του Lower East Side. Ανατριχιάζω ακόμα όταν θυμάμαι την επίσκεψη-ξενάγηση στο διατηρημένο κουφάρι ενός παλιού διαμερίσματος των αρχών του 20ού αιώνα, στα τρία δωμάτια του οποίου ολόκληρες οικογένειες έδιναν τον αγώνα για επιβίωση και προκοπή.

Το αγαπημένο μας στέκι και πιο ωραίο μπαράκι της Νέας Υόρκης δεν ήταν κάποιο φανταχτερό χιπιστερομπάρ, αλλά το 55 Bar, ακριβώς δίπλα στο ιστορικό Stonewall Inn. Το 55 Bar ήταν ένα μικρό, τετράγωνο υπόγειο με ένα άθλιο χαμηλό ταβάνι, βγαλμένο από κάποια δημόσια υπηρεσία του ελληνικού κράτους, και κάτι χριστουγεννιάτικα φωτάκια στο μπαρ: ένα μπαρ, όμως, που το είχε η ίδια οικογένεια από το 1919, όταν άνοιξε, και στο οποίο κάθε μέρα είχε την καλύτερη ζωτανή τζαζ και μπλουζ μουσική στην Ανατολική Ακτή (για μια φορά ο David Bowie χώθηκε ανάμεσα στους θαμώνες και διάλεξε την μπάντα που θα χρησιμοποιούσε στο τελευταίο του άλμπουμ). Λέω «ήταν» επειδή το 55 Bar δυστυχώς έκλεισε για πάντα το 2022 εξαιτίας της πανδημίας.

Το πιο αγαπημένο κλαμπ της Νέας Υόρκης δεν ήταν κάποιο απ' τα μεγάλα δημοφιλή venues, αλλά μια μικρούλα, σχεδόν φτωχική ντισκοτέκ στο Alphabet City, το θρυλικό Pyramid, στο οποίο από τα τέλη της δεκαετίας του 1970 άρχισαν να εμφανίζονται οι καλλιτέχνες (π.χ. Andy Warhol) και να παίζουν οι μουσικοί (π.χ. Μαντόνα) που τότε δημιουργούσαν νέες κατευθύνσεις, νέες τάσεις, νέες γλώσσες και νέα είδη τέχνης που ξεπήδησαν απ' τα πεζοδρόμια του Μανχάταν και κατέκτησαν τον κόσμο. Το Pyramid δυστυχώς έκλεισε και αυτό τις πόρτες του το 2020 λόγω της πανδημίας.

Για να είμαστε ιστορικά και κοινωνιολογικά ακριβείς, η πανδημία ήταν απλώς η αφορμή. Ο κορωνοϊός έδωσε τη χαριστική βολή σε μικρομεσαίες και ανεξάρτητες επιχειρήσεις που ήδη ζορίζο-

νταν λόγω των δομικών αλλαγών στη στέγαση (τιμές ενοικίων), στην οικονομία (ακρίβεια, κρίση και ανισότητες) και στην κατανάλωση που εκτοπίζουν τις παλιότερες κοινότητες της πόλης για να κάνουν χώρο για τις καινούργιες. Αυτή ίσως, δυστυχώς ή ευτυχώς, είναι η ιστορία των μεγάλων πόλεων. Μια ιστορία στην οποία, όσο μεγαλώνεις, πάντα θα βλέπεις αυτά που αγαπάς να πεθαίνουν.

Η Νέα Υόρκη – όπως και πολλές άλλες πόλεις – αντιμετωπίζει την πρόκληση του «εξευγενισμού», της ακρίβειας και της στεγαστικής κρίσης που απειλούν τον πυρήνα της ύπαρξής της: τη μακροχρόνια συνύπαρξη και ζύμωση ποικιλόμορφων κοινοτήτων. Η Sarah Schulman ορίζει τον εξευγενισμό ως μια διαδικασία συμπαγούς αντικατάστασης: κοινοτήτες από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις, εθνικότητες, φυλές, σεξουαλικότητες, επαγγέλματα, γλώσσες και ιδεολογίες, αντικαθίστανται από πιο ομοιογενείς ομάδες. Αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι η καταστροφή του κοινωνικού ιστού, των σχέσεων που τον υποστηρίζουν, και εν τέλει – μακροπρόθεσμα, τόσο μακροπρόθεσμα που να μην μπορούμε να το αντιληφθούμε – του πολιτισμού. Αντίδοτο σε αυτές τις πιέσεις είναι η διασφάλιση της μεικτής χρήσης των αστικών κέντρων και η αποφυγή μετατροπής τους σε τουριστικά/θηματικά πάρκα ή αποθήκες ξεπλυμένου χρήματος των νεόπλουτων ολιγαρχών και του οργανωμένου εγκλήματος.

Σε αυτές τις προκλήσεις θα προσέθετα τη μαζική αποκοινωνικοποίηση των ανθρώπων, ειδικά των νεότερων, που παρατηρούμε εξαιτίας της ψηφιοποίησης και της αποεπένδυσης στον δημόσιο χώρο, στις δημόσιες υπηρεσίες και στις υποδομές και τη μετατόπιση της ανθρώπινης δραστηριότητας σε εικονικές πραγματικότητες.

Οι μητροπόλεις, μαζί με την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι οι σπουδαιότερες εφευρέσεις του ανθρώπινου πολιτισμού. Η Νέα Υόρκη ασκεί αυτή την επίδραση πάνω μας ακριβώς επειδή αποτελεί την κορυφαία στιγμή αυτού του πολιτισμού: αυτής της αέναης ανθρώπινης προσπάθειας για προκοπή, για ένα καλύτερο αύριο, για ελευθερία, όχι όμως μέσω της απομάκρυνσης από τα εγκόσμια, αλλά σε αλληλεπίδραση, συναγωνισμό και συγχρωτισμό με το Άλλο. Δεν υπάρχει πιο ευγενής πράγμα από τη συνύπαρξη – από την αναγνώριση στο Άλλο του δικαιώματός του να υπάρχει – και η Νέα Υόρκη επιτρέπει στον καθένα να είναι ο εαυτός του. Ακριβώς για όλους αυτούς τους λόγους την έπληξαν οι ισλαμιστές τρομοκράτες την 11η Σεπτεμβρίου πυροδοτώντας τη *Νέα Παγκόσμια Αταξία*. Η Νέα Υόρκη όμως συσπειρώθηκε και επανήλθε πιο δυνατή.

Και μέχρι κάποια άλλη πόλη βρει το μυστικό της μαγικής χημείας συγχρωτισμού των κοινοτήτων και ελευθερίας του ατόμου, ή μέχρι να αποφασίσουμε ότι τελικά δεν μας ενδιαφέρει να δίνουμε τη μάχη της ζωής στον πραγματικό χώρο και χρόνο, αλλά μόνο ή κυρίως μέσα από οθόνες, η Νέα Υόρκη θα παραμένει φάρος και καθρέφτης.

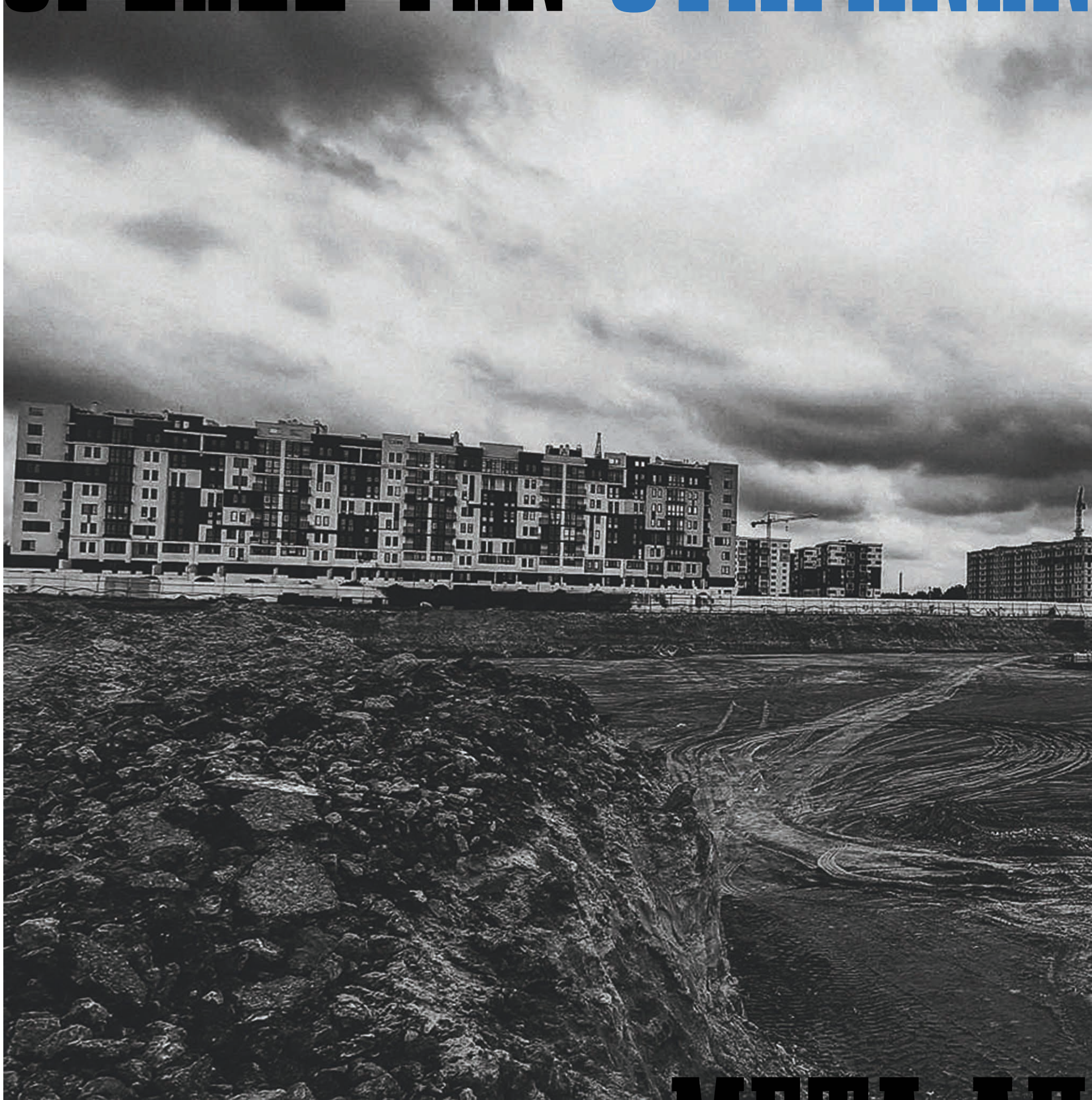
Την πρώτη φορά που έφτασα στο Μανχάταν και βγήκα από το μετρό ένιωσα μια αίσθηση απόλυτης οικειότητας και ηρεμίας, σαν να βρισκόμουν σπίτι μου. Μεγαλώσαμε όλοι με τηλεοπτικές σειρές και ταινίες, με βιβλία, ήχους και αναπαράστασεις αυτής της πόλης. Με τα «Φιλαρμία» και το «Sex and the City» και το «Mad Men». Με τις ταινίες του Σκορσέζε και του Γούντι Άλεν. Η οικειότητα όμως δεν οφείλεται μόνο στις αναπαράστασεις, αλλά και στην ουσία αυτής της πόλης. Ως αρχετυπική μητρόπολη, πόλη-μητέρα και μητέρα πολιτισμού, η Νέα Υόρκη ανήκει σε όλους μας: σε αυτούς που γεννήθηκαν και πέθαναν εκεί, σε αυτούς που έδωσαν τα πάντα για να φτάσουν και να προκόψουν εκεί, σε αυτούς που την επισκέφθηκαν και σε αυτούς που την ονειρεύτηκαν χωρίς να καταφέρουν ποτέ να την επισκεφθούν. **Α**

Όλα αυτά όμως θα ήταν ένα άδειο κέλυφος – ένα αστικό κουφάρι, παρόμοιο με τόσα άλλα αστικά κουφάρια ανά τον κόσμο – χωρίς ένα κρίσιμο βαθύτερο επίπεδο: τις κοινότητες των ανθρώπων της Νέας Υόρκης. Όχι τους τουρίστες ή τους περαστικούς, αν και όλοι αυτοί είναι αναπόσπαστο κομμάτι της πόλης, αλλά τις κοινότητες που ρίζωσαν και αναπτύχθηκαν εκεί. Η μαγιά αυτής της πόλης είναι οι χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες που κατέφταναν μέσω του Ellis Island – του Νησιού της Ελπίδας – στη Γη της Επαγγελίας στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα, αλλά και πιο μετά: Ολλανδοί, Ιρλανδοί, Ιταλοί, Έλληνες, Εβραίοι, Πολωνοί, Γερμανοί, Κινέζοι, Βιετναμέζοι, Πορτορικανοί και φυσικά οι Αφροαμερικανοί και άλλοι λατινοαμερικανοί που είτε βρίσκονταν ήδη εκεί, είτε μετανάστευσαν από τον Νότο.

Η Νέα Υόρκη δεν είναι μόνον ούτε τα κτίριά της, αν και στα τούβλα, τις πέτρες και το τσιμέντο των κτιρίων της είναι αποτυπωμένες οι ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων. Δεν είναι ούτε μόνο τα άτομά της, αν και είναι το λίκνο της ελευθερίας του ατόμου. Πάνω απ' όλα, η Νέα Υόρκη είναι οι κοινότητες της: το πώς αυτές εμφανίζονται, μπλέκονται, δημιουργούν, ζυμώνονται, συγκρούονται, συνυπάρχουν και εν τέλει δημιουργούν ένα σύνολο μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών του. Η ιστορία αυτής της πόλης μοιάζει με ένα τεραστίων διαστάσεων πείραμα χημείας που ανά τα χρόνια εκλύει σπίθες, φλόγες, χρωματιστά νέφη και απίστευτη ενέργεια που φωτίζει τον υπόλοιπο πλανήτη.

ΟΙ ΖΩΕΣ ΤΩΝ ΟΥΚΡΑΝΩΝ

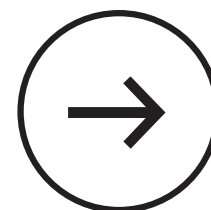

META AI

Ο πόλεμος ξέσπασε 24 Φεβρουαρίου του 2022, όταν η Ρωσία εισέβαλε στην Ουκρανία. Κανείς δεν πίστευε τότε ότι θα συνεχίζεται με αμείωτη ένταση 2 χρόνια μετά, με κατακόμβες νεκρών και αβέβαιη έκβαση. Πώς είναι η ζωή τα δύο αυτά αδιανόητα χρόνια με τον φόβο των βομβαρδισμών, τους νεκρούς συγγενείς, φίλους και γνωστούς, τον τρόμο για τα βασανιστήρια σε άμαχους και αιχμάλωτους πολέμου, τον φόβο για την πατρίδα; Μιλήσαμε με Ουκρανούς για όλα αυτά, για τα τραύματά τους αλλά και την πίστη τους στη νίκη που παραμένει ζωντανή, και θαυμάσαμε για μία ακόμα φορά τη δύναμη ψυχής και τον ηρωισμό τους.

Του ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ

Μπούτσα

Ο ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ολεξίι Κουντού

Από το Πανεπιστήμιο,
στην πρώτη γραμμή
του μετώπου

Δρ Βιολογικών Επιστημών στη Βιοτεχνολογία,
Καθηγητής του Τμήματος Βιοχημείας και
Βιοτεχνολογίας του Εθνικού Πανεπιστημίου
Yuri Fedkovich στο Τσερνιβσί

Γεννήθηκα κι έζησα στο Τσερνιβσί, στη δυτική Ουκρανία, όπου οι πανευρωπαϊκές αξίες είναι πάντα επίκαιρες. Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου, έκανα εκπαίδευση για έφεδρους αξιωματικούς. Σπούδασα ιχθυολογία στα ποτάμια του ουκρανικού τμήματος της περιοχής των Καρπαθίων. Το 2019 έλαβα τη θέση του καθηγητή του Τμήματος Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας του Εθνικού Πανεπιστημίου Yuri Fedkovich.

Μετά την πλήρη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, στις 24 Φεβρουαρίου 2022, τα σχέδια άλλαξαν δραματικά. Διακυβευόταν η επιβίωση της χώρας, το ζήτημα της φυσικής ύπαρξης του λαού μας. Κι εγώ, όπως πολλοί άλλοι συνάδελφοι και μαθητές μου, εντάχθηκα στις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων. Ως έφεδρος αξιωματικός έφτασα αμέσως στο σημείο επιστράτευσης. Οδηγήθηκα κατευθείαν στη στρατιωτική μονάδα της εδαφικής άμυνας που συγκροτούνταν.

Τώρα είμαι επικεφαλής πυροβολαρχίας. Η περίπτωση μου δεν είναι μοναδική, υπηρετούν και άλλοι επιστήμονες. Συνολικά, έχουμε 2 διπλωματούχους γιατρούς και 2 διδάκτορες στην ομάδα και μαθητές μου, νυν και απόφοιτοι, υπηρετούν μαζί μας.

Στην αρχή ήταν δύσκολο –διαφορετικοί άνθρωποι, διαφορετικές ηλικίες, διαφορετική κοινωνική θέση, αλλά με μια ιδέα να μας ενώνει– να διατηρήσουμε την ταυτότητά μας και να προστατέψουμε τη χώρα.

Και σήμερα, η μονάδα μας είναι ενωμένη, έμπειρη, αξιόπιστη – εκτελεί με επιτυχία τις αποστολές της. Πολεμήσαμε τόσο στην περιοχή του Χαρκόβου, όσο και στο Ντονέτσκ, κοντά στο Μπαχμούτ και στην Αβντιίβκα, από την οποία, δυστυχώς, αναγκαστήκαμε να αποχωρήσουμε λόγω έλλειψης πυρομαχικών.

Αλλά αυτό είναι προσωρινό. Σίγουρα θα νικήσουμε και σίγουρα θα ελευθερώσουμε όλα τα εδάφη μας κι όλους τους αιχμαλώτους πολέμου και όσους αμάχους βρίσκονται αυτή τη στιγμή στα προσωρινά κατεχόμενα εδάφη.

Η αλήθεια είναι πίσω μας και η νίκη θα είναι δική μας! Κατά τη διάρκεια αυτού του πολέμου, με τους συντρόφους μου είδαμε ότι η Ρωσία κουβαλά θάνατο και φρίκη. Οι θηριωδίες των Ρώσων είναι αδιανόητες στη σκληρότητα και την ανοησία τους. Καμία ιδεολογία δεν υπάρχει από πίσω, καμία εξήγηση για το πώς και το γιατί. Μόνο μίσος, οργή και φόβος.

Προφανώς, δεν είναι ξεκάθαρο στους Ρώσους ότι για τους ελεύθερους ανθρώπους ο φόβος να χάσουν την ελευθερία τους είναι πολύ μεγαλύτερος από τον φόβο του σωματικού θανάτου. Γι' αυτό στέκεται η Ουκρανία! Γι' αυτό θα κερδίσει!

Βάτσεσλαβ Πετρανόβσκι

Ο εθελοντής του Κιέβου

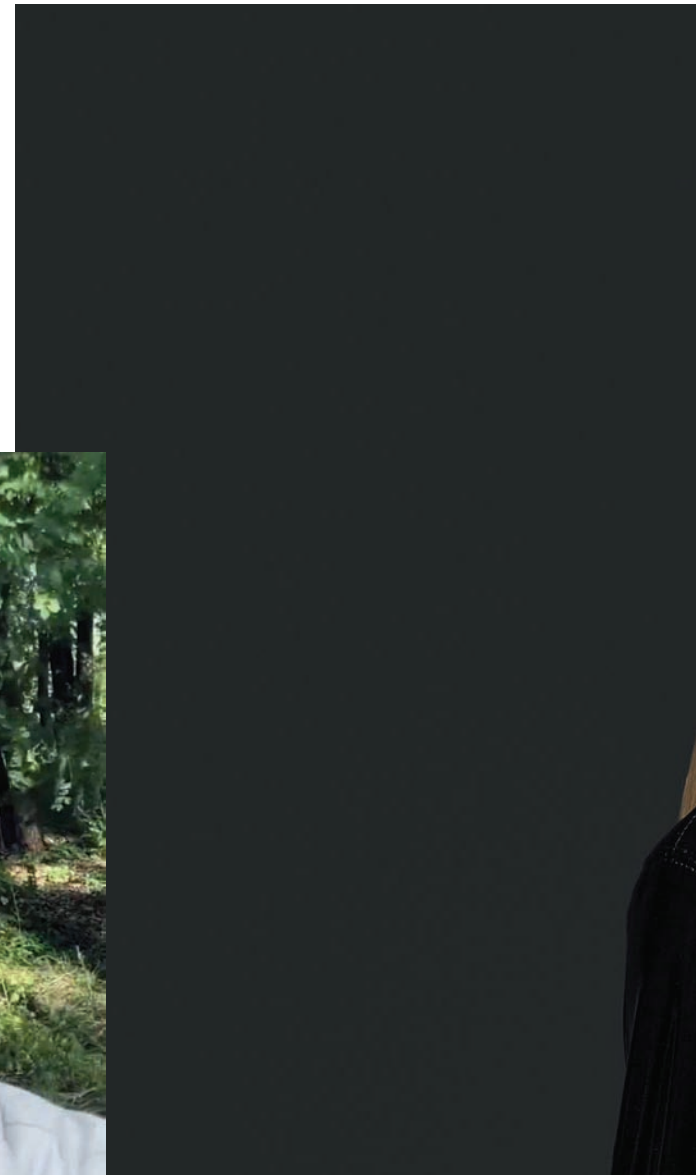
Καθηγητής Αγγλικών. Τώρα αφιερώνει όλο τον χρόνο του ως εθελοντής στην οργάνωση «Patriot UA»

Από τις 24 Φεβρουαρίου 2022, όταν άρχισε η πλήρης κλίμακας εισβολή, η ζωή μου άλλαξε άρδην. Θυμάμαι ξεκάθαρα εκείνη την πρώτη νύχτα στο Κιέβο όταν ακούσαμε αυτούς τους ανατριχιαστικούς ήχους εκρήξεων, όταν όλα έμοιαζαν με εφιάλτη. Είναι πολύ δύσκολο να φανταστεί κανείς τη φρίκη που ένιωσαν οι πολίτες εκείνο το βράδυ. Σιγά σιγά, μαζί με την οικογένειά μου διαχειριστήκαμε αυτή τη νέα πραγματικότητα. Αποφασίσαμε να μείνουμε στην Ουκρανία και ξεκινήσαμε τον εθελοντισμό.

Στην αρχή, προσπάθησα να βοηθήσω ηλικιωμένους με φάρμακα, γιατί εκείνη την εποχή είχαν σπάσει οι περισσότερες αλυσίδες εφοδιασμού. Επίσης, προσπάθησαμε να με τα αδέσποτα ζώα. Δυστυχώς, κάποιος εγκατέλειψε τα κατοικίδια τους όταν έφυγαν βιαστικά από τη χώρα. Όχι, δεν προσπάθησα να τους κρίνω, ήταν απλώς η πραγματικότητα της ζωής τότε.

Μετά από μερικούς μήνες έγινα εθελοντής στο ίδρυμα «Patriot UA» – στον εθελοντικό σύλλογο με έδρα το Κιέβο της Ουκρανίας. Δεν βοηθούν μόνο τους πολίτες αλλά και τους υπερασπιστές μας στην πρώτη γραμμή. Από εκείνη τη στιγμή έχασα την αίσθηση του χρόνου, κάθε μέρα ξυπνάω με μία μόνο σκέψη: Τι μπορώ να κάνω για να κάνω τη ζωή των υπερασπιστών μας καλύτερη;

Κάθε μέρα της ζωής μου τελειώνει με μια προσευχή. Ευχαριστώ όλους σε αυτόν τον πλανήτη που μας βοηθούν να επιβιώσουμε και να κερδίσουμε αυτόν τον πόλεμο με έναν πολύ ισχυρό εχθρό. Ελπίζω ειλικρινά οι ξένοι εταίροι και φίλοι μας να μην κουραστούν ποτέ να υποστηρίξουν την Ουκρανία. Εύχομαι οι υπερασπιστές μας –που χύνουν το αίμα τους στην πρώτη γραμμή– να παραμείνουν ζωντανοί και να επιστρέψουν στις οικογένειές τους. Κάθε πρωί, βλέπω την ίδια εικόνα μπροστά στα μάτια μου και σχεδόν τη νιώθω. Μπορώ να δω την ημέρα που όλοι οι Ουκρανοί βγαίνουν από τα σπίτια τους και φωνάζουν με χαρά μόνο μια λέξη: Νίκη!

Carry G

Η DJ που επιμένει

Η Ουκρανή DJ-Carry G επέλεξε να παίξει μουσική στο κέντρο του Κιέβου, πάνω στη γυάλινη γέφυρα Κλίτσκο, η οποία είχε βομβαρδιστεί από Ρώσους το 2022. «Δεν φοβήθηκα. Αυτή η γέφυρα έχει επιβιώσει από πολλές πυραυλικές επιθέσεις, έγινε σύμβολο ουκρανικής ανθεκτικότητας».

«Ο στόχος μου ήταν απλός: να ηχογραφήσω ένα DJ σετ. Η ιδέα ήταν να κάνουμε κάτι όμορφο», σημειώνει και πλέκει το εγκώμιο των Ενόπλων Δυνάμεων: «Είναι πραγματικοί τιτάνες».

Μετά την εισβολή του 2022, σταμάτησε τη δουλειά της, αλλά –όπως λέει– «κάποια στιγμή κατάλαβα ότι έπρεπε να συνεχίσω. Η μουσική με βοηθά να παραμένω αυθεντική».

Πώς είναι η ζωή κατά τη διάρκεια του πολέμου; «Κατακερατισμένη. Όλα άλλαξαν σε μια στιγμή. Οι Ουκρανοί έχουν αλλάξει. Η ουκρανική μουσική έχει, επίσης, αλλάξει καθώς είναι αντανάκλαση της κοινωνίας. Δεν μπορείς να απομονώσεις τη μουσική από την πραγματικότητα. Θα έλεγα ότι έχω αλλάξει την αίσθηση του εαυτού μου και στη μουσική λόγω πολέμου. Αρχισα να νιώθω τα πάντα πιο έντονα. Ο πόλεμος άλλαξε τον τρόπο που νιώθω. Με έκανε να συνειδητοποιήσω πόσο εύθραυστοι είμαστε, πόσο φευγαλέα είναι η κάθε στιγμή που ζούμε».

© ΒΙΑΤΣΕΛΑΒ ΧΑΜΠΛΙΛΟ/Ουκρανός δημοσιογράφος

Η γυάλινη γέφυρα στο Κίεβο, κατά την έκρηξη ρωσικής ρουλέτας

Μπούτσα

Το κορίτσι που επέστρεψε στην πόλη των φαντασμάτων

Η Α. είναι ψυχολόγος. Όταν άρχισε η εισβολή, πρόλαβε να αποχωρήσει από την Μπούτσα την τελευταία στιγμή. Έζησε στο δυτικό τμήμα της Ουκρανίας, αλλά τον περασμένο Οκτώβριο αποφάσισε να επιστρέψει. Επιλέγει την ανωνυμία, καθώς συγγενείς της παραμένουν σε υπό κατοχή περιοχές. (Διαβάστε την ιστορία της απομάκρυνσής της στο athensvoice.gr)

Δεν υπάρχει αίσθηση ότι όλα έχουν τελειώσει για να γράφει κανείς το πώς ζει. Γενικά, εδώ νιώθω καλύτερα από οπουδήποτε αλλού, είμαι στο σπίτι μου. Νιώθω πολλά διαφορετικά συναισθήματα, θέλω να τελειώσει αυτό το απαίσιο όνειρο, αλλά δεν τελειώνει... Άκουσα πολλές ιστορίες από γνωστούς κι αγνώστους για δολοφονίες, όλοι οι κάτοικοι είχαν αφεθεί στην τύχη τους, δεν ήξεραν ποια στιγμή της ημέρας και ποια ώρα θα μπορούσαν να φύγουν. Η κομμώτρια είπε πώς εκείνη και οι γείτονές της είχαν δίλημμα αν θα φύγουν ή όχι: Έφυγαν οι γείτονες και πυροβολήθηκαν. Αυτή έμεινε. Μου διηγήθηκε πώς εκτελέστηκε σε μία αυλή ολόκληρη η οικογένεια και τα παιδιά γνωστών της.

Συνάντησα προσωπικά την κοπέλα που συντόνισε την αναχώρησή μου και με ρώτησε γιατί δεν πήγα μαζί της όταν αρχικά μου το είχε προτείνει. Έμεινα να αναρωτιέμαι πώς μπόρεσε να φύγει εκείνη την ημέρα, που η κατάσταση ήταν τόσο τρομακτική. Γιατί κανείς δεν είχε καμία πληροφορία για το αν ήταν ασφαλές να οδηγήσει ή να περπατάς. Μια μέρα ένιωσα την ανάγκη να πάω σε ένα μνημόσυνο για τους κατοίκους της Μπούτσα, να τιμήσω τη μνήμη τους, «να δω ποιος είναι εκεί». Πέρασα πολύ χρόνο κοιτάζοντας τις ημερομηνίες θανάτου και γέννησης, σκέφτηκα πόσα μικρά παιδιά σκοτώθηκαν για το τίποτα, ολόκληρες οικογένειες και για το γεγονός ότι διασταυρώθηκαν με κάποιον στους δρόμους για τελευταία φορά, και πώς θα μπορούσε να συμβεί αυτό στην πόλη μας, όπου τώρα εξελίσσεται μια ζωή που μοιάζει κανονική.

Σε δύο χρόνια, η Μπούτσα έχει ανοικοδομηθεί: σε άλλα μέρη περισσότερο, σε άλλα λιγότερο. Σε άλλα κάτι έχει μείνει όπως είναι, για παράδειγμα, ένας κουρελιασμένος φράχτης όπου πυροβολήθηκαν πολλοί άνθρωποι ή οι εξωτερικοί τοίχοι των σπιτιών με τις τρύπες από σφαίρες. Κι αυτό το βλέπεις κάθε μέρα. Στις 15 Φεβρουαρίου 2024 ένας ρωσικός πύραυλος καταρρίφθηκε στο δάσος κοντά στην πόλη. Το δάσος κάπκε σε μία ακτίνα 40 μέτρων. Ξύπνησα από την έκρηξη. Σε πολλά σπίτια που ήταν πιο κοντά, τα παράθυρα έσπασαν. Δεν πειράζει, ζούμε και σας προσκαλούμε να μας επισκεφτείτε.

Μια μέρα ένιωσα την ανάγκη να πάω σε ένα μνημόσυνο για τους κατοίκους της Μπούτσα, να τιμήσω τη μνήμη τους, «να δω ποιος είναι εκεί». Πέρασα πολύ χρόνο κοιτάζοντας τις ημερομηνίες θανάτου και γέννησης, σκέφτηκα πόσα μικρά παιδιά σκοτώθηκαν για το τίποτα, ολόκληρες οικογένειες και για το γεγονός ότι διασταυρώθηκαν με κάποιον στους δρόμους για τελευταία φορά, και πώς συνέβη αυτό στην πόλη μας, όπου τώρα εξελίσσεται μια ζωή που μοιάζει κανονική.

«Η πλήρως κλιμακας εισβολή από τη Ρωσία ανάγκασε κάθε Ουκρανό να σκεφτεί τι θα μπορούσε να κάνει για να βοηθήσει τη χώρα, τον στρατό και τον λαό του», λένε οι κυρίες που σε καθημερινή βάση μαζεύονται σε ένα δωμάτιο στο Μεταξουργείο και υφαίνουν δίχτυα παραλλαγής για τον ουκρανικό στρατό.

«Η θλίψη που νιώσαμε στις 24 Φεβρουαρίου μας ένωσε στην εθελοντική κοινότητα АФІНСЬКЕ ПЛЕТИВО, η οποία θέλοντας να προστατεύσει τους φαντάρους άρχισε να πλέκει δίχτυα παραλλαγής. Περισσότερα από 10.000 τετραγωνικά μέτρα υφάνθηκαν από τα προσεκτικά χέρια των εθελοντών, καθώς επίσης παραδόθηκαν αρκετές εκατοντάδες κράνν», τονίζουν και προσθέτουν: «Έχουμε μια επιθυμία και πίστη: Τα δίχτυα μας θα γίνουν όχι μόνο προστασία, αλλά και τυχερό φυλαχτό για τη νίκη των στρατιωτών μας».

• **Βαλεντίνα** «Πιστεύουμε ότι η Ουκρανία θα είναι ένα ανεξάρτητο ευρωπαϊκό κράτος, απαλλαγμένο από τους Ρώσους-φασίστες εισβολείς».

• **Μαρία** «Αιώνες καταστολής, το Χολοτόμορ, η απαγόρευση της γλώσσας και η ύπαρξη του ουκρανικού έθνους με ανάγκασαν να κάνω την επιλογή μου. Ελευθερία ή να συνεχίζουμε να ζούμε γονατισμένοι...»

• **Γιαροσλάβ** «Η Ουκρανία είναι χώρα ευλογημένη από το Θεό. Είμαστε απροσκόνητοι, ανίκητοι άνθρωποι, φιλελεύθεροι και εργατικοί. Σκέψη, καρδιά και ψυχή είναι πάντα στην Ουκρανία. Ποτέ για κανέναν δεν θα είναι δυνατή η κατάκτηση της χώρας μας. Οποσδήποτε θα νικήσουμε. Είμαστε δυνατοί, γιατί είμαστε ενωμένοι. Είμαστε ενωμένοι, γιατί είμαστε δυνατοί».

© ΠΑΝΟΣ ΜΙΧΟΣ

Γιούρι Βισνέφσκι

Κάθε μέρα, ψηλά η σημαία

«Αγαπώ την Ουκρανία, είναι στην καρδιά και στο μυαλό μου- ζούμε με την ελπίδα ότι θα ανθίσει και πάλι. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε». Ο Γιούρι ζει στην Ελλάδα περισσότερα από 25 χρόνια. Αγαπά τη χώρα, αλλά πάνω απ' όλα είναι Ουκρανός και πονάει την πατρίδα του. Από την πρώτη στιγμή της εισβολής άρχισε να διαδηλώνει. Κι έκτοτε δεν σταμάτησε (μόνο για μερικές ημέρες, όταν προσβλήθηκε από covid). Βρίσκεται καθημερινά στην πλατεία Συντάγματος, υψώνοντας την ουκρανική σημαία. Με τον τρόπο αυτό θέλει να υπενθυμίζει σε όλους ότι ο πόλεμος συνεχίζεται, ότι οι Ουκρανοί δίνουν μάχη για την ελευθερία τους.

Ο Γιούρι είναι ένας ευγενέστατος άνθρωπος, μιλάει σε όλους στον πληθυντικό, στις κυρίες κάνει χειροφίλημα. Η εμφάνισή του είναι πάντα προσεγμένη – ειδικά τις Κυριακές, που έρχεται περισσότερος κόσμος να διαδηλώσει μαζί του, φοράει κοστούμι και γραβάτα. Από σεβασμό προς τους άλλους.

«Η σημαία μας ενώνει», υπογραμμίζει, ευχαριστώντας τους Έλληνες για την υποστήριξή τους.

© ΠΑΝΟΣ ΜΙΧΟΣ

© ΛΟΥΚΑΣ ΒΕΛΙΔΑΚΗΣ

Λουντμίλα Βερμπίτσκα

Η πανταχού παρούσα εθελόντρια

Είμαι στην Ελλάδα εδώ και 25 χρόνια. Δούλευα σε ένα εστιατόριο ως μαγείρισσα, αλλά μετά την εισβολή σταμάτησα ώστε να προσφέρω ό,τι μπορώ ως εθελόντρια. Βοηθώ τους πρόσφυγες με τα χαρτιά τους, για προβλήματα υγείας που ίσως έχουν.

Συμμετέχω σε διάφορες ομάδες – φτιάχνουμε ή μαζεύουμε πράγματα και τα στέλνουμε στην Ουκρανία. Είμαι στην ομάδα «Λισόβι Μάβκι» μ πλέκουμε, συγκεντρώνουμε τρόφιμα, φάρμακα και ρούχα. Φτιάχνουμε κεριά από κονσέρβες για τους στρατιώτες, αλλά και για τους πολίτες που δεν έχουν ρεύμα. Εκτός από δίχτυα, φτιάχνουμε και καμπартίνες. Ο χειμώνας είναι βαρύς στην Ουκρανία. Κάνουμε ό,τι μπορούμε. Συμμετέχω στην χορωδία «Η γη του πελαργού». Τραγουδάμε ουκρανικά λαϊκά τραγούδια για να κρατήσουμε την παράδοσή μας και να την επιδειξουμε στον ελληνικό λαό.

Αυτό που ζούμε είναι δύσκολο. Όπως είπε ένας δικός σας Έλληνας ποιητής, ο άνθρωπος χωρίς πατρίδα είναι ο άνθρωπος χωρίς ψυχή. Γι' αυτό φοβάμαι, δεν θέλω να χάσω την πατρίδα μου και δεν θα τη χάσω – είμαι σίγουρη. Νιώθουμε ζωντανόι, αλλά μέσα μας είμαστε νεκροί. Έχω πολλούς συγγενείς στην Ουκρανία, είχα ξαδέλφια στην Μπούτσα, στο Κίεβο. Έχασαν τα σπίτια τους. Από την αρχή ψυχολογικά ήμουν σε κακή κατάσταση, για αυτό αποφάσισα να ασχοληθώ με τον εθελοντισμό – να γεμίζω την ψυχή μου, βοηθώντας τους δικούς μου ανθρώπους.

Ο άνθρωπος γεννιέται για να ανθίζει: για να φυτέψει λουλούδια και δέντρα, να ζωγραφίζει, να χαίρεται τη φύση, τη ζωή. Όχι να ασχολείται με πολέμους. Δυστυχώς εμείς γράφουμε από την αρχή την Ιστορία και πρέπει να κρατήσουμε γερά, να κρατήσουμε τη γλώσσα μας, τη γενιά μας. Ούτε οι παππούδες μας είχαν περάσει όμορφα πριν από 100 χρόνια...

Είμαστε άνθρωποι ελεύθεροι. Είναι δύσκολο για τον καθένα μας ακόμα και να σκεφτεί ότι δεν θα μπορούσαμε ελεύθερα να πατάμε στη γη των προγόνων μας, ότι δεν θα έχουμε πατρίδα, δεν θα μπορούμε να επισκεφτούμε τους τάφους των γονιών μας. Αυτό είναι κάτι τρομακτικό.

Οπόρα

Είμαστε εδώ για όσους έχουν ανάγκη

Στην ουκρανική γλώσσα, η λέξη *Opora* σημαίνει υποστήριξη. Από τον Μάιο του 2022, μια μικρή αποθήκη κοντά στην πλατεία Βικτωρίας προσφέρει βοήθεια στους Ουκρανούς πρόσφυγες. Η **Όλγα Ριτσαγίβσκα** και η **Ντιάνα Ρομάνκο** είναι οι ψυχές του εγχειρήματος και κάθουν τη σαββατιάτικη βάρδια.

«Ο κόσμος μας δωρίζει ρούχα και φαγητά, τα οποία δίνουμε στις οικογένειες των Ουκρανών που τα έχουν ανάγκη. Δεν έχουμε απεριόριστες πηγές κι έτσι προσπαθούμε κατ' αρχάς να βοηθήσουμε οικογένειες με μικρά παιδιά και ηλικιωμένους». Εξυπηρετούν 280 οικογένειες με 410 παιδιά, καθώς επίσης 113 οικογένειες ανθρώπων άνω των 65 ετών.

Από την αρχή της εισβολής, πήραν τη σχετική κάρτα στην Ελλάδα 26.000 άνθρωποι, «κάποιοι επέστρεψαν ή πήγαν σε άλλη χώρα». «Συνεχίζει ο κόσμος να έρχεται, ειδικά από τις ανατολικές περιοχές – πολλές φορές είναι δύσκολο να αποφασίσουν να φύγουν».

Η Ντιάνα λέει ότι τους επισκέπτονται άνθρωποι ηλικιωμένοι, που θέλουν να μιλήσουν. Απέναντί μας κάθεται ένας 75χρονος Ουκρανός – ο **Ανατόλη**. Κατάγεται από ένα χωριό μερικά χιλιόμετρα μακριά από το υπό κατοχή Ντονέτσκ. Έφυγε διότι καταστράφηκε το γκαράζ του από οβίδες. Τώρα θέλει να επιστρέψει στο δυτικό τμήμα της Ουκρανίας και να ζήσει σε ένα ίδρυμα.

Η αποθήκη είναι ανοιχτή κάθε Δευτέρα, Πέμπτη και Σάββατο από τις 10:00 έως τις 14:00. Σε κάθε οικογένεια δίνουν –κάθε μήνα– από μια μικρή κούτα με τρόφιμα. Ο βασικός τους δωρητής, λένε, είναι ένας βουδιστής μοναχός. «Πάει στη Βαρβάκειο, ψωνίζει, τα φέρνει κι εμείς τα διανέμουμε».

Θα ήθελαν έναν άλλον χώρο, ώστε να μπορούν να υποδεχόνταν ανθρώπους, ειδικά ηλικιωμένους. «Να πίνουν τσάι, να μιλάνε, να υπάρχει μια επαφή, να νιώθουν ότι δεν τους παράτησαν, ότι η ζωή τους μετράει».

Χρειάζονται ρούχα, τρόφιμα, είδη προσωπικής υγιεινής. Το νοίκιο το πληρώνουν μόνοι τους, με ό,τι μπορεί να προσφέρει ο κάθε εθελοντής (η Ντιάνα πούλησε τα βιβλία της).

Διεύθυνση: Φερών 8, πλατεία Βικτωρίας

ΚΡΑΤΑΜΕ ΤΗΝ
ΕΛΠΙΔΑ

ΚΡΑΤΑΜΕ ΤΟ
ΣΠΙΤΙ ΜΑΣ

Αν έχεις χρέη και φοβάσαι ότι θα χάσεις το σπίτι σου, υπάρχουν 7 εργαλεία για να σε στηρίξουν, να ρυθμίσεις τις οφειλές και τα δάνειά σου και να κρατήσεις το σπίτι δικό σου:

- 🏠 Βελτιωμένος εξωδικαστικός μηχανισμός με επιπλέον κούρεμα χρέους ως 28% και υποχρεωτική αποδοχή για τους ευάλωτους
- 🏠 Διμερείς συμφωνίες με τράπεζες & servicers με προστασία από καταχρηστικές πρακτικές
- 🏠 Ρύθμιση οφειλών με ηλεκτρονική αίτηση μέσω του κώδικα δεοντολογίας των τραπεζών
- 🏠 Βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη και ενδιάμεσο πρόγραμμα στήριξης με επιδότηση και δυνατότητα επαναγοράς της κατοικίας
- 🏠 Στεγαστικό Επίδομα ΟΠΕΚΑ
- 🏠 Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία»
- 🏠 Πάγιες ρυθμίσεις 24 δόσεων σε εφορία και ασφαλιστικά ταμεία

Ενημερωνόμαστε τώρα για τα 7 εργαλεία στο
www.kratametospitimas.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Σε συνθήκες παρατεταμένου άγχους και πολέμου, κάνουμε την ικανότητά μας να αναπτύξουμε ανθεκτικότητα και ευελιξία, η αντοχή είναι σχεδόν μηδενική, οι πόροι μας εξαντλούνται και τα παιδιά μας χαμογελούν όλο και λιγότερο.

Είναι τρομακτικό και να γράφει ακόμη κανείς ότι ο πόλεμος συνεχίζεται εδώ και δέκα χρόνια. Τώρα συμπληρώνονται δύο χρόνια από την πλήρους κλίμακας ρωσική εισβολή.

Η εξάντλησή μας φτάνει σε τέτοιο επίπεδο, που αντιδρούμε σε όλα αυτά τα γεγονότα με το σώμα μας – το δέρμα μας συνδέεται οντογενετικά με το νευρικό σύστημα και επηρεάζεται. Συγκεκριμένα, γίνεται θαμπό, ξηρό, γεμίζει σημάδια. Η καρδιά μερικές φορές χτυπά με ταχύτητα, η πίεση είναι πολύ υψηλή. Μετά παγώνει και μειώνεται στο ελάχιστο – για να επιβιώσει.

Μερικές φορές νιώθουμε ότι οι επιθέσεις με ρωσικούς πυραύλους στις πόλεις και στα χωριά μας δεν θα σταματήσουν ποτέ. Καθημερινά! Και το τονίζω, έχουμε βαριές απώλειες: από την πλευρά της Ουκρανίας, πεθαίνουν παιδιά, αθώοι άνθρωποι και ο ανθός του έθνους – οι υπερασπιστές μας. Στη ρωσική πλευρά χάνονται βιαστές, δολοφόνοι, ληστές και παιδεραστές που είχαν καταδικαστεί να εκτίσουν βαριές ποινές σε φυλακές υψίστης ασφαλείας.

Η ασφάλεια είναι μία από τις βασικές ανθρώπινες ανάγκες. Ασφάλεια είναι η απουσία απειλών για τα ζωτικά συμφέροντα ενός ατόμου: τη ζωή, την υγεία και την ευημερία του. Δεκάδες εκατομμύρια Ουκρανοί έχουν στερηθεί την ασφάλεια εδώ και πολύ καιρό. Εξαιτίας αυτού, είμαστε εξαντλημένοι και καταθλιπτικοί. Ακόμα και όταν χαμογελάμε, το βλέμμα μας προδίδει βαθύ συναισθηματικό πόνο, θλίψη, άγχος και φόβο. Η κατάθλιψη, οι αγχώδεις διαταραχές και το PTSD είναι τα πιο κοινά συμπτώματα σε ανθρώπους που αναζητούν βοήθεια στον τομέα της ψυχικής υγείας.

Ρώσοι εισβάλλουν στις πόλεις και τα χωριά μας. Τόσο από ξηρά, σε σπίτια, όπου ληστεύουν και βιάζουν, όσο και αεροπορικώς: ρωσικά drones και πύραυλοι προκαλούν καθημερινά την καταστροφή κτιρίων κατοικιών, σχολείων, παιδικών σταθμών και νοσοκομείων. Όσοι καταφέρνουν να κρυφτούν σε ένα καταφύγιο είναι τυχεροί, αλλά δυστυχώς αυτό δεν τους σώζει πάντα από τραυματισμό ή και θάνατο.

Ως ψυχολόγος, δουλεύω με γυναίκες που έχουν υποφέρει από τον πόλεμο. Τηρώντας τις ηθικές αρχές, διατηρώ το απόρρητο. Εκτιμώ ότι μερικές από αυτές θα γράψουν βιβλία στο μέλλον για τις τρομακτικές εμπειρίες που βίωσαν. Προς το παρόν, θα επιτρέψω στον εαυτό μου μία σύνοψη: είναι δύσκολο να εκφράσω λεκτικά τι αισθάνεται μια γυναίκα όταν λαμβάνει την είδηση από το μέτωπο ότι ο σύζυγός της, ο οποίος ήταν δάσκαλος, έχει χαθεί. Και αυτό σημαίνει είτε ότι έχει ήδη σκοτωθεί, και οι Ρώσοι δεν δίνουν τη σορό, είτε ότι είναι αιχμάλωτος.

Η ρωσική αιχμαλωσία είναι μία κόλαση, αυτό που κάνουν οι Ρώσοι σε αιχμαλώτους πολέμου και αμάχους είναι χειρότερο από ό,τι μπορείτε να φανταστείτε. Οι άνδρες συχνά ευνουχί-

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΙ ΣΕ ΚΑΙΡΟ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η Βικτώρια Σαντούλιακ, ψυχολόγος, μιλάει για το συλλογικό τραύμα του ουκρανικού λαού, δύο χρόνια μετά τη ρωσική εισβολή

Η Βικτώρια Σαντούλιακ είναι από την πόλη Τσερνιβίτσι της Ουκρανίας

ζονται, βασανίζονται, κομμάτια δέρματος μετατουάζ του Κρατικού Εθνόσημου της Ουκρανίας κόβονται. Γυναίκες βιάζονται, ακρωτηριάζονται, κακοποιούνται σωματικά και ηθικά, ταπεινώνονται και λιμοκτονούν. Αν τελικά ο αιχμάλωτος επιστρέψει με σοβαρό τραυματισμό, αυτό θεωρείται ευλογία – επειδή επέζησε και έχει την ευκαιρία να λάβει ιατρική βοήθεια από Ουκρανούς γιατρούς.

Παιδιά οικογενειών από τα κατεχόμενα εδάφη της Ουκρανίας μεταφέρονται βίαια στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας – η τύχη τους είναι άγνωστη.

Η θεωρία του Βίκτορος Φρανκλ, η αναζήτηση του νοήματος της ζωής ως κεντρική ανθρώπινη κινητήρια δύναμη, σε τέτοιες στιγμές μας βοηθά και μας εμπνέει.

Εμείς, οι Ουκρανοί ψυχολόγοι, είμαστε υποχρεωμένοι στους συναδέλφους και τους προϊστάμενους μας από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τις ΗΠΑ, τη Γαλλία, τη Ρουμανία, χάρη στους οποίους έχουμε την ευκαιρία να διατηρήσουμε τους δικούς μας πόρους για να βοηθήσουμε τους συμπολίτες μας.

Σε γενικές γραμμές, όλοι εμείς –όσοι κατάφεραν να εκκενώσουν τα εδάφη που κατέλαβε η Ρωσία, όσοι ζουν μόνιμα στην πρωτεύουσα της Ουκρανίας και σε άλλες πόλεις, όσοι γλίτωσαν από πυραύλους και βρήκαν προσωρινό καταφύγιο σε άλλες χώρες– υποφέρουμε από τον πόλεμο, φέρουμε τραύμα. Εξάλλου, είναι δύσκολο να ζεις δίπλα σε έναν γείτονα που απλώς περιμένει να κοιμηθούμε για να μας επιτεθεί, να μας ληστέψει και να μας σκοτώσει.

Και για το κίνητρο: Πολλοί αναρωτιούνται γιατί ο Πούτιν επιτέθηκε στην Ουκρανία. Σύμφωνα με τη ρωσική προπαγάνδα, οι ρωσικοί κρατικοί και ιδιωτικοί στρατιωτικοί σχηματισμοί, στην πραγματικότητα συμμορίες εγκληματιών, επιτέθηκαν για να προστατεύσουν τη ρωσική γλώσσα, την οποία μιλούν ακόμη κάποιος από την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης. Αλλά η αλήθεια είναι ότι στην Ουκρανία όλοι έχουν το δικαίωμα να επικοινωνούν σε οποιαδήποτε γλώσσα, αφού είμαστε ένα δημοκρατικό κράτος. Όπως και στην Ελλάδα, όπου μπορείτε να ακούσετε διάφορες γλώσσες στους δρόμους, συμπεριλαμβανομένων των ρωσικών. Ως εκ τούτου, το πραγματικό κίνητρο για την επίθεση στην Ουκρανία είναι η κατάσχεση των φυσικών και βιομηχανικών πόρων: φυσικό αέριο, πετρέλαιο, κερχμπάρι, τσερνοζιόμ (μαύρη γη). Επίσης, λιμάνια στη Μαύρη Θάλασσα, ναυπηγεία, εργοστάσια σιδήρου, εργοστάσια αεροσκαφών – θέλουν επίσης την οινοποιία, τη γεωργία, τη μεγάλη βιομηχανία τουρισμού και αναψυχής. Θέλουν να βάλουν χέρι στην ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας. Θέλουν να κλέψουν την Ιστορία και την ταυτότητά μας.

Να σημειωθεί ότι οι Ρώσοι δεν κλέβουν μόνο οικιακές συσκευές, είδη υγιεινής και αυτοκίνητα, αλλά μεταφέρουν και γνωστά αντικείμενα πολιτιστικής κληρονομιάς από τα μουσεία της Ουκρανίας στο έδαφος της Ρωσίας. Έτσι, τις προάλλες έγινε γνωστό ότι ένας πίνακας του διάσημου Ουκρανού καλλιτέχνη Ivan Aivazovsky «Moonlight Night» βγήκε σε δημοπρασία στη Ρωσία. Η Ουκρανία ζητάει την επιστροφή του.

Η Ουκρανία είναι ένα κοσμικό κράτος με ένα σύστημα κατά το οποίο η θρησκεία είναι διαχωρισμένη από το κράτος. Την ίδια στιγμή, στην Ουκρανία πάνω από το 74% είναι χριστιανοί ορθόδοξοι.

Είναι πολύ λυπηρό το ότι ο αριθμός των κηδείων υπερβαίνει πλέον κατά πολύ τον αριθμό των βαπτίσεων. Και, την ίδια στιγμή, ακόμη και κάτω από τέτοιες δύσκολες συνθήκες, οι γυναίκες στην Ουκρανία συνεχίζουν να γεννούν. Αυτή η διαδικασία περιπλέκεται πολύ από το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια επιθέσεων με ρουκέτες, οι γυναίκες που κυοφορούν πρέπει να σπεύσουν στα υπόγεια των καταφυγίων. Επομένως, μερικά παιδιά γεννιούνται υπό τους ήχους αεροπορικών επιδρομών σε καταφύγια βομβών. Μπορεί να είμαστε τραυματισμένοι –σωματικά και ψυχικά–, μπορεί να είμαστε εξουθενωμένοι συναισθηματικά, αλλά δεν θα σταματήσουμε: Αυτό που θέλουν οι πολίτες της Ουκρανίας, είναι να διώξουν τον εχθρό από το σπίτι τους. **A**

TGI FRIDAYS™

Φύγαμε για πειρατικό ταξίδι!

Έχεις σκεφτεί τι ωραία που θα ήταν η ζωή αν ήμασταν πειρατές; Για σκέψου το! Μια ζωή γεμάτη περιπέτειες και... ρούμι. Πολύ ρούμι! Άλλωστε οι απόκριες είναι σχεδόν εδώ, και αυτό σημαίνει ότι για λίγο έχουμε την ευκαιρία να γίνουμε κάποιιο άλλοι. Ακόμη και πειρατές. Και σε αυτή την περίπτωση, ξέρουμε ποιο θα γίνει το άντρο σου...

Τα TGI FRIDAYS™, τα αγαπημένα στέκια της πόλης είχαν την ιδέα για αυτές τις απόκριες να σπκώσουν την πειρατική σημαία και να ανοίξουν πανιά για νέες περιπέτειες. Έτσι, από τις 27 Φεβρουαρίου και για έναν ολόκληρο μήνα μας περιμένουν με ολοκαίνουργιες γευστικές προτάσεις, εμπνευσμένα cocktails και ανάλογα θεματικά πάρτι. Με άλλα λόγια... καλώς ήρθες στον κόσμο των πειρατών!

Η πειρατική περιπέτεια ξεκινάει καταρχάς με κρυμμένους γευστικούς θησαυρούς! Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν το ολοκαίνουργιο Treasure of the Seas Shrimps, δηλαδή τραγανές τηγανιτές γαριδες πανέ με τροπική mango sauce και pineapple pico de gallo, αλλά και τα λαχταριστά Pork Belly Burnt Ends, τις σιγομαγειρεμένες μπουκιές χοιρινής πανσέτας που καραμελώνονται με Smokey BBQ sauce, γαρνίρονται με Frizzled Onions και σερβίρονται με ψητό καλαμπόκι σάφρας και σιπτικό πουρέ πατάτας με Cheddar.

Και επειδή όλες οι καλές πειρατικές ιστορίες ξεκινούν και τελειώνουν με ρούμι, τα TGI FRIDAYS™ έχουν ετοιμάσει όχι ένα, ούτε δύο, αλλά τρία νέα συγκλονιστικά rum based cocktails! Από το μυστηριώδες Fool's Gold (Havana Club Añejo Reserva, Havana Club Añejo 3 Años, Orange Curacao, Orgeat syrup, simple syrup, χυμός lime, passion fruit και Bitters) μέχρι το Captain Sparrow's Colada (Havana Club Añejo Especial, Malibu, ανανά, γάλα καρύδας και σιρόφι βανίλιας) και το twisted classic Pirate's Rum Fashioned (Havana Club Añejo 7 Años, simple syrup και Chocolate Bitters), κανένα cocktail δεν πρόκειται να αφήσει ασυγκίνητη την πειρατική καρδιά σου! Τι περιμένεις; Έλα με το crew σου και ετοιμάσου να ζήσεις το πιο γευστικό pirate story της ζωής σου!

INFO: Pirate Stories: Σε όλα τα καταστήματα TGI FRIDAYS™ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη από 27 Φεβρουαρίου www.tgifridays.gr, [f](https://www.facebook.com/tgifridaysgr) tgifridaysgr, [@](https://www.instagram.com/tgifridaysgr) tgifridaysgr

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ-ΚΡΙΣ ΑΓΚΑΡΑΪ ΜΙΛΑΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ο Δημήτρης-Κρις Αγκαράϊ είναι σχεδιαστής κόμικς, γραφίστας και εικονογράφος, γεννημένος το 1994 στα Τίρανα της Αλβανίας και μεγαλωμένος στην Αθήνα. Από νεαρή ακόμη ηλικία έδειξε το ενδιαφέρον του για τη ζωγραφική και τη δημιουργία ιστοριών. Σπούδασε γραφιστική και αυτοδίδακτα αφοσιώθηκε στις εικονογραφίες και τα κόμικς. Πρόσφατα, ολοκλήρωσε το τμήμα κόμικς στη Σχολή Βακαλό, με δάσκαλο τον Νίκο Κούτση. Ξεκινώντας με αυτοεκδόσεις, όπως τα «Αλληγορία», «Reading the Song» και «SHAME - ερωτικές ιστορίες καραντίνας» είναι ενεργός στον χώρο των κόμικς από το 2016. Έχει συνεργαστεί με περιοδικά κόμικς, όπως τα «Erifany» (Phase Productions) και «Rìgh» (εκδόσεις Ρενιέρη), ενώ έχει συμμετάσχει και σε ανθολογίες, όπως τα «Athens the Comicbook» και το «Εποχές για ήρωες». Σημαντική για εκείνον υπήρξε και η εμπειρία του ως βοηθός σκηνοθέτη για το Εθνικό Θέατρο, στην παράσταση «Το αστέρι της Λιλιπούπολης», της Ρεγγίνας Καπετανάκη και του Βασίλη Ρίσβα. Η δουλειά του έγινε ευρέως γνωστή μέσω των social media, και κυρίως μέσα από μία σειρά σχεδίων που απεικονίζουν αγαπημένους χαρακτήρες ελληνικών σειρών. Το 2023, κυκλοφόρησε το graphic novel «Σύμβουλος ερωτικών υποθέσεων» (Jemma Press), ενισχύοντας το καλλιτεχνικό του αποτύπωμα στον χώρο των κόμικς.

— Το νέο σας graphic novel, «Μιχαήλ Μιχαήλ του Μιχαήλ - Ο Έλληνας Σαρλώ», από τις εκδόσεις Μικρός Ήρωας, είναι βασισμένο στο θεατρικό έργο, «Οι κωμικοί», των Δημήτρη Πιατά και Σάκη Σερέφα, που έκανε πρεμιέρα από το ΚΘΒΕ μόλις τον Ιανουάριο του 2024. Γνωρίζετε από πριν τους συντελεστές του έργου και το ετοιμάζατε παράλληλα ή πρόκειται για μια δουλειά που σας βγήκε πολύ αυθόρμητα και γρήγορα, αφέτου είδατε την παράσταση;

Ένα απόγευμα, πέρυσι το καλοκαίρι, με κάλεσε ο Λεωκράτης Ανεμοδουράς, εκδότης του Μικρού Ήρωα, για να μου προτείνει να συνεργαστούμε. Μου πρότεινε λοιπόν να διασκευάσουμε το θεατρικό έργο των Δημήτρη Πιατά και Σάκη Σερέφα, «Οι κωμικοί», με πρωταγωνιστή τον Μιχαήλ Μιχαήλ. Ενθουσιάστηκα με την ιδέα. Μου φάνηκε πολύ πρωτότυπο να κάνουμε αυτήν την «παντρεία» των τεχνών, ένα θεατρικό να γίνει κόμικς. Διαβάζοντας και το έργο, συμφώνησα κατευθείαν. Τους συντελεστές δεν τους γνώριζα προσωπικά, αλλά γνωριστήκαμε με τον Δημήτρη Πιατά εκ των υστέρων και υπήρξε μια συνεννόηση για τη διασκευή του θεατρικού σε σενάριο, ο οποίος ήταν ανοιχτός σε αλλαγές και διαφοροποιήσεις που προέκυπταν. Σε αυτό το στάδιο, η παράσταση δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί και ο κύριος στόχος μας ήταν να ολοκληρώσω το κόμικς εγκαίρως, ώστε να την συνοδεύει. Προς το παρόν βρίσκομαι στην Αθήνα και δεν έχω ακόμη παρακολουθήσει την παράσταση που πραγματοποιείται στη Θεσσαλονίκη. Ελπίζω, όμως, να μπορέσω να ανέβω και σύντομα γιατί ανυπομονώ να την δω!

— Τι είναι αυτό που κάνει το συγκεκριμένο έργο ιδανικό για να μεταφερθεί σε graphic novel; Ποιες είναι οι εικόνες που σας έκαναν να ξεκινήσετε να σχεδιάζετε;

Νομίζω ο ίδιος ο Μιχαήλ Μιχαήλ κάνει το έργο ιδανικό για graphic novel. Ένας ξεχασμένος ηθοποιός που αναγεννάται στις σελίδες αυτού του κόμικς και θα βρίσκεται πλέον στις βιβλιοθήκες μας. Μου έδωσαν έμπνευση παλιές φωτογραφίες της Αθήνας και ανθρώπων της εποχής, με τα κουστούμια τους και τα καπέλα τους, όπως και όλη αυτή η «Τσάρλι Τσάπλιν» αισθητική.

— Αντλείτε συχνά τα θέματά σας από τον ελληνικό κινηματογράφο. Ήταν, άλλωστε, μερικά σχέδια που απεικονίζουν παλιούς Έλληνες ηθοποιούς, τα οποία μοιραστήκατε με το κοινό μέσω των social media, αυτά που σας έκαναν αρχικά γνωστό. Ποιοί Έλληνες ηθοποιοί σας άρεσαν περισσότερο μεγαλώνοντας;

Δεν θα έλεγα τόσο τον ελληνικό κινηματογράφο, αλλά κυρίως από την τηλεόραση. Από μικρή ηλικία βλέπαμε ελληνικές σειρές στο σπίτι, όπως τα «Είσαι το ταίρι μου», «Κωνσταντίνου και Ελένης», «Δύο ξένοι» κ.ά. Αυτές οι σειρές πάντα μου μετέδιδαν μια αίσθηση ηρεμίας και νοσταλγίας και για αυτόν τον λόγο ξεκίνησα να σχεδιάζω fanarts με διάφορους εμβληματικούς χαρακτήρες. Κατάλαβα ότι ο κόσμος τα αγαπάει πολύ!

Είχα σχεδιάσει μια αστεία ιδέα με τους χαρακτήρες του «Κωνσταντίνου και Ελένης», σαν χαρακτήρες από παιχνίδι ρόλων («Dungeons & Dragons»), που έγινε viral. Με τον φίλο και συνεργάτη καλλιγράφο Αριστοτέλη Γιαπράκα είχαμε φτιάξει fanarts με αγαπημένους χαρακτήρες και τις αγαπημένες μας ατάκες τους!

Αναφορικά με τους ηθοποιούς, ξεχωρίζω την εξαιρετική Ντίνα Κώνστα, τον Νίκο Σεργιανόπουλο, τον Άρη Σερβετάλη και τον αγαπημένο μου Βασίλη Χαραλαμπίδου.

— Έχετε εργαστεί και ως βοηθός σκηνοθέτη για το Εθνικό Θέατρο, στην παράσταση «Το αστέρι της Λιλιπούπολης», της Ρεγγίνας Καπετανάκη και του Βασίλη Ρίσβα. Πώς ήταν αυτή σας η εμπειρία και πώς άλλαξε την εικόνα σας για το θέατρο και την πραγματική ζωή των ηθοποιών;

Ήταν μια μοναδική εμπειρία για εμένα. Το να βρίσκομαι στα παρασκήνια μιας παράστασης και να συμβάλλω στην υλοποίησή της ήταν κάτι ανεκτίμητο, ειδικά όταν πρόκειται για τη «Λιλιπούπολη». Ήταν μια γλυκιά παράσταση για μικρούς και μεγάλους, με φοβερές ερμηνείες και τη μουσική του Δημήτρη Μαραγκόπουλου – σε έπιανε δέος! Παραδέχτηκα τόσο πολύ τους ηθοποιούς, το πώς μπορούν να τα κάνουν όλα αυτά... να παίζουν, να τραγουδάνε, να χορεύουν! Έβλεπα την κούρασή τους, αλλά και το πώς αυτή έσβηνε μαγικά στη σκηνή. Συνειδητοποίησα πως είναι κάτι που πρέπει να αγαπάς πραγματικά για να μπορείς να το κάνεις.

— Τελειώσατε όχι πολλά χρόνια πριν τη Σχολή Βακαλό, με δάσκαλο τον Νίκο Κούτση. Φαντάζομαι πως το ενδιαφέρον σας για τα κόμικς προϋπήρχε. Σε ποια πράγματα σας βοήθησε η Σχολή; Υπάρχουν πράγματα που δεν θα τα είχατε μάθει ποτέ εμπειρικά;

Πρώτη φορά που σχεδίασα κόμικς ήταν στο Γυμνάσιο. Από τότε συνεχώς το έψαχνα, μελετούσα και σχεδίαζα αρκετά. Η γενιά μου και οι επόμενες γενιές είμαστε τυχεροί στο θέμα της γνώσης, γιατί μπορούμε να τη βρούμε πανεύκολα! Βέβαια, το ίντερνετ είναι κάπως χαοτικό, γι' αυτό ένας δάσκαλος μπορεί να σε βοηθήσει. Κακά τα ψέματα, το να σχεδιάζεις κόμικς είναι κάτι δύσκολο. Πέρα από γνώσεις σχεδιαστικές, θα πρέπει να γνωρίζεις και λίγη σκηνοθεσία, και αν θες να κάνεις και δικές σου ιστορίες να ξέρεις από σενάρια. Με λίγα λόγια να έχεις την αντίληψη για το πώς να πεις μια ιστορία. Οπότε θεωρώ πως ένας δάσκαλος μπορεί να σου δώσει κάποιες βάσεις και τρόπους σκέψης που εμπειρικά ίσως να μην μπορέσεις να τις ανακαλύψεις, ή τουλάχιστον θα σου πάρει περισσότερο χρόνο.

— Έχετε εκδώσει προηγούμενη δουλειά σας μόνος σας, όπως τα κόμικς «Αλληγορία», «Reading the Song» και «SHAME - ερωτικές ιστορίες καραντίνας». Συνεργαστήκατε αυτή τη φορά με τις εκδόσεις Μικρός Ήρωας, πώς θα λέγατε ότι προτιμάτε να δουλεύετε, ανεξάρτητα ή με κάποιον εκδοτικό;

Από το 2016, κινούμαι στον χώρο των κόμικς, ξεκινώντας στον χώρο των αυτοεκδόσεων με τους τίτλους που ανέφερα. Πέρυσι, το 2023, κυκλοφόρησε η πρώτη μου εκδοτική δουλειά, ο «Σύμβουλος ερωτικών υποθέσεων» από την Jemma Press, και φέτος ο «Μιχαήλ Μιχαήλ του Μιχαήλ» από τις εκδόσεις Μικρός Ήρωας.

Νομίζω ότι προτιμώ να δουλεύω με εκδοτικούς, κυρίως για να φεύγει ένα βάρος από μένα και να μπορεί η δουλειά μου να φτάσει σε περισσότερο κόσμο. Οι αυτοεκδόσεις κόμικς συνήθως είναι με λιγότερο τираζ, για περιορισμένο κοινό το οποίο το συναντάς κυρίως στα φεστιβάλ κόμικς.

— Ποιοι σχεδιαστές κόμικ σας έχουν επηρεάσει περισσότερο; Έχετε κάποιους που συνεχίζετε να θεωρείτε «αγαπημένους»;

Δεν είμαι σίγουρος αν έχω καλλιτέχνες που με καθόρισαν. Θα έλεγα ότι είμαι με τα φεγγάρια μου. Αυτήν την περίοδο ξεχωρίζω τους Matteo Scalera (υπέροχα σχέδια), Reinhard Kleist (λατρεύω τα μελάνια του), Alberto Breccia (επίσης τρομερά μελάνια) και τον σχεδιαστή του αγαπημένου μου κόμικ «Blacksad», τον Juanjo Guarnido!

— Τι ετοιμάζετε αυτή την περίοδο; Υπάρχει κάποια νέα δουλειά σας που σκέφτεστε να κυκλοφορήσετε φέτος;

Για την ώρα δεν ετοιμάζω κάτι. Θέλω να ξεκουραστώ μετά τον «Μιχαήλ Μιχαήλ». Όμως να με ακολουθήσετε στα social (@jimmy_chris_ag) για να μαθαίνετε τα νέα πρώτοι. **A**

ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΑ ΚΟΜΙΚΣ ΗΤΑΝ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ. ΑΠΟ ΤΟΤΕ ΣΥΝΕΧΩΣ ΤΟ ΕΥΑΧΧΑ, ΜΕΛΕΤΟΥΣΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΑ ΑΡΚΕΤΑ. Η ΓΕΝΙΑ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΓΕΝΙΕΣ ΕΙΜΑΣΤΕ ΤΥΧΕΡΟΙ ΣΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ, ΓΙΑΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΤΗ ΒΡΟΥΜΕ ΠΑΝΕΥΚΟΛΑ!

ΝΕΟ ΤΟΥ ΚΟΜΙΚ «ΜΙΧΑΗΛ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ» Ο ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Η
ωραία

Ν

ε

α

π

ο

λ

η

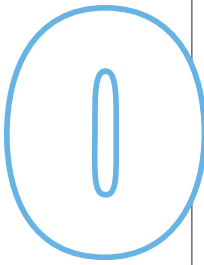

Η ΓΝΩΣΤΗ ΑΓΝΩΣΤΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟ-
ΝΙΑΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΠΟΥ «ΖΕΙ» ΑΝΑΜΕ-
ΣΑ ΣΤΑ ΕΞΑΡΧΕΙΑ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΚΟΛΩΝΑΚΙ

Της ΕΛΕΝΑΣ ΝΤΑΚΟΥΛΑ

ΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ –της ιστορικής, γοπευτικής συνοικίας που εκτείνεται από την οδό Ακαδημίας έως τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας και από τους πρόποδες του Λυκαβηττού έως τα Εξάρχεια– δύσκολα μπορεί να φανταστεί ότι αυτή ήταν κάποτε προάστιο της Αθήνας, «*σχεδόν αποχωρισμένον από της κυρίας μάζης της πόλεως εξ' ου και η ονομασία Νεάπολις και οδός Προαστείου!*» (σημερινή οδός Εμμανουήλ Μπενάκην), όπως έγραψε ο συγγραφέας και περιηγητής Γ. Φλωμπέρ, κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα. Συχνά, η Νεάπολη επισκιάζεται από τα Εξάρχεια, αν και είναι αρκετά «μεγαλύτερη».

Όπως υποδηλώνει το όνομά της, αποτελούσε το πρώτο νέο αλλά αυθαίρετο τμήμα της πρωτεύουσας, έξω από τα όρια της παλιάς Αθήνας, με όριο την τότε οδό Βουλεβαρίου (σημερινή οδό Ακαδημίας). Έχει το προνόμιο να βρίσκεται ανάμεσα σε δύο πευκόφυτους λόφους, του **Λυκαβηττού** και του **Στρέφου**, αλλά και δίπλα σε σπουδαία δημόσια οικοδομήματα που αποτελούν τον πυρήνα της πνευματικής Αθήνας του 19ου αιώνα – την Τριλογία, το Πνευματικό Κέντρο, το κτίριο Κωστή Παλαμά, το Χημείο.

Τα πρώτα σπίτια εμφανίστηκαν γύρω στο 1850 και κατοικήθηκαν από νησιώτες οικοδόμους και τεχνίτες διαφόρων ειδικοτήτων οι οποίοι είχαν έλθει στην Αθήνα την περίοδο της ανοικοδόμησής της και δούλευαν στην ανέγερση των Ανακτόρων του Όθωνα, του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Πολιτικού Νοσοκομείου (νυν Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηνών) και άλλων μεγάλων κτιρίων.

Επιθυμώντας έναν ναό για να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, εκείνοι οι πρώτοι κάτοικοι έκαναν έρανο, προκειμένου να συγκεντρώσουν χρήματα. Οι προσπάθειες δεν τελεσφόρησαν αλλά ευαισθητοποιήσαν τον λόγοιο **Γ. Γεννάδιο**, ο οποίος βοήθησε όχι μόνο οικονομικά, αλλά πρόσφερε και το οικοπέδο που βρισκόταν απέναντι από την οικία του. Έτσι, το 1846, άρχισε η ανέγερση του **Ι.Ν. της Ζωοδόχου Πηγής**, σε σχέδια του Δημήτριου Ζέζου. Για την αποπεράτσή του, συνεισφέρανε σημαντικά ποσά, εκτός από τον Γ. Γεννάδιο πολλοί άλλοι Αθηναίοι, μεταξύ αυτών και η Ελένη Τσοϊτσα.

Αρχικά, ο συνοικισμός έμοιαζε με χωριό, με στενά και ακανόνιστα δρομάκια που μερικά διατηρούνται ακόμη στην αρχική τους μορφή. Το 1865 εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης, άρχισε να πυκνοκατοικείται, σκυροστρώθηκαν, αλλά και ανοίχθηκαν δρόμοι, όπως η οδός **Πινακωτών** (η σημερινή Χαριλάου Τρικούπη), η **Ασκληπιού**, η **Ζωοδόχου Πηγής**, η **Μαυρομικάλη**, και άρχισαν ν' αντιμετωπίζονται τα προβλήματα συγκοινωνίας, καθαριότητας και ύδρευσης.

Απ' αυτήν τη γειτονιά δεν μπορούσε να λείψει το τότε δημοφιλές παιχνίδι του πετροπόλεμου που παιζόταν ανάμεσα σε παρέες διαφόρων συνοικιών. Όπως γράφει ο Αντ. Βερβενιώτης «... κάποτε εκατό περίπου έφηβοι και νέοι, από 14 έως 26 ετών, κάτοικοι της συνοικίας Νεαπόλεως, αντιμετώπιζαν άλλους τόσους νέους της συνοικίας Βάθης και της περιοχής Ψυρή». Στις αρχές της δεκαετίας του 1930, ο πετροπόλεμος είχε πλέον σταματήσει και άρχισε ο προσκοπισμός που γνώρισε μεγάλες δόξες, μέσα από πάμπολλες δράσεις και εκδηλώσεις.

Το Πανεπιστήμιο, η ίδρυση και εγκατάσταση σχολών όπως της **Νομικής** (1880), του **Πολυτεχνείου** (1873) και του **Χημείου** (1890), κατέστησαν την περιοχή πόλο έλξης φοιτητών, καλλιτεχνών και διανοούμενων. Οι Η. Βενέζης, Ν. Γύζης, Κ. Καρυωτάκης, Σ. Μυριβήλης, Γ. Ξενοπούλος, Κ. Παλαμάς, Α. Προβελέγγιος, Ν. Σκαλκώτας, Γ. Χαλεπάς, Δ. Φιλιππίδης, Τ. Μωραϊτίνης, Κ. Ταχτοής ήταν μερικοί από τους κατοίκους. Σε πολλά κείμενά τους γίνονται αναφορές και όμορφες, νοσταλγικές περιγραφές της περιοχής τα χρόνια που την έζησαν οι ίδιοι, είτε ως φοιτητές ή λογοτέχνες είτε μέσω των ηρώων τους.

Ο δε **Γεώργιος Σουρής** περιγράφει την τοποθεσία του σπιτιού του (*Πινακωτών 15, σημερινή Χαριλάου Τρικούπη*), με τους παρακάτω στίχους, πληροφορώντας ταυτόχρονα τους Αθηναίους για την εκεί μεταφορά των γραφείων της σατυρικής του εφημερίδας «*Ο Ρωμιός*»: «*Ο Ρωμιός γνωστόν σας κάνω/πως στο σπίτι μου ανέβη/στην Νεάπολιν επάνω/κι από τούδε συνορεύει/με ξενοδοχείον Ξύδη, δύο στο λάδι τρεις στο ξύδι, με Χημείον, με μία μάνδρα/με μεγάλ' οικοδομή/μία χίτρα δίχως άνδρα/πούταν άλλοτε μαμή*».

Οι φοιτητές από την επαρχία «έπιαναν κάμαρα» στη Νεάπολη, όπου ζούσαν είτε σαν εργένηδες είτε σαν οικότροφοι σε δωμάτια σπιτιών αθηναϊκών οικογενειών, τα οποία ήταν επιπλωμένα με τα απολύτως απαραίτητα. Συχνά ήταν και τα ειδύλλια μεταξύ των φοιτητών και των θυγατέρων των σπιτονοικοκυρών.

Όπως διαβάζουμε στα «*Σκόρπια φύλλα της ζωής μου*» του **Γ. Δροσίνου**, ένα τέτοιο δωμάτιο νοίκιασε ο **Κωστής Παλαμάς** όταν πρωτοήλθε στην Αθήνα. «*Κάτω κατοικούσεν η νοικοκυρά με τις δύο κόρες γιατί κ' ενοικίαζε το απάνω σε φοιτητές, που τους βολούσε γιατί είχαν κοντά το Πανεπιστήμιο. Το απάνω χωρίζονταν σε δύο μεγαλουτικούς κάμαρες: από τη μία πενούσαν στην άλλη. Στην κάθε κάμαρα δύο παλιά σιδερένια κρεβάτια με στρώματα αχυρένια κ' ένα μαξιλάρι. Σεντόνια και σκεπάσματα τα φέρναν όποιος ενοικίαζε την κάμαρα. Δύο τρεις μισομαδημένες ψάθινες καρέκλες στην κάθε κάμαρα και δύο τραπέζια καφενείου συμπλήρωναν την επίπλωση. Παράταιρη πολυτέλεια στα δύο παράθυρα: μπερνετάκια λινά καλοκεντημένα, εργόχειρα βέβαια των κοριτσιών της νοικοκυράς. Νιπτήρας πουθενά! Για να νιφθούν έπρεπε να κατέβουν στο κάτω πάτωμα, με όποιον καιρό κι όποιαν ώρα. Και το απαραίτητο για κάθε σπίτι, ήτο σε μία γωνιά της αυλής, της άστρωτης και γεμάτης νερά μπουγάδας και κουτσουλιές κοττών. Σωστό γυφταριό κατά τη λαϊκή φράση*».

Η Νεάπολη ήταν και η συνοικία των ειδυλλίων, και οι ρομαντικοί νεαροί εκδήλωναν τα αισθήματά τους με ραβασάκια και καντάδες, οι οποίες ακουγότανους κατά κόρον τα βράδια στα ήσυχα δρομάκια, παρ' όλο που κυριαρχεί η άποψη ότι η αθηναϊκή καντάδα ήταν συνυφασμένη μόνο με την Πλάκα. «*Ελάτε με πιο ελευθερία στη συνοικία της Νεαπόλεως, όπου ο Μέγας Παν της νυχτερινής καντάδας δεν απέθανε ακόμη και ίσως δεν θα πεθάνει ποτέ, όσο θα υπάρχουν καρδιές που θα πουνούν*», γράφει ο Δ. Λαμπίκης. Ο πιο διάσημος δε απ' αυτούς τους κανταδόρους, ο **Νικ. Μοσχονάς**, διέπρεψε αργότερα σαν λυρικός καλλιτέχνης στη Νέα Υόρκη.

Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών, καθηγητών και ανθρώπων των γραμμάτων και τεχνών που κατοικούσαν εκεί, είχε ως επακόλουθο το άνοιγμα πολλών βιβλιοπωλείων, εκδοτικών οίκων, καθώς επίσης και καφενείων που δεν λειτουργούσαν μόνο ως χώροι αναψυχής, καφέ, πρέφας ή μπιλιάρδου, αλλά και για συζητήσεις (πολιτικές και μη), διάβασμα εφημερίδων, απαγγελίες ακόμη και... καβγάδες (Μαύρος Γάτος, Σοφός Κοραής, Το καφενείο του Καρατζά, Το καφενείο του Μπανάκι).

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει ο **Μαύρος Γάτος** (στο υπόγειο ενός διώροφου κτιρίου στη συμβολή *Ασκληπιού & Ιπποκράτους*, πλάι από το σπίτι του Παλαμά), η φήμη του οποίου είχε φτάσει εκτός συνόρων μια και υπήρξε ένα από τα πιο γνωστά φιλολογικά στέκια της Αθήνας. Παλαμάς, Βάρναλης, Σικελιανός, Παράσχος ήταν μερικοί από τους τακτικούς θαμώνες του. Αξίζει να αναφερθεί ότι στην οδό Μαυρομικάλη λειτουργούσαν για ένα πολύ μικρό χρονικό διάστημα τα γραφεία της εφημερίδας *Καθημερινή*, μέχρι που καταστράφηκαν κατά τη διάρκεια των Ιουλιανών (1920), μαζί με το σπίτι της οικογένειας του Γ. Βλάχου, όπου στεγαζόνταν.

Κινηματογράφοι όπως το ιστορικό θερινό **Σινέ Νεάπολις** (*Ασκληπιού & Βαλτετσίου*) που λειτουργούσε από το 1929 έως το 1976, **Τα Παναθήναια** (από το 1928), καθώς και θέατρα (Θέατρο Νεαπόλεως, Θέατρο Πευκάκια, Θέατρο των Κωμωδιών, Θέατρο Ολύμπια) δεν μπορούσαν να λείπουν από την περιοχή την οποία συχνά αποκαλούσαν «Quartier Latin» των Αθηνών.

Αγαπημένο στέκι των κατοίκων της περιοχής ήταν η Ταβέρνα του Γιαμπάνη, στο ισόγειο του **αρχοντικού της οικογένειας Εμπεϊρικού** (*Ζωοδόχου Πηγής & Σόλωνος 14*). Άλλες ταβέρνες που μεσουράνησαν πριν αλλά και μετά τον Π' Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν Η Χαβάν, Ο μπεκρής κόκορας, Το εστιατόριο του κυρ-Φιλίππου (όπου έτρωγε ο Ξενοπούλος), ο Φώντας, η Κληματαριά. Η επωνυμία Αι δύο καρδιά του καπνιού του κυρ-Θωμά, θύμιζε στους Αθηναίους την ιστορία του ερωτευμένου ζευγαριού, του Μιμίκου και της Μαίρης, που αυτοκτόνησαν πέφτοντας από την Ακρόπολη ο ένας μετά τον άλλον.

Αρκετοί άνθρωποι του θεάματος πέρασαν ένα διάστημα της ζωής τους στη Νεάπολη, όπως ο Δ. Μυράτ, η Λίντα Άλμα, ο Γ. Μιχαλόπουλος, το ζεύγος Τσαγανέα, η Ε. Λαμπέτη. Η τελευταία μάλιστα βίωσε εκεί μια φρικτή εμπειρία όταν κατά τα Δεκεμβριανά σκοτώθηκε από αδέσποτη σφαίρα η μητέρα της, ενώ έραβε στη ραπτομηχανή της στο ισόγειο του ιδιόκτητου σπιτιού τους, στην οδό Ασκληπιού 132 & Διγενή Ακρίτα.

Εκτός από φοιτητές και ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών, στη Νεάπολη διατηρούσαν την οικία τους και πολιτικοί, όπως ο επί 7 φορές διατελέσας πρωθυπουργός **Χαρίλαος Τρικούπης** (1832-1896). Το σπίτι του, όπου έμεινε για 13 χρόνια με την αδελφή του Σοφία, ήταν ένα ημι-τριώροφο, με μεγάλη πρόσφυη, στη συμβολή των οδών Μαυρομικάλη & Ακαδημίας 54. Λέγεται ότι για ένα μικρό διάστημα σε διαμέρισμα πολυκατοικίας στη συμβολή των οδών Αραχώβης & Ασκληπιού, έμεινε ο **Ανδρέας Παπανδρέου** με τη μητέρα του **Σοφία Μινέικο**.

Στη Νεάπολη υπάρχουν ιστορικά σχολεία, μερικά εξ αυτών είναι πρωτοποριακά από αρχιτεκτονικής πλευράς, όπως το 14ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών στα Πευκάκια, έργο του Δ. Πικιώνη (1932), ή το σχολικό συγκρότημα της οδού Κωλέττη (εκεί στεγάζεται το 35ο Δημοτικό), αντιπροσωπευτικό δείγμα του μοντερνισμού, σε σχέδια του Νικ. Μπτοσάκη (1932). Από τα πρώτα σχολεία της συνοικίας ήταν το τότε 2ο Δημοτικό της οδού Μεθώνης (εκεί σήμερα στεγάζεται το εστιατόριο Άμα Λάχει).

Στο πρώην **κτίριο της Γερμανικής Σχολής** (Οκτ. Μερλιέ & Πρασά), στεγασθηκαν τα άλλοτε Ε' Γυμνάσιο Αρρένων & Ε' Γυμνάσιο Θηλέων, μέσα στα οποία φοίτησαν σημαντικές προσωπικότητες του κοινωνικού, πολιτικού και πολιτιστικού βίου της χώρας (Γ. Γαίτης, Κ. Ταχτοής, Σ. Ξαρχάκος, Μ. Πλέσσας, Α. Αλεξανδράκης, Γ. Φέρτης, Καίτη Χωματά, Ειρήνη Παππά, Λίντα Άλμα κ.ά.).

Ένα από τα γνωστά ιδιωτικά σχολεία της Αθήνας, η **Ιόνιος Σχολή** (έτος ίδρυσης 1908), λειτούργησε μέχρι το 1961 στην πρώην οικία του Διδασκάλου του Γένους και καθηγητή του Πανεπιστημίου Γ. Γενναδίου (Ακαδημίας & Ζωοδ. Πηγής). Το κτίριο κατεδαφίστηκε το 1972 και στη θέση του οικοδομήθηκε το μέγαρο του **Νομικού Συμβουλίου του Κράτους**. Στο σημείο εκείνο είχε στεγαστεί στα τέλη του 19ου αιώνα, για ένα μικρό διάστημα, η **Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή**.

Σημείο αναφοράς της Νεάπολης είναι ο μεγαλοπρεπής **ναός του Αγίου Νικολάου**, στα Πευκάκια. Για την ανέγερσή του κινητοποιήθηκαν οι κάτοικοι της περιοχής, πρωτοστατούντος του καθηγητή της Ριζαρείου Σχολής Ι. Μεσολωρά. Το 1887 παραχωρήθηκε μεγάλη δημόσια έκταση και άρχισε η κατασκευή ενός μικρού ναού που θα κάλυπτε τις άμεσες ανάγκες των πιστών και αργότερα θα κτιζόταν ένας «*περικαλλής ναός, ανάλογος των αναγκών και των χριστιανικών πόθων των κατοίκων της αθηναϊκής αυτής συνοικίας*», σε σχέδια των Γερ. Μεταξά και Αν. Μεταξά. Η θεμελίωση του μεγάλου ναού έγινε τον Μάιο του 1889 και στα επίσημα εγκαίνια (1895) παρέστησαν οι βασιλείς και ο υπουργός Παιδείας.

Τα κτίρια, νεοκλασικά, προπολεμικά –οι οκέλες–, μεσοπολεμικά και μοντέρνα αφηγούνται την οικιστική και αρχιτεκτονική διαδρομή της συνοικίας, αλλά και της νεότερης Ελλάδας γενικότερα. Μέσα απ' αυτά διαφαίνονται οι αξίες, η παράδοση και ο πολιτισμός που τα δημιούργησε, αλλά και η ασέβεια, η αδιαφορία, η έλλειψη κουλτούρας αυτών που κατοίκησαν ή κατοικούν σε αυτά. Οι μουντζούρες με σπρέι πάνω σε πολλά κτίρια είναι ένα μικρό παράδειγμα απάθειας και έλλειψης σεβασμού.

Περπατώντας στους δρόμους και τα δρομάκια της Νεάπολης, της συνοικίας με τα πολλά νεοκλασικά, αρκετά εκ των οποίων έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα, ο διαβάτης εντυπωσιάζεται από την πολυγλωσσία των αρχιτεκτονικών ρυθμών, αλλά και τα κατάλοιπα της αστικής ζωής που ξεπηδούν από αρκετά εγκαταλελειμμένα ή μισογκρεμισμένα σπίτια, μάρτυρες μιας άλλης εποχής.

Κτίρια ανακαινισμένα ή μη, φαίνεται ν' ασφυκτιούν ανάμεσα στις ψηλές, αδιάφορες πολυκατοικίες των δεκαετιών του '50 και του '60, ενώ όσα είναι ανακαινισμένα και βρίσκονται το ένα δίπλα στο άλλο, όπως στις οδούς Παπατσώρη ή Ερεσσού, έχοντας επίγνωση της ομορφιάς τους, απολαμβάνουν καμαρώνοντας τα γεμάτα θαυμασμό βλέμματα που προκαλούν.

Τα χαμηλά κεραμοσκεπή σπίτια, με τα ακροκέραμα, τις αυλές γεμάτες λουλούδια, σαν την «*ωραία μπαξάνα που έριχνε ακατάσχετα νέα κλωνάρια, σκέπαζε την αυλή κάθε άνοιξη με τ' αμέτρητα μπουκέτα της και μισοχολούσε όλη η οδός Ερεσσού*», όπως την περιγράφει ο **Στρ. Μυριβήλης**, σπανίζουν πλέον και περνάνε στην προφορική παράδοση της πόλης, μέσα από κείμενα ή αφηγήσεις ανθρώπων που έζησαν εκεί. Και ο **Κώστας Αθάνατος** σημειώνει ότι «*Περισσότερο από κάθε άλλη γειτονιά θρηπεί την εξαφάνισι της παλιάς ζωής η Νεάπολις*». Το χρώμα της φοιτητικής γειτονιάς, της κοιτίδας της αμεριμνησίας και της νεότητας, των ειδυλλίων, των καντάδων και των σεβντάδων, έχει χαθεί ανεπιστρεπτή.

Αλλά ακόμη και έτσι, η βόλτα στον πεζόδρομο **Πρασά** με τα πράσινα παρτέρια, τα κυπαρίσσια της Γαλλικής Σχολής στο πλάι και τον φόντο τον τρούλο του Αγίου Νικολάου, στην ήσυχη οδό **Δαφνομήλη**, στα ανηφορικά δρομάκια με τα ονόματα αυτοκρατόρων του Βυζαντίου που οδηγούν στον περιφερειακό του Λυκαβηττού, στα βιβλιοπωλεία, στα παλαιοπωλεία, στα μικρά γουστοζικά μαγαζάκια, στα παρεϊστικά στέκια, προσφέρει μια υπέροχη γεύση της ρομαντικής ατμόσφαιρας του χθες που προσπαθεί να τρυπώσει δειλά δειλά στο σήμερα.

Από 5 Μαρτίου 2024 θα φιλοξενηθεί στην Ελληνοαμερικανική Ένωση έκθεση με θέμα αυτή την ιστορική συνοικία. **Α**

Αρκετοί άνθρωποι του θεάματος πέρασαν ένα διάστημα της ζωής τους στην Νεάπολη, όπως ο Δ. Μυράτ, η Λίντα Άλμα, ο Γ. Μιχαλόπουλος, το ζεύγος Τσαγανέα, η Έ. Λαμπέτη

- 1 Οδός Μεθώνης 43
- 2 Άγιος Νικόλαος Πευκακίων
- 3 Οδός Πρασά
- 4 Οδός Παπατσώρη
- 5 Μαυρομικάλη 168
- 6 Άγιος Νικόλαος Πευκακίων
- 7 Οδός Εμμανουήλ Μπενάκη 89 & Ερεσσού
- 8 Οδός Ιπποκράτους & Βελισσαρίου

Οι αυθεντικά γαλλικοί φούρνοι που αγαπήσαμε

Η γυάλινη πόρτα ανοίγει. Ασπρόμαυρο πλακάκι στο πάτωμα, γαλλική μουσική γεμίζει την ατμόσφαιρα και παντού απλώνεται εκείνο το ασύγκριτο, βουτυρένιο άρωμα του κρουασάν που μόλις ξεφουρνίστηκε. Ο συντομότερος δρόμος για το Παρίσι περνάει από τους φούρνους Paul.

Μπορεί στην Ελλάδα να γνωρίσαμε αυτούς τους αυθεντικά γαλλικούς φούρνους πριν από 14 χρόνια, στην πραγματικότητα όμως τα καταστήματα Paul κρύβουν πίσω τους τεράστια ιστορία. Συγκεκριμένα, ήταν το 1889 όταν ο πρώτος φούρνος έκανε την εμφάνισή του στη Γαλλία! Από τότε μέχρι σήμερα οι φούρνοι Paul διατηρούν το ίδιο πάθος για το ψωμί, τα κρουασάν και όλες αυτές τις ξακουστές γαλλικές λιχουδιές που λατρεύουμε να τρώμε.

Σε κάθε κατάστημα Paul, κάθε λάτρης της γαλλικής αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής θα βρει ένα μικρό, λαχταριστό παράδεισο. Εδώ θα ανακαλύψεις μια τεράστια ποικιλία σε φρέσκα ψωμιά (με απόλυτες πρωταγωνίστριες τις γαλλικές μπαγκέτες σε διάφορες εκδοχές), τα πιο μοσχομυριστά κρουασάν και προϊόντα viennoiserie, που φτιάχνονται με αυθεντικές γαλλικές συνταγές, αλλά και πολλά γλυκά που δημιουργούνται με αγνά υλικά υψηλής ποιότητας από την Ελλάδα και τη Γαλλία. Επίσης, αν σου αρέσουν τα μακαρόν, να ξέρεις ότι εδώ θα τα βρεις στην πιο τέλεια εκδοχή τους, ακριβώς όπως θα τα έτρωγες και στο Παρίσι!

Εκτός από τα παραπάνω βέβαια, οι φούρνοι Paul έχουν κι αυτό το κάτι περισσότερο, γιατί πόσο συχνά συναντάς σε φούρνο πιάτα της γαλλικής κουζίνας που έχουν αφήσει εποχή; Για παράδειγμα τι θα έλεγες για ένα τέλειο croque madame ή ένα λαχταριστό tartine; Οπότε, είτε θέλεις ένα χαλαρό γεύμα με φίλους είτε απλώς να απολαύσεις με την ψυχία σου έναν καφέ και ένα ολόφρεσκο κρουασάν, τα καταστήματα Paul είναι ιδανικός προορισμός, ταυτόχρονα και ένα γευστικό ταξίδι στη Γαλλία.

● Αθήνα: Πανεπιστημίου 10, 210 3632352 ● Γλυφάδα: Κύπρου 70 & Πλατεία Εσπερίδων, 210 8947169 ● Κηφισιά: Λεβίδου 4, 210 8084288
 ● Χαλάνδρι: Ανδρέα Παπανδρέου 13, 210 6856089 ● Μύκονος: Νέα Περιφερειακή οδός Μυκόνου, Θέση Δραφάκι, 22890 22240

PAUL Greece @paul_greece

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΑ
ΣΙΓΑΛΟΥ

look

Διαθέσιμη στο DKNY Store (τηλ. 2111088122) στον ισόγειο χώρο του Golden Hall, καθώς και σε επιλεγμένα καταστήματα σε όλη την Ελλάδα.

Kaia Gerber X **DKNY**

Σε μια τολμηρή κίνηση που απηχεί το πνεύμα μιας νέας γενιάς, η **DKNY** παρουσιάζει την **Kaia Gerber** ως το καινούργιο πρόσωπο του brand φέρνοντας νέα ενέργεια και νέο πνεύμα στο διαχρονικό all-american στιλ. Η συλλογή Άνοιξη 2024 ενσωματώνει το fresh look της Kaia και το αξεπέραστο vibe της Νέας Υόρκης, εστιάζο-

ντας στα icons και στις θεμελιώδεις αξίες της DKNY. Επαναπροσδιορίζονται βασικά στοιχεία όπως το denim, τα blazers, τα trench coats και τα δερμάτινα μπουφάν – όλα ανανεωμένα με ένα Gen Z twist. Μεγάλη βάση έχει δοθεί και στον παλμό της Νέας Υόρκης, που μέσα από τις φωτογραφίες «αφηγείται» τις δικές της street ιστορίες.

PERFECT MOMENT
Μπουφάν €550

BOSS X NAOMI
T-shirt €99,95

SWATCH
Ρολόι Crashing Orange € 115

G-STAR RAW
Φόρεμα €170

CARRERA
Γυαλιά ηλίου

KALOGIROU
Παπούτσια Campo €150

SPORTY SPICE

Παντός καιρού
και με σιλ

ADIDAS
Adilenium Denim Cargo Pants €150

MR. GUGU & MISS GO
Κολάν Wet Paint €34,95

CONVERSE
Παπούτσια De Luxe Heel €130

CATRICE
Βερνίκι νυχιών iconails vo. 171

CALZEDONIA
Υψισεκ κοντές αθλητικές κάλτσες €4

CALLISTA
Δερμάτινη τσάντα €430

CITY GUIDE

Onassis Dance Days 2024 Με τη μουσική στο τέρμα

Το φεστιβάλ νέων χορογράφων της Στέγης επιστρέφει για ενδέκατη χρονιά δίνοντας το προβάδισμα στον ήχο

Οκτώ ημέρες, έξι προτάσεις από πέντε χορογράφους αλλά και masterclass και μια προσβάσιμη παράσταση φέρνει το αφιερωμένο στις ανερχόμενες φωνές του χορού φεστιβάλ της Στέγης.

Από το πρόγραμμα δεν λείπει ούτε φέτος η διεθνής μετάκληση. Η **Miet Warlop** καταφθάνει στις 24 και 25 Φεβρουαρίου με το «*One Song*», μια εκστατική περφόρμανς που είναι συγχρόνως ζωντανή συναυλία και αθλητικός μαραθώνιος, και κέρδισε το θερμό χειροκρότημα στο Φεστιβάλ της Αβινιόν – περισσότερα στη συνέντευξη που μας παραχώρησε στο www.athensvoice.gr. Μετά την παράσταση, η Βελγίδα εικαστικός και η ομάδα της επιλέγουν τη μουσική στο ανοικτό πάρτι του ODD.

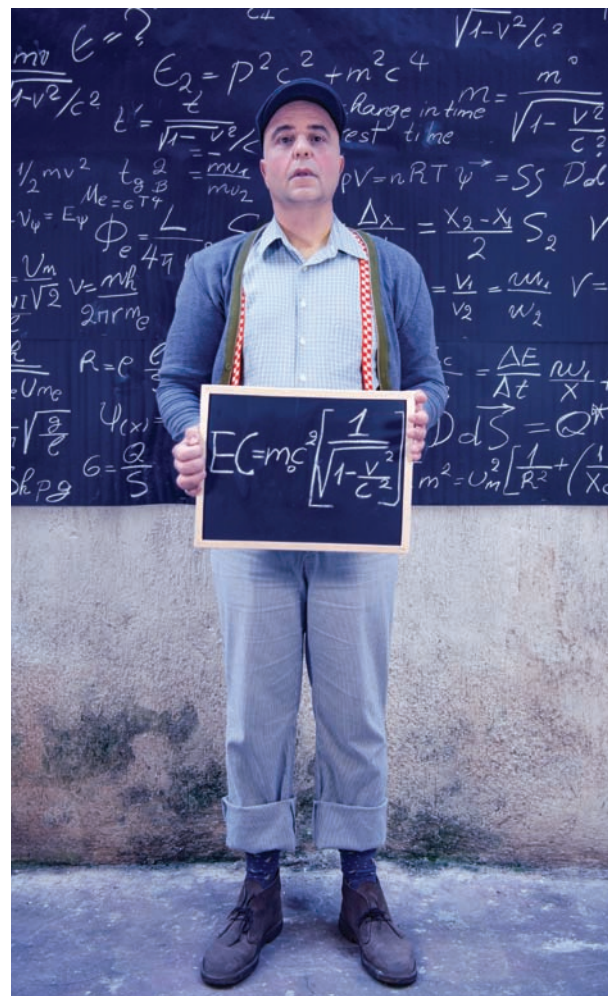
Η αυλαία, βέβαια, ανεβαίνει ήδη στις 23 Φεβρουαρίου με το «*Runway*» και τη **Χριστίνα Κοσιάρη** πάνω σ' έναν κυλιόμενο διάδρομο, υπό το πηκτικό σφυροκόπημα του **Jan Van Angelopoulos**, να τρέχει, να βιάζεται, να φτιάχνει τα μαλλιά της, να παραπατάει και να ισορροπεί ξανά σε έναν αγώνα ταχύτητας κόντρα στη φθορά του χρόνου και του τρόμου που αυτός προκαλεί. Δύο ακόμα νέα έργα που προέκυψαν από το πρόσφατο ανοικτό κάλεσμα Next Open Call κάνουν εδώ την πρεμιέρα τους. Στο «*Slamming (work in progress)*» η **Ξένια Κογχυλάκη** εξερευνά την άναρχη και βουτηγμένη στην αδρεναλίνη και τον ιδρώτα συμπεριφορά του πλήθους μιας ροκ/πανκ συναυλίας, ενώ στο «*We all need therapy*» ο **Πάνος Μαλακτός**, χορευτής στο μόνιμο ανσάμπλ της φημισμένης ομάδας χοροθεάτρου Peering Tom, βυθίζεται στο μουσικό σύμπαν του Die Arkitekt και εξομολογείται μια εμπειρία κρίσης πανικού, εμπλέκοντας και τους θεατές που θα ήθελαν να μοιραστούν τη δική τους ιστορία.

Διπλό ραντεβού μας δίνει η **Ιωάννα Παρασκευοπούλου**, που απέσπασε πέρυσι τη διάκριση του διεθνούς δικτύου Aerowaves. Ευκαιρία να (ξανα)δούμε το «*MOS*», καθώς συνεχίζει το ταξίδι του στις σκηνές του κόσμου, και να ανακαλύψουμε το νέο, άκρως προσωπικό της πρότζεκτ «*All of my love*», μια χορογραφική σύνθεση από ετερόκλητες μνήμες και εικόνες ως φόρος τιμής σε όλα εκείνα που (δεν) είναι πια μαζί μας. - **Ιωάννα Γκομούζα**

INFO Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, Συγγρού 107, 2111981784, 23 Φεβρουαρίου έως 3 Μαρτίου

Πάνος Μαλακτός,
«We all need therapy»

ΘΕΑΤΡΟ

«MOMENT»

Μια παράσταση της **Ειρήνης Αναγνωστοπούλου** στο θέατρο **ΕΛΕΡ**

Η σκηνοθέτης εμπνέεται από το βιβλίο του Alan Lightman «*Τα όνειρα του Αϊνστάιν*»

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΗ

Τι θα συνέβαινε αν ήξερες ότι ο χρόνος τελειώνει αύριο ή ότι δεν τελειώνει ποτέ; Αν μπορούσες να μείνεις για πάντα νέος; Αν η ζωή επαναλαμβανόταν αέναα ή δεν υπήρχε παρελθόν; Κι αν μπορούσες να πιάσεις τον χρόνο; Να τον σταματήσεις έστω για μια στιγμή; Ποια θα ήταν αυτή; Αυτές και άλλες πολλές ερωτήσεις θέτει η Ειρήνη Αναγνωστοπούλου στη νέα παράσταση «**MOMENT**», που σπκόνει αυλαία την **Πέμπτη 29 Φεβρουαρίου** στο **Θέατρο ΕΛΕΡ**.

Εμπνευσμένη από το βιβλίο του Alan Lightman «*Τα όνειρα του Αϊνστάιν*», η Ειρήνη Αναγνωστοπούλου υπογράφει τη θεατρική διασκευή, σκηνοθετεί και παίζει με την ομάδα EAN σε μια παράσταση με θέμα τον χρόνο και τα ερωτήματα του ανθρώπου που στέκει απέναντί του. Ο χρόνος είναι εν τέλει πάνω από τον άνθρωπο; Μια μάχη εξ' ορισμού χαμένη; Ή μπορεί να ξανακερδηθεί;

Το θεατρικό έργο αυτό είναι η δική της ματιά που μπήκε μέσα στα παράθυρα των σπιτιών αναζητώντας τη δράση και τις ιστορίες που κρύβονταν εκεί. Επιλέγει κάποια από τα τριάντα όνειρα της νουβέλας και συνθέτει ένα πρωτότυπο κείμενο με διαλόγους που γράφτηκαν εξ' ολοκλήρου από την αρχή. Γοητευμένη από τους ονειρικούς χρονο-κόσμους που διαδέχονται ο ένας τον άλλον, η **Ειρήνη Αναγνωστοπούλου** μας ταξιδεύει σε αυτούς και μας αποδεικνύει πως η ανθρώπινη φύση, ανεξαρτήτως σε ποια διάσταση βρισκόμαστε στα αλήθεια, δεν αλλάζει. Η λαχτάρα για επαφή, η μοναξιά, ο πόνος της απώλειας, η μανία ελέγχου όσων δεν μπορούμε να ελέγξουμε, αλλά και το δέος απέναντι στο αμετάκλητο είναι αναπόσπαστα κομμάτια της ζωής μας.

Λίγα λόγια για την υπόθεση: Ο Άλμπερτ, ο νεαρός υπάλληλος ενός γραφείου ευρεσιτεχνιών, παλεύει με τον χρόνο. Αν τον κατανοήσει θα γίνει αυτό που πάντα ονειρευόταν, ο πιο διάσημος φυσικός στην ιστορία. Κάνει απανωτά λάθη στα οποία πέφτει προσπαθώντας να πιάσει το άπιαστο. Εξαντλημένος και φλεγόμενος από ιδέες, βλέπει ασταμάτητα όνειρα. Ονειρεύεται κόσμους, σε κάθε έναν από τους οποίους ο χρόνος λειτουργεί διαφορετικά. Όσο η μάταιη μάχη συνεχίζεται, τα όνειρα σφίγγουν γύρω του σαν κλοιός, φέρνοντάς τον αντιμέτωπο με τον ίδιο του τον εαυτό.

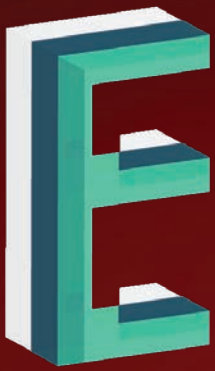
Παίζουν: **Ηλίας Βογιατζηδάκης, Χριστέλα Γκιζέλι, Λάμπρος Παπαγεωργίου, Γιάννης Πλιάκης, Ειρήνη Αναγνωστοπούλου**

Διαβάστε τη συνέντευξη της Ειρήνη Αναγνωστοπούλου στο athensvoice.gr

© Πρεμιέρα:
Πέμπτη 29
Φεβρουαρίου
Κάθε Πέμπτη
& Παρασκευή
στις 21:00

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

14

1 Οι La Veronal ξανά στην Αθήνα

Τρία χρόνια μετά την «Pasionaria» που είδαμε στην Πειραιώς 260 και δύο από την παρουσία τους στο Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας, η ομάδα του πολυβραβευμένου χορογράφου **Μάρκος Μοράου** επιστρέφει στα μέρη μας με το «Sonoma». Με τον τίτλο του να παραπέμπει στο σώμα και τον ήχο (sonus στα λατινικά), το έργο εκκινεί από την ανάγκη της επιστροφής στη ρίζα, στη σάρκα, εμπνέεται από τον ονειρικό κόσμο του Λουίς Μπουιουέλ και δανείζεται στοιχεία από τις φολκλορικές παραδόσεις, τη θρησκεία, το σινεμά, την ιστορία της τέχνης.

Ολύμπια, Δημοτικό Μουσικό Θέατρο Μαρία Κάλλας, 27 & 28 Φεβρουαρίου στις 20:30

Θέατρο, συναυλίες, εκθέσεις, προβολές. Πολιτιστικές προτάσεις που μας εντριγκάρουν αυτό το επταήμερο

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΓΚΟΜΟΥΖΑ**

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούνη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

2 Η «Αγάπη» στην τρίτη ηλικία

Ο Αντώνης και η Γεωργία, ένα ζευγάρι ηλικιωμένων που έχουν περάσει μια ζωή μαζί, έρχεται αντιμέτωπο με μία νέα, επώδυνη κατάσταση που θα αλλάξει την καθημερινότητά τους. Ποιο είμαστε, αν οι μνήμες μας θολώσουν; Τι επίδραση έχει κάτι τέτοιο στους αγαπημένους μας; Και πώς συγκρούεται η αγάπη με την αρρώστια; Η **Ελένη Ευθυμίου** καθοδηγεί τους Παντελή Παπαδόπουλο, Μαριέττα Σγουρδαίου και Κωνσταντίνα Τάκαλου σε μια βιωματική ιστορία για την απώλεια του εαυτού, την φροντίδα και την αορατότητα των ανθρώπων που βρίσκονται στη δύση του βίου τους.

Θέατρο Τέχνης Καρόλου Κουν - Υπόγειο, από 26 Φεβρουαρίου

3 Είναι ο Ντέιβιντ Τένναντ... Good;

Το καταγιστικό πολιτικό δράμα του Σέσιλ Φίλιπ Τέιλορ παρουσιάζεται μέσα από τη σκηνοθετική ματιά του βραβευμένου με Ολίβιε, Ντόμινικ Κουκ, σε μαγνητοσκοπημένη μετάδοση από το Θέατρο Χάρολντ Πίντερ του Λονδίνου. Ο Ντέιβιντ Τένναντ (Doctor Who) υποδύεται τον Τζον Χάλντερ, έναν φιλελεύθερο καθηγητή στην Γερμανία ο οποίος, λίγο πριν την έναρξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, προσχωρεί στο ναζιστικό κόμμα.

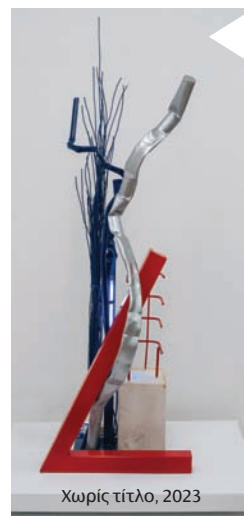
Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 22 Φεβρουαρίου στις 20:00

4 «Ο Κροκόδειλος» στη σκηνή

Ο Ιβάν Ματβιέιτς, ένας χαμηλόβαθμος υπάλληλος βρίσκεται άξαφνα στην κοιλιά ενός κροκόδειλου και αποφασίζει να παραμείνει εκεί ενώ ο φίλος του Σεμίόν Σεμιόνιτς προσπαθεί να τον σώσει εν μέσω εξωφρενικών διαλόγων και παράλογων προτάσεων. Μία γλαφυρή περιγραφή της τσαρικής Ρωσίας και των παθογενειών της, που δε μοιάζουν και τόσο ξένες στη δική μας πραγματικότητα, το έργο του Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι εμπνέει μια παράσταση που θα ποντάρει στο μαύρο χιούμορ και σε μια ατμόσφαιρα απειλής. Στο τιμόνι της νεανικής ομάδας συντελεστών, οι **Ορέστης** και **Δημήτρης Σταυρόπουλος**, πρόσφατοι απόφοιτοι της Σχολής Σκηνοθεσίας του Εθνικού Θεάτρου.

Θέατρο Πόρτα, από 26 Φεβρουαρίου

Χωρίς τίτλο, 2023

5 Οι «Γόρδιοι δεσμοί» του Στέργιου Στάμου

Μετά το Μουσείο Γ. Ι. Κασιγγρα στη Λάρισα, οι πρόσφατες γλυπτικές αναζητήσεις του καλλιτέχνη εκτίθενται και στο Μεταξουργείο, σε επιμέλεια του **Γιάννη Μπόλη**. Φτιαγμένα από τσιμέντο, σιδερένιες ράβδους σε λαμπερά χρώματα, αλουμίνιο και φως, με τονισμένη την κατασκευαστική τους δομή, τα έργα του φέρνουν κάποτε στο νου σπαράγματα ερειπίων ή ενεργειακές ροές φωτός. Οι αναφορές τους, άλλωστε, εκτείνονται από τον μυθικό μάντη Τειρεσία έως τις θεωρίες του Στίβεν Χόκινγκ και φλέγοντα σύγχρονα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα.

Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων, 22 Φεβρουαρίου-24 Μαρτίου (εγκαίνια με περφόρμανς από τον Σπύρο Ντόγκα στις 19:00)

6 Sundays are for lovers

Prog rock, funky r&b, trip hop, γερμανική techno... Οι **2ManyDJs** έρχονται από τη Γάνδη για να ανεβάσουν τον ρυθμό και να μας ρίξουν στον χορό στο καθιερωμένο κυριακάτικο Eden πάρτι. Το παρών θα δώσει και το acid-house τουτέο **Paranoid London** με τα vintage synthesizers τους και ο **DJ Duster Valentine** από το Μάντσεστερ – από τους πρωτοπόρους του κύματος των disco και house edits στις αρχές του 2000.

Ωδείο Αθηνών, 16:30-00:00

7 Ποια είναι η μητέρα του σταθμού;

Ξένες, γυναίκες, κάποιες και αγράμματες, τρεις φορές «αόρατες», οι γκα-σταρμπάιτερ μανάδες που δεν κατέγραψε ποτέ η ιστορία πρωταγωνιστούν στο ντοκιμαντέρ της **Κωστούλας Τωμαδάκη**. Μια ευαίσθητη ταινία τεκμη-ρίωσης που βασίζεται στις αφηγήσεις μεταναστριών, οι οποίες άφησαν τα παιδιά και τα χωριά τους για να εργαστούν στις φάμπρικες της Γερμανίας, αλλά και σ' εκείνες των θυγατέρων τους και νέων γυναικών που έχουν επα-γγελματικά εφόδια και επιλογές.

Ταινιοθήκη της Ελλάδος, από 22 Φεβρουαρίου

8 Χορός και ο... θεός βοηθός

Κατάγεται από τη Μοζαμβίκη αλλά θεωρεί τον εαυτό του πολίτη του κόσμου και βλέπει την τέχνη ως μια παγκόσμια γλώσσα επικοινωνίας. Έχοντας στη φαρέτρα του ένα ευρύ φάσμα δημιουργικών δεξιοτήτων, ο **Pak Ndjamena** έρχεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Στο χορευτικό σόλο «*Deus nos acudi - God help us*» εξερευνά το πώς η παράδοση χρησιμοποιήθηκε από τις δομές της εξουσίας με στόχο τη διατήρηση του κοινωνικού ελέγχου και θέτει ερω-τήματα για το αν το σύγχρονο σώμα είναι ελεύθερο ή ελεγχόμενο.

Θέατρο Nous, 26 & 27 Φεβρουαρίου στις 21:30

9 Οι Black Stone Machine σε νέα τραγούδια

Με ολόφρεσκο EP στις αποσκευές της, τα τρία καινούργια τραγούδια του **The Guild Of Black**, παίρνει θέση στη σκηνή της Ηπειρού και Αχαρνών η αθηναϊκή heavy metal μπάντα που συνδυάζει τον σκληρό ήχο με τα μπλουζ και την country rock. Μαζί τους αυτή την Κυριακή και οι **SixforNinE**, **Rusty Bonez** και **Smokin Dame**.

Κύτταρο, 25 Φεβρουαρίου στις 20:00

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

10 Αφιέρωμα στον Γιάννη Κωστόπουλο

3 χρόνια από τον θάνατο του τραπεζίτη με την πολυσιχιδή δραστη-ριότητα, η έκθεση «*άνδρα πολύτρο-πον*» του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστο-πούλου προσε-γίζει τη διαδρομή του στο επιχειρείν, τη σχέση του με την τέχνη και την αρχιτεκτονική και την αγάπη του για το αρχαίο ελλη-νικό νόμισμα και τη θάλασσα. Μια πορεία μέσα από φωτογραφίες, μα-κέτες, έργα τέχνης (των Στήβεν Αντ-νάκου, Γιώργου Ζογγολόπουλου, Φρόσως Μιχαλέα κ.ά.) και άλλα τεκ-μήρια, σε επιμέλεια της Ερατώσ Κου-τσουδάκη.

Μουσείο Μπενάκη Ελ-ληνικού Πολιτισμού, 27 Φεβρουαρίου -12 Μαΐου (εγκαίνια στις 20:00)

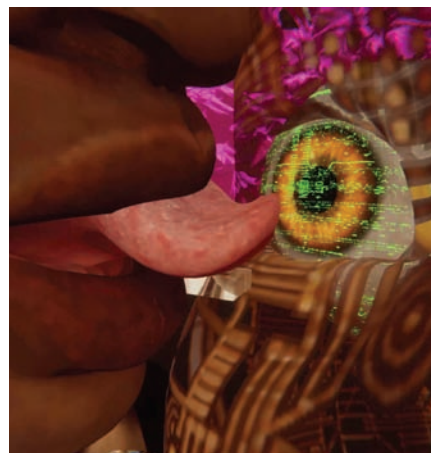

Λουδοβίκος των Ανωγείων & Γιώργος Τζάνερης

11 Ο Λουδοβί-κος των Ανωγείων στη Νεάπολη

Οικογενειακές φωτογρα-φίες, το κόκκινο κρασί που απόμεινε σε μια γυάλινη κανάτα, ένα στιλπνό κόκ-κινο φλιτζάνι, μια λάμπα πετρελαίου, ένα χάλκινο βάζο. «*Προσωπογραφίες*» οικείων αντικειμένων που ξεπροβάλλουν από ένα σκοτεινό σκηνικό, τα νέα ζωγραφικά έργα του γνω-στού τραγουδοποιού φι-λοξενούνται στον νέο χώ-ρο της αίθουσας τέχνης του **Γιώργου Τζάνερη**, Ιπποκράτους 121.

Genesis gallery, 22 Φεβρουαρίου - 16 Μαρτίου (εγκαίνια στις 20:00)

12 Η τέχνη για την τεχνολογία

Σε μια εποχή που η τεχνητή νοημοσύνη καταλαμβά-νει όλο και περισσότερο χώρο στη δημόσια σφαίρα, η έκθεση «*Attention After Technology*» διερευνά τον τρόπο με τον οποίο μας επηρεάζουν οι αλγόριθμοι και πώς θα μπορούσαμε να τους φανταστούμε αλ-λιώς. Τα έργα των **biarritzzz**, **Vivian Caccuri**, **Shu Lea Cheang**, **Κυριακής Γονή**, **CUSS Group** και **Femke Herregraven** έρχονται να αναδείξουν πώς η προσοχή μας εμπορευματοποιείται, να εξετάσουν πώς οι αλγό-ριθμοι ενισχύουν την προκατάληψη, ενώ παράλληλα διερευνούν τις χειραφετικές τους δυνατότητες για την προώθηση της διαρκούς κριτικής σκέψης.

State of Concept, 24 Φεβρουαρίου-27 Απριλίου (εγκαίνια στις 18:30-22:30)

13 Ξετυλίγοντας «Το γαϊτανάκι του πόθου»

Όταν πρωτοπαρουσιάστηκε στην Αυστρία στα τέλη του 19ου αι-ώνα προκάλεσε σκάνδαλο και απαγορεύτηκε. Τώρα η **Αικατερίνη Παπαγεωργίου** επιχειρεί, εκτός έδρας, μια πιο κωμική προσέγγιση στο θεατρικό του Άρτουρ Σνίτσελερ. Τέσσερις ηθοποιοί (Απόστολος Καμιτσάκης, Πύργος Πατεράκης, Θάλεια Συκιώτη, Μάγδα Τασούλα), σε δέκα ρόλους, μιλούν, παίζουν, ερωτεύονται, «φτάνουν» στο σεξ ή και όχι, σε μια σκηνική πρόταση για τον φόβο της μοναξιάς και την ανάγκη μας να επικοινωνήσουμε μέσω της γλώσσας του σώματος.

Θέατρο Σταθμός, από 26 Φεβρουαρίου

14 «Αγρυνία» στον Αντώνη Καλογρίδη

Στην καινούργια του καλλιτεχνική στέγη μάς προ-σκαλεί ο γνωστός σκηνοθέτης συστήνοντάς μας στην πρεμιέρα το έργο του **Δημήτρη Δημητρι-άδη** με πρωτότυπο τίτλο «*Τα δώρα της νύχτας*». Ένα παιχνίδι σχέσεων, αντιθέσεων και εξουσίας, η πλοκή εστιάζει στον ανεκπλήρωτο έρωτα του Λί-νου για έναν νεαρό άνδρα και στις αντιδράσεις της οικογένειάς του. Στη σκηνή οι Τάκης Σακελλαρίου, Ιωάννα Ασημακοπούλου, Νικολέτα Κοτσαπλίδου, Σταύρος Τσουμάνης, Ντένης Μακρής. Προσβάσι-μες στο κοινό θα είναι (με μειωμένο εισιτήριο) και οι ανοιχτές γενικές πρόβες (στις 22-25/2).

Θέατρο Συγγρού 33, πρεμιέρα 28 Φεβρουαρίου

ΠΟΣΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ΚΡΥΒΕΙ Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ

Της ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ

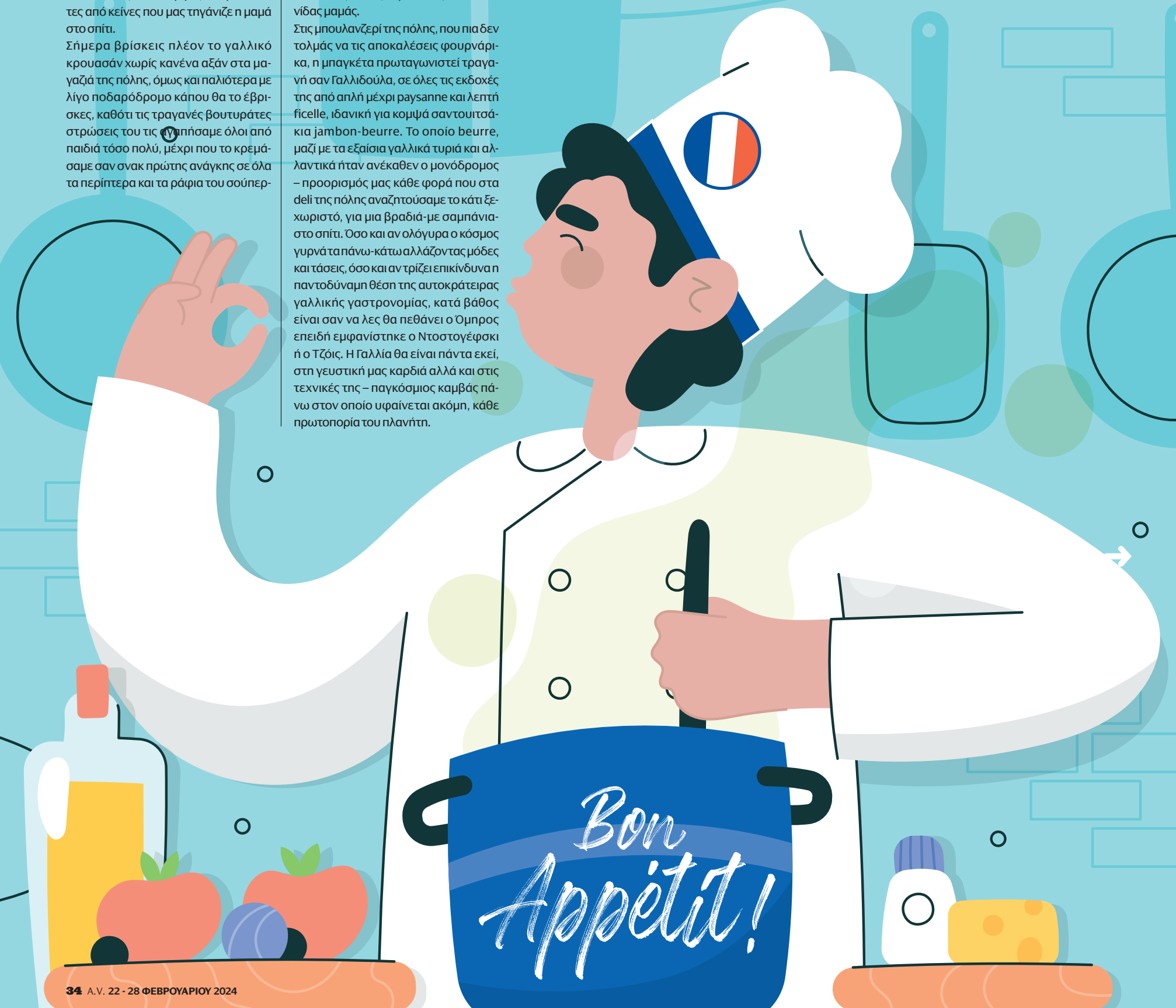
Όλοι έχουμε να θυμόμαστε μια «γαλλικού» από το σχολείο ή ένα Γαλλικό Ινστιτούτο που μας εκπαίδευσε σωστά στην προφορά των διασημένων γαλλικών συμφώνων. Ακόμη όμως και αυτοί που δεν ανατράφηκαν με γαλλικά και πιάνο, κρύβουν περισσότερη Γαλλία – από όση, ίσως, φαντάζονται – στο γευστικό τους σύστημα, άρα και στην κουλτούρα τους. Η πρώτη μας σοβαρή έξοδος στιγματίστηκε από κάποιο σικάτο γαλλικό ρεστοράν (και όχι εστιατόριο), από τα πρώτα που αναβάθμισαν το εθνικό μας γαστρονομικό τοπίο, κατά προτίμηση στο Κολωνάκι και τα πέριξ του. Μπορεί να μην μας έκατσε με ευκολία και εξαρχής το βατραχοπόδαρο ή το saignant ψήσιμο του chateaubriant, όμως έχουμε να θυμόμαστε τα καλύτερα από ένα φιλέτο με κρέμα γάλακτος και french fries ολοτράγανες τηγανπές πατατούλες – πιο κομψές και φινετσάτες από κείνες που μας τηγάνιζε η μαμά στο σπίτι.

Σήμερα βρίσκεις πλέον το γαλλικό κρουασάν χωρίς κανένα αξάν στα μαγαζιά της πόλης, όμως και παλιότερα με λίγο ποδαρόδρομο κάπου θα το έβρισκες, καθότι τις τραγανές βουτυράτες στρώσεις του τις «γυπνήσαμε» όλοι από παιδιά τόσο πολύ, μέχρι που το κρεμάσαμε σαν σνακ πρώτης ανάγκης σε όλα τα περίπτερα και τα ράφια του σουπερ-

μάρκετ. Την κρέπα, πάλι, σαν δική μας κοπέλα την υιοθετήσαμε, αυτή ανέθρεψε τις πρώτες εφηβικές μας εξόδους, αυτή ακόμη καλμάρει γλυκά ή αλμυρά τα ξεγύχτια μας και ας μην ξεχνάμε, πως παλιότερα, στο παριζιάνικο Σεν Μισέλ ή αλλιώς, γειτονιά της κρέπας, όλοι οι κρεπατζήδες ήταν Έλληνες.

Στα βήματα του γαλλικού αμπελώνα εκτοξεύσαμε το δικό μας κρασί, οι ποικιλίες του μας έδωσαν την έμπνευση, η τεχνογνωσία του έχτισε το παρόν και το μέλλον της δικής μας οινικής οικονομίας. Σου, προφιτερόλ, μιλφέιγ, εκλαίρ, μαρεγκάκια και παντός τύπου μους, συγκατοίκησαν τόσα πολλά χρόνια στο ζαχαρένιο μας τοπίο που πλέον έχουν πάρει ελληνική υπηκοότητα, η μπεσαμέλ είναι η πρώτη κυρία του εθνικού μας μουσακά και του παστίτσιου και ο Νικόλαος Τσελεμεντές ξεπατίκωσε με πάθος το γαλλικό κλασικό ρεπερτόριο προκειμένου να συντάξει τη σύγχρονη κουζίνα μας, δίνοντας γαλλική αλιούρ στην κουζίνα της ευρωπαϊάς πια, ελληνίδας μαμάς.

Στις μπουλανζεριέ της πόλης, που πια δεν τολμάς να τις αποκαλέσεις φουρνάρικα, η μπαγκέτα πρωταγωνιστεί τραγανή σαν Γαλλιδούλα, σε όλες τις εκδοχές της από απλή μέχρι paysanne και λεπτή ficelle, ιδανική για κομψά σαντουιτσάκια jambon-beurre. Το οποίο beurre, μαζί με τα εξαιρετικά γαλλικά τυριά και αλλαντικά ήταν ανέκαθεν ο μονόδρομος – προορισμός μας κάθε φορά που στα deli της πόλης αναζητούσαμε το κάτι ξεχωριστό, για μια βραδιά-με σαμπάνια στο σπίτι. Όσο και αν ολόγυρα ο κόσμος γυρνά τα πάνω-κάτω αλλάζοντας μόδες και τάσεις, όσο και αν τρίζει επικίνδυνα η παντοδύναμη θέση της αυτοκράτειρας γαλλικής γαστρονομίας, κατά βάθος είναι σαν να λες θα πεθάνει ο Όμηρος επειδή εμφανίστηκε ο Ντοστογιέφσκι ή ο Τζόζι. Η Γαλλία θα είναι πάντα εκεί, στη γευστική μας καρδιά αλλά και στις τεχνικές της – παγκόσμιος καμβάς πάνω στον οποίο υφαίνεται ακόμη, κάθε πρωτοπορία του πλανήτη.

SPIROS & VASILIS

50 χρόνια Σπύρος & Βασίλης!

Το 2024 είναι μια χρονιά ορόσημο για το Spiros & Vasilis, καθώς κλείνει μισό αιώνα «ζωής»! Από τον Οκτώβριο του 1974 και τον Βασίλη Πολυμέρη, φτάσαμε φέτος, 50 χρόνια μετά, στον Πύργο Πολυμέρη να υποδέχεται πλέον όχι τις δεύτερες αλλά τις τρίτες γενιές πελατών, στο ίδιο σημείο

από το 1974, πίσω από την Αμερικανική Πρεσβεία και το Μέγαρο Μουσικής.

Οι κλασικές γεύσεις παραμένουν ίδιες όλες αυτές τις δεκαετίες, με κύρια αναφορά την Entrecôte Café de Paris στην αυθεντική της εκτέλεση, το σπιτικό Pate Foie Gras, τα Μπουτάκια Βατράχων, καθώς και τα Σαλιγκάρια Βουργουνδίας που δίνουν το στίγμα τους στο μενού του εστιατορίου, το οποίο ακολουθεί την παράδοση της κλασικής γαλλικής κουζίνας με αυθεντικές γεύσεις από την Provence της Γαλλίας. Όλα αυτά με τη συνοδεία κάποιας από τις εξαιρετικές, προσεκτικά επιλεγμένες ετικέτες της απόλυτα ενημερωμένης κάβας. Σε έναν χώρο καλαίσθητο και πολιτισμένο, με ανθρώπους που φημίζονται για τη φιλοξενία και τον επαγγελματισμό τους. Όσοι αγαπούν τη γαλλική κουζίνα, επιλέγουν το SPIROS & VASILIS γιατί ξέρουν ότι μισό αιώνα τώρα, σ' αυτόν τον υπέροχο, ζεστό και φιλόξενο χώρο, τα φημισμένα πιάτα και οι εκλεπτυσμένες γεύσεις συνδυάζονται με τον επαγγελματισμό και την άψογη εξυπηρέτηση.

Το 2000 «γεννήθηκε» το TARTARE. Είναι το «αδελφάκι» του SPIROS & VASILIS, βρίσκεται στα νότια προάστια και αποτελεί εγγύηση για μια απολαυστική γαστρονομική εμπειρία!

INFO

Λάχπτος 5, Κολωνάκι,
2107237575
www.spirosvasilis.gr
Facebook: [spirosvasilisfrench restaurant](https://www.facebook.com/spirosvasilisfrenchrestaurant)
Instagram: [spirosvasilis restaurant](https://www.instagram.com/spirosvasilisrestaurant)

BON BON FAIT MAISON

I want my time with you

Bon Bon Fait Maison, ένα όνομα που ξεκίνησε συνδυάζοντας το πάθος της γαλλικής ζαχαροπλαστικής με τα περίπλοκα αρτοσκευάσματα και τα γλυκά του, συχνά θολώνει τη γραμμή μεταξύ της μαγειρικής τέχνης και της επιστήμης. Οι δημιουργίες του Bon Bon La Atelier είναι μια πρόκληση για ταξίδια που ξεκινούν με τους συνδυασμούς των εκλεκτών υλικών και καταλήγουν σε μικρά έργα τέ-

χνης υψηλής αισθητικής και εξαιρετικής γεύσης. Στα καταστήματα Bon Bon Fait Maison, εκτός από τα βελούδινα κανελέ, τα λαχταριστά μακαρόν, τα βουτυράτα κρουασάν και τα παραδοσιακά γαλλικά μπισκότα-sables, θα βρείτε επίσης δελιαστικά κέικ, αρτοσκευάσματα, νόστιμο αλλά και ιδιαίτερο παγωτό, συνδυάζοντας τις κλασικές γεύσεις με ιδιαίτερα υλικά και δημιουργώντας μία νέα κατηγορία προϊόντων – τα περιβόητα Bon Bon Fait Maison Iced Sweets.

Τα κλασικά γλυκά συναντούν πρωτότυπες εκδοχές, και μπορείτε να απολαύσετε ένα παριζιάνικο Strawberry Fraiser ή ένα From Aegina to Ceylon Chiboust συνδυάζοντας κομμάτια σιγοψημένου μήλου σε κρέμα κανέλας Κεϋλάνης και καβουρδισμένο φιστίκι από το νησί της Αίγινας.

Για όλους αυτούς τους λόγους, είμαστε σίγουροι ότι στα καταστήματα Bon Bon Fait Maison, που θυμίζουν σικ μπουτίκ, όλοι οι γευσινώστες θα ενθουσιαστούν από αυτή την πολυαισθητηριακή εμπειρία, η οποία θα σας προκαλέσει έναν γλυκό εθισμό στην απόλαυση.

INFO

Καλαμιώτου 8,
2103243053 /
Πετράκη 30, 2103318703
/ Πολυδεύκους 39,
2104117999 /
●Μύκονος: Γεωργούλη
11, 2289078636 /
Κύθηρα: Χώρα,
2736031418
bonbonfaitmaison.gr
Instagram: [bonbonfaitmaisongr](https://www.instagram.com/bonbonfaitmaisongr)

NORA'S DELI

Σαν να ψωνίζεις
στο κέντρο των
Παρισίων!

Πρόκειται για ένα από τα κορυφαία **Delicatessen** των Αθηνών από το 2013, και φέρνει στο πιάτο μας εκλεκτές γεύσεις άρτι αφιχθείσες από... Γαλλία. Ανάμεσα στα εξαιρετικά προϊόντα, τα φρέσκα γαλλικά τυριά όπως Brie de Meaux αλλά και φρέσκο Βαποπ, το φημισμένο κατσικίσιο τυρί τυλιγμένο σε φύλλα καστανιάς. Θα βρεις ακόμα εκλεκτές μουστάρδες Dijon «Edmond Fallot» σε ιδιαίτερες γεύσεις και μοναδική επιλογή Vinaigrette «A l' Olivier» με πούλπα φρούτων. Αν είσαι ορκισμένος λάτρης της γαλλικής κουζίνας θα ενθουσιαστείς με τα παραδοσιακά πατέ πάπιας με υπογραφή «Castaigne». Μην παραλείψεις να περιηγηθείς στη μικρή, αλλά πλήρως ενημερωμένη από ελληνικούς και διεθνείς αμπελώνες, κάβα!

INFO

**Κατάστημα Αναπήρων
Πολέμου 10, Κολωνάκι/
Αναγνωστοπούλου 11,
Κολωνάκι, 2107290500
Eshop: www.norasdeli.com**

ΚΑΒΑ ΟΙΝΟΤΥΠΟ

Από τους γαλλικούς
αμπελώνες στην
καρδιά της Αθήνας

Ανάμεσα σε πάνω από 2.000 ετικέτες από ελληνικό και ξένο αμπελώνα, στο Οινότυπο θα βρεις εκλεκτές και δυσεύρετες φιάλες γαλλικού οίνου και σαμπάνιας. Η κάβα αποτελεί πρότυπο στη συντήρηση του κρασιού σε ιδανικές συνθήκες υγρασίας και θερμοκρασίας. Θα ανακαλύψεις πασίγνωστες εμφιαλώσεις όπως Château Αγγέλιος και Château Petrus, αλλά και εξαιρετικές χύμα επιλογές που διατηρούνται σε ειδικές ανοξειδωτές δεξαμενές εξασφαλίζοντας την ποιότητα του οίνου όλον τον χρόνο. Φυσικά δεν λείπει και η τεράστια ποικιλία σε γαλλικά labels κονιάκ, σπάνια και παλαιωμένα, αλλά και μια εξίσου μεγάλη ποικιλία γαλλικών deli συνοδευτικών αλλά και άλλων ειδών, όπως είναι οι σοκολάτες Valrhona και η γαλλική σειρά τσαγιού Kusmi.

INFO

**Χαρίλαου Τρικούπη 98, 210338 8577
Eshop: www.oinotypos.gr
oinotypos**

CIBO ET VINO

Διαλεχτά delicatessen προϊόντα

Απόλυτα ενημερωμένο κατάστημα delicatessen, με διαλεχτά προϊόντα από τη Γαλλία, Ιταλία, Ελβετία και την Ελλάδα που δίνουν μια ξεχωριστή διάσταση στο τραπέζι μας! Στα ράφια του Cibo et Vino θα βρείτε μια μεγάλη ποικιλία από επιλεγμένα τυριά και αλλαντικά, ελαιόλαδο, αλεύρι, μακαρόνια, ρύζι, αλλά ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στις εξαιρετικές γαλλικές σούπες. Να ρωτήσετε για το Brebis Ossau Iraty Crémier, το γαλλικό τυρί με την ιδιαίτερη βουτυράτη γεύση, για το Fourme

d'Ambert, το μπλε τυρί που παράγεται επίσης στη Γαλλία και από πολλούς θεωρείται ανώτερο του ροκφόρ, αλλά και για το Crottin Chavignol, κατσικίσιο γαλλικό τυρί ΠΟΠ. Θα βρείτε ακόμη ποιοτικό σκώτι πάπιας και χήνας (φρέσκο, βέβαια), αλλά και γαλλικά σαλαμάκια μπουκίτσες με επικάλυψη παρμεζάνα ή πιπέρι. Οι άνθρωποι του Cibo et Vino είναι πάντα πρόθυμοι να σας ενημερώσουν για όλα αυτά τα εκλεκτά που φέρνουν από διεθνείς και Έλληνες προμηθευτές. Μπορούν να ετοιμάσουν (ή να προτείνουν) την ιδανική πιατέλα για το γεύμα που πρόκειται να πραγματοποιήσετε στο σπίτι σας, ενώ καθημερινά φτιάχνουν φρέσκα σάντουιτς με γαλλική μπαγκέτα ή ψωμί brioche που μπορείτε να συνοδεύσετε με φρέσκο καφέ 100% Arabica. Σημειώστε ακόμη ότι στο Cibo et Vino θα βρείτε πάντα προϊόντα που ταιριάζουν σε ιδιαίτερες εποχές του χρόνου (π.χ. Πάσχα, Χριστούγεννα κ.λπ.).

Extra tip: Περιηγηθείτε στο e-shop του καταστήματος, καθώς όλα τα καλά του μπορείτε να τα προμηθευτείτε όπου κι αν βρισκόσθε στην Ελλάδα.

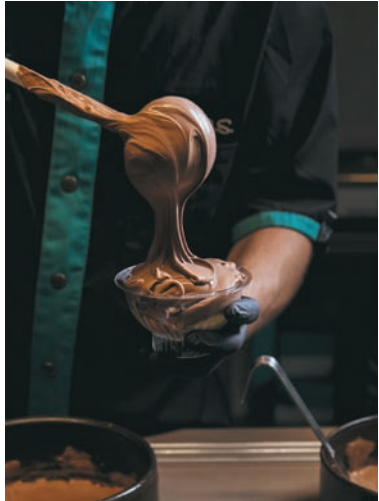
INFO

**Καψάλη 10 & Ηροδότου
Κολωνάκι
2114059707, 2114040350
CIBO ET VINO
cibo_et_vino**

CHOUREAL

Το πρώτο tailor made προφιτερόλ της πόλης είναι και το πιο νόστιμο

Το Choureal είναι η αυθόρμητη απάντηση στην ερώτηση «πού θα βρω καλό προφιτερόλ;». Υπήρξε το πρώτο ζαχαροπλαστείο της Ελλάδας που άρχισε να φτιάχνει προφιτερόλ μπροστά στα (έκπληκτα) μάτια μας, χρησιμοποιώντας αποκλειστικά τις καλύτερες πρώτες ύλες και ποτέ έτοι-

μα μείγματα. Βασικό συστατικό σε αυτό το θεϊκό προφιτερόλ είναι τα choux.

Στο Choureal η ζύμη των choux γίνεται με φρέσκα φυσικά υλικά (φρέσκα αυγά και γάλα, καλό αλεύρι, βούτυρο από τη Βρετανία), ύστερα ψήνεται σε παρτίδες πολλές φορές μέσα στη μέρα, έτσι ώστε τα σουδάκια που θα δοκιμάσεις να είναι πάντα ολόφρεσκα, πολλές φορές και ζεστά ακόμη! Στη συνέχεια, οι αφράτες αυτές μπουκίτσες γεμίζονται με αυθεντική κρέμα ζαχαροπλαστικής ή χειροποίητο παγωτό και περιχύνονται με μερικές από τις καλύτερες σοκολάτες του κόσμου (θα βρεις 8 επιλογές για να διαλέξεις τη δική σου αγαπημένη).

Εκτός από το τέλειο προφιτερόλ, θα ανακαλύψεις επίσης τα καλύτερα εκλεράκια του κόσμου (όχι, δεν υπερβάλλουμε καθόλου) σε κλασικές, αλλά και πιο ιδιαίτερες γεύσεις, τα οποία μάλιστα βγαίνουν καθημερινά σε μικρή παραγωγή και είναι διαθέσιμα μέχρι εξαντλήσεως (όποιος προλάβει, παιδιά), όπως επίσης και υπέροχα paris brest.

Όλα έρχονται και σπίτι σου μέσω των γνωστών εφαρμογών delivery.

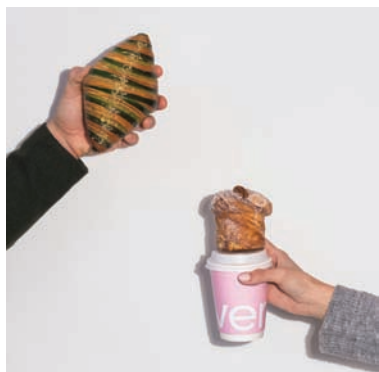

INFO

Ερμού 18& Διομεΐας 2,
Σύνταγμα, 2103317883
Ιφικράτους 2, Χαλάνδρι,
2106839913
www.choureal.gr,
Facebook Choureal – Choux
& Profiterole
Instagram choureal_profiterole

OVEROLL

Η πρώτη αυθεντική croissanterie στην Ελλάδα

Όταν μιλάμε για γαλλικά κρουασάν, τότε μιλάμε για Overoll. Η ιστορία της πρώτης croissanterie στην Ελλάδα ξεκίνησε το 2020 όταν ο Ιωάννης Κίκιρας, ο Αλκιβιάδης Ζέρβας και ο Σπύρος Παππάς, τρεις καταξιωμένοι pâtisseries με χρόνια εμπειρίας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, αποφάσισαν να μας συστήσουν στην τέχνη του αυθεντικού croissant ανοίγοντας το πρώτο Overoll στην Πραξιτέλους. Αυτό ήταν. Μέσα σε μια νύχτα το νέο μεταδόθηκε από στόμα σε στόμα και σύντομα ολόκληρη η Αθήνα άρχισε

να συρρέει σε αυτή τη βουτυρένια γωνιά του Συντάγματος για να δοκιμάσει το κρουασάν όπως θα έπρεπε να είναι. Από τότε μέχρι σήμερα η επιτυχία του Overoll έχει εξαπλωθεί σε όλη την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, αλλά και στην Κύπρο! Ας μιλήσουμε, όμως, για κρουασάν... Το πρώτο πράγμα που πρέπει να δοκιμάσεις στο Overoll είναι το all time classic κρουασάν βουτύρου, αλλά και τα υπόλοιπα best sellers: το ξακουστό κρουασάν φιστίκι, το άκρω λαχταριστό κρουασάν βερίκοκο και το πασίγνωστο πια Cheesecake. Εδώ, όμως, τα κρουασάν δεν περιορίζονται μόνο στις γλυκές τους εκδοχές... Αν αυτό που λαχταράς είναι κάτι αλμυρό, τότε δοκίμασε το περιζήτητο Croque Madame, το κρουασάν ζαμπόν-τυρί, αλλά και το success story που ακούει στο όνομα «σπανακόπιτα». Σε περίπτωση που δεν μπορείς να αποφασίσεις (σε καταλαβαίνουμε), να ξέρεις ότι μπορείς να φτιάξεις και το δικό σου box με όλες τις αγαπημένες σου γεύσεις. Για τέλεια συνοδεία στο κρουασάν σου θα βρεις τον τέλειο καφέ, ένα premium, specialty blend που το Overoll έχει δημιουργήσει σε συνεργασία με την TAF. Πόσο καλύτερη να γίνει η μέρα;

INFO

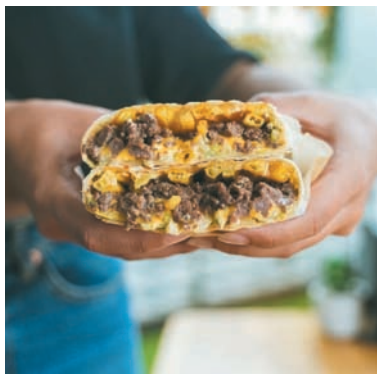
● Πραξιτέλους 27, Αθήνα
● Κατσουλιέρη 10, Χαλάνδρι
● Παλαιών Πατρών Γερμανού 1 & Πλ. Ελευθερίας, Αιγάλεω
● Ομήρου 40, Νέα Σμύρνη
● Αγίας Θεοδώρας 15, Θεσσαλονίκη
● Στασάνδρου 1n10, Λευκωσία, Κύπρος

Facebook Overoll Croissanterie
Instagram overoll.croissanterie

LE PANAM

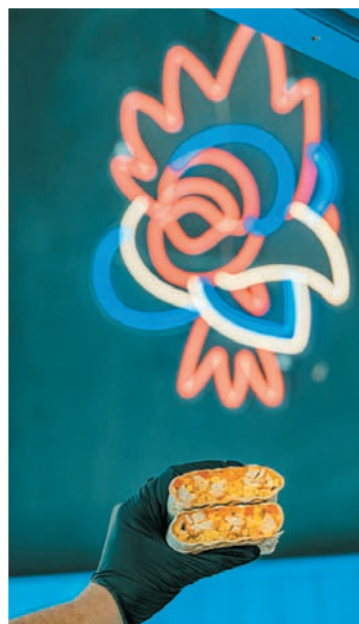
Τα French Tacos είναι και πάλι στην πόλη και μας είχαν λείψει πολύ!

Σε νέα διεύθυνση και υπό νέα διεύθυνση αλλά με το ίδιο και απaráλλαχτο concept που αγαπήσαμε, το Panam λειτουργεί ξανά από τον Δεκέμβριο στη Χαριλάου Τρικούπη 101 και σεβρίρει γνήσιο γαλλικό street food. Εκεί ο σεφ Baptiste Raffray με χιλιόμετρα στις γαλλικές κουζίνες έχει φτιάξει τον τόπο όπου θα γευτείς πεντανόστιμες και τραγανές τoρτίγιες με γνήσιες French Fries, χειροποίητες σάλτσες,

όπως η γευστική σος τυριού, εκλεκτό κρέας και γαρνιτούρες της αρεσκείας σου, όπως ακριβώς τις απολαμβάνουν οι Γάλλοι ατενίζοντας τις όχθες του Σηκουάνα.

Όπως και πριν, θα έχεις την επιλογή να φτιάξεις το δικό σου Taco σε τρία διαφορετικά μεγέθη, ανάλογα με την όρεξη και την πείνα σου. Θα δοκιμάσεις όμως και εξαιρετικό Burger – σημείωσε ότι πλέον έχεις 4 διαφορετικές επιλογές με 100% εκλεκτό μοσχαρίσιο κιμά, αλλά και veggie με Φαλάφελ. Σε όλα αυτά πρόσθεσε και τα υπέροχα γλυκά με μειωμένη ζάχαρη, αλλά και τις μπίρες και τα γαλλικά αναψυκτικά που θα συνοδεύσουν τέλεια τη γευστική σου εμπειρία! Από τις 3 το μεσημέρι μέχρι τη 1 τη νύχτα, το Panam έχει σκοπό να σου προσφέρει νοστιμιά είτε στον υπέροχο, ντυμένο στα χρώματα της γαλλικής σημαίας, χώρο του είτε μέσω delivery στον δικό σου. Δεν είναι μόνο οι γεύσεις και η φιλική εξυπηρέτηση που θα σε ενθουσιάσουν, άλλα και ότι πρόκειται για μια value for money γαστρονομική εμπειρία!

INFO

Χαριλάου Τρικούπη 101,
2110015922

@panam_athens

L'ALCHIMISTE BISTROT

Το ιδιαίτερο cocktail bistro της Καρύτση

Με αφετηρία τη γαλλική γαστρονομία, ο Chef Jean Yves Carattoni και οι mixologists Melina και Mathieu Carattoni έχουν δημιουργήσει, από το 2021, αυτό το ασυνήθιστο αλλά αγαπημένο στέκι. Όπως οι αλχημιστές αναζήτησαν με πάθος τη συνταγή για τη φιλοσοφική λίθο, έτσι με μεράκι και

υψηλή τεχνογνωσία αναζητούν κι εκείνοι πρωτότυπες και αυθεντικές γεύσεις. Τα signature cocktails κρύβουν μέσα τους την απόλυτη αρμονία συνδυασμών που ξεκινάει από τις μείξεις των spirits και καταλήγει στην εντυπωσιακή παρουσίασή τους. Σαν το λαμπερό Dancing Leaf, ένα Mai Tai με γαλλική πινελιά, ή το διαδραστικό Double Echo που θα εμφανιστεί μπροστά σου ως δύο cocktails για να κάνεις εσύ την τελική μείξη.

Το ίδιο και οι γεύσεις του μενού, με ξεκάθαρες αναφορές στην πατροπαράδοτη για τους ανθρώπους του L'Alchimiste γαλλική κουζίνα. Μία δοκιμή από την αλμυρή κρεμ μπρουλέ με τρούφα και κρούστα παρμεζάνας είναι αρκετή για να σε πείσει, ενώ στον κατάλογο θα συναντήσεις κλασικά, σπιτικά πιάτα της γαλλικής κουζίνας, όπως μια λαχταριστή πάπια κονφί, την comfort γαλλική κρεμμυδόσουπα, αλλά και ένα bourguignon μαγειρεμένο με μεγάλη μαεστρία. Όλα δένουν άψογα με τον ιδιαίτερα προσεγμένο χώρο, βγαλμένο από ιστορικό μυθιστόρημα.

INFO

Χρήστου Λαδά 1,
Πλατεία Καρύτση,
2168090389

@alchimiste.bistrot

CHEZ LUCIEN LE PETIT BISTROT

Το αγαπημένο Γαλλικό μπιστρό
της Αθήνας από το 2002

«Μια βόλτα στο Παρίσι εντός Αθήνας», είναι με λίγα λόγια το ρομαντικό μικρό bistrot Chez Lucien στην Τρώων, στα Πετράλωνα. Το αυθεντικό γαλλικό bistrot είναι ανακαινισμένο, φιλικό, χαριτωμένο, με απλή διακόσμηση και σου δίνει την αίσθηση πως βρίσκεσαι σε κάποιο γαλλικό ταβερνάκι, με την αύρα του να παραπέμπει σε ταινία της παλιάς Αθήνας.

Με σεβασμό στην εικοσαετή ιστορία του εστιατορίου, αλλά και με νέες πινελιές αγάπης και ποιότητας, τα πιάτα του είναι μετρημένα, μα σε όλα τους ολόσωστα. Στο Chez Lucien θα δοκιμάσεις αυθεντικά πιάτα της γαλλικής κουζίνας, με άψογη εκτέλεση και προσιτές τιμές – στόχος, άλλωστε, είναι μια γαλλική κουζίνα για όλους.

Αξίζει να γευτείς την κλασική κρεμμυδόσουπα, στην οποία δίνουν μεγάλη έμφαση στον ζωμό που ξεκινά από φρέσκα βοδινά κόκαλα που σιγοβράζονται με μπόλικα λαχανικά, το πεντανόστιμο φιλέτο πιπεράτο, αλλά και τη βαθιά νόστιμη Entrecote «Café de Paris» με μπόλικες τραγανές λεπτοκομμένες τηγανιτές πατάτες που όμοιές τους δεν έχεις δοκιμάσει, αλλά και τη φρεσκοτάπη crême brûlée με την υπέροχη υφή κρέμας και την τραγανή ζεστή κρούστα καραμέλας. Ένα ιδιαίτερο κομμάτι στο Chez Lucien είναι φυσικά και η εξαιρετική λίστα κρασιών γαλλικού αμπελώνα και λόγω του ότι κάνουν και δικές τους εισαγωγές έχουν value-for-money τιμές!

INFO

Τρώων 32, Πετράλωνα,
210 3410590

[f](#) Chez Lucien

[@](#) lepetitbistrotathens

ΜΕΛΙΣΣΑ FINE PASTRY

Η γαλλική patisserie του σήμερα
με έναν αιώνα γλυκιά ιστορία

Ήταν το 1925 όταν ο προπάππος του σημερινού ιδιοκτήτη Άγγελου Μπιτσακτά, που κατέφθασε στο Περιστέρι από τη Μικρά Ασία, άνοιξε ένα γαλακτοπωλείο που έμελλε να γίνει ένας από τους πιο γλυκούς προορισμούς στην πόλη, όταν τη σκυτάλη θα έπαιρναν πια οι επόμενες γενιές. Έτσι, πριν από 35 χρόνια περίπου, η επιχείρηση άρχισε να παίρνει σιγά σιγά την υπόσταση που την έφερε στο σήμερα: μία σύγχρονη γαλλική πατισερί που δίνει βάση στην ποιότητα των πρώτων υλών και στις

ακαταμάχητες γλυκές δημιουργίες. Στο εργαστήρι δουλεύουν με τον πιο σύγχρονο εξοπλισμό, αφιερώνοντας πολύ χρόνο στις συνταγές –πολλές από τις οποίες έχουν διδαχθεί από εκλεκτούς Γάλλους pastry chefs–, αλλά και στην επιλογή των καλύτερων πρώτων υλών. Βιολογική ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο, εκλεκτά βούτυρα και γαλακτοκομικά προϊόντα, σοκολάτες VALRHONA είναι μερικά από αυτά που χρησιμοποιούν για να παρασκευάσουν γνήσια Macaron, πεντανόστιμες τάρτες, εκλέρ, σουδάκια, αλλά και ένα από τα καλύτερα Mille Feuille που θα λατρέψεις, μεταξύ πολλών άλλων. Δεν είναι όμως μόνο η γεύση που θα σε ενθουσιάσει, αλλά και η εξαιρετική παρουσίαση των γλυκών παρασκευών που σε προδιαθέτει ότι θα γευτείς κάτι υπέροχο.

Σε όποιο μέρος της πόλης κι αν βρίσκεσαι μία εξόρμηση στο Περιστέρι για αυτόν τον προορισμό αξίζει με τα χίλια. Αναζητήσέ τους και σε Efood ή Wolt για delivery στο σπίτι.

INFO

Εθνάρχου Μακαρίου 45
Περιστέρι, 2105711055

www.melisa.gr

[@](#) melissa.pastry

CITRON

Η παριζιάνικη pâtisserie με τις μοναδικές τάρτες

Μοιάζει σαν να ταξιδεύουμε στο Παρίσι και να μεταφερόμαστε σε έναν άκρως ινσταγματικό χώρο! Στο Citron Pâtisserie - Viennoiserie όλα τα επιδόρπια είναι φρέσκα καθημερινά, δημιουργούνται από άριστες πρώτες ύλες και έχουν υπέροχο άρωμα. Αξίζει να δοκιμάσεις τις μοναδικές τάρτες λεμόνι φτιαγμένες στο χέρι από ελληνικά ακέρωτα λεμόνια, ανάλαφρες κρέμες, δροσερά cheesecake, αξέχαστη pastaflora, profiterole από φρεσκοψημένα choux, γεμισμένα με βελούδινη crème patissiere ή επικάλυψη με πλούσια ganache βελγικής σοκολάτας. Να τα συνοδεύσεις με μια δροσερή σπιτική λεμονάδα από φυσικό χυμό λεμονιού και δυόσμο ή specialty café από τους Samba Coffee Roasters. Κάθε Σαββατοκύριακο προσφέρουν πρωινό με γλυκές ζύμες, όπως το babka chocolate, cardamom και almond buns, καθώς και προζυμμένο ψωμί αργής ωρίμανσης.

INFO

Αγνώστου Στρατιώτη 35, Πολίχνη,
Θεσσαλονίκη, 2316071481
f Citron @ citron.patisserie

SENOI

Τα κρουασάν που θα αγαπήσεις!

Είναι κάτι παραπάνω από έναν χρόνο, από τον Δεκέμβριο του 2022, που οι διαβάτες της Παλαιών Πατρών στέκονται σαν μαγεμένοι περνώντας από το νούμερο 23: είναι αυτή η ανεπανάληπτη μυρωδιά του ολόφρεσκου κρουασάν που μόλις έχει βγει από τον φούρνο! Με επικεφαλής στην κουζίνα τον φημισμένο αρτοποιό και ζαχαροπλάστη Senoi (Pâtissier του Sani Resort), το ομώνυμο, κομψό αυτό κατάστημα, προσφέρει καθημερινά 09:00 με 21:00 κρουασάν και μπαγκέτες που έχει λατρέψει όλη η Θεσσαλονίκη! Προσέξτε: όλα είναι ημέρας, φτιαγμένα με άριστες πρώτες ύλες. Θα βρεις πάνω από 25 γλυκές επιλογές και πάνω από 15 αλμυρές προτάσεις σε κρουασάν και μπαγκέτες με τυριά και αλλαντικά από την Ελλάδα και την Ιταλία. Οι επιλογές συνεχώς αυξάνονται και ανανεώνονται σύμφωνα με την εποχικότητα των προϊόντων. Θα σας μείνουν αξέχαστα!

INFO

Παλαιών Πατρών 23
Θεσσαλονίκη, 2310223860
f senoi.croissant
@ senoi.croissant

LE FONDANT

Γλυκιά γαλλική γαστρονομία από τη Δράμα

Με πολλά χιλιόμετρα σε κουζίνες υψηλής γαστρονομίας στη Γαλλία, οι άνθρωποι του Le Fondant έχουν φτιάξει αυτό το καταπληκτικό εργαστήριο σοκολάτας στη Δράμα. Εκεί θα βρεις εξαιρετικές χειροποίητες σοκολάτες με δικές τους συνταγές, ενώ σήμα κατατεθέν τους είναι τα σοκολατάκια! Φτιάχνουν όμως και φανταστικά μακαρόν με αυθεντική γαλλική συνταγή με γέμιση από ganache σοκολάτας σε 9 λαχταριστές εκδοχές! Οι δημιουργίες τους ξεχωρίζουν για την ποιότητα των πρώτων υλών –φρέσκα φρούτα, εκλεκτοί ξηροί καρποί–, αλλά και για το μεράκι και την τεχνογνωσία που βάζουν σε αυτό που κάνουν. Εξυπηρετούν παραγγελίες σε όλη την Ελλάδα για αυτό σπεύσε να τους βρεις μέσω του site τους.

INFO

Αδριανουπόλεως 26, Δράμα,
25214 00381
E-mail: info@lefondant.gr
f lefondant.latelierduchocolat
@ le.fondant

CREPERIE FRAMBOISE

Η γαλλική εκδοχή του after street food στα Εξάρχεια

Η κρεπερί Framboise αποτελεί σημείο συνάντησης των απανταχού ξενύχτηδων της πόλης που κλείνουν τη βραδιά γλυκά ή αλμυρά, αλλά σίγουρα αλά γαλλικά! Στην οδό Κωλέττη, όπου βρίσκεται το ένα από τα δύο καταστήματα, θα προσέξεις σίγουρα τον cozy γεμάτο θετική ενέργεια χώρο. Από τις 5 το απόγευμα μέχρι τις 3 και Παρασκευή και Σάββατο μέχρι τις 5, θα απολαύσεις το διάσημο γαλλικό έδεσμα με χειροποίητο μείγμα και πρώτης ποιότητας υλικά. Στα αλμυρά άχαστη επιλογή αυτή με τις πατάτες, τυρί, μπέικον, κοτόπουλο πανέ και σος μουστάρδας, ενώ στα γλυκά τόλμησε την πιο γαλλική εκδοχή με σοκολάτα, φράουλα, μπισκότο και Grand Marnier. Και delivery από όλες τις γνωστές πλατφόρμες!

INFO

Κωλέττη 33, Εξάρχεια, 2103809919 /
Πατησίων 256, Αθήνα, 2102112477
f FramboiseCrepes

26 προορισμοί στο κέντρο της πόλης

Ο τέλειος καφές της μέρας. Η πίτα με το φύλλο που έτρωγες παιδί. Street food από κάθε γωνιά του κόσμου. Παλιά μαγέρικα δίπλα σε new age bar και fine dining κουζίνες. Συναντήσεις με φίλους, ραντεβού σε αγαπημένα στέκια. Το κέντρο της Αθήνας είναι η καρδιά της. **Εδώ συμβαίνουν όλα.**

Της **ΝΑΤΑΣΣΑΣ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

OKIO

Προορισμός για κάθε λάτρη
της γαστρονομίας

Το Okio στο Σύνταγμα αναγνωρίστηκε για τρίτη συνεχόμενη χρονιά από τον γνωστό και διεθνώς διακεκριμένο οδηγό Michelin, σαν μία από τις εξέχουσες γαστρονομικές εμπειρίες στην Αθήνα. Και αυτό δεν είναι διόλου τυχαίο. Ο Executive head chef Παναγιώτης Πακαλής, μαζί με τον head chef Γιώργο Τσόλκα και τον consult chef Πέτρο Φωτεινή, δημιουργούν με πολύχρονη πείρα, αστεί-

ρευτη έμπνευση και πολύ μεράκι, fusion προτάσεις με βάση τη μεσογειακή κουζίνα, προτείνοντας υπέροχους γευστικούς συνδυασμούς και «παντρέματα» με όλες τις σύγχρονες τάσεις της διεθνούς γαστρονομίας. Το αποτέλεσμα είναι κάτι παραπάνω από συναρπαστικό και ένας από τους λόγους που το Okio, στον μοντέρνο και μίνιμαλ αισθητικής ζεστό χώρο του, φιλοξενεί καθημερινά πολλούς γνώστες και λάτρεις της γαστρονομίας.

Ξεκίνησε το γεύμα σου με κάποιο ντελικάτο πιάτο όπως τα παντζάρια με σμέουρα, καπνιστό χέλι και ταμάρινδο, στη συνέχεια απόλαυσε ολόφρεσκο ψάρι ημέρας με τσίλι, πίκλα, φινόκιο, κρεμμύδι και εσπεριδοειδή, ή το έξοχο, βαθιάς νοστιμιάς Flap Black Angus με κασταμανίτη, αγκινάρα Ιερουσαλήμ, τρούφα και miso. Όλα τα πιάτα είναι φτιαγμένα με διαλεκτά υλικά πρώτης ποιότητας τα οποία το Okio προμηθεύεται από Έλληνες παραγωγούς. Συνδύασε τα πιάτα του μενού με κάποιο εξαιρετικό κρασί από την πολύ προσεγμένη wine list ή με ένα από τα τέλεια cocktails της μπάρας. Κράτα λίγο «χώρο» για το τέλος γιατί και στα γλυκά η δημιουργικότητα απογειώνεται και ίσως υποκύψεις σε περισσότερες από μία επιλογές από αυτές που προτείνονται.

INFO

Νίκης 33 & Ναυάρχου
Νικοδήμου 3
2103311436
[Okio.restaurant](#)
[@okio.restaurant](#)

ΣΕΡΣΕ ΛΑ ΦΑΜ

Μια γιορτή της ελληνικής γαστρονομίας

Στο ιστορικό κέντρο της Αθήνας, ακριβώς απέναντι από τον εντυπωσιακό μητροπολιτικό ναό της πρωτεύουσας, υπάρχει ένας κρυμμένος θησαυρός όπου η παράδοση συναντά τη σύγχρονη αισθητική και κάθε φλιτζάνι καφέ λέει και μια ιστορία. Αυτό είναι το Σερσέ λα Φαμ, το στέκι των ντόπιων αλλά και των επισκεπτών που αναζητούν μια γεύση της αυθεντικής ελληνικής φιλοξενίας. Με την ταλαντούχα Σταυριανή Ζερβακάκου στο τιμόνι και τον εξαιρετικό σεφ Τάσο Γιαννόπουλο, το Σερσέ λα Φαμ αποτελεί ένα γαστρονομικό ταξίδι στις γεύσεις της Ελλάδας. Η σεφ Σταυριανή Ζερβακά-

κου δημιουργεί πιάτα ημέρας που ερεθίζουν τη γευστική μας παλέτα και ο σεφ Τάσος Γιαννόπουλος επιμελείται το μενού με τα εμβληματικά πιάτα, οπότε κάθε επίσκεψή σας στο Σερσέ λα Φαμ είναι και μια γιορτή της ελληνικής γαστρονομίας στα καλύτερά της.

Βγαίνοντας στον εξωτερικό χώρο, βρίσκεστε μέσα στην ενέργεια και τη ζωή της Πλατείας Μητροπόλεως. Το άρωμα του φρεσκοκαβουρδισμένου καφέ σε συνδυασμό με τον πρωινό αέρα της πόλης, σας καλούν στα εξωτερικά τραπέζια χαρίζοντάς σας ανεμπόδιστη απόλαυση του ρυθμού της αθηναϊκής ζωής. Την άνοιξη, όταν ο ήλιος ρίχνει το χρυσό του φως και το απαλό αεράκι φέρνει τους ψίθυρους των νησιών, δειπνήστε alfresco και νιώστε σαν να είστε διακοπές – λίγες στιγμές ηρεμίας μέσα στον γρήγορο ρυθμό της πόλης.

Έτσι, είτε αναζητάτε έναν χαλαρό πρωινό καφέ, είτε ένα πλούσιο γεύμα με φίλους ή απλώς μια στιγμή ανάπαυλας από το χάος της ζωής της πόλης, σας προσκαλούμε να έρθετε μαζί στο Σερσέ λα Φαμ – εκεί όπου η καρδιά της Αθήνας χτυπά πιο δυνατά και κάθε επίσκεψη μοιάζει σαν επιστροφή στο σπίτι σας!

INFO

Μητροπόλεως 46, Αθήνα
2103222020

Facebook: Σερσέ λα Φαμ

Instagram: kafeneion
cherchezlafemme

ΑΙΟΛΟΥ 68

Μια νησιωτική όαση στο κέντρο της πόλης με τα πιο νόστιμα της θάλασσας!

Σε έναν από τους πιο παλιούς και ιστορικούς δρόμους της Αθήνας, στον φημισμένο πεζόδρομο της Αιόλου, ανάμεσα σε γραφεία, περαστικούς, μοντέρνα και παραδοσιακά καταστήματα, και πλανόδιους πωλητές, στο νούμερο 68 στη στοά Πάππου, υπάρχει μια αληθινή όαση στην πόλη. Από τη μια στιγμή της βουής, μεταφέρεσαι την επόμενη στην ψυχία που αναζητάς, στη θαλπωρή που προσφέρει μια μαγευτική γωνιά που φέρνει στο μυαλό εικόνες από κάποιο κυκλαδίτικο νησί.

Εδώ, στο Αιόλου 68, οι άνθρωποι του εξαιρετικού αυτού εστιατορίου θα σας υποδεχθούν και θα σας φιλοξενήσουν

σαν να προσκαλούσαν αγαπημένους φίλους στο σπίτι τους και με τον ίδιο τρόπο θα σας προσφέρουν τα καλύτερα της θάλασσας: ολόφρεσκα ψάρια, θαλασσινά και όστρακα, φτιαγμένα με κλασικές αλλά και πιο δημιουργικές συνταγές. Στο μενού, που επιμελείται ο Κώστας Καρράς, θα ανακαλύψετε πιάτα που σ' αλήθεια θα σας μείνουν αξέχαστα, όπως το χταπόδι καρπάτσιο, το κριθαρότο με πέστο, ψάρι ημέρας και καλαμάρι, οι θεσπέσιοι σπιτικοί κολοκυθοκεφτέδες, αλλά και το ταρτάρ τόνου. Επίσης, θα βρείτε διαχρονικές επιλογές όπως μπουγιαμπέσα, χταποδογαρίδα ξιδάτη, γαρίδες πικάντικες με κίμτσι και γκοργκοντζόλα, τραγανές μπουκιές πεσκανδρίτσας, ζυμαρικά Alfredo με βουτυρόφαρο και πολλά ακόμη πεντανόστιμα και θαυμαστά.

Δίπλα σε όλα αυτά, φίνες ετικέτες κρασιών απ' όλη την Ελλάδα, με την επιλογή να κάνει ο ίδιος ο ιδιοκτήτης του καταστήματος και οινολόγος Γιώργος Ταρνάρης, αλλά και εξίσου ενδιαφέροντα ούζα και τσιπουρά, κι αυτά από κάθε σχεδόν γωνιά της χώρας μας. Θα το βρείτε ανοιχτά καθημερινά από τις 2 μετά το μεσημέρι έως τα μεσάνυχτα. Να πάτε οπωσδήποτε, θα είναι μια συνολική εμπειρία που θα σας μείνει αξέχαστη.

INFO

Αιόλου 68
στοά Πάππου
2103247925
www.aiolou68.gr

Facebook: Aiolou68

Instagram: aiolou68

Φημισμένα για το σουτζούκι και τον παστουρμά, τα Καραμανλίδικα του Φάνη, με συνταγές που χάνονται πίσω στα χρόνια και στην Καππαδοκία, τα τελευταία χρόνια είναι λες και το έχουν βάλει στοίχημα να ψάξουν και να ανακαλύψουν τα καλύτερα ελληνικά αλλαντικά και τυριά από μικρούς, τοπικούς παραγωγούς και να τα φέρουν κοντά μας. Ένα στοίχημα που το κέρδισαν!

Έτσι, **εδώ θα βρείτε υψηλής ποιότητας** προϊόντα απ' όλη την Ελλάδα, αληθινούς θησαυρούς χωρίς υπερβολή, που φτιάχτηκαν με άριστες πρώτες ύλες, αγάπη και μεράκι. Τι θα λέγατε για ένα προσούτο μοσχαρίσιο καπνιστό από την Κέρκυρα; Ή για ένα σαλάμι Δράμας με σάλτσα από πάπρικα και λιαστή ντομάτα που θα σας θυμίσει το ισπανικό τσορίθο; Και δίπλα σε αυτά τα εκλεκτά, σαλάμι Λευκάδας με καυτερή πιπεριά (πεπερόνι), λούτζα από την Τήνο, ένα φοβερό παστό χοιρινό φιλέτο που έχει ωριμάσει σε κρασί με διάφορα μπαχαρικά, και πολλά ακόμη.

Εξαιρετικά είναι και τα τυριά – οι Έλληνες παραγωγοί είναι, άλλωστε, φημισμένοι, και τα Καραμανλίδικα του Φάνη έψαξαν και βρήκαν τα πιο νόστιμα, τα πιο ιδιαίτερα! Ένα από αυτά είναι το κανιάκι Καστοριάς, που θα σας θυμίσει κάτι ανάμεσα σε κασέρι και γραβιέρα, από βιολογικό πρόβειο και γίδινο γάλα, φτιαγμένο από τον βραβευμένο για φέτος ως τον καλύτερο βιοκαλλιεργητή στην Ευρώπη. Περίφημο είναι και το καρίκι Τήνου, ένα σπάνιο και ιδιαίτερο τυρί ωρίμανσης, που παράγεται από ντόπιο, αγελαδινό γάλα και ωριμάζει με τρόπο φυσικό σε νεροκολοκύθες, ενώ κάθε τραπέζι γεμίζει με γεύση μια γραβιέρα Κρήτης δύο χρόνων ωρίμανσης, αλλά και το αγκωνάρι Ολύμπου, η πρόβεια γραβιέρα παλαίωσης επίσης δύο ετών από την Πιερία.

Στο ιστορικό «Παστιρματζίδικο» της Ευρυπίδου 41, θα βρείτε ακόμη όλα τα καλά που έβαλαν τα Καραμανλίδικα του Φάνη σε όλους τους διεθνείς ταξιδιωτικούς οδηγούς, τον αυθεντικό χειροποίητο καραμανλίδικο παστιρμά μόσχου, πρόβειο και καμήλας, αλλά και το πολιτικό και καραμανλίδικο σουτζούκι ωρίμανσης, καθώς και προϊόντα γευσιγνωσίας, όπως χυμό ρόδι, φύλλο γιουφκά, αυγοτάραχο, παξιμάδια και άλλα!

Κι όπως πάντα, όλα αυτά τα θαυμαστά μπορείτε να τα προμηθευτείτε είτε ως ξεχωριστά προϊόντα για το σπίτι, είτε σε ζεστά και κρύα πιάτα για να τα απολαύσετε επιτόπου, τόσο στο διάσημο «Μεζετζίδικο» στη γωνία των οδών Ευρυπίδου και Σωκράτους 1, όσο και στο «Εργαστήρι» της οδού Ερμού 119.

ΤΑ ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΑ ΤΟΥ ΦΑΝΗ

Παστουρμάς, σουτζούκι και τα καλύτερα αλλαντικά και τυριά της Ελλάδας!

INFO

Παστιρματζίδικο:
Ευρυπίδου 41,
2103217238
Εργαστήρι: Ερμού 119,
2103219119
Μεζετζίδικο:
Σωκράτους 1 &
Ευρυπίδου, 2103254184
www.karamanlidika.gr
f karamanlidika.gr
@ ta_karamanlidika_tou_fani

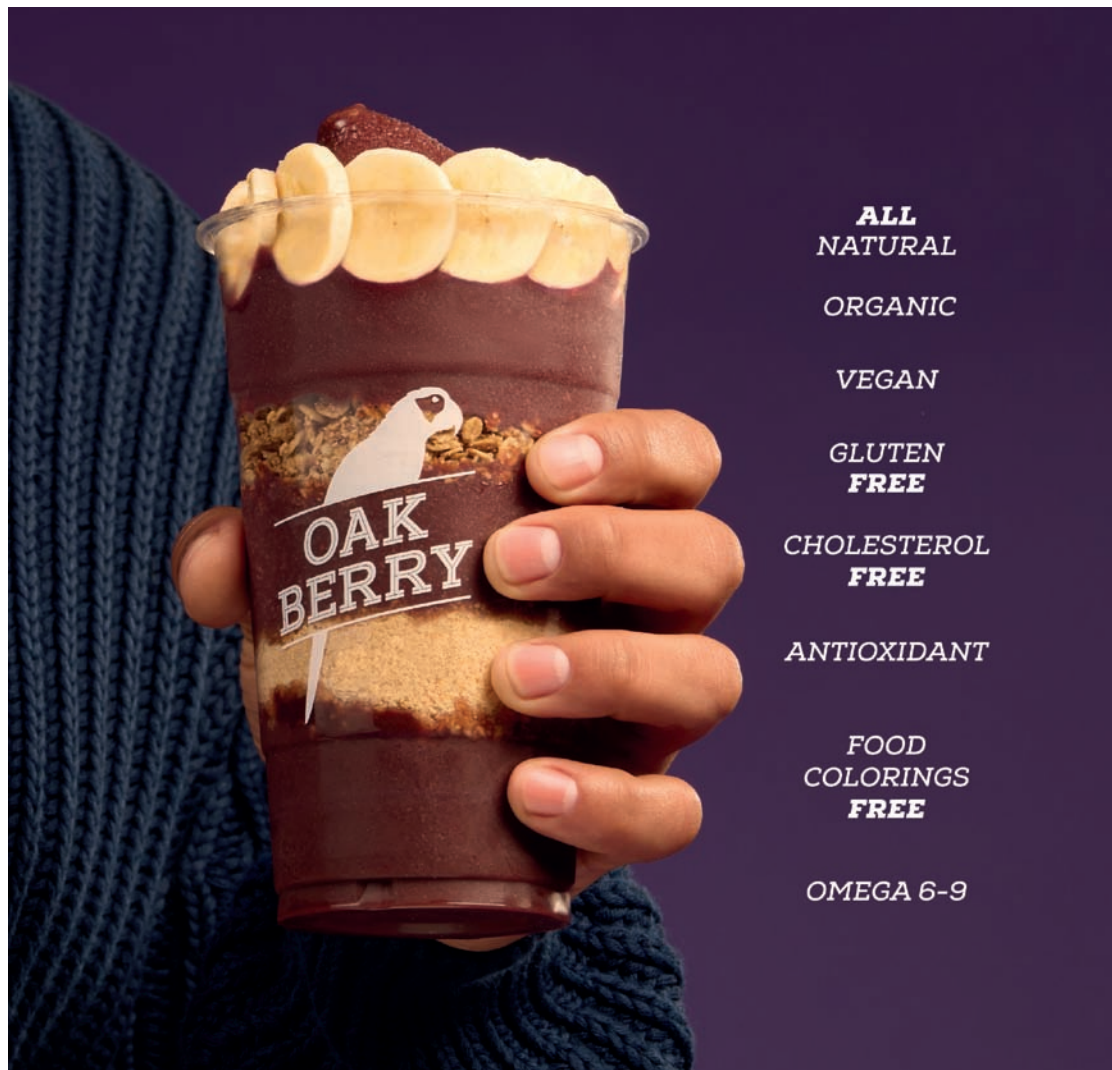
Ο καρπός του αçaí αποτελεί από καιρό σημαντική πηγή υπερτροφής για την περιοχή του Αμαζονίου της Βραζιλίας. Προέρχεται από ένα γηγενές δέντρο (τον φοίνικα αçaí) και η καλλιέργειά του έχει καθαρά θετικό αντίκτυπο στο τροπικό δάσος του Αμαζονίου, αποτρέποντας την αποψίλωση του δάσους, γι' αυτό και θεωρείται ο φύλακάς του.

Στην OAKBERRY προσπαθούν να κάνουν το αçaí και τις ευεργετικές του ιδιότητες γνωστά σε όλο τον κόσμο. Τα βιολογικά μπουλ αçaí, με την απεριόριστη ποικιλία υγιεινών συστατικών τους, αποτελούν ήδη μέρος του υγιεινού τρόπου ζωής εκατομμυρίων ανθρώπων σε πολλές χώρες.

Σκοπός της OAKBERRY είναι να αποτελέσουν όλο και μεγαλύτερο παράγοντα στις ζωές των ανθρώπων που είναι ευαισθητοποιημένοι στο θέμα της υγείας.

Μπορείς να φτιάξεις το δικό σου αçaí Bowl, το οποίο θα βρεις σε 4 διαφορετικά μεγέθη, και να διαλέξεις από μια τεράστια ποικιλία τα αγαπημένα σου toppings. Το δικό μας αγαπημένο Oakberry αçaí Bowl είναι με φράουλες, blueberries, cacao nibs, granola και φυστικοβούτυρο.

Με περισσότερα από 600 καταστήματα σε περισσότερες από 40 χώρες, το ταξίδι δεν σταματά και τώρα όλα αυτά τα υπέροχα μπορούμε να τα απολαμβάνουμε και στην Αθήνα. Δοκίμασέ τα κι εσύ, και καλή απόλαυση! Παραγγείλεις μέσω Wolt και Efood.

ALL
NATURAL

ORGANIC

VEGAN

GLUTEN
FREE

CHOLESTEROL
FREE

ANTIOXIDANT

FOOD
COLORINGS
FREE

OMEGA 6-9

OAKBERRY ΑÇAÍ

Και στην Αθήνα τα φημισμένα σε όλο τον κόσμο βιολογικά healthy bowls

INFO

Μητροπόλεως 66-68
Αθήνα
Μύκονος,
Πλατύς Γιαλός

Σάο Πάολο, Ρίο ντε
Τζανέιρο, Ντουμπάι,
Ντόχα, Μιλάνο,
Παρίσι, Νέα Υόρκη,
Λος Άντζελες, Μαϊάμι,
Βαρκελώνη, Μαδρίτη,
Λισαβόνα, Άμστερ-
νταμ, Λονδίνο, Σίδνεϊ,
Μελβούρνη

@oakberrygr

FRANKIE

Το αγαπημένο
ιταλικό
της οδού Σκουφά

Πήρε το όνομά του από τον Frank Sinatra και τη νοστιμιά του από τη μαγειρική σοφία της Ιταλίας. Στο Frankie, το αγαπημένο ιταλικό της οδού Σκουφά, θα έρθεις για τη μοναδική γεύση των φρέσκων, χειροποίητων ζυμαρικών, αλλά και να δεις την πίτσα που παράγεται να ζυμώνεται επί τόπου κι ύστερα να ψήνεται στον ξυλόφουρνο της ανοιχτής κουζίνας. Να δοκιμάσεις οπωσδήποτε την αυθεντική καρμπονάρα (που εδώ θα βρεις στην πιο νόστιμη στιγμή της), τη μεγαλειώδη απλότητα της πίτσας Margherita, πιάτα όπως η σιγομαγειρεμένη μοσχαρίσια ουρά με κριθαράκι ολικής άλεσης, ξηρό ανθότυρο και σχοινόπρασο, αλλά και το εκπληκτικό τираμισού (στα αλήθεια από τα καλύτερα της Αθήνας).

INFO

Σκουφά 42, Κολωνάκι, 210 3647052

www.frankierestaurant.gr

[f Frankie.restaurant](https://www.facebook.com/frankie.restaurant)

[@ frankie.restaurant](https://www.instagram.com/frankie.restaurant)

NICE 'N' EASY

Το πιο σταθερό
meeting point
του Κολωνακίου

Όταν το μακρινό 2008 το Nice 'n' easy προσγειώθηκε στα στενά του Κολωνακίου, οι Αθηναίοι δεν ήξεραν ακόμα τι σημαίνει farm to table φιλοσοφία και δεν είχαν ακούσει ποτέ τον όρο «βιώσιμη γαστρονομία». Κι όμως, ήδη από τότε το Nice 'n' easy μαγειρεύει με οργανικά υλικά, είχε στο μενού του πολλά vegetarian, ακόμη και vegan πιάτα, και έφερνε στο τραπέζι μας τα πιο αξιόλογα προϊόντα των μικρών παραγωγών. Αυτό συνεχίζει να κάνει ακόμη και σήμερα, με την ίδια πίστη στην εξαιρετική ποιότητα των πρώτων υλών που χρησιμοποιεί, την ίδια όρεξη να μας σερβίρει πάντα ό,τι πιο αγνό. Εκεί, στη ζεστή σάλα που όλοι συναντηθήκαμε, με τα ασπρόμαυρα πορτραίτα των αστέρων του παλιού Hollywood να μας κρατούν συντροφιά και τις νότες της jazz να μας ταξιδεύουν.

INFO

Ομήρου 60, Κολωνάκι, 2103617201

www.niceeasy.gr

[f Niceneasy](https://www.facebook.com/Niceeasy) [@ niceeasy](https://www.instagram.com/niceeasy)

LYRA

Δείπνο
στα Αναφιώτικα

Στη σκιά της Ακρόπολης και σε μία από τις πιο ειδυλλιακές γειτονιές της Πλάκας, θα ανακαλύψεις το εστιατόριο Lyra, που είναι εδώ για να σου προσφέρει μία διαφορετική γαστρονομική εμπειρία. Στην κουζίνα του, τα πιάτα της ελληνικής παράδοσης μαγειρεύονται με ολόφρεσκα, οργανικά προϊόντα που καταφτάνουν απευθείας από το αγρόκτημα, στην μπάρα του ετοιμάζονται τα πιο πρωτότυπα cocktails και από τα τραπέζια του ξεδιπλώνεται η πιο ρομαντική πλευρά της Αθήνας σε μια ασυναγώνιστη θέα. Το ακόμα καλύτερο, όμως, είναι ότι συχνά διοργανώνονται βραδιές με ζωντανή ελληνική μουσική, από εκείνες που πραγματικά αξίζει να ζήσει κανείς.

INFO

Λυσίου 12, Πλάκα, 2103229727

www.lyrarestaurant.gr

[@ Lyra](https://www.facebook.com/Lyra)

ZINGLEE

Ένα στέκι για
όλες τις ώρες
στο Κολωνάκι

«Zing» πάει να πει ενέργεια, ζωντάνια κι ενθουσιασμός. «Glee» σημαίνει ευφορία, ευτυχία και χαρά. Έτσι δημιουργήθηκε η λέξη Zinglee, ιδανικό όνομα για αυτό το fun στέκι της Τσακάλωφ. Εδώ θα έρθεις για να απολαύσεις τον καφέ σου το πρωί και να χορτάσεις την πείνα σου με παραδοσιακά (και πεντανόστιμα!) πιάτα της ελληνικής κουζίνας τα μεσημέρια. Το βράδυ, όμως, θα επιστρέψεις ξανά, αυτή τη φορά για να πεις τέλεια cocktails, να ακούσεις μουσικές που θα σου ανεβάσουν τη διάθεση και, τελικά, να ζήσεις μία νύχτα που θα θυμάσαι για πολλές εποχές...

INFO

Τσακάλωφ 2, Κολωνάκι, 2103620842

www.zinglee.gr

[f Zinglee](https://www.facebook.com/Zinglee)

[@ zingleeathens](https://www.instagram.com/zingleeathens)

WANNA FLIRT

Το all day στέκι στου Ψυρρή κλείνει τα δύο του χρόνια και παρτάρει φλερτάροντας

Την Κυριακή στις 25 Φεβρουαρίου ένα all day party σε περιμένει στου Ψυρρή. Το αγαπημένο στέκι της πόλης για καφέ, brunch, cocktails και φλερτ κλείνει τα δύο, και όπως και στα πρώτα του γενέθλια έτσι και τώρα έχει βάλει σκοπό να μας χαρίσει μια μοναδική εμπειρία με πολλές εκπλήξεις. Για να σε δελεάσουμε, θα σου πούμε ότι θα έχει πολλή μουσική με δύο DJ sets –το μεσημέρι στα decks ο Ramezz που θα δώσει τη σκυτάλη για τη βραδινή φιάστα στη SeLLa από το Jackie

’Ο Beach Mykonos–, πολλές κλασικές και νέες γεύσεις, πολλά μπαλόνια και βεγγαλικά!

Επειδή όμως νηστικό αρκούδι δεν χορεύει, μάθε ότι στο μενού θα φλερτάρεις με νέες γεύσεις που οπωσδήποτε θα δοκιμάσεις. Αρχικά το Sado Omelette, με smokey σος και ομελέτα, γκούντα και χειροποίητη coleslaw θα γίνει ο νέος σου εθισμός. Κάτι τέτοιο αναμένεται να πάθεις και με το επίσης νεότατο Lobster Smash Burger, με τα 3 smashed μπιφτεκάκια σε συνδυασμό με bbq μαγο, γαλλική σαλάτα, ντομάτα, cheddar σος, μπέικον και ψιλοκομμένο τηγανητό κρεμμύδι. Και last but not least στα new entries: το κατάδικό τους Tiramisu, στο οποίο τα σαβαγιάρ είναι σιροπιασμένα με τον δικό τους εξαιρετικό speciality espresso.

Hot πληροφορία: Κάνε follow στο Instagram γιατί έρχεται διαγωνισμός για διήμερο ταξίδι που δεν θες να χάσεις, αλλά και για να μαθαίνεις για τα εμβληματικά 90s parties από τα οποία δεν θες να λείψεις!

INFO

Ψυρρή
Μίκωνος 15 &
Αισώπου 12,
2114247161
Facebook: Wanna Flirt Athens
Instagram: @wannafirt_athens

ΚΟΥΚΟΥΝΑΥΑ

Ο παράδεισος των γλυκατζήδων βρίσκεται στην πλατεία Αγίας Ειρήνης

Για εκείνες τις μέρες που το μόνο που μπορείς να σκεφτείς είναι ένα κολασμένο γλυκό, για όλες τις φορές που η σκέψη σου κόλλησε στη σοκολάτα, για όλους εμάς που απλά δεν γίνεται να φανταστούμε τη ζωή μας χωρίς cheesecake, για όλες αυτές τις δύσκολες ώρες υπάρχει η Κουκουναγιά ή αλλιώς το άντρο των γλυκατζήδων στην πλατεία Αγίας Ειρήνης. Το χανιώτικο αυτό γλυκοπωλείο με τη μεγάλη ιστορία, ήρθε στις αθηναϊκές ζωές μας το φθινόπωρο του 2021. Και τις άλλ-

λαξε για πάντα. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να δοκίμασε κάποια από τις 6 διαφορετικές εκδοχές αυτού του cheesecake και να έμεινε ασυγκίνητος. Το ίδιο ισχύει, βέβαια, και για το θρυλικό «Ζουμερό» (όνομα και πράγμα), το εμβληματικό γλυκό εδώ.

Για να μην πούμε για εκείνη την ηδονική στιγμή που το κουτάλι κάνει βουτιά στην ανχιστή μπλόπιτα, που σαν την Κουκουναγιά δεν τη φτιάχνει κανείς, ή για την ασύγκριτη γεύση μιας καρυδόπιτας bianca.

Και όλα αυτά είναι ένα πολύ μικρό μέρος της τεράστιας ποικιλίας που θα βρεις στη βιτρίνα αυτής της Ζαχαρένιας γωνιάς. Το ακόμη καλύτερο νέο είναι ότι σε περίπτωση που δεν σου φτάσει το εκμ... κάτι παραπάνω από γενναϊόδωρο μέγεθος της μερίδας, όλα τα γλυκά της Κουκουναγιά είναι διαθέσιμα και σε οικογενειακό μέγεθος (αποκλειστικά μέσω Wolt).

Απλώς κάνε την παραγγελία σου 24 ώρες πριν και ο παράδεισος των γλυκατζήδων θα έρθει ως την πόρτα σου.

INFO

Σκουζέ 1,
Οπλατεία Αγίας Ειρήνης,
2103318700
Facebook: Koukounavaya
Desserts
Instagram: @koukounavaya_athens

SCHOOL PIZZA BAR

Το θρυλικό brunch της πλατείας Αγίας Ειρήνης

Το **School Pizza Bar** είναι η πρώτη μας σκέψη κάθε φορά που μας ανοίγει η όρεξη για αυθεντική ιταλική πίτσα ή για μια επική μακαρονάδα. Θα μείνει στην ιστορία ως το «σχολείο της πίτσας» και σωστά, αλλά πρέπει κάποια στιγμή να μιλήσουμε και για το πληθωρικό του brunch. Γιατί πιάτα όπως το Double bacon tower (scrambled eggs, χωριάτικο ψωμί, bacon, φρέσκα ντοματίνια, πέστο), το τέλειο Avocado Toast (ηροζυμένιο ψωμί, pickle sauce, scrambled eggs, avocado), ή το Morning Lovers (τηγαντά αυγά, ζυμωτό ψωμί, σπαράγγια, bacon, λουκάνικο, μανιτάρια) αξίζουν –και με το παραπάνω!– την προσοχή σου. Την επόμενη φορά, λοιπόν, που θα βρεθείς στο κέντρο αναζητώντας το τέλειο brunch, να ξέρεις ότι θα το βρεις στη χρωματιστή περατζάδα της πλατείας Αγίας Ειρήνης.

INFO

Πλ. Αγίας Ειρήνης 8,
2103251444

[f School Pizza Bar](#)

[@schoolpizzabar](#)

TARTUFO

Σύγχρονη ιταλική κουζίνα και ακαταμάχητο brunch στο Ψυρρή

Ανοιξε τις τελευταίες μέρες του 2023 κι αγαπήθηκε αμέσως για τις φοβερές πίτσες του, τις λουκούλλειες μακαρονάδες, τα ιταλικά κρασιά και τα νοστιμότατα cicchetti του. Το Tartufo είναι ο ιδανικός προορισμός για να γνωρίσεις τη σύγχρονη γεύση της ιταλικής κουζίνας, αλλά αυτό έχει ήδη γίνει γνωστό στους pizza και pasta lovers. Αυτό που ίσως δεν ξέρεις είναι ότι σερβίρει και άπαιχτο breakfast-brunch (καθημερινά 08:00-13:00), πιο ψαγμένο και πιο εστιατοριακό από ό,τι έχεις συνηθίσει. Έτσι στα πλιόλουστα τραπεζάκια της Αγίας Θέκλας θα δοκιμάσεις αυγά με τρούφα, ποσέ με σολομό και εκπληκτικά σάντουιτς με focaccia αντί για ψωμί, σε ακαταμάχητους συνδυασμούς.

INFO

Αγίας Θέκλας 9, Ψυρρή, 210 3315458

[f Tartufo Cucina Italiana](#)

[@tartufo.athens](#)

TAILOR'S HOUSE

Το επιβλητικό all day espresso & gastro bar όπου που θα νιώσεις τον παλμό της πόλης

Στο πιο κεντρικό σημείο της πόλης, στην Πλατεία Αγίας Ειρήνης, θα βρεις την αξιοπρόσεκτη εμπειρία του Tailor's House. Είναι τόσο δυνατή που μια φορά δεν φτάνει για να τη ζήσεις. Θα πρέπει να το επισκεφθείς σε όλες τις φάσεις της ημερήσιας δράσης του για να καταλάβεις. Στη φάση του καφέ θα απολαύσεις μοναδικά χαρμάνια και την υψηλή τεχνογνωσία των baristas – θα το νιώσεις από την πρώτη γουλιά. Στη φάση του brunch μέχρι τις 16:00 θα έχεις την επιλογή για πεντανόστιμα πιάτα με βάση το αυγό, όπως

scrambled και benedict ή τις εξωπραγματικά νόστιμες αυγόφρετες τσουρεκιού με μαρμελάδα και λευκή σοκολάτα, μεταξύ άλλων. Θα γευματίσεις εξίσου εξαιρετικά με επιλογές σε κυρίως που περιλαμβάνουν smashed burger, νιόκι πατάτας με κοτόπουλο ή προσεγμένα πιάτα ζυμαρικών και ριζότου. Αν έχεις όρεξη για μοίρασμα θα γευτείς και νοστιμότατη πίτσα.

Εκεί όμως που θα μεις βαθιά στην εμπειρία του Tailor's είναι στη φάση της βραδινής σου εξόδου στο κέντρο. Signature cocktails με αρμονικούς συνδυασμούς spirits και γεύσεων που θα ξυπνήσουν τις αισθήσεις σου και σύγχρονες μουσικές στα decks που θα σου φτιάξουν τη διάθεση μέσα σε ένα φαντασμαγορικό σκηνικό comfort πολυτέλειας κάτω από τους τεράστιους πολυελαίους στην προσεγμένη αισθητικά σάλα.

Εκεί η καρδιά της πόλης χτυπά δυνατά και θα νιώσεις τον παλμό της αμέσως μόλις δεις την κοσμοσυρροή στην τοποθεσία της πιο διάσημης για έξοδο αθηναϊκής πλατείας.

INFO

Πλατεία Αγίας Ειρήνης 2, Μοναστηράκι
2103235388

[f tailorshouseathens](#)

[@tailorshouse_athens](#)

THESS BAO

Τα καλύτερα bao της πόλης

«Τραγανό κοτόπουλο με πάνκο, ντομάτα, αβοκάντο, lime, γιαούρτι με τσιμιτσούρι και αλατισμένη καραμέλα». Διαβάζοντας την περιγραφή μπορείς άνετα να υποθέσεις ότι αυτό είναι ένα πιάτο ενός fine dining εστιατορίου. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για το «Caribbean Chicken», ένα ακόμα φανταστικό bao bun από το Thess Bao. Εδώ, το σύνθημα είναι «γαστρονομία που τρώγεται στο χέρι», πράγμα που σημαίνει ότι οι άνθρωποι του Thess Bao κατάφεραν να χωρέσουν τις πιο δημιουργικές συνταγές μέσα σε ένα συνεφένιο ψωμάκι και να μετατρέψουν έτσι την υψηλή γαστρονομία σε street food. Άλλες λιχουδιές που πρέπει να δοκιμάσεις: το φανταστικό Pull Pork Burger (με σιγοψημένο χοιρινό, sauerkraut, καπνιστή BBQ, πιπεριά τσίλι, κόλιανδρο, ψιτό μπέικον, πικάντικο γιαούρτι), αλλά και τον Γλυκόξινο μπακαλιάρο με σος τάρτάρ «Korean style», σαλάτα με ξινόμπλο, αγγούρι και γλυκόξινη σάλτσα με μπούκοβο. Έπος!

INFO

ΣΥΝΤΑΓΜΑ: Περικλέους 30-32, 2103214717

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Καλαποθάκη 3 / Λώρη Μαργαρίτη 11

f Thess Bao **@** thessbao

GRANELLO

Η άπαιχτη πίτσα της Περικλέους

Το άρωμα μιας πίτσας που μόλις ξεφουρνίστηκε σε υποδέχεται από την αρχή της οδού. Αυτή εδώ όμως, δεν είναι συνηθισμένη πίτσα. Το ζυμάρι της, βλέπεις, φτιάχνεται με φυσικό προζύμι (κάτι που το κάνει πολύ πιο γευστικό) και ωριμάζει για 48 ώρες, πριν ψηθεί στον χτισμένο στο χέρι φούρνο που έχει έρθει από τη Νάπολη για αυτό τον σκοπό. Ποια πίτσα να δοκιμάσεις; Πρώτα απ' όλα τη Margherita στην πιο αυθεντική εκδοχή της, αλλά και την Piccante (σάλτσα ντομάτας San Marzano, Mozzarella, παρμεζάνα, πικάντικο σαλάμι, μέλι με τσίλι, φρέσκος βασιλικός) που παραμένει best seller από την πρώτη μέρα. Θα συνοδεύσεις την πίτσα σου με ελληνικές craft μπύρες (Blame the Sun, Noctua) ή με το Calabrian Spritz με αρωματικά από την Καλαβρία, καθισμένος στη ζεστή σάλα που έχει για θέα την Περικλέους.

INFO

Περικλέους 18, 2103226542,

f Granello Pizza

@ granellopizza

FILLO

Η συνταγή για ένα τέλειο πρωινό στο Σύνταγμα

Η λέξη «φύλλο» όπως και το «μεράκι» μεταφέρονται αυτούσιες στις ξένες γλώσσες και η παράδοσή μας τις συνδυάζει εξαιρετικά και τις δύο σε μία φράση: φύλλο ανοιγμένο με μεράκι. Αυτή την παράδοση θα την βρεις στο κέντρο της πόλης και συγκεκριμένα στη νέα διεύθυνση του Fillo Cafe, Βουλής 11, στο Σύνταγμα. Εκεί τρώμε χειροποίητες πίτες σαν αυτές που αγαπήσαμε από τα κεράκια της γιαγιάς και της μαμάς μας. Η φιλοσοφία του Fillo είναι

απλή: να επιλέγει προϊόντα ζύμης από όλα τα μέρη της Ελλάδας, φτιαγμένα με αγνά υλικά από έμπειρες μαστόρισσες του είδους. Ανάμεσά τους, και σύμφωνα με τα υλικά που παράγει ο τόπος μας σε κάθε εποχή, θα γευτείς νοστιμιές όπως σπανακοτυρόπιτα από τον Αμπελώνα Λάρισας και χορτοτυρόπιτα από τα Γιάννενα, χορτόπιτα με τυρί μετσοβόνο από τη Φλώρινα, Ζαγορίτικη κοτόπιτα και άλλα καλούδια που δεν θα ξέρεις τι να πρωτοδιαλέξεις. Μαζί με αυτά και κάποιες υπέροχες γλυκές επιλογές, δικές τους επίσης, όπως γαλατόπιτα Λάρισας, χαλβάς, μπλόπιτα, πορτοκαλόπιτα και σπιτικό κέικ!

Οι μερίδες είναι χορταστικές. Η τέλεια επιλογή για ένα διάλειμμα γεύματος, εάν η δουλειά σου είναι στο κέντρο, ή για να ξεκινήσει η μέρα σου γευστικά, αφού σε περιμένουν εκεί από τις 7 το πρωί μέχρι τις 6 το απόγευμα καθημερινά και από τις 8 μέχρι τις 4 τα Σάββατα. Εκτός από τις πεντανόστιμες πίτες έχεις τη δυνατότητα να απολαύσεις και αρωματικό καφεδάκι, αλλά και να δοκιμάσεις και άλλες επιλογές σε σνακ όπως healthy bowls ή φρέσκα σάντουιτς.

INFO

Βουλής 11, Σύνταγμα, 210 3215373

www.fillo-cafe.gr/

f Fillo στο Σύνταγμα

@ fillo_sto_syntagma

Η φιλοσοφία τους, από την αρχή της λειτουργίας του πρώτου καταστήματος το 2015 μέχρι και σήμερα, που απαριθμούν πάνω από 150 καταστήματα, ήταν και παραμένει απλή: να παράγουν το πιο υγιεινό, παραδοσιακό και νόστιμο κουλούρι Θεσσαλονίκης.

Οι Κουλουράδες είναι από τα λίγα μονοθεματικά projects της γρήγορης εστίασης και επικεντρωμένοι στο Κουλούρι Θεσσαλονίκης και τα παράγωγά του. Δημιούργησαν πάνω από 60 υπέροχες γεύσεις, γλυκές και αλμυρές, έτσι ώστε να καλύψουν όλες τις απαιτήσεις των καταναλωτών και ειδικά τους καταναλωτές του πρωινού. Η φράση «Σας φτιάχνουμε το πρωινό» είναι η καθημερινότητά τους!

Οι Κουλουράδες ξεχώρισαν λόγω του προϊόντος και ειδικά της πραγματικά ξεχωριστής γεύσης. Ήταν οι πρώτοι που έφεραν το γνήσιο Κουλούρι Θεσσαλονίκης πρωταγωνιστή στις καρδιές μας, κάνοντας πολλούς από εμάς, κυρίως τους νέους, να στραφούν σε μία υγιεινή επιλογή πρωινού. Έτσι, στους Κουλουράδες η ανάγκη του οικονομικού προϊόντος με την καλύτερη δυνατή ποιότητα λειτουργεί άψογα! Επίσης, τα τελευταία χρόνια έχουν επενδύσει σημαντικά στον καφέ, φιλοξενώντας στα καταστήματά τους μια μοναδική ποικιλία, απόλυτα εναρμονισμένη με τις γεύσεις των Κουλουράδων. Πολύτιμος συνεργάτης στη δημιουργία του εξαιρετικού τους χαρμανιού είναι η εταιρεία Taf. Συνεπώς κάποιος μπορεί να γευτεί τον απολαυστικό καφέ K blend μόνο σε κατάστημα Κουλουράδες.

Στους Κουλουράδες καινοτομούν και ανανεώνουν τα προϊόντα τους συχνά. Το γεγονός ότι το κάθε κατάστημα έχει το δικό του εργαστήριο με τον δικό του αρτοποιό, τους επιτρέπει να μπορούν να κάνουν το κάτι διαφορετικό, που σίγουρα ο καταναλωτής δεν θα βρει αλλού στην αγορά. Πρόσφατα, μάλιστα, πρόσθεσαν σε καταστήματά τους εξαιρετική μπουγάτσα Θεσσαλονίκης, γλυκιά και αλμυρή, καθώς και παραλλαγές αυτής, όπως και αυθεντικό γαλλικό κρουασάν, σε αλμυρές και γλυκές εκδοχές, δίνοντας με αυτόν τον τρόπο μια βεντάλια γευστικών επιλογών που καλύπτει διαφορετικά διατροφικά προφίλ.

Η τάση του κλάδου ήταν και παραμένει η υγιεινή διατροφή, ενώ η vegan διατροφή αποτελεί μια τάση που ενισχύεται όλο και περισσότερο στην εστίαση. Στους Κουλουράδες δίνουν την επιλογή ενός υγιεινού σνακ, πλούσιου σε διατροφική αξία, ενώ έχουν συμπεριλάβει στο κωδικολόγιό τους και προϊόντα ολικής άλεσης, χωρίς προσθήκη ζάχαρης, καθώς επίσης και ποικιλία vegan επιλογών.

ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΙΝΑΙ:

- ΣΥΝΤΑΓΜΑ:** Καραγεώργη Σερβίας 9 & Βουλής / Λεωφ. Βασ. Αμαλίας 2-4
- ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ:** Αθηνάς 2
- ΑΘΗΝΑ:** Πανεπιστημίου 44 / Ακαδημίας 52 / Σοφοκλέους 7-9 / Κολοκοτρώνη 24 / Κοραή 4 (εντός Στοάς)
- ΟΜΟΝΟΙΑ:** Παναγή Τσαλδάρη 36 (πρώην Πειραιώς)
- ΚΟΛΩΝΑΚΙ:** Μαρασλή 25 / Αμερικής 17
- ΕΞΑΡΧΕΙΑ:** Μαυρομματαίων 11
- ΑΝΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ:** Τριών Ιεραρχών 72, Θησείο / Δρυόπων 2
- ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ:** Θεσσαλονίκης 172

ΚΟΥΛΟΥΡΑΔΕΣ

Μας φτιάχνουν το πρωινό!

INFO

www.koulourades.gr
 f koulourades
 @koulourades

KIKI DE GRÈCE

Η αγαπημένη Γαλλίδα της Ηπίτου

Στον πολυσύχναστο πεζόδρομο της Ηπίτου, που ξεχωρίζει πάντα για την ήρεμη και γαλήνια ατμόσφαιρά του, βρίσκεται η δική μας Kiki – αγαπημένο wine bistrot εδώ και 10 χρόνια. Χρωσάει το όνομά του στην ανατρεπτική Γαλλίδα αρτίστα των αρχών του 20ού αιώνα που συνήθιζε να λέει «Όλα όσα χρειάζομαι είναι ένα κρεμμύδι, ένα κομμάτι ψωμί και κόκκινο κρασί».

Έτσι με την ίδια απλότητα, η Kiki de Grèce μας προσφέρει ό,τι πιο εκλεκτό παράγει η ελληνική γη σε οίνο και σε γεύσεις, προτείνοντας ανατρεπτικούς συνδυασμούς

σε ένα διαρκές παιχνίδι wine pairing.

Οι εκλεκτές ετικέτες ελληνικού οίνου από τους πιο ποιοτικούς ελληνικούς αμπελώνες συναντούν γεύσεις σε ένα μενού που δίνει βάση στην εποχικότητα, ακριβώς επειδή ο σκοπός είναι να προσφέρει απόλαυση σε όλα τα επίπεδα.

Και αφού μας έχει καλομάθει πια να αναζητάμε διαρκώς το νέο, έτσι και αυτή τη χρονιά έρχεται με ανεπανάληπτες προτάσεις που κρύβουν μέσα τους γευστικές αναμνήσεις από την ελληνική ύπαιθρο και σε προκαλούν να τις γευτείς. Ανάμεσά τους ένα πιάτο έκπληξη με άγρια χόρτα εποχής, φιλέτο τόνου και αρωματικό λάδι από σουτζούκι. Ένας ανατρεπτικός συνδυασμός με φρέσκο χειροποίητο ραβιόλι με γέμιση μανιταριών και τυροζούλι (παλαιωμένη γραβιέρα) Σπτείας. Αλλά και ένας συγκλονιστικός μοσχαρίσιος σιδηρόδρομος με σάλτσα από παλαιά κλήματα αγιωνργίτικου Νεμέας.

Τώρα που η άνοιξη πλησιάζει με σταθερά βήματα, η Kiki σε περιμένει να την ανακαλύψεις από την αρχή.

INFO

Ηπίτου 4, Σύνταγμα
2103211279

[f kikidegrece](#)

[@ kikidegrece](#)

SHISAN

Η παραδοσιακή και fusion
ιαπωνική κουζίνα της Ρόμβης

Το αγαπημένο Shisan, ανανεωμένο και ιδιαίτερο, μας περιμένει από τον περασμένο Μάιο στο ολοκαίνουργιο κατάστημα της οδού Ρόμβης, σε ένα πανέμορφο τριώροφο νεοκλασικό, για πολλές ακόμη συναρπαστικές εμπειρίες, σαν αυτές που μας έχει χαρίσει τόσα χρόνια. Πιστό στην παραδοσιακή και fusion ιαπωνική κουζίνα, χρησιμοποιώντας πάντα άριστες πρώτες ύλες και καταφέροντας να συνδυάζει την υψηλή ποιότητα με τις value for money τιμές, το Shisan έχει πάντα κάτι για όλους, είτε έχουμε εντυφώσει στην ιαπωνική

κουζίνα είτε αρχίζουμε τώρα να την εξερευνούμε. Στα αγαπημένα σε όλους ρολάκια, σαν το Nash Roll με τηγανητή γαρίδα, αβοκάντο, creamy mayo και teriyaki sauce αλλά και το Salmon Teriyaki Roll με φιλέτο σολομού, αβοκάντο, αγγούρι, teriyaki sauce και σουσάμι, έχουν προστεθεί και δύο νέες, φοβερές επιλογές: το Naruto Roll, με σολομό, τηγανητή γαρίδα, αυγά κελιδονόψαρου, spicy mayo και unagi sauce, αλλά και το Maguro Roll, με τόνο, τηγανητή γαρίδα, λάδι σκινόπρασου, aji amarillo και teriyaki sauce. Τι άλλο να δοκιμάσετε; Οπωσδήποτε το νέο ορεκτικό Caramelised Tempura Shrimps αλλά και από κυρίως το Tataki Τόνου, ενώ από κανένα τραπέζι δεν μπορούν να λείπουν τα poke bowls – θα επιλέξετε ανάμεσα σε έναν συνδυασμό με βάση τον σολομό, τον τόνο, τις γαρίδες ή το tofu. Σημειώστε ακόμη ότι μια νέα cocktail list που έχει επιμεληθεί ο Ηλίας Στεργιόπουλος, από Japanese inspired αλλά και κλασικές επιλογές, έρχεται να συνοδεύσει ιδανικά τα γεύματά μας, ενώ από Δευτέρα έως Σάββατο από τις 12.30 μέχρι 19.30 οι ώρες είναι στ' αλήθεια happy με τις απίστευτες προσφορές!

Extra tip: Στο πολύ σύντομο ανανεωμένο www.shisan.gr θα βρείτε πολλές εκπλήξεις και για τα 9 καταστήματα Shisan!

INFO

Ρόμβης 24Α, 2103240093

[f Shisansushibar](#)

[@ shisan_sushi_](#)

[shisan_sushi_bar](#)

GUSTAV

Το νέο στέκι της πόλης είναι κρυμμένο μέσα σε ένα αίθριο

Ούτε μίνα δεν έχει που άνοιξε το Gustav, κι όμως μοιάζει να ήταν από πάντα εδώ, στην καρδιά του εμπορικού κέντρου Atrium που ενώνει τρεις από τους κεντρικότερους δρόμους της Αθήνας (Ιπποκράτους, Πανεπιστημίου, Χαριλάου Τρικούπη). Με απλωμένα τα τραπέζια του κάτω από τον γυάλινο θόλο, δίπλα σε ένα μικρό κηπάκι, μοιάζει με πραγματική οάση στην καρδιά της πόλης. Ιδανικό σημείο αν ψάχνεις ένα ήσυχο μέρος για να απολαύσεις τον καφέ σου -specialty coffee μοναδικής γεύσης, που προκύπτει από κόκκους εξαιρετικής ποιότητας-, να

κάνεις ένα επαγγελματικό ραντεβού ή να δοκιμάσεις κάτι πραγματικά νόστιμο. Στον κατάλογο του Gustav, τον οποίο υπογράφει η νέα ζαχαροπλάστης Ελπίδα Σιδερά, θα βρεις πολλές αναπάντεχες λιχουδιές για να αρχίσεις ή να κλείσεις τη μέρα σου, όπως για παράδειγμα βόφλες Λιέγης από ζυμάρι brioche, σπιτικά κέικ και μπισκότα ημέρας ή προζυμμένες φροκάτσες οι οποίες (όπως και οτιδήποτε άλλο) φτιάχνονται εδώ! Ειδική μνεία όμως αξίζει και στα γλυκά, ειδικά στη φλαν με κανέλα και βανίλια – ωραιότερη δεν θα βρείτε πουθενά αλλού. Το βράδυ, το Gustav σε περιμένει για ένα ποτήρι κρασί (υπάρχουν ωραίες ετικέτες του ελληνικού κυρίως αμπελώνα, αρκετές διαθέσιμες και σε ποτήρι) ή κάποιο cocktail που θα συνοδέψεις με πλατό εκλεκτών τυριών και αλλαντικών. Πραγματικά, πρόκειται για μία από τις ωραιότερες αφίξεις στο κέντρο.

Extra tip: Το Gustav έχει επίσης δυναμικό πολιτιστικό πρόσημο, διαθέτοντας τον χώρο του για πολιτιστικές εκδηλώσεις. Έτσι, θα πραγματοποιούνται συχνά παρουσιάσεις βιβλίων, ανοιχτές συζητήσεις, όπως και αρκετά live.

INFO

Χαριλάου Τρικούπη 6-10
Facebook Gustav Café Athens
Instagram gustav.athens

ΤΟ ΟΜΟΡΦΟ

Το ιστορικό εστιατόριο του Κολωνακίου με τη φημισμένη σπιτική κουζίνα

Ζεστό και φιλόξενο, σαν τα παλιά αθηναϊκά ταβερνάκια που μερακλήδες εστιατορές περίμεναν τους πελάτες τους στην πόρτα να τους καλωσορίσουν, προσφέροντάς τους τα καλύτερα και πιο νόστιμα της ελληνικής παραδοσιακής κουζίνας. Φημισμένο εστιατόριο το Όμορφο, στη δεύτερη γενιά του πλέον, καθώς πέρασε στα χέρια του Αποστόλη Γεροδήμου από τον πατέρα του, Βασίλη. Με ιστορία που έρχεται από το μακρινό 1936 και με χιλιάδες θαμώνες να έχουν απολαύσει τα υπέροχα πιάτα του – καλλιτέχνες, πολιτικοί,

επαγγελματίες της περιοχής, άνθρωποι της διπλανής πόρτας, οι πάντες. Οι άνθρωποι του ακολουθούν με σεβασμό την παράδοση: μαμαδίτικα φαγητά, μαγειρεμένα με φρέσκα, αγνά υλικά.

Κάθε μέρα είναι και μια γευστική έκπληξη στο Όμορφο αφού το μενού αλλάζει. Το βέβαιο όμως είναι ότι σίγουρα θα βρείτε κάποιο ή και περισσότερα πιάτα που θα λαχταρήσετε! Μπορεί να είναι ρεβιθάδα στον φούρνο με σπανάκι ή γίγαντες Καστοριάς, ίσως μια φρέσκια τσιπούρα με λαδορίγανη ή ένας φρέσκος τόνος πελαγίσιος, οπωσδήποτε ένα παραδοσιακό μπριάμ, μια χοιρινή σπαλομπριζόλα στον φούρνο με πατάτες, ένα χοιρινό μεκρλή μεζέ με γραβιέρα-σκέτη λικουδιά! Μαζί, φυσικά, με δροσερές σαλάτες και ορεκτικά-όνομα και πράγμα, αλλά και φοβερά επιδόρπια σαν το πολιτικό εκμέκ, το προφιτερόλ, το μπανόφι και άλλα πολλά.

Κι αν είστε κοντά, όλα αυτά τα θεσπέσια της παραδοσιακής ελληνικής κουζίνας μπορείτε να τα απολαύσετε και με delivery. Να το γνωρίσετε οπωσδήποτε, ανοιχτά Δευτέρα με Σάββατο 12:30 με 00:00.

INFO

Ξενοκράτους 50,
Κολωνάκι, 2107226830
Facebook to.omorfo
Instagram to.omorfo

SAM BURGERS

Το original αμερικάνικο burger

Τα burgers του Sam είναι από μόνα τους ταξίδι στην Αμερική. Τόσο αυθεντική γεύση έχουν. Πώς να γίνει αλλιώς; Ο Sam έμαθε την τέχνη του burger στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού και, στο πόστο του στο Κουκάκι, ακολουθεί τους κανόνες της ευλαβικά. Μπιφτέκι από φρέσκο μοσχαράκι γάλακτος, χειροποίητο ψωμάκι, αληθινό μπέικον, προϊόντα που έρχονται κατευθείαν από την Αμερική: «Αυτή τη στιγμή που μιλάμε ταξιδεύουν από το Οχάιο διάφορες σάλτσες που χρησιμοποιούμε!», λέει ο Sam με καμάρι. Αλλά δεν είναι μόνο τα φρέσκα υλικά το μυστικό της επιτυχίας. Είναι και η αγάπη που αυτός ο σεικίνης μάγειρας βάζει σε κάθε μα κάθε burger που ετοιμάζει, είναι και οι γευστικοί συνδυασμοί. Σε τούτο τον κατάλογο αποκλείεται να μη βρεις το αγαπημένο σου burger. Sam Burger, Cheeseburger ή Brooklyn; You name it!

INFO

Δημητρακοπούλου 82,
Κουκάκι, 2109228999

f Sam burgers

@ samburgers

MACONDO PROJECT

Ένας all day τόπος χαράς!

Ένα ολοζώντανο all day café bar λίγα μόλις μέτρα από το Γκάζι, ιδανικό για τα πάντα: για έναν καλοφτιαγμένο καφέ στον πεζόδρομο, για να διαβάσεις ή να δουλέψεις, για ένα κοκτέιλ μετά τη δουλειά, για πάρτι διάθεση το βράδυ, για το πρώτο σου ραντεβού! Τα παιδιά του Macondo προσπάθησαν και κατάφεραν να δημιουργήσουν έναν χώρο γεμάτο θετικά vibes, με κόσμο ετερόκλητο που συνυπάρχει λες και γνωρίζονταν χρόνια, απολαμβάνοντας μια φοβερή (δική τους) ποικιλία καφέ, νόστιμα γλυκά και αλμυρά σνακ (να δοκιμάσεις την πίτσα το βράδυ), φρέσκα χειροποίητα γλυκά, μπίρες από ελληνικές μικροζυθοποιίες και ιδιαίτερα signature κοκτέιλς. Κάθε μέρα από νωρίς έως τις 02:00, Παρασκευές, Σάββατα και Κυριακές dj sets με founky, soul, indy ωραίες μουσικές. Να πας.

INFO

Κορυτσάς 15 & Πέλλης,
Βοτανικός, 2130480550

@ macondo_project

TIVOLI

Ελληνική δημιουργική κουζίνα

Με ιστορία που έρχεται από το μακρινό 1974 από το πρώτο κατάστημα της Πανεπιστημίου μέχρι σήμερα στο στέκι της Μπενάκη, ήδη εδώ και 28 χρόνια, το Tivoli δίνει γεύση και ελληνικό άρωμα στα μεσημέρια, τα απογεύματα και τα βράδια μας, σε έναν φιλόξενο χώρο που έχει πάρει κάτι από την αύρα όλων αυτών που το έχουν επισκεφθεί και αγαπήσει στο πέρασμα των χρόνων. Όλους θα τους δεις εδώ, επαγγελματίες της περιοχής, δικηγόρους, γιατρούς και καλλιτέχνες, που θα κάνουν

το διάλειμμά τους για lunch, περαστικούς από το κέντρο που γνωρίζουν τη φήμη του Tivoli, ξένους επισκέπτες της πόλης που το έμαθαν από τους ταξιδιωτικούς οδηγούς. Εάν ήδη δεν το ξέρετε, το Tivoli είναι ένα εστιατόριο που αγαπάει την ελληνική δημιουργική κουζίνα, με τους σεφ Κωνσταντίνo Σιωπίδη και Μάνo Κουκλινό να χρησιμοποιούν άριστες πρώτες ύλες από κάθε γωνιά της χώρας και να δίνουν έναν μοντέρνο τόνο σε παραδοσιακές συνταγές. Όλα είναι χειροποίητα και ιδιαίτερα: από την αποδομημένη χωριάτικη σαλάτα με μπάλες φέτας, μανούρι, μους πιπεριάς, κρεμμύδι τουρσί κ.λπ. μέχρι τα πιάτα ημέρας, σαν το μπιφτέκι κόκορα παστιτσάδα που σερβίρεται με χοντρά μακαρόνια. Κι ακόμη, μια μεγάλη ποικιλία από κρέατα που έρχονται από φάρμα της Εύβοιας, αλλά και ψάρια, μόνο όμως αν οι άνθρωποι του Tivoli βρουν φρέσκα στην αγορά (δοκιμάστε τις ταλιατέλες με μελάνι σουπιές και καπνιστή πέστροφα από τον Ορχομενό).

Βάλτε το στο πρόγραμμά σας να το επισκεφθείτε. Ανοιχτά καθημερινά 12 το μεσημέρι με 12 το βράδυ και τα Σάββατα, που το κέφι ανεβαίνει με live ελαφρολαϊκά και λαϊκά τραγούδια, έως τις 3 τη νύχτα.

INFO

Εμμανουήλ Μπενάκη 34,
2103830919

www.tivoli-live.gr

f Tivoli Bistrot
Restaurant

@ Tivoli Bistrot
Restaurant

Με την πιο όμορφη ανάπαυλα στο κέντρο της Αθήνας μοιάζει το Flagship Store του φημισμένου Coffee Lab, στην οδό Αμαλίας 4. Πιο κέντρο δεν γίνεται, δηλαδή. Εδώ, στον πρώτο όροφο του καταστήματος, σε έναν ζεστό και φιλόξενο χώρο με τραπεζοκαθίσματα και καναπέδες, αλλά και με θέα σε ένα από τα πιο εμβληματικά κτίρια της πόλης, το Μέγαρο της Βουλής, θα κάνετε μια ιδανική στάση από τη βόλτα σας, από τη δουλειά σας εάν εργάζεστε εκεί κοντά, αλλά και για να διαβάσετε ή να εργαστείτε εκεί – θα δείτε ότι το προτιμούν αρκετοί digital nomads.

Φυσικά τα Coffee Lab, όχι μόνο του Συντάγματος αλλά και της Ακαδημίας και του Αιγάλεω, τα έχουμε αγαπήσει εδώ και καιρό για πολλούς λόγους: για την εξυπηρέτηση των ανθρώπων τους, για την αύρα τους που μας κάνει να αισθανόμαστε άνετα και οικεία, αλλά και για τον εξαιρετικής ποιότητας καφέ. Εδώ θα απολαύσετε μόνο μονοποικιλιακούς κόκκους καφέ που έρχονται από τέσσερις διαφορετικές χώρες καλλιέργειας – τη Βραζιλία, τη Γουατεμάλα, την Κένυα και την Αιθιοπία.

Κι ένας τέλειος καφές δεν θα μπορούσε παρά να συνδυαστεί με ένα λαχταριστό κρουασάν! Χειροποίητα και ολόφρεσκα, που παρασκευάζονται καθημερινά στο εργαστήριο της εταιρείας από έμπειρους pastry chefs και που στη συνέχεια διανέμονται, την ίδια κιόλας μέρα, στα τρία καταστήματα. Τόσο οι γλυκές όσο και οι αλμυρές επιλογές, δίνουν ένα επιπλέον επίπεδο απόλαυσης στην εμπειρία σου. Είτε έχεις όρεξη για ένα κλασικό, αφράτο και ακνιστό κρουασάν βουτύρου, είτε για ένα γλυκό πειρασμό με γέμιση πραλίνα σοκολάτας, φιστίκι, βατόμουρο ή φράουλα, είτε για ένα αλμυρό κρουασάν σάντουιτς με προσούτο, λάδι τρούφας, μοτσαρέλα και ρόκα, υπάρχει κάτι για κάθε ουρανίσκο. Επίσης, δίπλα στο μοναδικό φλιτζάνι μονοποικιλιακού καφέ σου έρχονται να προστεθούν και άλλες λιχουδιές από τη λαχταριστή βιτρίνα, όπως χειροποίητες πίτες με χωριάτικο σπιτικό φύλλο –για παράδειγμα μανιταρόπιτα, πρασόπιτα και κοτόπιτα–, κρύα sandwiches, sando, energy bowls και 100% φυσικοί χυμοί. Ο τέλειος προορισμός!

COFFEE LAB FLAGSHIP STORE

Υπέροχος καφές και λαχταριστά κρουασάν
στο πιο cosy σημείο του Συντάγματος

INFO

Α. Βασιλίσσης
Αμαλίας 4, 2103217900
@coffeelab.syntagma

ΒΙΒΛΙΟ

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

Η Μαρία Κυριαζή

μιλάει για το αστυνομικό
μυθιστόρημα
«Ο συλλέκτης
των τρένων»

«Ακόμα και αν μία κακοποιημένη γυναίκα καταφέρει και ταυτιστεί με το βιβλίο και βρει τη δύναμη να σπάσει τον φαύλο κύκλο μέσα στον οποίο βρίσκεται, θα ήταν μια μικρή νίκη»

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΟΥ - Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η Μαρία Κυριαζή γεννήθηκε και ζει με την οικογένειά της στην Αθήνα. Μετά το πρώτο της μυθιστόρημα, «*Καρδιά δυο νούμερα μικρότερη*», που κυκλοφόρησε το 2020 από τις εκδόσεις Πνοή, τώρα κυκλοφορεί το νέο της αστυνομικό μυθιστόρημα, «*Ο συλλέκτης των τρένων*», από τον ίδιο εκδοτικό, που πραγματεύεται το δύσκολο θέμα της γυναικείας κακοποίησης. Η Κυριαζή έχει σπουδάσει Εργοθεραπεία στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και έχει μετεκπαιδευτεί στην Παιδιατρική Αισθητηριακή Ολοκλήρωση, την αντιμετώπιση της Δυσγραφίας, τη μέθοδο δομημένης εκπαίδευσης TEACCH και τη χορήγηση του αξιολογητικού εργαλείου Miller Assessment Test για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Από το 2013 εργάζεται ιδιωτικά σε κέντρα ειδικής αγωγής με παιδιά που παρουσιάζουν κυρίως νευροαναπτυξιακές διαταραχές, όπως είναι ο αυτισμός, η ΔΕΠ-Υ, η διαταραχή κινητικού συντονισμού, καθώς και διάφορα σύνδρομα. Έχει κυκλοφορήσει επίσης τα βιβλία εκπαιδευτικού χαρακτήρα «*Οδηγός Σχολικής Προετοιμασίας για την Α' Δημοτικού*» και «*ΔΥΣΓΡΑΦΙΑ - Ασκήσεις αντιμετώπισης στο σπίτι*», με τις εκδόσεις Urbility. Το μυθιστόρημά της, «*Ο συλλέκτης των τρένων*», λαμβάνει χώρα στους σκοτεινούς δρόμους της Αθήνας και ο αναγνώστης ακολουθεί τα χνάρια του εγκληματία στον οποίο η αστυνομία προσδίδει το προσωνύμιο «Κολομβιανός», λόγω των αποτρόπαιων φονικών που του προσάπτουν. Την υπόθεσή του έχει αναλάβει να διαλευκάνει η υπαστυνόμος Ρίζου, μια νεαρή, επίμονη και ικανότατη ντεντέκτιβ, η οποία όμως παλεύει εσωτερικά με τους δικούς της δαίμονες.

Το νέο σας βιβλίο πραγματεύεται ένα σκοτεινό, αλλά δυστυχώς πολύ επίκαιρο θέμα, τη γυναικεία κακοποίηση. Γιατί επιλέξατε να μιλήσετε γι' αυτό το θέμα;

Η συγγραφή αποτελεί μέρος της καθημερινότητάς μου μέσα από την οποία αντλώ ευχαρίστηση και χαλάρωση, ταυτόχρονα όμως αποτελεί ένα μέσο ώστε να μεταφέρω ό,τι με ταλανίζει. Δεν γινόταν, λοιπόν, στις σελίδες του βιβλίου να μη γίνει αναφορά σε κάποια κοινωνικά ζητήματα, πολυετή μεν αλλά και σύγχρονα, όπως αυτό της γυναικείας κακοποίησης. Και της λεκτικής και της σωματικής. Ένα ζήτημα πολύπλοκο, που δυστυχώς αποτελεί καθημερινότητα για αρκετές γυναίκες. Ήθελα, λοιπόν, μέσα από την αναφορά μου σε αυτήν τη κοινωνική μάστιγα να περάσω τα δικά μου μηνύματα. Ακόμα και αν μία κακοποιημένη γυναίκα καταφέρει να ταυτιστεί με το βιβλίο και βρει τη δύναμη να σπάσει τον φαύλο κύκλο μέσα στον οποίο βρίσκεται, θα ήταν μια μικρή νίκη.

Σχετίζεται η επιλογή του θεματός σας με τις σπουδές σας στην παιδιατρική εργοθεραπεία και η παράλληλη ενασχόληση σας με αυτήν;

Εκ πρώτης όψεως δεν φαίνεται να υπάρχει καμία σύνδεση ανάμεσα στην ενασχόλησή μου ως παιδιατρική εργοθεραπεύτρια με αυτή των μυθιστορημάτων που γράφω. Στην καθημερινότητά μου συναναστρέφομαι διαρκώς με παιδιά, με ψυχρές αθώες, χαρούμενες, φωτεινές. Από την άλλη, στις σελίδες των μυθιστορημάτων μου κυριαρχεί το άλλο άκρο, το κακό. Ωστόσο υπάρχει έμμεση σύνδεση, αφού λόγω της φύσης του επαγγέλματός μου κατέχω κάποιες

ιατρικές γνώσεις, χρήσιμες για παράδειγμα για την περιγραφή ιατροδικαστικών σκηνών, αλλά κυρίως γνώσεις ψυχολογίας που με βοηθάνε να ψυχογραφήσω τα προφίλ των ηρώων των βιβλίων μου.

Το αστυνομικό μυθιστόρημα είναι ένα από τα πιο αγαπημένα είδη λογοτεχνίας, που συχνά θέτει ερωτήματα τα οποία ξεπερνούν τη φόρμα του, όπως η περίπτωση του μεταφράστη Paul Auster. Τι καθιστά το όχημα του αστυνομικού μυθιστορηματος ιδανικό, όσον αφορά το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε στους αναγνώστες σας;
Είναι τέτοια, νομίζω, η φύση του αστυνομικού μυθιστορηματος που του ταιριάζει απόλυτα να θίγονται κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτά της κακοποίησης και της ψυχικής διαταραχής. Ωστόσο, η πρώτη μου συγγραφική απόπειρα στο αστυνομικό έγινε γιατί ήθελα να δεχτώ την πρόκληση να συνθέσω μια πλοκή στην οποία ο αναγνώστης δεν θα μπορούσε να σπάσει εύκολα τον διανοητικό γρίφο που εκτυλίσσεται στις σελίδες. Ως λάτρης ανάγνωσης αστυνομικών μυθιστορημάτων δεν αναζητώ ικανοποίηση μέσα από τα αποτρόπαια εγκλήματα που ξεδιπλώνονται στις σελίδες τους, ούτε από την αίσθηση του φόβου διαβάζοντάς το. Είναι η αδρεναλίνη που ανεβαίνει και με σαγηνεύει στην προσπάθεια να λύσω το μυστήριο. Είναι μια έμφυτη περιέργεια που σίγουρα όλοι οι αναγνώστες των αστυνομικών μυθιστορημάτων διαθέτουν. Από τα πολύ παλιά χρόνια έως σήμερα, την ανάγκη για μυστικότητα και κρυπτογράφηση την συναντάμε γύρω μας καθημερινά. Από το να καλέσουμε κάποιον στο κινητό, μέχρι να κάνουμε ανάληψη μετρητών από το ATM. Όπως οι κρυπτογράφοι βρίσκονται σε μια αέναη μάχη με τους κρυπταναλυτές, έτσι και ο συγγραφέας αστυνομικών μυθιστορημάτων θα πρέπει να δομεί δεξιοτεχνικά τον γρίφο του τι συμβαίνει, ώστε ο «κρυπταναλυτής» αναγνώστης να μην μπορεί με ευκολία να το μαντέψει.

Κεντρική χαρακτήρας της ιστορίας είναι η υπαστυνόμος Ρίζου, η οποία έχει αναλάβει να εξιχνιάσει την υπόθεση. Είναι η δουλειά του ψυχολόγου λίγο σαν εκείνη του αστυνόμου ή του ντετέκτιβ, που προσπαθεί να ταιριάζει όλα τα κομμάτια του «παζλ» για να βρει τη ρίζα του προβλήματος;

Ναι, η κεντρική ηρωίδα είναι η υπαστυνόμος Ρίζου. Ικανότατη στο επάγγελμά της, έξυπνη, μεθοδική, που όμως παλεύει εσωτερικά με τους δικούς της δαίμονες. Σίγουρα το επάγγελμά της έχει αρκετά κοινά με αυτό του ψυχολόγου. Όπως ένας αστυνομικός συνθέτει όλα τα κομμάτια του παζλ για να σχηματίσει τη συνολική εικόνα της υπόθεσης που έχει αναλάβει, έτσι και ο ψυχολόγος αναλύει τα βιώματα του πελάτη του, ώστε να καταλήξει σε ένα συμπέρασμα για να μπορέσει να τον βοηθήσει. Διότι οι πράξεις όλων έχουν ενδόμυχες ρίζες. Έχω υιοθετήσει την έκφραση του Πινδάρου πως «οι σκέψεις μας είναι ο αρχιτέκτονας του πεπρωμένου μας». Ο τρόπος που συμπεριφερόμαστε, που αντιλαμβανόμαστε και αντιμετωπίζουμε τα πάντα γύρω μας έχει επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από τα βιώματα που είχαμε, ξεκινώντας σχεδόν από τη γέννησή μας, παρ' όλο που δεν τα θυμόμαστε. Η σκέψη μας επηρεάζεται σημαντικά από αυτά.

Έχετε γεννηθεί και ζείτε στην Αθήνα. Είναι, πιστεύετε, μια πόλη με κοινωνικά προβλήματα και εγκληματικότητα που αυξάνονται όσο περνάν τα χρόνια;

Την Αθήνα την αγαπώ υπερβολικά. Είναι ο τόπος που γεννήθηκα, που μεγάλωσα – δεν μπορώ να φανταστώ ότι θα ζήσω κάπου αλλού. Δυστυχώς όμως είναι και μια πόλη με αρκετά κοινωνικά προβλήματα και αυξημένη εγκληματικότητα. Νομίζω πως αυτό είναι αναπόφευκτο λόγω της έκτασής της και του αριθμού των κατοίκων της, συγκριτικά με άλλες πόλεις της χώρας μας.

Μέσα στο βιβλίο, ενώ το περιβάλλον είναι σκοτεινό και η υπόθεση σκληρή, αναπτύσσεται και μια ερωτική ιστορία. Είναι, πιστεύετε, ο έρωτας μια «αχτίδα» ελπίδας;

Δεν θα μπορούσε και από αυτό το μυθιστόρημά μου να λείπει ο έρωτας. Για εμένα αποτελεί κινητήριο δύναμη. Ένα συναίσθημα όμορφο που σίγουρα αποτελεί αχτίδα ελπίδας, προσφέροντας χαρά. Όλα αυτά όμως, όταν τον συναντάμε από τη μία του όψη. Πατί υπάρχει και η άλλη, η πιο σκοτεινή. Μέσα από αυτό το αγνό συναίσθημα μπορεί να γεννηθεί ο πόνος, το κακό. Μέχρι που είναι ικανός να φτάσει κάποιος για να αποδείξει την αγάπη του; Και ποια όρια καλείται να ξεπεράσει; Ο Ντοστογιέφσκι είχε αναφέρει πως «μέσα από τους δρόμους του κακού ο άνθρωπος συνειδητοποιεί ποια είναι τα όρια της ελευθερίας του».

Μέχρι στιγμής έχετε κυκλοφορήσει δύο μυθιστορημάτα σας, το «Καρδιά δυο νούμερα μικρότερη» (2020) και τον «Συλλέκτη των τρένων». Και τα δύο κινούνται στον χώρο του «μυστηρίου». Ποιες είναι η λογοτεχνικές σας επιρροές;

Ο χώρος του μυστηρίου με τραβάει σαν μαγνήτης, πάντα με τραβούσε, από πολύ μικρή. Σαφώς διαβάζω όλα τα είδη, αλλά στην πλειοψηφία το είδος βιβλίων που επιλέγω είναι αστυνομικά ή ψυχολογικά θρίλερ. Όσο και αν ακούγεται περιεργό, χαλαρώνω απίστευτα διαβάζοντάς τα. Οπότε σίγουρα το ύφος της γραφής μου έχει επηρεαστεί από αυτό το κομμάτι. Θαυμάζω και αγαπώ πολύ να διαβάζω τον Dan Brown. Συνδυάζει τόσο δεξιοτεχνικά την ιστορία, την επιστήμη και το μυστήριο.

Πιστεύετε πως η λογοτεχνία μας βοηθάει να κοιτάξουμε «κατάματα» κάποια προβλήματα, που αλλιώς ίσως να αποφεύγουμε ή απλώς να αγνοούμε; Υπάρχει κάτι το εξαιρετικά αποτελεσματικό, από ψυχοθεραπευτικής πλευράς, στο να μένει κανείς μόνος του με ένα βιβλίο, χωρίς να επηρεάζεται από τον κοινωνικό του περίγυρο;

Για εμένα δεν υπάρχει καλύτερη ψυχοθεραπεία από αυτή της ανάγνωσης ενός βιβλίου. Ο χώρος του βιβλίου είναι μαγικός. Τη στιγμή που απορροφώμαι στις σελίδες του όλα τα υπόλοιπα σβήνουν – προβλήματα, άγχος, υποχρεώσεις. Δεν υπάρχει τίποτα εκείνη τη στιγμή, μόνο εγώ και οι ήρωες του βιβλίου. Επίσης είναι πλέον γνωστή και η ψυχοθεραπεία μέσω της διαδικασίας της βιβλιοθεραπείας. Ένα εργαλείο μέσα από το οποίο ο αναγνώστης μπορεί να ταυτιστεί με τους ήρωες του βιβλίου, να βιώσει τη συναισθηματική απελευθέρωση μέσω της καθαρής και τέλους να κατανοήσει τα προβλήματά του.

Ετοιμάζετε κάποιο νέο έργο αυτή την εποχή;

Είμαι τόσο ανήσυχο πνεύμα που δεν γινόταν να μην έχω καταπιαστεί με κάτι. Ναι, δουλεύω πάνω στο τρίτο μου μυθιστόρημα, το οποίο είναι και αυτό αστυνομικό, ταυτόχρονα όμως και πάνω στις σημειώσεις ενός καινούργιου βιβλίου σχετικά με την εργοθεραπεία. **A**

Μαρία Κυριαζή
Ο συλλέκτης των τρένων
Εκδ. Πνοή

Είναι τέτοια, νομίζω, η φύση του αστυνομικού μυθιστορηματος που του ταιριάζει απόλυτα να θίγονται κοινωνικά ζητήματα, όπως αυτά της κακοποίησης και της ψυχικής διαταραχής

Η Τζάνετ Γουίντερσον και ο σύγχρονος δόκτορ Φρανκενστάιν

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Κάποτε που περνούσα μια ρομαντική περίοδο στη ζωή μου τριγυρνούσα στην Ευρώπη αναζητώντας χνάρια του λόρδου Βύρωνα. Είχα περάσει από την Ιταλική Ριβιέρα κι είχα δει τη βίλα Μπιάνκα αλλά και τα διάφορα ξενοδοχεία στις λίμνες της Ελβετίας όπου κατά καιρούς είχε καταλύσει. Εκεί, στη λίμνη της Γενεύης, η παλιοπαρέα του λόρδου Βύρωνα, νεαροί όλοι τότε, για να πολεμήσουν την ανία τους αποφάσισαν ένα βράδυ να γράψει ο καθένας μια ιστορία τρόμου. Την πιο γνωστή την έβαλε στο χαρτί (μιλάμε για το 1816, πέντε χρόνια πριν ξεκινήσει η Ελληνική Επανάσταση) η Μαίρη Σέλεϋ, η γυναίκα του γνωστού ποιητή που θα πνιγόταν λίγο αργότερα με το σκάφος του σε μια φουρτουνιασμένη θάλασσα και θα έκαιγαν το σώμα του σε μια νεκρική πυρά που έστησαν οι φίλοι του στην ακτή.

Η Μαίρη Σέλεϋ έγραψε αυτό που οι περισσότεροι έχουμε δει σε ταινίες, ενώ κάποιος έχει διαβάσει και το ίδιο το βιβλίο. Έγραψε για τον δόκτορα Φρανκενστάιν και το διαβολικό του έργο, ένα πλάσμα καμωμένο από σάρκες άλλων που τελικά ο δημιουργός του, σε μια κρίση μεγαλομανίας –ή μεγαλοψυχίας–, του εμφυσά ζωή. Λάθος του. Θυμίζει λίγο το λάθος του Πλάστη όταν έφτιαχνε τον άνθρωπο.

Καμιά άλλη από τις ιστορίες τρόμου που έγραψαν εκείνοι οι φίλοι δεν έγινε τόσο γνωστή όσο η ιστορία της Μαίρης Σέλεϋ, «Φρανκενστάιν».

Η συνομήλική μου Αγγλίδα συγγραφέας **Τζάνετ Γουίντερσον** γράφει ένα απολαυστικό μυθιστόρημα 400 σελίδων όπου παράλληλα με την ιστορία της παρέας του λόρδου Βύρωνα πριν δύο αιώνες, μας μεταφέρει στο κοντινό μέλλον όπου μια παρέα παρόμοια με την παλιά αναζητά τρόπους αθανασίας. Ο σύγχρονος δόκτορ Φρανκενστάιν επιχειρεί να αναδημιουργήσει την ανθρώπινη συνείδηση εκτός σώματος, εντός αλγορίθμων,

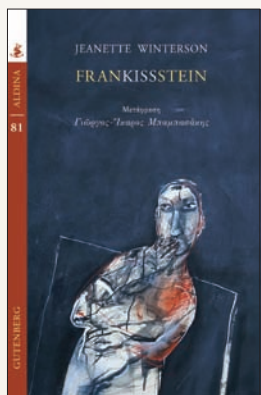
κάτι που θα ξεπεράσει με αυτόν τον τρόπο τη φθορά της ύλης, την αποδόμηση των σωμάτων και τελικά τον ίδιο τον θάνατο.

Η Μαίρη Σέλεϋ σε αυτήν τη σύγχρονη εκδοχή είναι μια τρανς ύπαρξη που την ερωτεύεται σφόδρα ο δόκτορ Φρανκενστάιν, ο οποίος ασχολείται με την Τεχνητή Νοημοσύνη, ενώ ο λόρδος Βύρων (κατά κόσμο Ρον) είναι ένας κατασκευαστής που εμπορεύεται κούκλες-ρομπότ του σεξ. Το κομμάτι του βιβλίου όπου ο Ρον (Βύρων) αναφέρεται εκτενώς στις ιδιότητες αλλά και τα προσόντα των προϊόντων του, η παράθεση των διαφόρων σεξουαλικών συντρόφων-ρομπότ που κατασκευάζει η εταιρεία του κάνει τον αναγνώστη να σπαρταράει από το γέλιο.

Η παρέα οδηγείται από τον δόκτορα Φρανκενστάιν στα υπόγεια εργαστήρια όπου διεξάγει τα πειράματά του ώστε κάποτε να καταφέρει να δημιουργήσει το δικό του σύγχρονο τέρας, τον άνθρωπο χωρίς σώμα, την ασώματο κεφαλή που θα υπάρχει μόνο ως εγκέφαλος ή ακόμα καλύτερα μόνο ως αλγόριθμος. Κι εκεί γίνονται συζητήσεις απείρου κάλλους σχετικά με την ανθρώπινη οντότητα, τη συνείδηση και την ίδια την ψυχή.

Στο μυθιστόρημα εμφανίζεται και η κόρη του λόρδου Βύρωνα, η λαίδη Άντα Λάβλεις, μια κοπέλα που δεν γνώρισε ποτέ τον πατέρα της και που ασχολήθηκε με την ποίηση των μαθηματικών –καθώς ο λόρδος Βύρων στη διαθήκη του της απαγόρευε ρητά να ασχοληθεί με την ίδια την ποίηση– για να γίνει γνωστή για το έργο που άφησε σχετικά με την Αναλυτική Μηχανή του Τσαρλς Μπάμπατζ, ένα κατασκεύασμα που υπήρξε ο πρώτος υπολογιστής.

Η μετάφραση του **Γιώργου-Ίκαρου Μπαμπασάκη** εξίσου απολαυστική με το μυθιστόρημα.

Τζάνετ Γουίντερσον
Frankenstein
εκδ. GUTENBERG

Κατσαρόλες με βιβλία

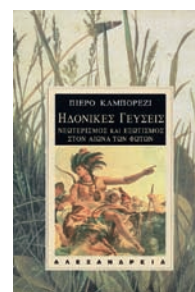
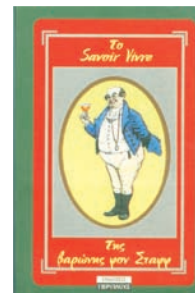
Ξέρεις από... savoir vivre;

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ

Πώς τρώμε στο τραπέζι; Οι συνήθειές μας είναι δικές μας ή αποτελούν μια συνέχεια επιλογών του παρελθόντος; Χρειαζόμαστε καλούς τρόπους και υψηλού επιπέδου γεύσεις σε τεράστια πιάτα ή μεγάλες μερίδες φαγητού για την απόλαυσή μας;

Θα ήθελα να το ψάξουμε πριν βάλουμε το φαγητό στη φωτιά. Κατεβάζω από τη βιβλιοθήκη το «Savoir Vivre» της **Βαρώνης Φον Σταφ**, το οποίο όπως διαβάζω στο οπισθόφυλλο «αποτελέσει τον άγγελο της ανατροφής των βουρών της καλής κοινωνίας στην Ευρώπη αλλά και στην Ελλάδα τον περασμένο αιώνα, και το πρώτο ήμισυ του 20ού η εφαρμογή του εθεωρείτο ότι πιο in στη μεγαλοαστική τάξη. Όποιος ήθελε να αναβαθμιστεί κοινωνικά ήταν υποχρεωμένος να το τηρήσει κατά γράμμα».

Με ποια σειρά σερβίρεται ένα γεύμα; Ακολουθεί το κείμενο σε καθαρεύουσα: «Πρώτος ο ιχθύς, το φιλέτο των εκ βοείου κρέατος ή απλώς βόειο κρέας έρχεται δεύτερον, μετά ταύτα τα πουλερικά σε άλμη από μπεκάτσες πέρδικες παραγεμιστάι, περισσότερα σαλμί από κοτούφια μαγιονέζα κοτόπουλα, όρνιθα παραγεμιστή πάπια άγρια, παπάκια και με πιζέλια λαγός κ.λπ. Κατόπιν τα ψητά και μετά ταύτα τα γλυκίσματα παγωτά. Προσφέρουν πρώτον τα οπωρικά μετά ταύτα τα κομπόστας, τα ζαχαρωτά και τα ζαχαρόπηκτα οπωρικά. Οι οίνοι προσφέρονται κατά την εξής τάξη: Μετά τη σούπαν ο οίνος της Μαδέρας, ή ο κοινός οίνος της τραπέζι, μετά ταύτα ο οίνος του Βορδά και πάλι κοινός οίνος. Προ του ψητού οι οίνοι του Ρήνου».

Ο ιστορικός και ανθρωπολόγος **Πιέρο Καμπορέζι** γράφει: «Η Γαλλία των κατακτητών των μαχητικών καβατζήδων άρχισε να εξάγει μαζί με τα ευαγγέλια των νέων φιλοσόφων, στρατιές από μάγειρες και κομμωτές, μόδιστρους και δασκάλους χόρου, εμπειρικούς εκλαϊκευτές και κοινωνικούς ερμηνευτές των νέων τάσεων του βλαστάνοντος πολιτισμού της. Την επιστήμη του σαβουάρ βιβρ».

Τι άλλαξε με τους Γάλλους πάνω στο τραπέζι; «Αφού εξαφανίστηκαν οι πατριαρχικές πιατέλες όπου τα κυνήγια και τα κρέατα βαριών και εύσωμων τετράποδων παρουσιάζονταν σε λιπαρές πομπές, για να γλιστήσουν στη συνέχεια από τους τεράστιους δίσκους στα πλατιά φιλόξενα ξύλα για το κόψιμο του κρέατος και στα ευρύχωρα πιάτα των συνδαιτυμόνων, οι νεότερες μορφές μαγειρικής τέχνης διαρθρώνονταν σε μια παρέλαση φίνων αιθέριων και εύθραυστων σκευών πάνω στα οποία εξαίρετες σάλτσες, πλούσια εκχυλίματα και θρεπτικότεροι χυμοί, κονσομέ και ζωμοί και ζελα-

τίνη (το πνεύμα του κρέατος) απόλασαν στους εκλεκτούς φαγάδες (mangeurs) από την πρόστυχη υποχρέωση να δαγκώσουν, να κόψουν, να μασήσουν, διευκολύνοντας εκλεπτυσμένες συζητήσεις και ζωηρές συνδιαλέξεις».

Σας θυμίζει κάτι από το σήμερα; Από τις υψηλού επιπέδου γεύσεις και συζητήσεις στα εστιατόρια από τα οποία φεύγει χορτασμένος μόνο στο πνεύμα. Πάμε να φτιάξουμε...

Ορτύκια σε σαρκομάγο, μια συνταγή από τη Γαλλία του 1865

Υλικά

- 12 ορτύκια
- συκωτάκια πουλιών
- μπέικον για την κατσαρόλα + 12 φέτες για να τυλίξετε κάθε ορτύκι
- 4 ποτήρια ζωμός πουλερικών
- 3 ποτήρια κρασί μαδέρα
- μανιτάρια τρούφες
- διάφορα μανιτάρια
- μαϊντανός
- κρεμμυδάκια του στιφάδου ή ασκαλώνια • αλάτι • πιπέρι

Η εκτέλεση

Καθαρίζετε, πλένετε και αφαιρείτε τα κόκαλα από τα ορτύκια. Ροδίζετε το μπέικον με τα συκωτάκια πουλιών και τα εντόσθια των ορτυκιών, και στη συνέχεια προσθέτετε

τα μανιτάρια, τον μαϊντανό, τα κρεμμυδάκια, αλάτι και πιπέρι. Ανακατεύετε όλα τα υλικά μέχρι να ενοποιηθούν, γεμίζετε ένα ένα τα ορτύκια μέχρι τη μέση και προσθέτετε στο κάθε ορτύκι μία μικρή φέτα τρούφας. Τέλος, φροντίζετε να δώσετε στα ορτύκια την αρχική τους μορφή δένοντάς τα με σπάγκο και τα τοποθετείτε στην κατσαρόλα προσεκτικά τυλιγμένα με μια φέτα μπέικον το καθένα. Περιχύνετε τα ορτύκια με το κρασί και τον ζωμό των πουλερικών. Έπειτα, τα αφήνετε να πάρουν μια βράση μερικά λεπτά ξεσκεπάστα. Στη συνέχεια βάζετε το κάθε ορτύκι σε ένα ξεχωριστό κατσαρολάκι που τοποθετείτε στον φούρνο για 10 με 12 λεπτά. Πριν σερβίρετε τα ορτύκια περιχύνετε με τη σάλτσα περιγκέ. Η σάλτσα περιγκέ γίνεται με βάση ζωμό κρέατος ή πουλερικών. Τα υλικά της, λαχανικά

και μυρωδικά, ροδίζονται πρώτα και στη συνέχεια προστίθενται κομματάκια «τρούφας» αντισμένα στο βούτυρο και στο τέλος το αλκοόλ –εδώ η μαδέρα– και λίγο άμυλο για να δέσει η σάλτσα.

Τα βιβλία

«Hōnikēs γεύσεις νεωτερισμός και εξωτισμός των αιώνων των φώτων» του Πιέρο Καμπορέζι, εκδόσεις Αλεξάνδρεια «Savoir Vivre» της Βαρώνης Φον Σταφ, εκδόσεις Περιπέλους «Γεύματα συγγραφέων» της Ορέτα Μπονγκαρτζόνι, εκδόσεις Καστανιώτη

* Η **Δήμητρα Κακαούνακη** είναι δημοσιογράφος και ραδιοφωνικός παραγωγός. Παρουσιάζει κάθε βράδυ, τα μεσάνυχτα, στο **Kosmos** την εκπομπή «**Οίκος Αντοχής**» και το podcast της με τίτλο «**Οι συνταγές του Κόσμου**» με μουσικές, συνταγές και βιβλία, βρίσκεται στο **Ertecho**.

Κοντσέρτο για πρωινό ραδιοφωνικό ξύπνημα και free press

» Με αφορμή τα 20 χρόνια της *Athens Voice* και την κασετίνα που περιλαμβάνει τα εξώφυλλα της, θυμάμαι τα πρώτα πρωινά ραδιοφωνικά ξυπνήματα μιας εποχής που κρατάει μέχρι σήμερα.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CLLXIII

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Τα μάζεψα από Αγγλία τον Ιούνιο και γύρισα άρον άρον μήπως και βρω πατήματα. Είχα πλέον αποφασίσει ότι όσο mellow κι αν ήταν το Bristol, με τα part time του διακάδικου στο Triangle και του μίνι μάρκετ της Park Street, δεν γινόταν δουλειά. Θα μετρούσα μία μία τις πένες για να βγει κάθε βράδυ η προμαγειρεμένη αθλιότητα που πούλαγε για dinner το Tesco. Στον χρόνο πεθαίνεις κι ένωθα ήδη αιωνόβιος.

Στην Αθήνα ήταν όλα χειρότερα απ' ό,τι τα είχα αφήσει. Έχοντας εμπειρία περιοδικών, πήγα κι έκανα επιμέλειες σ' ένα από τα αθλιότερα περιοδικά που έχουν κυκλοφορήσει στα ελληνικά από καταβολής κόσμου. Με το θάρρος ενός εξάμνου σεμιναρίου στο BBC, έστειλα στα τυφλά μια πρόταση για εκπομπή στο Τρίτο Πρόγραμμα. Και με πήραν τηλεφώνω. Και πήγα. Κι έκανα πιλότο. Και τους άρεσε. Και με πήραν. Χρωστάω ευκαιρίες. Στη Δέσποινα και στον Τάσο. Και πιο πολύ απ' όλους, στον Δημήτρη.

Σαν συμβόλαιο με τον λαό, 3 Σεπτέμβρη του 2003 ξεκίνησα. Έπαιρνα τρένο κι ύστερα μετρό, έφτανα Εθνική Άμυνα κι από 'κει ένα οποιοδήποτε λεωφορείο μέχρι το Ραδιομέγαρο. Ξύπνημα Τρίτη-Τετάρτη-Πέμπτη στις 5.00. Κι αργότερα, κάθε μέρα.

Στην 8η εβδομάδα του πάνω κάτω με τα μέσα μεταφοράς σκάει το free press. *Athens Voice!* Μια κοπελιά –πιωμένη cult το δίχως άλλο– με κοιτάει καχύποπτα από το εξώφυλλο. «*Αθήνα Top 100*». Κι η Πέμπτη γίνεται η καλύτερη μέρα μου. Έχω παρέα όχι μόνο στο «πήγαίνε» αλλά και στο «έλα». Κι η σχέση βαθαινει. Και τα χρόνια περνάνε.

Μέσα στα lockdown γνωρίζω πρώτα τη Δήμητρα κι αμέσως μετά τον Δημήτρη. Κι αρχίζω να γράφω. Τους χρωστάω ευκαιρίες. Ειδικά στον Δημήτρη. Και στον Φώτη, φυσικά. Μουσικές, βιβλία, σειρές, κινηματογράφος, ό,τι έρθει κι ό,τι πάει. Όμορφοι άνθρωποι, πολύ όμορφοι. Είτε τους συναντώ στην Αθήνα, είτε στο νησί.

Να σου πω κάτι; Με την *Athens Voice* έχω άπειρες ταυτίσεις. Πάνω απ' όλα συναισθηματικές. Επιπλέον την εμπιστεύομαι απόλυτα στα μουσικά και σ' όλα τα υπόλοιπα της τέχνης, όποιος κι αν τα γράφει. Κι έχουν υπάρξει

και... απομακρύνσεις. Κυρίως στα πολιτικά. Αλλά να σου πω και κάτι ακόμα; Ποτέ κανείς δεν μου 'πε τι να γράψω και τι να μη γράψω. Και κανείς ποτέ δεν γκρίνιαξε για κάτι που έγραψα. Βέβαια πολιτικά δεν γράφω. Ένας από τους δασκάλους μου έλεγε ότι «*όποιος στον δημόσιο χώρο ασχολείται με την τέχνη, αν μιλήσει για πολιτική, κατεβαίνει επίπεδο*». Το πιστεύω. Άσε που δεν έχω και καμία σχέση με τη Realpolitik. Ταυτίζομαι οριζοντίως, καθέτως και πλαγίως με τον Χρήστο Βακαλόπουλο, όταν γράφει στο ημερολόγιό του – αναφέρεται στο «*Γεια σου Ασημάκη*» του Κωστή Παπαγιώργη: «*Εγώ δεν πολέμησα στις Αστουρίες το '34, σύντροφε Σαντιάγκο, ούτε σκότωσα ανθρώπους, ούτε θα είχα το θάρρος να το κάνω. Εγώ κοιτάζω για την ώρα τα αθώα μάτια της μικρής Έλενας –στην περιπτωσή μου της μικρής Μαρίας– και διαβάζω Προυστ για να συμπληρώσω τα φτιασιδία της μάσκας που φοράω κάθε πρωί μετά από το μαύρο μου κασκόλ, σύμβολο ενός παλιού αναρχικού εαυτού μου, απομεινάρει της μικροαστικής κληρονομιάς μου. Μαζί με τα βιβλία του Λακάν, του Ντερντά και την ψευδτική ζωή στα καφενεία, τα ταξίδια στο εξωτερικό, μένει κι η θύμησή σου, σύντροφε Σαντιάγκο, ώστε να μπορώ να πω κάποτε: Είδα κάποιον που σκότωσε φασίστες στις Αστουρίες το '34*».

Ξεφυλλίζω την κασετίνα για τα 20 χρόνια. Εκείνο το box που περιλαμβάνει εξώφυλλα της *Athens Voice* από το 2003 μέχρι σήμερα. Κι είναι πολλά τα εξώφυλλα που δεν μπορώ να ξεχάσω: **Κυριάκος Κατζουράκης** Μάρτης 2007, **Στέφανος Ρόκος** Απρίλης 2007, **Moby** Ιούλιος 2009, **Κωνσταντίνος Βρίτα** Μάρτιος 2012, **Enki Bilal** Φεβρουάριος 2013, **Μανώλης Χάρος** Νοέμβριος 2016, **Γιώργος Τζινοπούδης** Απρίλιος 2019. Και πάει λέγοντας. 20 και κάτι χρόνια η *Athens Voice*. Εμπρός για άλλα τόσα!

Αυτό τον καιρό διαβάζω πολύ. Και συντονίζω σεμινάρια. Ακούω μουσικές. Και παίζω μουσικές. 20 και κάτι χρόνια στο Τρίτο. Και σχεδόν 4 στο Kosmos. Και γράφω. Εδώ, στην *Athens Voice*. Κι ακόμη κι αν καμιά φορά με πιάνει καμιά από τις γκρίνιες μου για όλα και για τίποτα –μεγαλώνω, ξέρεις– είμαι οριζοντίως, καθέτως και πλαγίως... βαθύτατα ευγνώμων.

Η κάισσα των Εξαρχείων

Από εδώ ξεκίνησαν όλα!

Το πρώτο κατάστημα στην Ελλάδα αποκλειστικά με επιτραπέζια παιχνίδια όλων των κατηγοριών και σημείο αναφοράς των gamers για πάνω από 3 δεκαετίες. Στα ράφια του βρίσκουμε την πλήρη σειρά των επιτραπέζιων της ομώνυμης εταιρείας, καθώς και μια μεγάλη αλλά και ποιοτική συλλογή ξενόγλωσσων επιτραπέζιων, Trading Card Games (Magic The Gathering, Pokemon, Yu Gi-Oh) και παιχνιδιών ρόλων με το διάσημο Dungeons & Dragons να ξεχωρίζει. Το κατάστημα **Κάισσα Εξαρχείων** είναι ένα χώρος φιλικός στους νέους παίκτες που θα ήθελαν να μηθούν στο hobby, αλλά και χώρος που πάντα ξυπνά τη νοσταλγία των παλιών!

Καλλιδρομίου 8 & Ιπποκράτους, Εξάρχεια | 210 360 6488
Θα μας βρείτε επίσης και στα καταστήματα **Κάισσα**
Κυψέλη | Χαλάνδρι | Περιστέρι | Γλυφάδα
<https://kaissagames.com> | **Kaissa Athinas**

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Υπέροχες μέρες (PERFECT DAYS) ***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Βιμ Βέντερς ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κότζι Γιακούσο, Αρίσα Νακάνο, Τόκιο Εμότο

Μοναχικός μεσήλικας, καθαριστής δημόσιων τουαλετών στο Τόκιο απολαμβάνει την καθημερινή του ρουτίνα που περιλαμβάνει απαραίτητα μπάνιο στα λουτρά, διάβασμα, ροκ μουσική από τις παμπάλειες κασέτες του, τη φροντίδα των φυτών στο μίνιμαλ διαμέρισμά του και τη γεύση του αγαπημένου του φαγητού στην καντίνα της γειτονιάς του. Όμως ακόμη και σε τούτο το καλά οργανωμένο πρόγραμμα του «κυρίου Χιραγιάμα» (όπως τον αποκαλεί ο ελαφρόμυαλος βοηθός του) υπάρχουν ρωγμές στις οποίες μπορεί να παρεισφρήσει κάποια μικρή έκπληξη.

Ο Βιμ Βέντερς είναι σκηνοθέτης που στο παρελθόν έχει τιμήσει το είδος του road monie με υπέροχες δημιουργίες («Παρίσι Τέξας», «Η Αλίκη στις πόλεις»), αλλά και προβληματικά σχέδια («Μην ξαναγυρίσεις») στη θαυμαστή καριέρα του, που κρατά σχεδόν μισό αιώνα. Το νέο του φιλμ με μια πρώτη ματιά δεν έχει και τόσο σχέση με το παραπάνω είδος –κυρίως είναι μια ωδή στην ομορφιά της ζωής–, αλλά ο Γερμανός σκηνοθέτης στρέφεται στα προσφιλή του εργαλεία (ένα αυτοκίνητο, μελαγχολική μουσική, στεγνή δραματουργία κ.λπ.) για να αφηγηθεί την ιστορία του ήρωά του, ο οποίος είναι ένας μοναχικός ταξιδιώτης που περιπλανιέται στην ίδια του την πόλη. Το φιλμ είναι με διαφορά η καλύτερη ταινία του βραβευμένου με Χρυσό Φοίνικα («Παρίσι Τέξας») Γερμανού σκηνοθέτη, από την εποχή του ντοκιμαντέρ «Πίνα Μπούους» το 2011. Μάλιστα, αν θελήσουμε να βρούμε τις αμιγώς μυθοπλαστικές δημιουργίες του που είχαν ξεχωριστή καλλιτεχνική αξία στο παρελθόν, μάλλον θα χρειαστεί να πάμε ακόμα πιο πίσω. Ίσως και στα 90ς με το «Μέχρι το τέλος του κόσμου» ή το προσωπικά αγαπημένο και παραγνωρισμένο «Lisbon story». Οι «Υπέροχες μέρες» είναι μια απέραντα γλυκιά και τρυφερή ταινία, που έχει ως επιπλέον ατού την αποπληστική ερμηνεία του πρωταγωνιστή του, ο οποίος τιμήθηκε στις Κάννες. Ο έμπειρος Ιάπωνας ηθοποιός Κότζι Γιακούσο («Τρίτο έγκλημα», «Βαβέλ» κ.ά.) είναι συγκλονιστικός στον ρόλο του Χιραγιάμα, χωρίς να κάνει τίποτα περιττό. Στο μεγαλύτερο μέρος του φιλμ παραμένει λιγομίλιτος, στωικός και διακριτικός, μεταδίδοντας εξάισια την ειλικρινή ευγνωμοσύνη του για το θαύμα της ζωής που βιώνει κάθε μέρα. Η λιτή γραφή του Βέντερς σε πολλά σημεία μεγαλουργεί, θυμίζοντας έντονα το ουμανιστικό και συνταρακτικό μέσο στην απλότητα του σινεμά του Γιασουτζιρο Όζου. Τελικά η ελευθερία στη ζωή, σύμφωνα με τον Βέντερς, εκτός από επιλογή είναι κυρίως μια λυτρωτική, τελετουργική διαδικασία που περιλαμβάνει απαραίτητα όλα εκείνα που μας κάνουν πραγματικά ευτυχισμένους: από ένα βιβλίο του Φόκνερ μέχρι ένα τραγούδι του Ότις Ρέντινγκ.

ΑΚΟΜΗ ▶▶▶ Η «**Εμπόλεμη ζώνη**»* είναι μια ανούσια πολεμική περιπέτεια με τους Λιάμ Χέμγουορθ και Ράσελ Κρόου να κινούν τα νήματα της δράσης για μια εγκλωβισμένη διοίκηση Αμερικανών πεζοναυτών σε ζούγκλα στις Φιλιππίνες. ▶▶▶ Στο ντοκιμαντέρ «**Ladies in Waiting**» της Ιωάννας Τσουκαλά κινηματογραφείται η καθημερινότητα στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής ▶▶▶ Το ντοκιμαντέρ «**Η μητέρα του σταθμού**»***½ της Κωστούλας Τωμαδάκη αφορά στις «αόρατες» γυναίκες της μετεμφυλιακής Ελλάδας που ξενιτεύτηκαν για την αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής.

JUST THE FACTS

Υπέροχες μέρες***½
Το «Tokyo story» του Βιμ Βέντερς

Εκεί που το κακό παραμονεύει***½
Μεταφυσικός τρόμος από την Αργεντινή

Ένα τέλος και μια αρχή**
Ο πλανήτης εκδικείται

Το χέρι της θείας δικής*½
Μηρα ντε φερ μεταξύ Ορλάντο Μπλουμ και Αντι ΜακΝτάουελ

Η μητέρα του σταθμού***½
Μια άλλη ιστορία μετανάστευσης από την Κωστούλα Τωμαδάκη

Εμπόλεμη ζώνη*
Υμνώντας τον ηρωισμό των Αμερικανών πεζοναυτών

Ladies in Waiting—
Η ψυχική υγεία στο κέντρο της κάμερας

- * ΑΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

76η Μπερλιναλέ: Αυτή τη Χρυσή Αρκούδα ποιος θα την πάρει;

Εκεί που το κακό παραμονεύει (CUANDO ACECHA LA MALDAD/ WHEN EVIL LURKS) ***½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Νταμιάν Ρούγκνα ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ιεζκεέλ Ροντρίγκεζ, Ντεμιάν Σαλομόν, Λουίς Ζιεμπρόσκι, Σίλβια Σαμπατάρ

Σε απομονωμένη αγροτική περιοχή της Αργεντινής οι κάτοικοι ενός χωριού υποψιάζονται πως μια δαιμονική παρουσία έχει στοιχειώσει τον γιο μιας οικογένειας.

Ένα τρομακτικό μεταφυσικό θρίλερ από την Αργεντινή με διακρίσεις σε φεστιβάλ και εγκωμιαστικά σχόλια της διεθνούς κριτικής. Κάποιες πραγματικά εμπνευσμένες σκηνές που προκαλούν ανατριχίλα και μια πιασάρικη ιδέα που κινεί τα νήματα της αιματοβαμμένης πλοκής είναι τα θεμέλια τούτης της βίαιης –στα όρια του σαδισμού– ταινίας τρόμου που θα λατρέψουν οι φαν του είδους, αλλά οι υπόλοιποι μάλλον θα νιώσουν το στομάχι τους να ανακατεύεται. Στις απίστευτες νοσηρές εικόνες που σκιστάει ο αν μη τι άλλο ταλαντούχος Νταμιάν Ρούγκνα υπάρχουν και 2-3 (σαν αυτή με το τσεκούρι στο πρώτο ημίωρο του φιλμ ή εκείνη με το σκυλί και το παιδί) οι οποίες μετά από χρόνια θα θεωρούνται σίγουρα κλασικές για τους φανατικούς σπλετεράδες.

Ένα τέλος και μια αρχή (THE END WE START FROM) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαχάλια Μπέλο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Τζόντι Κόμερ, Μπένεντικτ Κάμπερματς, Κάθριν Γουότερστον

Πρωτοφανή φυσικά φαινόμενα με ατελείωτη βροχή και καταγίδες μετατρέπουν το Λονδίνο σε υγρό τάφο για χιλιάδες κατοίκους. Μια νεαρή γυναίκα και το νεογέννητο βρέφος της προσπαθούν να βρουν ένα καταφύγιο, αλλά οι κίνδυνοι είναι αμέτρητοι.

Στο σκηνοθετικό ντεμπούτο της η ταλαντούχα Μαχάλια Μπέλο, κρησιμοποεί το σενάριο της Άλις Μπιρχ («Normal People») για να διηγηθεί μια ιστορία επιβίωσης. Όμως παρά την πολλά υποσχόμενη ιδέα που κρούει των κώδωνα του κινδύνου για την ανθρωπότητα εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, η τελική γεύση είναι μιας αδέξιας προσπάθειας να συνδεθεί ο εφιάλτης της οικολογικής καταστροφής με μια απλοϊκή ματιά γύρω από τη δύναμη της μητρότητας. Παρά την αξιοσημείωτη προσπάθεια της Τζόντι Κόμερ («Killing Eve») να πλάσει ένα δυνατό γυναικείο πορτρέτο, το φιλμ δεν είναι όσο συναρπαστικό υπόσχεται.

Το χέρι της θείας δικής (RED RIGHT HAND) *½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Έσομ Νελμς, Ίαν Νελμς ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ορλάντο Μπλουμ, Άντι ΜακΝτάουελ, Μπράιαν Γκέραχτι, Κένεθ Μίλερ

Ο Κας προσπαθεί να έχει μια ήσυχη ζωή στην κομψεία Οντιμ στα Απαλάχια όρη φροντίζοντας την ορφανή ανιψιά του Σαβάνα, αλλά η σκληρή αρχηγός του τοπικού υποκόσμου δεν του επιτρέπει. Η Μπιγκ Κατ, όπως την αποκαλούν, απαιτεί 3 χάρες προκειμένου να σβήσει το χρέος του αλκοολικού πατέρα της Σαβάνα, ο οποίος θρηνεί ακόμη τον θάνατο της γυναίκας του, που ήταν η αδελφή του.

Υπερβίαιη και νοσηρή η περιπέτεια των αδελφών Νελμς, θα περνούσε σίγουρα απαρατήρητη δίχως την παρουσία των Ορλάντο Μπλουμ και Άντι ΜακΝτάουελ. Ο πρώτος είναι σχεδόν αγνώριστος με το χτισμένο από μους και τατουάζ κορμί, ενώ αποκαλυπτική είναι η μεταμόρφωση της ντελικάτης ΜακΝτάουελ στον ρόλο της σαδίστριας αρχηγού της τοπικής μαφίας. Όλα κινούνται απόλυτα προβλέψιμα και το σκηνοθετικό τιμόνι μπάινει στον αυτόματο.

«Στο κακό αρέσουν τα παιδιά και στα παιδιά αρέσει το κακό» (Εκεί που το κακό παραμονεύει)

The power of love

Γιατί μιλάνε όλοι για την ταινία «Άγνωστοι μεταξύ μας»
(και συγκινούνται)

Της ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ ΓΛΥΝΙΑΔΑΚΗ

Όταν ήμουν μικρή και οι γονείς μου είχαν καλεσμένους στο σαλόνι στον κάτω όροφο του σπιτιού, η αγαπημένη μου στιγμή ήταν όταν επιτέλους μπορούσα να φύγω από το τραπέζι και ν' ανέβω να κουκουλιάσω στο κρεβάτι μου με τα φώτα κλειστά, ακούγοντας τους ήχους της παρουσίας τους να συνεχίζουν ν' αντηχούν μες στο σπίτι — τις συζητήσεις, τα γέλια τους, ίσως λίγο τη μουσική που έπαιζε στο φόντο της γιορτής— σαν ένα σάουντρακ της αίσθησης ασφάλειας που με ναούριζε.

Ήταν η επιβεβαίωση ότι η ζωή συνεχιζόταν έξω από τα όρια του δικού μου κόσμου και με περίμενε να επιστρέψω σε αυτήν όταν ξαναξυπνούσα· ένα δίχτυ ασφαλείας με τη μορφή των γονιών μου. Τότε δε θα μπορούσα να περιγράψω, φυσικά, αυτό το συναίσθημα με τις λέξεις που χρησιμοποιώ τώρα, αλλά θυμήθηκα ακριβώς αυτή την αίσθηση παρακολουθώντας τον Άνταμ, τον σαραντάρη πρωταγωνιστή του «Άγνωστοι μεταξύ μας», να προσπαθεί ν' ανακτήσει τις μνήμες τις παιδικής του ηλικίας επισκεπτόμενος το πατρικό του σπίτι έξω από το Λονδίνο και —λόγω μιας αδύνατης μεταφυσικής συνθήκης— να ξανασυναντά εκεί τους νεκρούς γονείς του, ίδιους κι απaráλλαχτους με το πώς ήταν πριν τους χάσει σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στα 12 του χρόνια.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή.

Ο Άνταμ, λοιπόν, ένας Βρετανός Gen X-er που γράφει κινηματογραφικά και τηλεοπτικά σενάρια εργαζόμενος αποκλειστικά από το σπίτι του, κατοικεί σε ένα σχεδόν άδειο κτήριο δεκάδων διαμερισμάτων λίγο έξω από το Λονδίνο και πάσχει από writer's block.

Τον παρακολουθούμε να παλεύει μες στο κουκούλι του —το όμορφο διακοσμημένο, αλλά κενό από άλλους ανθρώπους, διαμέρισμά του, με θέα τους ουρανοξύστες του Σίτυ έξω από το παράθυρο— να συνθέσει ένα σενάριο που εκτυλίσσεται το 1987, όταν αυτός ήταν ακόμα σχεδόν έφηβος. Στο background είναι συνεχώς ανοιχτή μια τηλεόραση που —εναλλάξ μ' ένα πικάπ— παίζει χιπ της δεκαετίας του '80, σε μια προσπάθεια να ξαναβάλει τον Άνταμ στο πνεύμα εκείνης της εποχής.

Από την αρχή της ταινίας το βασικό χαρακτηριστικό του πρωταγωνιστή είναι πως είναι μόνος του. Ίσως λίγο από επιλογή, αλλά κυρίως επειδή τα έφερε έτσι η ζωή του, ο Άνταμ ζει αποκλειστικά με βάσει τις δικές του συντεταγμένες. Είναι δε τόσο συνηθισμένος σε αυτή του τη συνθήκη, που ένα βράδυ, όταν ο μοναδικός κατά τα φαινόμενα άλλος ένοικος του τεράστιου αυτού πύργου διαμερισμάτων έρχεται και του χτυπάει την πόρτα για να μοιραστούν ένα μπουκάλι ούισκι, ο Άνταμ, ευγενικά μα αποφασιστικά, τον αποδιώχνει. Δε

θέλει κανείς να εισβάλει στη μοναξιά και στη νοσταλγία του, που έχουν γίνει χρόνια τώρα το comfort zone του.

Αυτός είναι ο καμβάς πάνω στον οποίο ο Άντριου Χέιγκ (*Weekend, 45 years*) σκηνοθετεί μία από τις πιο συγκινητικές και περιεργές ταινίες που έχω δει τον τελευταίο καιρό. Εμπνευσμένος από το βιβλίο *Strangers* (αγγλική μετάφραση) του Ταϊτσι Γιαμάντα, ο Χέιγκ θα πάρει την ιστορία του Ιάπωνα σαραντάρη σεναριογράφου του Γιαμάντα, που τυχαία γνωρίζει κι αρχίζει να κάνει παρέα μ' ένα νεαρό ζευγάρι που θυμίζει τους νεκρούς του γονείς, και θα τη μεταφέρει στο μετα-πανδημικό Λονδίνο όπου ο Άνταμ, προσπαθώντας να ανακτήσει τις μνήμες της παιδικής του ηλικίας που θα του επιτρέψουν να γράψει το σενάριό του, θα επισκεφτεί το πατρικό του σπίτι έξω από την πόλη και θ' αρχίσει να ξαναζεί την παιδική του ηλικία, ως ενήλικας.

Πάνω σε αυτή τη παράξενα μεταφυσική συνθήκη ο Χέιγκ —που γύρισε την ταινία στο δικό του πατρικό σπίτι— σπίνει ένα εξόχως νοσταλγικό σύμπαν όπου το πληγωμένο μικρό παιδί που κατοικεί ακόμα στο σώμα του ενήλικα Άνταμ θα ξαναζήσει τη θαλαπυρή και την αγάπη των αναμνήσεών του, την αμηχανία στις κόντρες με τους γονείς, θα προσπαθήσει να εξηγήσει στη σοκαρισμένη μητέρα του πως το 2023 δεν τρέχει τίποτα αν είσαι γκέι άνδρας κι ότι δεν πρέπει να τρομοκρατείται πια από το AIDS, θα δεχθεί τη συγγνώμη του φασματικού του πατέρα, που καταλαβαίνει για πρώτη φορά πόσο μπουλινγκ είχε δεχθεί ο γιος του στο σχολείο κι ότι, αν ήταν στη θέση των συμμαθητών του, πιθανόν να συμμετείχε κι αυτός στη διαπόμπευση, θα ξανακωθεί για ασφάλεια στο κρεβάτι των γονιών του και θα επισκεφθεί το αγαπημένο του μέρος σ' ολόκληρο τον παιδικό του κόσμο: ένα οικογενειακό εστιατόριο με μπέργκερ και μιλκ-σέικ. Κι όλα αυτά συμβαίνουν κάθε φορά που ο Άνταμ παίρνει το τραίνο από τη Βικτώρια και κατεβαίνει κοντά στο Κρόιντον στο νότιο Λονδίνο, για να επισκεφτεί το φάντασμα της παιδικής του ηλικίας.

Και κάθε φορά που επιστρέφει σπίτι, συναντά αυτόν τον άνδρα, τον Χάρι, που του προσέφερε εκείνο το μπουκάλι ούισκι στην αρχή της ταινίας και με τον οποίο, εν τω μεταξύ, έχουν συνάψει μια ερωτική σχέση γεμάτη αγάπη και τρυφερότητα, κινηματογραφημένη με τέτοιο τρόπο που πραγματικά δεν έχει καμία σημασία ότι οι δύο πρωταγωνιστές της είναι άνδρες: *this is not what this film is about*, που λένε.

Μόνο που είναι. Γιατί αυτό για το οποίο θέλει να μιλήσει ο Χέιγκ είναι ακριβώς η μοναξιά που μια ολόκληρη γενιά γκέι ανθρώπων —η δική του γενιά— βίωσε μέσα σε κλειστές ντουλάπες, μπροστά στο φόβο του AIDS, σε μια εποχή που οι αντιλήψεις στη Βρετανία δεν είχαν καμία απολύτως σχέση με την τωρινή νοοτροπία των ανθρώπων. «Μεγαλώνοντας», λέει ο Χέιγκ σε μια συνέντευξή του στον Γκάρντιαν, «ένιωθα ότι αν ήμουν γκέι, δεν θα είχα κανένα μέλλον και συνεπώς η μόνη άλλη εναλλακτική ήταν να μην είμαι γκέι — κάτι που φυσικά δε γίνεται. Αυτήν την ιστορία ήθελα να πω».

Η ταινία επισκέπτεται εμβληματικά στέκια του γκέι Λονδίνου —όπως το θρυλικό Royal Vauxhall Tavern—, αλλά δεν είναι απλώς μια γκέι ταινία. Είναι χίλια περισσότερα πράγματα από αυτό: είναι μια ταινία για την παιδική ηλικία όλων μας, την ντροπή και τη μοναξιά της εφηβείας, αλλά και τη

νοσταλγία των καλών της στιγμών· μια ταινία για την απώλεια των γονιών και το πώς ο άνθρωπος καλείται να σταθεί στα δυο του πάλια πόδια μόνος, χαράσσοντας τα όρια του κόσμου του όσο καλύτερα μπορεί. Είναι μια ταινία για την αγάπη, την τρυφερότητα, την αποδοχή, την ανάγκη της γονεϊκής ενσυναίσθησης, τα τραύματα που φέρουμε όλοι, ανεξαρτήτως σεξουαλικότητας και φύλου. Όταν ο Χέιγκ, μετά από δεκαετίες, γύρισε πίσω στο πατρικό του για να κινηματογραφήσει το σενάριο με την άδεια του νέου ιδιοκτήτη του σπιτιού, διαπίστωσε κάτι πολύ περίεργο: το παιδικό του έκζεμα, που είχε καλμάρει για δεκαετίες, ξαναφούντωσε ακριβώς στα ίδια σημεία που φούντωνε όταν ήταν παιδί. «Νιώθω ότι το σώμα θυμάται κατά κάποιο τρόπο το τραύμα», λέει. «Τα πράγματα σχεδόν ενσωματώνονται στο DNA μας και βρι-σκουν τρόπους να διαρρυσούν».

«Άγνωστοι μεταξύ μας»

σκην. Άντριου Χέιγκ, Ην. Βασίλειο, 2023

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:

Άντριου Σκοτ, Πωλ Μέσκαλ, Κλαϊρ Φού, Τζέιμι Μπελ

Για όσους μεγάλωσαν ακούγοντας Frankie Goes to Hollywood και Fine Young Cannibals και ονειρεύονταν έναν κόσμο όπου κάποιος θα τους αγαπούσε αλλά κυρίως θα τους καταλάβαινε —αλλά και για τη Gen Z, που φαίνεται να ονειρεύεται ακριβώς το ίδιο και μοιάζει να αγκαλιάζει με νοσταλγία τη δεκαετία του 1980 (δείτε, ας πούμε, την επιτυχία που έχει το re-working του *One Day* ως σειρά στο Netflix)— αυτό το μικρό διαμάντι που συνδυάζει το ρομαντικό δράμα μ' ένα πολύ ιδιαίτερο ghost story, είναι ό,τι πιο ειλκρινές κι αυθεντικό έχω δει πάνω στη συνθήκη της προσωπικής μοναξιάς του σύγχρονου ανθρώπου. Μια συμβουλή μόνο, πριν πάτε να το δείτε: πάρτε χαρτομάντιλα. **A**

26ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

6 φιλμ που θα συζητηθούν

«Taboo - Amos Guttman»

«Cinema Laika»

«The Gospel According to Ciretta»

«Viva Varda!»

«The Gullspang Miracle»

Στο Τμήμα των Ανοικτών Οριζόντων θα προβληθεί το «*The Gullspang Miracle*» της **Μαρία Φρέντρικσον**. Το φιλμ, σουηδο-δανο-νορβηγικής παραγωγής, μέσα σε 109 λεπτά παρουσιάζει την παράξενη ιστορία δύο αδελφών που σχεδίαζαν να αγοράσουν ένα διαμέρισμα στην κωμόπολη Gullspang της Σουηδίας. Όταν πηγαίνουν να δουν το σπίτι για το οποίο είχαν «ένα τρομερό ένστικτο», έκπληκτες συνειδητοποιούν πως η πωλήτρια είναι ολόγεια με τη μεγαλύτερη αδερφή τους, η οποία αυτοκτόνησε 30 χρόνια πριν. Μια ταινία που ξεκινά ως απόκοσμη ιστορία οικογενειακής επανένωσης, γρήγορα ανοίγει σαν το κουτί της Πανδώρας και καταλήγει σε μια απρόσμενη συνθήκη όπου οι ζωές των τριών γυναικών στροβιλίζονται εκτός ελέγχου.

Ο Αμός Γκούτμαν (1954-1993) υπήρξε ξεχωριστός Ισραηλινός σκηνοθέτης. Όσο ζούσε ήταν το μαύρο πρόβατο για το συντηρητικό ισραηλινό κινηματογραφικό κατεστημένο. Μετανάστης από τη Ρουμανία, δεν βρήκε ποτέ πραγματικά τη θέση του στη νέα του πατρίδα. Ήταν ομοφυλόφιλος και γύρισε τις πρώτες ισραηλινές ταινίες γύρω από αυτή τη θεματολογία. Ήθελε να κάνει ταινίες που να αφορούν όλο τον κόσμο, όχι μόνο το Ισραήλ. Όταν διασκεύασε, το 1987, το έργο του Γκόραμ Κανιούκ «*Himmo Melech Yerushalaim*» χρωμάτισε ακόμη και τις πιο ιερές στιγμές της ιστορίας του Ισραήλ με καμπινελιές. Ήταν τολμηρός, αλλά πρόλαβε να γυρίσει μόνο τέσσερις ταινίες πριν πεθάνει από AIDS. Το έργο «*Taboo - Amos Guttman*» σε σκηνοθεσία Σόλι Μιλάμεντ, που αποτελείται κυρίως από αποσπάσματα της τελευταίας συνέντευξης του Γκούτμαν, θα προβληθεί στους Ανοικτούς Οριζόντες.

Σημαντική στιγμή για το 26ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης είναι η παγκόσμια πρεμιέρα (στο τμήμα των Ανοικτών Οριζόντων) του ιταλικού φιλμ «*The Gospel According to Ciretta*». Μια παράξενη βιογραφία από την **Καρολάιν Φον Ντερ Τάν**, που μέσα σε 75 λεπτά ξετυλίγει το νήμα της ζωής ενός άντρα. Ο Σιρέτα ζει στο δικό του σύμπαν θρησκείας, φαντασίας και εφευρετικότητας, σε έναν προσωρινά κλειστό χώρο θεάτρου στο ιστορικό κέντρο της Νάπολης. Ασχολείται περιστασιακά με την πορνεία και λατρεύει την Παναγία. Είναι ευλογημένος με υπέροχη φωνή και ερμηνευτικό ταλέντο και θέλει να πραγματοποιήσει μια μεγάλη πομπή προς τιμήν της Παναγίας. Αλλά το θέατρο όπου διαμένει πωλείται και ο Σιρέτα βρίσκεται σε αδιέξοδο.

Ένα ακόμη έργο που θα απολαύσουν κυρίως οι σινεφίλ –πρωταγωνιστής είναι ο διάσημος σκηνοθέτης **Άκι Καουρισμάκι** – είναι το γαλλοφινλανδικό «*Cinema Laika*» σε σκηνοθεσία **Βέλικο Βί-ντακ**, επίσης στους ιδιαίτερα δυναμικούς φρέτος Ανοικτούς Οριζόντες. Σε ένα χωριό στη Φινλανδία, που τους τελευταίους δύο αιώνες ασχολείται με μεταλλουργικές δραστηριότητες, ο Καουρισμάκι και ο φίλος του, ποιητής και συγγραφέας Μίκα Λάτι, κατασκευάζουν τον δικό τους κινηματογράφο σε ένα παλιό κυτήριο. Χρησιμοποιώντας ανακυκλωμένο ξύλο, μέταλλο και μεταχειρισμένα έπιπλα, ο σκηνοθέτης και οι κάτοικοι της περιοχής κατασκευάζουν από κοινού το Kino Laika. Ο χώρος περιβάλλεται από Cadillac, μοτοσικλέτες, ροκ μπαρ και την ομορφιά της φύσης που προκαλεί δέος, ενσωματώνοντας την ουσία της γοητείας του κινηματογράφου – ένα μέρος

όπου η μαγεία βρίσκεται στη βαθιά του ικανότητα να αποκινεί την αλλαγή.

Στο «*Time takes a cigarette*» η ιαπωνική καταγωγή **Άγια Κορέτζκι** που ζει μόνιμα από το 1992 στην Πορτογαλία, μέσα σε 32 λεπτά παρουσιάζει την πανκ ροκ σκηνή της δεύτερης πατρίδας της. Στο μεταίχμιο της δεκαετίας του '70 και των αρχών της δεκαετίας του '80 στην πόλη του Πόρτο στην Πορτογαλία, άρχισαν να ξεφυτρώνουν συναυλίες από ροκ και πανκ συγκροτήματα. Λίγα μόλις χρόνια νωρίτερα, στις 25 Απριλίου 1974, ήρθε το τέλος της μακροβιότερης δικτατορίας στην Ευρώπη και σκόρπισαν άνεμοι πολιτικής και δημιουργικής ελευθερίας. Μέσα από μια αλληλουχία συναρπαστικών ταμπλό βιβάν, τα οποία αναπαριστούν φωτογραφίες μιας μάλλον νοσταλγικής εποχής αλλά αξιοποιώντας μοντέλα της δικής μας, η ταινία μοιράζεται μερικές από τις πιο εκκωφαντικές αφηγήσεις εκείνης της τρελής εποχής, οι οποίες δεν κατάφεραν ποτέ να φτάσουν στ' αυτιά μας. Το φιλμ κάνει τη διεθνή πρεμιέρα του στη Θεσσαλονίκη, επίσης στο Τμήμα Οριζόντων, αλλά στην κατηγορία των μικρού μήκους φιλμ.

Τέλος, στο ξεχωριστό τμήμα **Top Docs** θα προβληθεί το «*Viva Varda!*» του Γάλλου **Πιερ Ανρί Ζιμπέρτ**. Όταν η **Ανιές Βαρντά** («γιαγιά του Νέου Κύματος») απεβίωσε τον Μάρτιο του 2018, πλήθος νεκρολογιών πλημμύρισαν το διαδίκτυο, αλλά ο κόσμος δεν φαινόταν έτοιμος να αποχαιρετήσει ένα από τα μεγαλύτερα του είδωλα. Αυτό το τρυφερό πορτρέτο της πρωτοπόρου σκηνοθέτριας του μεταπολεμικού κινηματογράφου, η οποία τιμήθηκε από το Χόλιγουντ όσο βρισκόταν εν ζωή, δείχνει με τρόπο αυθόρμητο και άμεσο τους λόγους για τους οποίους η Βαρντά έχει γίνει πηγή έμπνευσης για μια ολόκληρη γενιά νέων κινηματογραφιστών, αφού κατάφερε να επαναπροσδιορίσει πώς μπορούσαν να μοιάζουν οι ταινίες και ποιες ιστορίες είναι δυνατόν να διηγηθούν. Ενώ συχνά υποδούταν και προέβαλλε τον ίδιο της τον εαυτό μέσα από τον φακό της, αυτό το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει για πρώτη φορά στα χρονικά ένα κόντρα πλάνο χρησιμοποιώντας αρχειακό υλικό που δεν έχουμε ξαναδεί και διαφωτιστικές συνεντεύξεις με την οικογένεια, τους φίλους και τους συνεργάτες της. Το ντοκιμαντέρ «*Viva Varda!*», που δημιουργήθηκε από ντοκιμαντερίστα με ειδίκευση στην ιστορία του κινηματογράφου, αποκαλύπτει μία ολοκαίνουργια οπτική στη ζωή και στην καριέρα της επιδραστικής δημιουργού, αναδεικνύοντας για ακόμη μια φορά το πραγματικό νόημα του γυναικείου βλέμματος. **A**

Οι σινεφίλ που θα βρεθούν στη Θεσσαλονίκη μεταξύ 7 και 17 Μαρτίου έχουν αρκετούς λόγους για να επισκεφτούν τις αίθουσες που φιλοξενούν τα φιλμ του 26ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ. Σας παρουσιάζουμε 6 από αυτούς.

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

Δεν το πιστεύω αυτό που μου συνέβη! Έφαγα μεγάλη ήττα.

Έκανα μια σχέση πρόσφατα, υποτιθέεται σοβαρή. Ένα ωραίο απόγευμα, τον κάλεσα σπίτι να δούμε Netflix και, όπως ήταν αναμενόμενο, καταλήξαμε γυμνοί στο κρεβάτι. Την ώρα που κάναμε σεξ όμως, και εκεί που μου έλεγε «ναι, μωρό μου, σε θέλω», σε κάνω, σε ράνω, αν τι με με πει με το όνομά μου, με προσφώνησε με το όνομα της πρώην του. By the way, ήξερα το όνομά της πρώην του γιατί είχαμε κάνει συζήτηση περί του θέματος. Δεν είπα τίποτα εκείνη τη στιγμή. Φυσικά και του έκανα κουβέντα μετά, αλλά έκανε τον ανήξερο και μου απάντησε ότι λάθος άκουσα, πως αποκλείεται, και δεν το παραδεχόταν. Λες να αρχίσω να φοβάμαι για την πρώην, τι να κάνω;

Δεν θέλω να σε ανησυχίσω, αλλά αυτό δεν είναι και το καλύτερο σημάδι. Ωστόσο, η σχέση σας είναι ακόμη φρέσκια και ίσως παίζουν όλα issues με την πρώην σύντροφο, τα οποία σε καμία περίπτωση δεν σε ενδιαφέρουν γιατί δεν μπορείς να τα λύσεις εσύ. Για να μην τον δικάσουμε τον άνθρωπο, παίζει και η συνήθεια τον ρόλο της, εδώ που τα λέμε. Δεν ξέρω πόσο καιρό ήταν με την πρώην. Έχει συμβεί και στις καλύτερες οικογένειες, χωρίς βέβαια αυτό να είναι δικαιολογία. Αυτό που είναι απογοητευτικό για μένα είναι ότι δεν στο παραδέχτηκε. Δύσε λίγο χρόνο, έχε τις κεραίες σου ανοιχτές και αν ξανασυμβεί νομίζω πως θα έχουμε θέμα.

Άκου να δεις τι έχω πάθει. Είμαι ερωτευμένη με ένα αγόρι και αυτός με θέλει, εννοείται. Έχουμε αποκτήσει μια σχεδόν κανονική σχέση, άτυπα είναι σαν να είμαστε ζευγάρι, χωρίς να το έχουμε πει επίσημα. Αυτή η ιστορία κρατάει τώρα ένα εξάμηνο. Είτε το πιστεύεις είτε όχι, ακόμη δεν μου έχει πει «σ' αγαπώ». Εννοείται δεν του το έχω πει ούτε εγώ, αλλά πραγματικά το σκέφτομαι συνεχώς. Κάθε φορά που πάμε να κλείσουμε το τηλέφωνο, όλο και πάει να μου ξεφύγει. Και από κοντά όταν βρισκόμαστε, πάλι τα ίδια. Μα πότε θα μου το πει; Δεν νομίζεις ότι έχει περάσει ήδη αρκετός καιρός;

Πες το εσύ χρυσόστομη, αφού το νιώθεις! Τι περιμένεις; Να το πει πρώτα ο «πρίγκιπας»;

Γιατί ταιλωπωρείσαι έτσι; Τι κακό μπορεί να συμβεί; Μια κουβέντα είναι. Εγώ λέω «σ' αγαπώ» στους φίλους μου, στον σκύλο μου, στην οικογένειά μου όσο συχνότερα μπορώ. Δεν υπάρχει πιο όμορφο και αγνό πράγμα. Κι αν δεν στο ανταποδώσει τότε να μου στείλεις, να έχουμε κάτι να συζητήσουμε...

Μανεκέν μου, μου έχουν μπει ψύλλοι στα αυτιά. Έχω σχέση με ένα παιδί και τον έχω γνωρίσει στους δικούς μου γιατί το βλέπαμε σοβαρά το πράγμα. Όμως, απ' ό,τι καταλαβαίνω, την πέφτει στη δικαιολογία μεταξύ σοβαρού και αστείου. Εγώ έχω πάσει το γενικότερο νίβε. Η μάνα μου δεν μου έχει πει τίποτα και προφανώς απλώς γελάει με τα συνεχόμενα κομπλιμέντα που τα κάνει και μπροστά μου (για να καταλάβεις το θράσος του). Μια ωραία μέρα πηγαίνοντας σπίτι των δικών μου να ποτίσω τα λουλούδια, γιατί έλειπαν στο χωριό, βρίσκω ένα μπουκέτο λουλούδια στην πόρτα με αφιέρωση «στην πιο όμορφη»... Δεν έγραφε όνομα από κάτω, αλλά νομίζω ότι ήταν αυτός. Έχω μπερδευτεί και η θέση μου είναι αρκετά λεπτή, πρέπει να είμαι σίγουρη για να μην εκτεθώ...

Γεια σου φίλη μου, και ψυχραιμία! Αρχικώς, δεν ξέρουμε αν έστειλε τα λουλούδια εκείνος. Είναι μια υπόθεση που κάνεις επειδή, όπως λες, έχουν μπει ψύλλοι στ' αυτιά σου. Μπορεί να έχεις από-

λυτο δίκιο και πραγματικά δεν ξέρω αν έχω ακούσει κάτι πιο lame το τελευταίο διάστημα, αλλά μπορεί να είναι και ο ιδιαίτερος τρόπος του για να καλοπιάσει τη μητέρα σου ώστε να τον συμπαθήσει για χάρη σου. Από τη στιγμή όμως που τον υποψιάζεσαι, μπορείς να ρωτήσεις και τη γνώμη της μητέρας σου. Αν δηλαδή νιώθει και εκείνη άβολα με τα κομπλιμέντα του και πώς το βλέπει το θέμα ως ένας τρίτος παρατηρητής, που σε νοιάζεται και σε αγαπάει. Αν μιλάμε για τη lame version, τρέχα μακριά του με 100άρη!

COSMIC TELEGRAM

Από την ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

Κριός

20 Μαρτίου - 19 Απριλίου

Αγαππé μου Κριέ, αυτή την εβδομάδα έχεις έντονη συναισθηματική φόρτιση, καθώς περνάμε στην εποχή του Ιχθύ. Στον ερωτικό τομέα βρίσκεσαι σε άρνηση προκειμένου να περάσεις καλά και επιλέγεις να αφήσεις κατά μέρος πράγματα που σε απασχολούν, όμως γνωρίζεις ότι κρύβοντας κάτω από το χαλί σκέψεις άκρη δεν βγαίνει. Εσύ που είσαι σε σχέση, προς το τέλος της εβδομάδας με την πανσέληνο στο ζώδιο της Παρθένου, δεν θα έχεις τόσο χρόνο να αφιερώσεις στο ταίρι σου και ίσως αυτό να δημιουργήσει έντονο κενυρισμό. Εσύ που είσαι ελεύθερος, καλά το πας αλλά μην επενδύσεις σε μια επιπόλαιη, νέα γνωριμία.

Ταύρος

20 Απριλίου - 19 Μαΐου

Αγαππé μου Ταύρε, η εβδομάδα ξεκινά με παραπάνω άγχος για θέματα διαδικαστικά που έχουν μείνει πίσω. Ίσως πρόκειται για κάποια μετακόμιση ή ταξίδι... Παρ' όλα αυτά τα προγνωστικά είναι θετικά για εσένα που θες να κάνεις κάτι καινούργιο επαγγελματικά. Στα αισθηματικά σου είσαι από τους πιο ευνοημένους της εβδομάδας, προς το τέλος της όμως το τετράγωνο Αφροδίτης-Δία φέρνει στην επιφάνεια διαμάχες. Εσύ που είσαι δεσμευμένος, προσπάθησε να μην καθοδηγείς το ταίρι σου για το πώς αισθάνεται - κοινώς μην είσαι χειριστικός. Εσύ που είσαι ελεύθερος, ένας νέος έρωτας δεν αποκλείεται να σου φανερωθεί.

Δίδυμοι

20 Μαΐου - 20 Ιουνίου

Αγαππé μου Δίδυμε, πρόκειται για μια έντονη εβδομάδα, με αυξημένες υποχρεώσεις. Ο Ήλιος περνάει στο ζώδιο των Ιχθύων, και από τη μια σου φωτίζει τον επαγγελματικό τομέα, από την άλλη σου δημιουργεί άγχος. Βάλε λίγη παραπάνω ένταση στο εργασιακό κομμάτι και είσαι αποτελεσματικός και γρήγορος στους ρυθμούς σου. Στα ερωτικά σου αποπνέει αέρας απελευθέρωσης και τύχης. Θέματα που αφορούν πρώην έρχονται στο προσκήνιο, αλλά λειτουργούν υπέρ σου. Εσύ που είσαι δεσμευμένος, πετυχαίνεις την απόλυτη συνεννόηση με το ταίρι σου. Εσύ που είσαι αδέσμευτος, μια νέα ερωτική περιπέτεια σου ταράζει τα νερά.

Καρκίνος

21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου

Αγαππé μου Καρκίνε, περνάμε σε μια περίοδο αισιοδοξίας και θετικής σκέψης, κάτι αρκετά σπάνιο για εσένα. Η λέξη «εξέλιξη» παίζει πολύ σημαντικό ρόλο αυτή την εβδομάδα, με εσένα να δίνεις έμφαση στην αυτοβελτίωσή σου. Στα αισθηματικά σου, κυκλοφορούν η Αφροδίτη και ο Άρης στον πιο σεξουαλικό οίκο του ωροσκοπίου σου. Εσύ που είσαι σε σχέση, καταφέρνεις να ξεπεράσεις κάποιους ενδοιασμούς που είχες και κάποια παρελθοντικά προβλήματα, ενώ εσύ που είσαι ελεύθερος καλό είναι να μη δώσεις πολλή σημασία σε κάτι καινούργιο - απλά ζήσε και απόλαυσε το τώρα.

Λέων

22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου

Αγαππé μου Λιοντάρι, η εβδομάδα αυτή σε αναγκάζει να εστιάσεις στο υποσυνείδητό σου και να έρθεις αντιμέτωπος με ανασφάλειες. Ο Ερμής στο ζώδιο των Ιχθύων δραστηριοποιεί τον οικονομικό τομέα και η πανσέληνος στο ζώδιο της Παρθένου σε αναγκάζει να τακτοποιήσεις θέματα σπιτιού. Στα αισθηματικά σου, ένα άτομο από το φιλικό περιβάλλον αποκαλύπτει τις ερωτικές του προθέσεις για εσένα. Η Αφροδίτη σε σύνοδο με τον Άρη στον έβδομο οίκο σου υποδεικνύουν τον έρωτα που τρέφεις για κάποιον, όμως το τετράγωνο Δία-Αφροδίτης σε φέρνει αντιμέτωπο με αρνητικές εξελίξεις.

Παρθένος

23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου

Αγαππé μου Παρθένε, αυτή η εβδομάδα λειτουργεί κατασταλτικά για τη ζωή σου, καθώς είναι πολλές οι αφορμές των άστρων για να σε «τσιγκλίσουν». Ο Ερμής περνάει στο ζώδιο του Ιχθύ δίνοντάς σου ευκαιρίες για επικοινωνίες, αλλά και συναισθηματικό δέσιμο με κοντινά πρόσωπα. Η πανσέληνος πάνω σου σου επιφύλασσε την προσοχή σε εκκρεμότητες, προσωπικούς στόχους και συνεννοήσεις. Στον ερωτικό τομέα, εσύ που είσαι σε σχέση προσοχή με τον σύντροφο, ειδικά στις 23-24 του μήνα. Εσύ που είσαι free, μην εστιάσεις στο ερωτικό κομμάτι αφού προέχει το επαγγελματικό.

Ζυγός

22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου

Αγαππé μου Ζυγέ, αυτή την εβδομάδα πρέπει να εστιάσεις στον τομέα των υποχρεώσεων. Ο Ερμής στους Ιχθείς σου δίνει λύσεις σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο. Η πανσέληνος στις 24/2 φέρνει στο προσκήνιο παρελθοντικά ζητήματα που σε ταλαιπωρούν ακόμα. Κράτα ανοιχτό το μυαλό σου και μην είσαι αυστηρός ούτε με τον εαυτό σου ούτε με τους γύρω σου. Η Αφροδίτη και ο Άρης σε ευνοούν στον αισθηματικό τομέα καθώς μέσω του φλερτ ξαναβρίσκεις τον ενθουσιασμό και το πάθος σου. Αν είσαι σε σχέση είναι καλή στιγμή να πάτε με το ταίρι σου αυτό το ταξίδι που συζητάτε καιρό. Αν πάλι είσαι ελεύθερος και σχεδιάζεις κάποιο ταξίδι, είναι πιθανό να κάνεις εκεί μια γνωριμία.

Σκορπιός

23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου

Αγαππé μου Σκορπιέ, αυτή η εβδομάδα είναι ευνοϊκή για εσένα καθώς ανακτάς την αυτοπεποίθησή σου και βγαίνεις από το mood της κυκλοθυμίας. Λάμπεις και μπράβο σου, γιατί αυτή η λάμψη φωτίζει τον τομέα των προσωπικών σου. Στα αισθηματικά σου, ο Άρης και η Αφροδίτη σχηματίζουν μια δυναμική σύνοδο στον τέταρτο οίκο σου, κάτι που ενισχύει το πάθος σου. Αν είσαι σε σχέση κάνεις συζητήσεις για συγκατοίκηση, αγορά σπιτιού, δημιουργία οικογένειας ώστε να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα. Αν είσαι ελεύθερος, θα στραφείς στην ασφάλεια της οικογένειας και των φίλων. Μη σε αγχώνει αυτό, μόλις νιώσεις έτοιμος θα προσελκύσεις κατάλληλα άτομα γύρω σου.

Τοξότης

22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου

Αγαππé μου Τοξότη, αυτή την εβδομάδα θα κλειστείς στον εαυτό σου ή θα στραφείς στο οικογενειακό περιβάλλον. Κάποια ζητήματα του παρελθόντος θα σε πείσουν, φρόντισε όμως να μη σε πιάσει κυκλοθυμία. Αντιλαμβάνεται ότι οι άνθρωποί σου σε έχουν ανάγκη και στέκεσαι στο πλευρό τους, πρόσεχε μόνο μην κάνεις τα προβλήματά τους δικά σου. Στα αισθηματικά, ο Άρης και η Αφροδίτη σου δίνουν χάρη και τρεβάς τα βλέμματα. Αν είσαι σε σχέση, απόφυγε τα ξεσπάσματα και χρησιμοποίησε να περάσεις όποιο μήνυμα θέλεις χρησιμοποιώντας τα σωστά λόγια. Αν είσαι ελεύθερος, είναι η στιγμή να χρησιμοποιήσεις τη γοητεία σου για να ρίξεις τον ερωτικό σου στόχο.

Αιγόκερως

21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου

Αγαππé μου Αιγόκερε η εβδομάδα αυτή φέρνει συζητήσεις και νιώθεις ότι μπορείς να επικοινωνήσεις τις σκέψεις σου με τους γύρω σου. Εκτός από το κομμάτι της επικοινωνίας ευνοούνται και οικονομικά θέματα, ενώ βρίσκεις νέα hobby και εξελίσσεσαι. Δεν αποκλείεται και κάποιο ταξίδι ή κάποια εκδρομή που θα σε βοηθήσουν να βγεις από τη ρουτίνα σου. Στον ερωτικό τομέα, επικρατεί θετική ατμόσφαιρα! Αν είσαι σε σχέση, κάνεις σχέδια επισήμοισης με το ταίρι σου ή κανονίζεις το ταξίδι των ονειρών σας. Αν είσαι ελεύθερος, να είσαι σε ετοιμότητα καθώς μπορεί να σου έρθει μια γνωριμία από του πουθενά που θα σε ενθουσιάσει.

Υδροχόος

20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου

Αγαππé μου Υδροχόε, την εβδομάδα αυτή σε απασχολούν ιδιαίτερα τα οικονομικά σου, τα οποία θα πάνε καλά αν δεν δείξεις αδιαλλαξία και πείσμα. Στα αισθηματικά σου σε διακατέχει το πάθος και αυτό σε κάνει ακαταμάχητο. Γενικά πρόκειται για μια έντονη ερωτική εβδομάδα. Αν είσαι σε σχέση, μοιράσου τις επιθυμίες σου με τον σύντροφό σου - δεν μπορεί να καταλάβει τα πάντα από μόνος του. Επίσης, αν ήθελες να κανονίσεις κάτι έξω από τα συνηθισμένα, τώρα είναι η καλύτερη στιγμή. Αν είσαι ελεύθερος έχεις την τιμητική σου αυτή την εβδομάδα καθώς ευνοούνται οι γνωριμίες, ίσως όμως χρειαστεί να κάνεις εσύ το πρώτο βήμα.

Ιχθύες

18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου

Αγαππé μου Ιχθύε καλή εβδομάδα! Ο Ήλιος εισέρχεται στο ζώδιό σου και αυτό σε ωθεί να βγεις από το καβούκι σου. Ο δυναμισμός και η έντονη αυτοπεποίθησή σου σε βοηθούν σε προσωπικό και επαγγελματικό επίπεδο. Ο Ερμής περνάει στο ζώδιό σου στις 23/2 και σε ωθεί να διεκδικήσεις το δικό σου. Στα αισθηματικά σου, είναι καλή στιγμή να λήξεις μια τοξική σχέση ή συναναστροφή, ή ακόμα να δεχτείς τη συγγνώμη κάποιου και να πας παρακάτω. Αν είσαι σε σχέση, εξετάζεις τις βάσεις της, τσεκάρεις δηλαδή αν ο σύντροφός σου είναι ειλικρινής ή όχι. Αν είσαι ελεύθερος, περνάς σε μια απόλυτα ευνοϊκή ερωτική περίοδο.

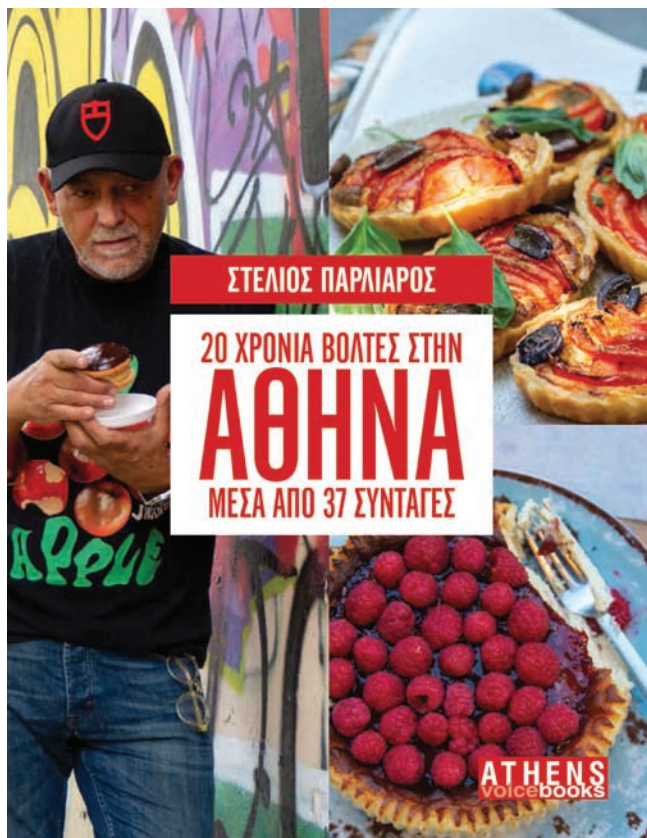
ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο athensvoice.gr/zodia

* Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάσεις και τον ωροσκόπο σου

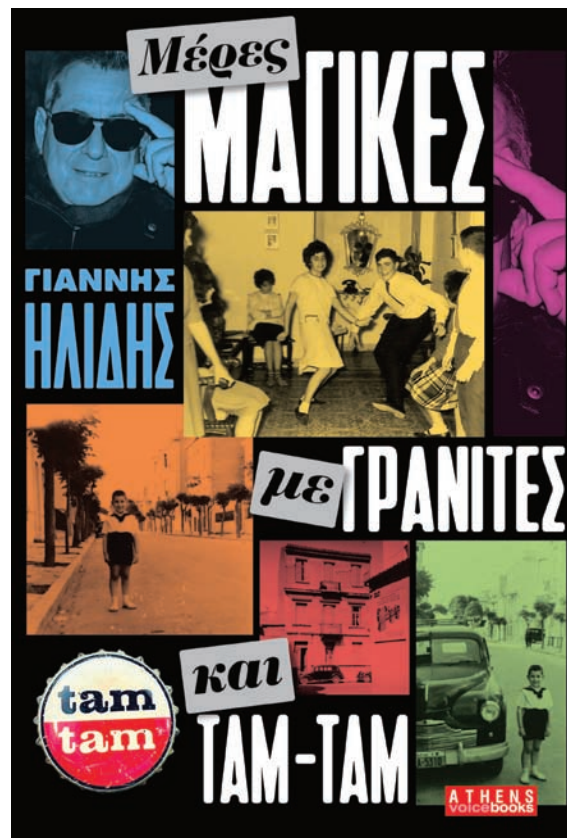
ΝΕΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΕΣ

Στέλιος Παρλιάρος

Ο «εθνικός μας ζαχαροπλάστης» περπατάει στους δρόμους της Αθήνας, θυμάται ιστορίες, μοιράζεται γεύσεις.

112 σελίδες γεμάτες συνταγές με δημιουργικά twist και street vibes, με αφορμή τα 20 χρόνια της Athens Voice.

Γιάννης Ηλίδης

Ένα βιβλίο-ταξίδι στην Αθήνα του 20ού αιώνα, με αυθεντικές μαρτυρίες και φωτογραφικά ντοκουμέντα από τις μαγικές δεκαετίες 60s-70s-80s.

Το βιβλίο των εξωφύλλων της ATHENS VOICE

Το πανόραμα της ελληνικής εικαστικής σκηνής μέσα από τα εξώφυλλα μιας εφημερίδας.

Μια μοναδική έκδοση: 20 χρόνια, 900 εξώφυλλα, 2 τόμοι 500+500 σελίδων σε μια συλλεκτική κασετίνα.

ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ Α.Υ.

ATHENS
voicebooks

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS

Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα, 2103617170 (εσωτ. 114), fax: 2103617310
Παραγγελίες on-line: athensvoice.gr/athens-voice-books

FOREVER. PALERMO.

DUA LIPA

PUMA STORES

Λ.Βουλιαγμένης 96, Γλυφάδα
Attica City Link, Πανεπιστημίου 9
Mediterranean Cosmos, 11ο χλμ Εθνικής Οδού

Discover the collection

